«СТРАТЕГІЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ: ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ»

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

СТРАТЕГИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ: ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И МЕХАНИЗМЫ РЕАЛИЗАЦИИ

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

THE STRATEGY OF ECONOMIC DEVELOPMENT: THEORETICAL PRINCIPLES AND MECHANISMS OF IMPLEMENTATION

THE MATERIALS OF INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

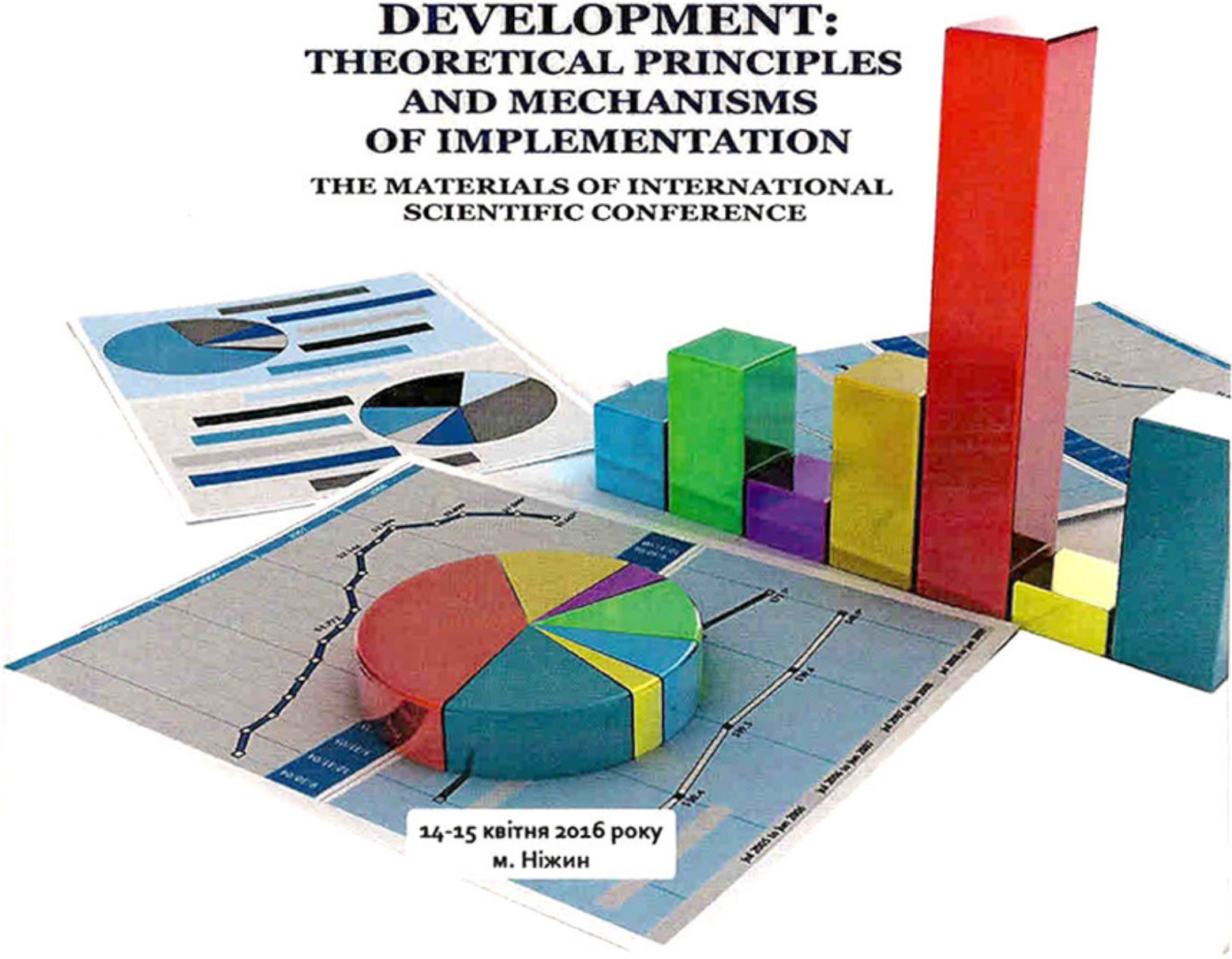

14-15 квітня 2016 року
м. Ніжин

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
ЗО «Білоруська державна сільськогосподарська академія», Республіка Білорусь
ЗО «Поліський державний університет», Республіка Білорусь
Варшавський університет наук про життя, Польща
Словацький аграрний університет, Словацька Республіка
Мендель університет, Чеська Республіка
Індустріально-економічний коледж імені академіка Г.Г. Сейткасимова, Республіка Казахстан

Стратегія економічного розвитку України: теоретичні засади та механізми реалізації

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 3

Стратегия экономического развития Украины: теоретические основы и механизмы реализации

Материалы Международной научно-практической конференции

Часть 3

The strategy of economic development: theoretical principles and mechanisms of implementation

The Materials of International Scientific Conference

Part 3

14-15 квітня 2016 року
м. Ніжин

УДК 330.34(477)
ББК 65.5
М 34

Рекомендовано до друку вченою радою
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
від 31.03.2016 р. № 8

Редакц. колегія:
В.С. Лукач (науковий редактор); С.В. Толочко (заступник відповідального редактора);
Н.Г. Царук; В.П. Прадун; О.М. Столяренко; А.В. Іванько;
В.П. Литовченко; А.І. Бережняк; Н.В. Лоханько; Г.М. Македон

Учасники конференції – науково-педагогічні працівники, наукові співробітники, аспіранти на студенти: Краківського університету економіки; Міжнародного бізнес-коледжу Хетцендор; Варшавського університету наук про життя; Мендель Університету; Казахського економічного університету ім. Т.Рискулова; Академії управління при Президентові Республіки Білорусь; ЗО «Поліський державний університет»; ЗО «Білоруська державна сільськогосподарська академія»; Білоруського державного економічного університету; Національного дослідницького Томського політехнічного університету; Башкирського державного університету; Університету Нархоз; Індустріально-економічного коледжу імені академіка Г.С.Сейткасимова; Національного університету біоресурсів і природокористування України; Національного університету «Львівська політехніка»; Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана; Національного авіаційного університету; Національної академії державного управління при Президентові України; Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара; Сумського державного університету; Харківського державного університету харчування та торгівлі; Херсонського інституту Міжрегіональної Академії управління персоналом; Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ; Одеського державного аграрного університету; Житомирського національного агроекологічного університету; ННЦ «Інститут аграрної економіки»; Прикарпатського інституту ім. М. Грушевського МАУП; Черкаського національного університету імені Б. Хмельницького; Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя; Чернігівського національного технологічного університету; Вінницького технічного коледжу; Херсонського державного аграрного університету; Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля; Запорізького національного університету; Черкаського державного технологічного університету; Одеського національного політехнічного університету; Національного авіаційного університету; Мукачівського державного університету; Університету митної справи та фінансів; ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут» та ін.

М 34 Стратегія економічного розвитку України: теоретичні засади та механізми реалізації: у 3-х ч. Ч.3 / Зб. наук. праць / наук.ред. В.С. Лукач – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2016. – 256 с.
ISBN 978-617-640-255-8

У збірнику надруковоні доповіді учасників Міжнарожної науково-практичної конференції ***«Стратегія економічного розвитку України: теоретичні засади та механізми реалізації»****, висвітлено результати наукових досліджень, проведених науково-педагогічними працівниками, науковими співробітниками, пспіратнтами та студентами.*

Тексти тез друкуються в авторській редакції. Відповідальність за інформацію, подану в науковому дослідженні, несуть автори статей.

© ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут», 2016
© автори статей, 2016
© Видавець ПП Лисенко М.М., 2016

ISBN 978-617-640-255-8

НАПРЯМ 3

Соціальний аспект розвитку національного господарства

Brisc Monica Ramona Claudia
English teacher
ColegiulNaţionalTeodor Neş
Salonta
România
Şerfezeu Florica Narcisa
English teacher
Şcoala Gimnazială nr. 16
Oradea
România

PROBLEMS OF POPULATION, DEMOGRAPHY AND MIGRATION IN THE WESTERN PART OF ROMANIA

Romania's population, and the western region has faced with a dramatic decreasein recent years, largely due to low birth rates but also to the phenomenon of migration that has grown in the last 25 years.

Starting with 1990, the population in the western part of the country declined steadily from 2,201,717 to 1,930,458 inhabitants in 2005, due to a negative birth rate and foreign emigration of population in the region. The density of the population in the 1th of July 2005 was 61.1 inhabitants / km2 in 2005, considerably lower than the national population density (90.9 inhabitants / km2).

The region is facing a process of demographic aging, its effects in economical and social life will be felt after 2005, when the population of working age generations will join the numerically smaller, born after 1990.

The urbanization of the region (63.6% urban population) is higher than the national average (54.9%).

Regarding the rural area, this is characterized demographically by a low population density, demographic decline and aging population due to the migration, the birth rate and a declining ability of demographic renewal.

The migration after the Revolution took on many forms: from the migration of family reunification, then the ethnic migration (Roma asylum seekers in different countries of Europe or the Hungarians who migrate in Hungary), or business migration (including small traffic border) and developing it by increasing international mobility of students, emphasizing the brain drain community (especially those in IT) and ending with labor migration.

Those who are most vulnerable to the migration are those dissatisfied of their everyday life, have someone close who settled permanently abroad, and speak at least a foreign language.

The main countries where the Romanians worked and still work, not only those coming from the western part of the country, but from all over the country are Italy, Spain, Israel, Germany and the UK. Two thirds of the money sent home (remittances) are coming from Romanians left to work in Italy and Spain. For example, in 2007, they sent home 6.5 billion Euros, up from 2006, when remittances were 5.5 billion

Euros. This represented about 5.7% of GDP, while Romania ranked ten in the world in a ranking of remittances by the World Bank and the second place in the EU. University graduates represent about 10% -12% of all documented migrants and 26% of emigrants officials are graduates of upper secondary education.

Temporary or final international migration selection of Romanian citizens is a real phenomenon and relatively large scale that directly affect over 350,000 children. Every year about 10,000 Romanian families have fled in recent times to seek better employment in another country. Even if the material terms of this openness to international labor market is an important advantage for the families involved, the effects that the absence of one or both parents on the development of children left behind are particularly unfavorable. Many children affected by international migration of parents, experience real problems in learning, face special problems of social adaptation, and quite frequently tend to break the law.

About 2.8 million people have migrated from Romania for work, while only about 60 thousand foreigners came to Romania in search of a job.

Romania is amongst the countries most affected by the aging population. In 2010 the median age of the population was 38.3 years Romania, close to the EU average, which was estimated at 40.9 years. In absolute terms, Germany and Italy are the countries with the most aged population. In 2010 in Germany there were 16.9 million people aged 65 and over, and Italy has 12.2 million. The dependency ratio (the percentage of people 65 and over compared to the population aged between 15 and 64 years) was in 2010 at 21.4%, meaning almost five people of working age corresponded to a person withdrawn from the labor market.

In the next 50 yearsthere will be a strong demographic transformation of sustainability within the European countries. The maintaining current demographic policies and migration will cause a permanent transfer of young population migrations from eastern Europe towards Europe's oldest states .

By 2030 it is anticipated a sharp decrease of the population. In South-Muntenia (about 425,000 inhabitants) and South-West Oltenia (about 400,000 inhabitants) decrease due to high mortality and in the North-East and South-West Oltenia due to migration. Decreases are expected in the lower regions Bucharest-Ilfov and West where migration flows are stabilized,

In conclusion, we observe a dramatic decrease of population and an unfavorable age structure change in the sense of a sharp aging population.

One solution to alleviate the demographic crisis is Romania could be immigration, another might be the changing demographic behavior.

Bibliography

1. Constantinescu , Monica-Teorii ale migraţieiinternaţionale
2. http://www.rostonline.ro/2013/04/migratia-si-perspectivele-demografice/
3. http://www.mdrl.ro/_documente/regiuni/5.V_ro.pdf
4. http://economie.hotnews.ro/stiri-finante_banci

Elena Horská
Prof. Dr. Ing.
Slovak University of Agriculture in Nitra
Slovak Republic)

QUALITY AND VALUE RELATED ASPECTS OF THE HIGHER EDUCATION: A CASE OF THE SLOVAK UNIVERSITY OF AGRICULTURE IN NITRA

The Slovak University of Agriculture in Nitra has developed an internal system of quality and implemented according to ISO 9001: 2009, which is binding for all faculties and departments at SUA. Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area - ESG) are applying in the learning process. The internal quality assurance based on European standards and guidelines in-clude: policies and quality assurance procedures, approval, monitoring and periodic evaluation of study programs and degrees, student assessment, quality assurance of higher education teachers, physical security, technical and information resources to support student learning, information systems and public information. The faculty is elaborated methodology for evaluating the quality of education in curricula and developed guidelines on the documentation of a direct measurement of the quality of study programmes. Quality assessment of the educational process organized by Faculty Council of Quality to ensure quality education for faculty (MCRC) and the Commission for Study Programs (CRM), appointed by the Dean.

The main goal of the Commission is to evaluate the ongoing process review of the educational process, educational experiences of students and logistical support. One of basic aspects of evaluation is self-evaluation of the faculty in connection with the strengths and weaknesses of the educational process. Based on self-evaluation report the action plan how to improve the educational process was drawn up. The self-evaluation report and action plan for improvement of the educational process are approved by the faculty management and are published on the website of the faculty (www.fem.uniag.sk/sk/fakultna-rada-kvality).

Ongoing, final and comprehensive evaluation of obligatory, additional and selected subjects at the both Bachelor and Master levels is man-aged by Study Rules of the Slovak University of Agriculture in Nitra. The conditions are specified in the information sheets for individual subjects in following study programs. It means that the Faculty of Economics and Management offers undergraduate and postgraduate programmes in Slovak and English. Foreign students can choose between following study programmes [1]:

Bachelor studies:

- Business Economics
- Business Management
- International Business with Agrarian Commodities (in Slovak)
- International Business with Agrarian Commodities (in English)

- Trade Entrepreneurship
- Accounting
- Quantitative Methods in Economics
- Economics and Management of Agrifood Sector.

Master studies:

- Business Economics (in Slovak)
- Business Economics – «Internal V4 Study» (in English)
- Agrarian Trade and Marketing (in Slovak)
- Agrarian Trade and Marketing «Eurus Agromarket» (in English and Russian)
- Quantitative Methods in Economics
- Business Management (in Slovak) – in the accreditation pro-cess.

All study programs are in the accreditation process, which is held by Accreditation Commission [2]. Essential tasks of the Commission are to monitor and independently evaluate the quality of education, research, de-velopment, artistic and other creative activity of the universities. Based on independent evaluation, the Commission contributes to improving the effi-ciency and quality of the education provided at the universities and devel-ops recommendations to improve the operation of the universities.

FEM is actively involved in the international project evaluation AHELO knowledge in two areas:

- Economics.
- and general skills.

Special attention is devoted to the evaluation of teaching process by students. It is implemented in two forms - an anonymous questionnaire in electronic form on completion of the course syllabus, including tests through UIS and through joint meetings between faculty as well as sponsors and co-sponsors of individual study programs with students the relevant curriculum innovation to the content of the study program, as well as practical implementation teaching process, where students can express the quality of the learning process of a particular curriculum.

The quality of the learning process to a large extent influenced pedagogical training of teachers, which is organized in the form of long-term courses in higher education in order to provide mainly young teachers the necessary information from the field of higher education, the world of modern educational technology and higher education didactics, special emphasis is given by the relationship teacher and student motivation to learn, use of new teaching methods and means of verification and evaluation of student knowledge.

Stimulating measures to improve the quality of education is also obtained through meetings with representatives of the faculty alumni, as well as practitioners, possibly through a questionnaire appealing and potential employers of graduates of

individual study programs on the quality of the program and the level of graduates of the program.

Competitive environment around us generates need of high quality, unconventional and innovative solutions in the sphere of higher education everywhere in the world. Bologna process is one of those approaches enabling harmonization and mutual cooperation of universities around the world. However, closer links among the universities are possible only in the situation they are able to compete and offer better deal for university students, business partners and society. Internal quality system, re-flection of the need of labour market and innovative tools in teaching can contribute significantly to the quality, image and competitive position of each university.

References

1. SamohodnotiacasprávaFakultyekonomiky a manažmetu. [online], aktualizované 2014. [cit. 2015-01-14]. Dostupnéna: www.fem.uniag.sk/sk/fakultna-rada-kvality.

2. http://www.akredkom.sk/index.pl?tmpl=ziadosti [online], aktualizované 2014. [cit. 2015-01-14]. Dostupnéna: http://www.akredkom.sk/index.pl?tmpl=ziadosti.

3. Dr. CzeglédiCsilla - Dr. JuhászTímea(2013): Reconcilitation Plan of Career and Private Life in the Circle of Daytime Students in Hungary 70-77.pp. megjelent: 2013.április 22-26. East London Proceedings from VIII.International Conference on Applied Business Research ICABR 2013 ISBN 978-0-620-55419-0 Dél-Afrika.

Mukhambetkaliyeva Makesh
Candidate of Pedagogic sciences
NARXOZ University
Kazakhstan

FORMATION OF COGNITIVE COMPETENCE IN TEACHING THE KAZAKH LANGUAGE

Different social – economic reforms in our country directed to education in market economy conditions are of great importance. Therefore in Kazakhstan Republic state program of education development for 2005-2010 years sets the goal to educate competitive youth. Inculcation of innovational educational standard, new, active methods of teaching, advanced technology will certainly improve teaching process.

Nowadays in teaching language in order to organize perception of wide teaching material it is necessary to use texts which give wide information of that country's art, culture, history, ways and traditions. In its turn it will develop students thinking ability and wake up their interest to language learning.

Besides it is the base to form cognitive competence of students. While developing cognition it will be easy to communicate with students.

Cognition is philosophical concept. The cognition theory is the branch of science which researches active inculcation of environment in human thoughts, relation of education reality in social practice base, fulfillment of cognition process conformity with law.

The main stipulation of cognition and education reality is based on practical activity. Therefore education, language learning closely interconnected with cognition.

Creative activity – as «bilateral interconnected process: from one hand, it is the form of self organization and self realization of students, on the other – the result of special drive of the teacher in organizing student activity, directed to transfer specially organized activity into own activity of students».

In teaching process, i.e. cognition by regional studies, linguistic culture, by forming world scientific society cognition interest to language learning will be materialized.

The name of musical instruments	**Information**
1. Dombra	Stringed instrument a) made of wood b) 2 stringed, sometimes 3 stringed c) tailored for song accompaniment d) 13-14 tuned (fourth and fifth) e) characteristic to Kazakh people only
2. Shankobyz	Made of wood, metal and silver, thread is tied and played. Sound volume l octave or low bass. It is played by following nations: Uzbek, Kirghiz, Kalmak, Khakas, Buryat, Mongol, Russian, Ukraine
3. Adyrna	It's like Sybyzgy stringed musical instrument. a) length 600-700 milimetre b) was used in war times and hunting c) imitates sound of birds, animals, especially deer d) used by Altai region people and Khakas
4. Zhetigen	Folk-tone stringed instrument a) made of wood b) decorated with asyks c) tailored for playing improvised songs

Formation of cognition competence, perception of different environmental phenomenon, science and education, attention, drive are the main peculiarities. During educational process in teaching language we must develop students interest to country's art, culture, traditions, through this we can reach students perception of environment, changes happening in it, their thinking ability, cognition activity. By teaching Kazakh culture art, rich tradition we understand that it will be the path for student to be interested in this language.

Teaching Kazakh to non native students is based on triple relation because language and culture cognition tendency and language forms mental world outlook. Students by learning language gets an information about that country's culture, history, art, ways and traditions.

Furthermore receives the necessary information, tries to form cognitive competence. Formation of cognitive competence is closely connected with linguistic culture cognition.

Linguistic culture cognition is inter relation between language and culture. In language teaching it allows to consider language and literature as a whole systematic phenomenon, helps them to affect each other.

For example in discussion of the theme «Kazakh national musical instruments» lets try to form cognitive competence.

Some of national improvisers of songs which lived in the XIX century – Kurmangazy, Tattimbet, Ykylas, Sarmalay, Baiserke, Kazangap: singers and composers – Birzhan sal, Mukhit, Akan Seri, Zhayau Musa, Abai have developed the Kazakh music.

Improvisers of the XX century – D.Nurpeisova, P.Omarov, M.Khamzin, A.Yeskaliev, B.Karabalina, K.Akhmedyarov.

The main cognitive information here:

- the main musical instruments characteristic to the Kazakh people
- famous Kazakh song improvisers.

The main goal of the lesson by introducing students with Kazakh national instruments to lead them to free speaking. Here we have given information about what kind of material those instruments are made, their sounding, shape, design and in what countries they are used.

By giving such kind of information we develop students cognitive activity, getting this sort of information they became interested in Kazakh culture and this will lead to language learning.

By showing how Kazakh people rich in art teacher gives self work for students to work and search more independently. We are sure such method or through above mentioned activity it is possible to form cognitive competence.

Used literature:

1. F.Sh.Orazbayeva. fundamentals of language communication. Almaty. 1995

2. Z.Sh.Yernazarova. methodical base of teaching the Kazakh language in multinational society.

3. Encyclopedia of Kazakh SSR. The 4th volume

4. Rozhkov M.I.Mosharova T.V.Publication VyatGU, 2003. Social self determination of students in conditions of modern society.

Neaga Florica Maria,
Accountancy teacher
LiceulTehnologic nr 1Salonta
Bihor
România

THE APPLICATION OF ACCOUNTING IN TRAINING FIRMS AT NO 1 TECHNOLOGICAL HIGH SCHOOL SALONTA, BIHOR, ROMANIA

The training firm is an innovative method of learning aimed at developing employment skills for students to improve their adaptability to the requirements for a first job.An interactive method of learning for entrepreneurship, a modern application integration and interdisciplinary knowledge, an approach that ensures the conditions for testing and deepens practical skills acquired by students in training.

The training firm is suitable for acquisition, checking and deepening trade knowledge, skills training, personal capabilities and modes of behavior in all areas of company structures, from reviewer to entrepreneur.

The supervising teacher achieves practical activities with students obtaining definite and measurable results, implements activities in a professional, efficient, competitive setting, carries on the preparation of real students for the labor market; increases the prestige of the school among the future students and parents.

The implementation of the «firm» aims to create the kind of dynamic entrepreneur, able to develop a new production process to bring to market a new product or service or to discover a new way of distribution.

Each training firm is divided , like in practice, into departments: human resources, secretary, marketing, sales, accounting. Students work in departments, carrying their specific activities. They rotate in departments throughout the whole business, so that every student reaches each department.In addition to the possibility of contacts at national and international level, another strong point of the training firm is simulation. Wrong decisions that in real life business may endanger the company, do not have any economic consequences with the training firm.They are an important part of students' own experience, an essential factor in the learning process. It is advisable to practice these situations evenwith possible failure in the real economy, students are then ready to solve or prevent them.Daily activitiesare presentedas well as events that occur in a company.

The coordinating teacher is entrusted the task of deciding, in large part, to what extent the company that he coordinates resembles a real firm. The processes that are simulated are similar to those in the real economy: Processof Analysis, Planning

Processes; Organizational Processes, Decision Processes, Process of Execution, Process of Control.

Practical activities offer important applications targeting concepts learned in the theory classes , namely: choosing the object of activity, naming training firm, the choice of legal form, completing the documentation application up and the authorization operation of training firm, designing actions and future activities, the achievement of organizational and business relations between the sections, the description of vacancies for employment, organizing the training of employees in the firm and the company registration process in Central ROCT.

The expected results from the application of this method are: increasing the employability of graduates in the labor market, reducing the period of adjustment at work, greater adaptability to change jobs, flexibility, initiative and risk-taking.

ROCT (http://www.roct.ro/) provides that companies exercise their need for their work to simulate as closely as the work of a real company. ROCT acts as a bank (to ensure the circulation of payments) and hasthe role of public authorities bodies (Public Finance Administration, Health Insurance Fund, Pension Fund, the Trade Register, the Labor Inspectorate, the Court of Arbitration).

In the high school where I work as a teacher, No. 1 Technological High School in the town of Salonta, Bihor, Romania, we established since 2007, four training firms with different business objects, namely: FE «MILENIUM GOLD» SRL having as object of activity: Services in tourism and catering; F.E. «DYLYALA ECO-LUX» LLC object of ACTV: Wholesale of electrical household appliances; F.E. «SENARA-GIFT» LLC to the business' marketing handicraft products «; F.E. PRIMAVET LLC having as main activity: pharmaceutical products. and we took over the «SECRETS OF GRANDPARENTS» LLC: manufacturing, production and marketing bakery, meat and fruit products.

Students have conducted economic transactions with other training firms in the country and abroad, drew up invoices, orders, receipts, accounting notes, account books, they realized closing month, the balance and the balance sheet, but not least have conducted the inventory and the archiving of the drafted documents. All these operations were recorded in the accounting program SAGA-SOFT.

Students entered the platform ROCT and paid bills with money orders on this platform. These activities were carried out in laboratory and during the practice classes.

Within these activities, students have acquired knowledge on starting a business and conducted these training firms; they have developed entrepreneurship by carrying out specific activities in a real company; they simulated operations and processes specific economic environment real business, and have mastered the language of business, they have developed skills and attitudes necessary for an entrepreneurial dynamic: they developed their creativity, critical thinking, problem solving, decision making, accountability, teamwork, initiative, perseverance, self-organization and self-evaluation of individual resources; and they facilitated the transition from school to work.

Throughout these activities students have participated in fairs: the District Fair, the International fairs as well as in competitions and business plan, where they were able to achieve excellent results from Mention Prize to Special Prize till the first prize .

I believe that training firms have an important role in teaching and the virtual practices that we have applied to class in recent years by the «firm», introduced in the mandatory curriculum profile services using the platform ROCT, and program accounting SAGA-SOFT, have helped to shape the skills and abilities of students in the applications made so that when students will want to enter the labor market, they will successfully apply the skills learned and acquired in school.

Bibliography

1. CNDIPT,Ștefănescu Mihaela -Ghidul Firmei De Exerciţiu-Cea mai bună practică, Editura Didactică și Pedagogică, ,București,2012
2. http://idee-exe.ro/ce-este-firma-de-exercitiu/

Арпентьева Мариям
д. пс. н., доцент
Калужский государственный университет
имени К. Э. Циолковского
г. Калуга
Российская Федерация

МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМ КАК ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА

Культурное многообразие выступает центральной характеристикой современного общества. В современном мире только 10% стран могут рассматриваться в качестве более-менее культурно однородных, монокультурных. Мультикультурализм (многокультурность) стал третьей влиятельной моделью решения проблем, связанных с культурной, расовой и этнической разнородностью государств [10]. Первой моделью является ассимиляция: поглощение меньшинств в более широкой, доминирующей культурной и этнической общности. Наиболее ярким примером служит Франция XX века, которая всегда проводила продуманную и целенаправленную политику культурного универсализма, стремилась нивелировать этнические и языковые различия, построить светскую и гражданскую республику. Сейчас Франция сдерживает влияние и распространение мультикультурализма, до сих пор не решается назвать общество многокультурным. Она критически воспринимает американскую политику признания (affirmative action), хотя и проводит соответствующие антирасистские мероприятия. Мультикультурная политика представляется опасной, поскольку способна привести к фрагментации общества на множество культурно специфичных этнических и религиозных сообществ. Вторая модель

основана на интеграции - сохранении каждой этнокультурной общностью своей идентичности в рамках частной жизни (Германия выступала за «мультикультурную демократию», опираясь на идеи Ж.-Ж. Руссо.). Культурные, этнические, религиозные и другие аспекты – частное дело отдельного человека.

Теория «мультикультурализма» сосредоточивает свое внимание на нравственных и политических условиях взаимного бесконфликтного сосуществования в мультикультурной среде. Мультикультурализм часто противопоставляется концепции «плавильного котла» (melting pot), который предполагает слияние всех культур в одну. В качестве примеров приводят Канаду, где культивируется подход к различным культурам как частям одной мозаики, и США, где традиционно провозглашалась концепция «плавильного котла», но в настоящее время более точной и этически корректной признана концепция «салатницы». США - исключительный пример сосуществования множества культур в едином культурном пространстве. Культурная многосоставность Америки отличается от российской тем, что в США ни один штат не принадлежит исключительно одной этнической группе, но образован множеством сосуществующих этнических сообществ, в отличие, например, от национальных республик России и бывшего СССР. Мультикультурализм в Европе – вынужден и заимствован. Мультикультурализм эпохи постмодерна представляет собой не только этническое разнообразие, но и разнообразие жизненных стилей, ориентаций и культурных тенденций. Он предполагает набор механизмов, обеспечивающих долгосрочное функционирование: эгалитарная взаимность, добровольное самопричисление, свобода выхода и ассоциации [5; 6; 2, с. 9, 31.].

Это особенно важно потому что современные виды миграции, как вынужденной, так и добровольной, могут рассматриваться как территориальная экспансия:

1) государство оказывает поддержку родственным себе этнокультурным или конфессиональным группам, находящимся на территории другого государства, которые, существуя в виде локальных гомогенизированных групп или диаспор, не всегда «вливаются» в общий культурный контекст;

2) миграция больших этнических групп на территории стран с резко отличными культурами приводит к интенсивным деформациям культур и более или менее обширным «захватам» территорий мигрантами, начинающими насаждать свою культуру.

Миграционные потоки, размывая этническую и религиозную однородность того или иного государства, формируют в пределах его территории очаги различных культур: происходит «колонизация наоборот». Мультикультурализм - один из аспектов толерантности, заключающийся в

требовании параллельного существования культур в целях их взаимного проникновения, обогащения и развития в общечеловеческом русле массовой культуры. Как сам мультикультурализм, так и его последствия противоречивы и неоднозначны: отрицание культурного универсализма, отказ от сколько-нибудь существенной интеграции и тем более ассимиляции. Мультикультурализм продолжает и усиливает тенденции культурного релятивизма, распространяя его на каждую национальную культуру, сохраняя принцип равенства всех культур и дополняя его принципом культурного плюрализма. В умеренной форме мультикультурализм делает акцент на равном достоинстве всех культур, входящих в общество, в крайней – на отсутствие общности культур и людей. До появления этой доктрины существовавшие условия были условиями маскировки в целях выживания, требующими ассимиляции вплоть для появления «мимикрирующей личности». При это даже миграция, которая всегда была неотъемлемой частью человеческой истории, сегодня становится интернациональной, межэтнической. «Измерить и оценить миграцию можно и нужно не только в терминах преодоленного в процессе географического перемещения, но, что значительно важнее, - через призму психологических и культурных аспектов, лежащих в основе миграции.

Мигранты образуют новые идентичности в общественной и личной жизни, реформируя свою идеологию в процессе освоения чужеземного пространства», - отмечает С.П. Толкачев, - «Принадлежность мигранта расщеплена между опытом «домашнего очага» и «беспределом улицы», и картография перехода из одного состояния в другое - одна из главных задач « исследователя [9]. Представители культур так или иначе признают собственную этническую гибридность как данность, инициирующую силу и власть, исследуют пути превращения своего этнического сообщества в культурно значимый, действующий слой общества. Эти поиски неотделимы от процесса превращения ассимиляции, которая идет параллельно с процессом нарождения нового, «гибридного». Люди вынуждены в новых условиях переживать и пропускать через свое творческое сознание симптомы происходящего зачастую очень болезненного процесса аккультурации.

Субъект мультикультурногоо контакта, обладающий переходной двойственной или «гибридизированной» идентичностью, расположенной «где-то между», «над схваткой», отражает диалектику бинарной оппозиции «общности - необщности», «принадлежности - непринадлежности» к той или иной нации. Современный мир - тотальная множественность: классовая и культурная, религиозная и конфессиональная, расовая и этническая, половая и гендерная. Мультикультурный контекст предполагает множественную и неоднородную, гетерогенную и полиморфную репрезентацию культурной идентичности: формы понимания себя и мира, возникающие на полях и в

центре доминирующей и подчиненной культур, могут использоваться для «переосмысления сложных, множественных, мультикультурных реалий, которые составляют этнокультурное различие [1; 3; 4; 5; 7; 8; 10].

Список использованных источников

1. Арпентьева М.Р. Проблемы взаимопонимания в мультикультурном консультировании / М.Р. Арпентьева // Представительная власть - XXI век. - 2014. - № 7-8 (134-135). - С. 59-65.

2. Бенхабиб С. Притязания культуры. Равенство и разнообразие в глобальную эру. М.: Логос, 2003.

3. Гукаленко О.В. Теоретико-методологические основы педагогической поддержки и защиты учащихся-мигрантов в поликультурном образовательном пространстве : Дис. ... д-ра пед. наук : Ростов н/Д, 2000 404 с.

4. Касавин И.Т. «Человек мигрирующий»: онтология пути и местности // Вопросы философии, 1997, № 2. – С. 84.

5. Малахов В. Зачем России мультикультурализм?// Мультикультурализм и трансформация постсоветских обществ / Под ред. В.С. Малахова и В.А. Тишкова, М., 2002. - С. 48-60.

6. Малахов В. Культурный плюрализм versus мультикультурализм // Малахов В. Скромное обаяние расизма и другие статьи. М.: Дом интеллектуальной книги, 2001.

7. Минигалиева М.Р. Кросс-культурные аспекты социально-психологической помощи. - Калуга: Манускрипт, 2002. - 190с.

8. Минигалиева М.Р. Толерантность и мультикультурализм: современная этнопсихология и мультикультурное консультирование / М.Р. Минигалиева. - Калуга: КГУ им. К.Э. Циолковского, 2012. - 332 с.

9. Толкачев С. П. Мультикультурализм в постколониальном пространстве и кросс-культурная английская литература // Информационный гуманитарный портал «Знание. Понимание. Умение». 2013. №1. С. 1

10. Тлостанова М. В. Мультикультурализма и литература США конца XX века: дисс. доктора филол. наук.- М.: ИМЛ РАН, 2000.- 353 с.

Бахур Елизавета
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМА БЕЗРАБОТИЦЫ В СТРАНАХ С РАЗНЫМ УРОВНЕМ ЭКОНОМИКИ

Одной из самых актуальных проблем настоящего времени является проблема безработицы. В современном мире, даже имея высшее образование,

не так просто устроиться на работу. Такое явление, как массовая безработица, вызвана, прежде всего, экономическим кризисом, резким ухудшением показателей состояния здоровья людей, нехваткой специалистов простых профессий, избытком специальностей определенного вида и эмиграцией кадров за рубеж. Из-за мирового экономического кризиса обанкротилось огромное количество предприятий, что явилось причиной неизбежного сокращения рабочих мест. Пока органы государственной власти ищут решение этой проблемы, в странах количество безработных увеличивается и на поиск работы тратится больше времени. Длительная безработица опасна тем, что происходит деквалификация безработного, потеря трудовых навыков и способности интенсивно работать в течение необходимого времени. Выход из длительной безработицы становится крайне сложным делом.

Проблема безработицы коснулась индустриальных стран с рыночной экономикой, развивающихся стран и стран с трансформационной (переходной) экономикой. Из-за недостаточности мировой статистической информации для рассмотрения данной проблемы были выбраны следующие страны, входящие в три вышеперечисленные группы: США, Бразилия и Беларусь. Сравниваемые показатели брались за период 2014-2015 гг.

Средний уровень безработицы:

- в США составил в 2014 г. – 6,18%, в 2015 г. – 5,28%;
- в Бразилии составил в 2014 г. – 4,8%; в 2015 г. – 7,6%;
- в Беларуси составил в 2014 г. – 0,5%; а 2015 г. – 0,95%.

Для анализа данных были рассчитаны показатели динамики.

Таблица 1

Показатели динамики уровня безработицы

	2014 г., %	2015 г., %	Темп роста, %	Темп прироста, %
США	6,18	5,28	85,4	-14,6
Бразилия	4,8	7,6	158,3	58,3
Беларусь	0,5	0,95	190	90

Примечание: собственная разработка на основе данных, представленных в источниках [1], [2].

В США в 2015 г. по сравнению с 2014 г. количество безработных уменьшилось на 14,6%, это говорит о благоприятных тенденциях развития уровня занятости. План борьбы с безработицей, который представил Барак Обама в 2011 г., действует в течении этих лет и дает положительные результаты.

В Бразилии в 2015 г. по сравнению с 2014 г. количество безработных увеличилась на 58,3%. Уровень безработицы достиг максимума за 5 лет. Прогнозировалось, что уровень безработицы достигнет 7%, результат в действительности оказался хуже. Бразилия является участником организации БРИКС. Проблема безработицы и пути ее решения были рассмотрены на встрече в Уфе в июле 2015 г.

В Беларуси в 2015 г. по сравнению с 2014 г. уровень безработицы увеличился на 90%. Для решения этой проблемы разрабатываются программы. Например, в программе социально-экономического развития Республики Беларусь рассматриваются пассивные и активные меры в борьбе с безработицей.

Из трех анализируемых стран в 2014 г. наименьший уровень безработицы был зарегистрирован в Республике Беларусь, самый высокий в США. В 2015 г. самый низкий уровень сохранился в Республике Беларусь, а наибольший был зарегистрирован в Бразилии. Несмотря на то, что в Республике Беларусь наибольший темп прироста, она среди сравниваемых стран с наименьшим показателем уровня безработицы.

При рассмотрении уровня безработиц нельзя не учитывать тот факт, что существует скрытая безработица. Скрытая безработица – это вид безработицы, которая не отражается в государственной статистике безработицы. Существует два вида скрытой безработицы:

- рабочая сила практически не используется, но и формально не увольняется,
- субъект не занят в трудовых отношениях и желающий найти работу, но официально не числится безработным.

Этот вид безработицы чаще всего распространяется в кризисные периоды государственной экономики. Проблема скрытой безработиц в том, что нет определенных данных в статистике, из-за этого сложнее найти решение этой проблемы.

В США считается, что нормальная занятость должна составлять 30 часов и более. На данный момент 44,2% взрослых США работают меньше, чем 30 часов в неделю. Примерно 101 млн взрослых людей в поисках работы, но они занимаются мелкой работой. Для того, чтобы их не считали безработными, достаточно работать 1 час в неделю. То есть эту часть населения можно отнести к безработным в скрытой безработице. Этот процент людей намного превышает официальные данные по уровню безработице (5,28%).

Бразилия тоже столкнулось с проблемой скрытой безработицы. С момента начала мирового кризиса 2008 г. многие работают на неполный рабочий день для того, чтобы получить хоть какой-то доход. Также люди, которые живут в сельской местности, заняты в неформальном секторе. Они создают незарегистрированные фирмы, чаще всего состоящих из одного человека, чтобы иметь возможность просить милостыню.

В Республике Беларусь также существует проблема скрытой безработицы. Это связано с тем, что в 2015 году произошло сокращение промышленного производства. Многие работником пришлось перейти на неполный рабочий день или уйти в отпуск без сохранения или с частичным сохранением заработной платы. В начале 2015 года по сравнению с 2014 годом выросло число работников, работавших неполное рабочее время, в 3,7 раза; число

работников, которым был предоставлен отпуск, в 2,3 раза. В Республике Беларусь уровень скрытой безработицы превышает в несколько раз уровень официальной безработицы, но стоит отметить, что и страны с развитой, и развивающейся экономикой столкнулись с этой проблемой.

Не смотря на уровень разных стран, они сталкиваются с проблемой официальной и скрытой безработицы. На это влияют внешние и внутренние факторы, например, мировой кризис, избыток специалистов определенных специальностей. Правительства этих страны разрабатывают программы, планы для решения проблем, связанных с безработицей. Если рассматривать только официальные данные, то можно сделать вывод, что план, который был разработан в США действует положительно. В Республике Беларусь сохраняется невысокий уровень безработицы, то есть активные и пассивные меры, которые принимает правительство, действуют. В Бразилии проблема с безработицей только ухудшается и прогнозируемый уровень безработицы высок. Уровень скрытой безработицы в рассматриваемых странных превышает в несколько раз уровень официальной безработицы. Пока правительства этих стран не направили глобальные меры для решения этой проблемы.

Список использованных источников

1. Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.belstat.gov.by – Дата доступа: 18.02.2016.

2. Investing.com [Электронный ресурс]. – Режим доступа:http://ru.investing.com – Дата доступа: 18.02.2016.

Белко Юлия
студентка
Лягуская Наталия
ст. преподаватель
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

АНАЛИЗ СРЕДНЕМЕСЯЧНОЙ ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ ЗА 2011-2015 ГГ.

Заработная плата является основным источником доходов белорусских граждан. Она определяет уровень и качество жизни населения, социальное положение в старости, возможности образования, культурного развития, социального статуса людей и т.д.

Среди взаимосвязанных составных частей системы организации заработной платы ведущая роль принадлежит формам и системам оплаты

труда, которые, взаимодействуют с тарифной системой и нормированием труда, позволяют применить к каждой группе и категории работающих определенный порядок начисления заработной платы, что позволяет точнее учесть количество и качество труда, вложенного в конечные результаты производства.

Для усиления личной заинтересованности в достижении высоких показателей в работе предприятия применяются различные виды премирования, что зависит от роста прибыли, снижения себестоимости, экономии материальных и топливно-энергетических ресурсов, повышения технического уровня и качества выпускаемой продукции.

Дифференциация размера оплаты труда осуществляется в зависимости от сложности и напряженности труда, его условий, уровня квалификации работников [3].

Количественной характеристикой уровня заработной платы выступает показатель средней заработной платы.

Средняя заработная плата в Республике Беларусь с 2011 года по 2015 год характеризуется стабильным ростом. Если в 2011 году она составляла 1,9 млн. руб., то к 2015 году ее планка достигла до 6,7 млн. руб, что на 4,8 млн. руб. или на 28,4% больше, чем в 2011 году.

Если рассматривать в долларовом эквиваленте, то также наблюдается заметное увеличение заработной платы с 2011 по 2014 гг. Это 412,9, 447,8, 577,9 и 595,3 долларов США соответственно. Однако в 2015 году наблюдалось резкое снижение – с 595,3 долл. США в 2014 г. до 424,5 долл. США в 2015 г., что явилось следствием существенного роста курса доллара США к белорусскому рублю [1].

В Республике Беларусь сохраняются отраслевые и территориальные различия заработной платы, что является свидетельством несовершенствования механизма ее регулирования. Рассмотрим отдельно сумму среднемесячной заработной платы в Республике Беларусь по отраслевому и территориальному признакам.

За период 2011-2015 гг. труд работников сельского хозяйства, рыболовства, в сфере услуг гостиниц и ресторанов, образования, здравоохранения, предоставления коммунальных и социальных услуг является самым низкооплачиваемым – в среднем около 3,5 млн. руб.в месяц.

Самый высокооплачиваемый труд связан с финансовой деятельностью, где заработная плата за 2011-2015 гг. в среднем составила около 7,9 млн. руб., только в 2015 г. – 11,4 млн. руб. Также высокий уровень средней оплаты труда сложился за этот период в сфере операций с недвижимым имуществом, арендой и предоставлением услуг потребителям –более 6,1 млн. руб., а в 2015 году – 10,4 млн. руб.

Что же касается территориальных различий в заработной плате, то наиболее наглядно ее средний уровень представлен на рисунке 1.

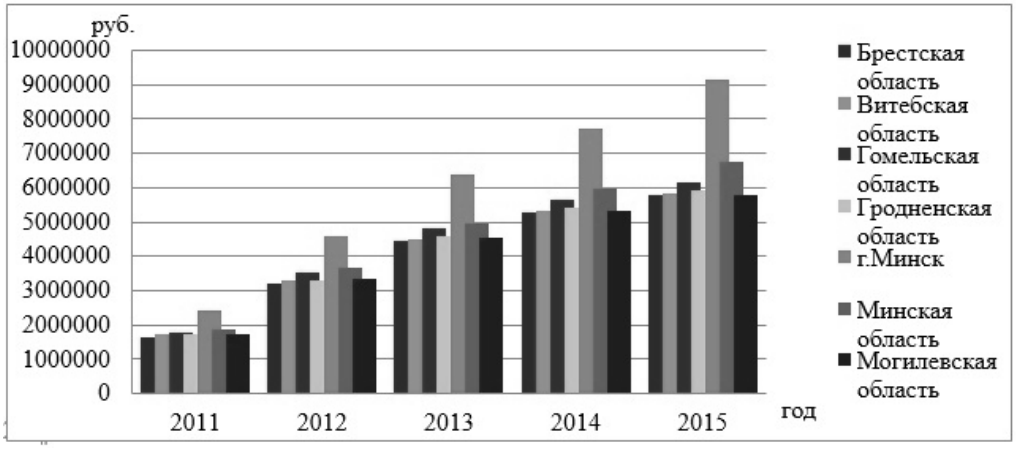

Рис. 1. Среднемесячная заработная плата в Республике Беларусь по территориальному признакув2011-2015 гг., руб.

Примечание – Источник: собственная разработка на основании [2]

По представленным данным видим, что самая высокая среднемесячная заработная плата за 2011-2015 гг.наблюдается в городе Минске, что составляет6,1млн. руб., в2015 г. – 9,2 млн. руб. По областям в этом периоде на первом месте находится Минская область – 4,6 млн. руб., в 2015 году – 6,7 млн. руб.. На втором месте – Гомельская область – 4,4 млн. руб., в 2015 г – 6,2 млн. руб. Самый низкий уровень заработной платы за 2011-2015 гг. наблюдается в Брестской области – 4,1 млн. руб., а в 2015 г. – 5,8 млн. руб.

Таким образом, следует отметить, что заработная плата в Республике Беларусь растет. Однако, несмотря на рост, по сравнению со странами с развитой экономикой: Норвегией, Австралией, Новой Зеландией, США, Германией, Канадой, Францией и другими странами, заработная плата в Республике Беларусь остается низкой. Среднемесячная заработная плата по республике в 2015 году составила более 6,7 млн. рублей, или 424,5 долл. США, а в странах с развитой экономикой она находится на уровне от 3 000 до 7 000 долл. США.

На динамику заработной платы и в определенной мере на ее дифференциацию оказывает влияние установленный в большинстве стран государством минимум заработной платы, который в Республике Беларусь на сегодняшний день составляет 2 300 000 рублей.

Список использованных источников

1. Динамика изменения средней зарплаты в Беларуси с 2011 по 2015 годы // Официальный сайт Моя Зарплата в Беларуси [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа: http://mojazarplata.by - Дата доступа: 21.02.2016.

2. Номинальная начисленная средняя заработная плата // Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа: http://belstat.gov.by - Дата доступа: 21.02.2016.

3. Трудовой кодекс Республики Беларусь // Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа: http://www.pravo.by - Дата доступа: 21.02.2016.

Белковская Татьяна
студентка
Пушко Наталья
к.э.н., доцент
Белорусская государственная сельскохозяйственная академия
г. Горки
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМА ЗАКРЕПЛЕНИЯ ПРАВ И ОБЯЗАННОСТЕЙ СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Предпринимательская деятельность является важнейшим звеном в развитии экономики Республики Беларусь, способствует развитию межгосударственных отношений, является источником рабочих мест для граждан, которые таким образом получают возможность реализовывать свои навыки и получать заработную плату. Поэтому крайне важным является определение прав и обязанностей предпринимателей, которыми они наделяются в соответствии с законодательством или договорами.

В правовом положении субъектов предпринимательской деятельности институт прав и обязанностей занимает особое место и потому, что посредством предоставления мер возможного и установления мер должного поведения обеспечивается регулирование их деятельности.

Основным законодательным источником, в котором закрепляются основные права и обязанности субъектов предпринимательской деятельности, является Конституция Республики Беларусь.

В Конституции Республики Беларусь нашли отражение следующие пра-ва: право на осуществление хозяйственной и иной деятельности, право на свободное использование способностей и имущества для предпринимательской деятельности и иной незапрещенной законом экономической деятельности, право на выбор рода занятий и работы, которое предполагает свободу экономического выбора, т. е. быть либо предпринимателем-работодателем, либо работником и т. д.

Но указанные в Конституции Республики Беларусь права и обязанности носят лишь общеустановленный характер и конкретизируются в соответствующих нормативных правовых актах Республики Беларусь.

Главной проблемой закрепления прав и обязанностей субъектов предпринимательской деятельности в законодательстве Республики Беларусь является отсутствие отельного нормативного правового акта, содержащего определенный объем таких прав и обязанностей. В настоящее время они рассредоточены по огромному количеству законодательных актов, принятых в различных областях правового регулирования, что затрудняет процесс полного ознакомления с ними и их изучения.

В Беларуси ранее действовал Закон Республики Беларусь от 28 мая 1991 г. «О предпринимательстве Республики Беларусь». В нем содержались отдельные статьи, закреплявшие перечень прав и обязанностей субъектов предпринимательской деятельности. Он устанавливал, что предприниматель имел право заниматься любой хозяйственной деятельностью, не запрещенной законодательством Республики Беларусь; создавать любые предприятия, организация которых не противоречит законодательству Республики Беларусь и т. д. Также определял, что предприниматель был обязан выполнять все свои обязательства, вытекающие из действующего законодательства и заключенных им договоров; получать в установленном порядке специальное разрешение (лицензию) на деятельность в сферах, которое подлежат лицензированию в соответствии с законодательством и др.

Таким образом, Закон «О предпринимательстве в Республике Беларусь» содержал систематизированный перечень прав и обязанностей субъектов предпринимательской деятельности в различных сферах предпринимательских правоотношений. Такой перечень позволял иметь четкое представление о тех правах и обязанностях, которыми наделялись предприниматели.

Но в 2010 году данный закон был отменен в связи с принятием Закона Республики Беларусь от 1 июля 2010 г. № 148-З «О поддержке малого и среднего предпринимательства», который в свою очередь уже не закрепляет ни прав, ни обязанностей субъектов предпринимательской деятельности.

В большинстве стран Содружества независимых государств (далее – СНГ), членом которого является и Республика Беларусь, также приблизительно в такой же период времени были отменены законы о предпринимательстве и приняты новые законы, касающиеся поддержки малого и среднего предпринимательства. Такие законы были приняты в Армении, Туркменистане, Российской Федерации, Украине.

Однако в некоторых государствах все-таки закон о предпринимательстве продолжает действовать. Так, в Республике Молдова действует Закон «О предпринимательстве и предприятиях», в Республике Узбекистан в отдельную сферу регулирования выделено семейное предпринимательство, права и обязанности в сфере которого закрепляет Закон «О семейном предпринимательстве».

Подводя итог, необходимо отметить, что назревает необходимость нормативного закрепления систематизированного перечня прав и обязанностей субъектов предпринимательской деятельности в законодательстве Республики Беларусь путем принятия нового закона, касающегося предпринимательской деятельности. Наличие такого перечня прав и обязанностей позволило бы иметь четкое представление о том, в каких сферах субъекты предпринимательской деятельности обладают правами и обязанностями, а уже в соот-

ветствующих нормативных правовых актах они бы конкретизировались и раскрывались в полной мере.

Список использованных источников:

1. Конституция Республики Беларусь 1994 года (с изменениями и дополнениями, принятыми на республиканских референдумах 24 ноября 1996 г. и 17 октября 2004 г.). – Минск: Амалфея, 2005. – 48 с.

Бережняк Анна
асистент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН

Ефективність і якість навчання студентів завжди була і залишається однією із найбільш актуальних проблем професійної освіти. Питання організаційно-методичного забезпечення навчального процесу, зміст програм підготовки, формування компетентного фахівця та оцінка досягнень студентів є предметом досліджень сучасної професійної педагогіки.

Побудова навчального процесу на основі модульно-рейтингової технології, як вважається, стає заходом, що створює умови для реалізації сучасних завдань професійної освіти, забезпечує гнучкість змісту навчання та пристосованість до рівня базової підготовки студента за допомогою організації навчально-пізнавальної діяльності за індивідуальною навчальною програмою.

Визначення переваг та проблем запровадження модульно-рейтингової технології побудови навчального процесу при вивченні дисциплін бакалаврами та спеціалістами є метою даного дослідження. Перевірити, як впливають ці заходи на якісні показники успішності студентів.

Першочерговим завданням інституту є підготовка гарного спеціаліста, гармонійної, всебічно розвиненої особистості. У процесі організації навчання в інституті доцільно використовувати, крім традиційних форм навчання, модульно-рейтингову технологію, оскільки вона є прогресивнішою і продуктивнішою.

В основу цієї технології навчання покладені такі принципи:

• відхід від поточного методу навчання і перехід до індивідуальної підготовки спеціалістів;

• перенесення центру ваги навчального процесу на самостійну роботу студентів;

• різке зростання поточного, узагальненого і підсумкового контролю.

Впровадження модульно-рейтингової технології при вивченні дисциплін дає наступні переваги:

• перехід до технології модульного навчання забезпечує процес комплексного засвоєння знань і умінь, необхідних для формування професійної компетенції;

• зміст дисципліни подається логічно пов’язаними блоками, що сприяє етапності набуття знань;

• дає можливість визначити основний обсяг навчального матеріалу з дисципліни;

• можливість структурувати матеріал для аудиторної роботи і самостійного вивчення;

• вивчення досить великого обсягу навчального матеріалу протягом короткого часу;

• бально-рейтингова система забезпечує диференційний підхід до оцінки досягнень студента;

• накопичувальна система оцінювання враховує усі види навчальної діяльності студена, що дозволяє повною мірою контролювати зусилля студента у набутті знань, а студенту надається певна свобода вибору дій для набору потрібного рейтингу.

Особливостями модульного навчання є:

- можливість чіткої структуризації змісту навчальної дисципліни на окремі змістові модулі;

- обов'язкове опрацювання студентом кожного модуля;

- адаптація навчального процесу до індивідуальних можливостей і запитів студентів;

- гнучкість управління навчальним процесом.

Відповідно матеріал модуля поділяється на дрібніші структурні частини, що називаються навчальними елементами, які, з одного боку, пов’язані між собою, а з іншого, виконують самостійну функцію. Поділяючи матеріал, слід враховувати, що обсяг матеріалу в навчальному елементі повинен бути таким, щоб можна було сформулювати мету його засвоєння студентом.

Для кожного навчального елемента вказується конкретна мета, яка у разі потреби коригується, і завдання його вивчення. Аналізується рівень попереднього опрацювання, дається мотивація для якісного засвоєння, змістове наповнення, окреслюється певна кількість тем, зміст домашніх завдань, відповідна кількість балів оцінювання виконаної роботи та вказуються конкретні джерела, де цей матеріал викладений якнайкраще.

Рівень засвоєння певного обсягу програмного матеріалу за кожен модуль, містить оцінку знань теоретичного матеріалу, одержану шляхом тестування, аудиторних контрольних робіт, оцінки за підготовку до практичних робіт, експрес-опитування та виконання домашніх завдань.

Тобто модульний підхід дає змогу студентам більш глибоко і самостійно оволодіти навчальним матеріалом, оскільки поняття «модуль» охоплює не лише інформацію, якою повинен володіти студент, але і методи та форми прямої, опосередкованої та самостійної навчально-пізнавальної діяльності студента для оволодіння певною інформацією. Технологія навчання гарантує засвоєння кожним студентом мінімуму знань і вмінь, необхідних для успішної професійної діяльності.

Крім того, здібні студенти мають змогу ефективніше використати час, здобуваючи глибокі знання.

Також, є виправдане впровадження рейтингової системи, бо збільшує об'єктивність оцінки знань студентів, стимулює їх систематичну та самостійну роботу протягом семестру, сприяє розвитку творчих здібностей, налагодженню здорової конкуренції у навчанні і перетворює студента із об'єкта в суб'єкт навчального процесу.

Навчальний рейтинг - інтегральний індекс, або комплексний показник якості навчальних досягнень студента, який повинен характеризувати рівень знань, вмінь і навичок студента з навчальної дисципліни, а також систематичність його навчально-пізнавальної діяльності, активність, самостійність і творчість.

Рейтингова оцінка визначається як сума балів, які отримав студент за виконання індивідуальних завдань, за якість навчальної роботи на лекційних, практичних заняттях, самостійної роботи, на поточних контрольних заходах та інших видах навчально-пізнавальної діяльності. З цієї оцінки вираховуються «штрафні» бали (бали зі знаком «–») за пропуски занять, невчасне складання модульних контрольних робіт, тощо. Студентам також можуть нараховуватися заохочувальні бали: за написання рефератів, підготовку наукових статей, доповіді на наукових конференціях; тощо.

Завдяки рейтинговій системі контролю, що є невід'ємною частиною модульної технології, забезпечується більша об'єктивність у процесі оцінювання знань студентів.

Обов'язковою умовою методики самостійної роботи є постановка питань і завдань, які визначають напрями і характер пізнавальної діяльності студента. Їх можна згрупувати так:

• питання і завдання, які передбачають просте відтворення матеріалу;

• питання і завдання, які передбачають перетворююче відтворення змісту на підставі аналізу (виділити головну думку, дійти власних висновків тощо);

• питання і завдання, які передбачають творчо-пошукову діяльність студента.

Також студентам запропоновано вивчення дисциплін за допомогою сучасних інформаційно-освітніх технологій, оскільки ми живемо у швидкозмінному інформаційному просторі і треба пристосуватися до оперативного отримання інформації. Такими технологіями є електронна пошта, Інтернет, а також навчально-інформаційний портал Ніжинського агротехнічного інституту moodle.nati.org.ua, за допомогою якого студенти можуть самостійно поглиблювати знання з дисципліни.

Отже, модульно-рейтингова технологія поточного і підсумкового контролю знань під час вивчення дисципліни фінансовий облік мотивує студентів до систематичної навчальної діяльності протягом трьох семестрів та сприяє більш об'єктивному оцінюванню і підвищенню якості професійної підготовки фахівців.

Список використаних джерел

1. Ортинський В.Л. Педагогікавищоїшколи. / В.Л. Ортинський – К.: Центр учбовоїлітератури, 2009. – 472 с.

2. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи:навч. посібник / Т.І. Туркот. - К.: Кондор, 2011. - 628 с.
3. Фіцула М.М. Педагогіка : навч. посіб. / М. М. Фіцула. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Академвидав, 2009. – 560 с.

Болтаева Айгерим
докторант PhD
Университет НАРХОЗ
г. Алматы
Республика Казахстан

МЕХАНИЗМ РЕАЛИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ БИЗНЕСА

В последнее время в Казахстане постепенно повышается интерес к социальной ответственности бизнеса. Еще несколько лет назад на фоне глобальных реформ, жесточайшего экономического кризиса и периода первичного накопления капитала, взаимоотношение бизнеса и государства носили сложный, бессистемный характер, а под социальной ответственностью понималась благотворительная деятельность отдельных представителей делового сообщества.

В стране постепенно меняются приоритеты. И сегодня можно утверждать о становлении и развитии цивилизованных отношений между обществом, государством и бизнесом. Для того чтобы быть по-настоящему современной компанией уже недостаточно постоянно наращивать прибыль, честно оплачивать налоги и заработную плату. Компании, стремящиеся занять твердое положение в казахстанском обществе, постепенно приходят к пониманию того, что декларируемые ранее намерения о социальной ответственности действительно становятся важной управленческой категорией, обеспечивающей высокую деловую репутацию, рыночную привлекательность, а так же расширенные возможности доступа к капиталу. Вместе с тем, социальная ответственность – это еще и ответственность за формирующуюся социальную среду, моральный климат, нравственность общества. В связи с этим, бизнес и общество – это взаимосвязанные элементы единого целого. Реализуя свои главные экономические функции, компании напрямую затрагивают интересы, как отдельных общественных групп, так и общества в целом. В свою очередь здоровое и развитое общество является необходимым условием дальнейшего эффективного роста и процветания бизнеса. Все это обуславливает необходимость становления такого рода взаимодействия, в ходе которого бизнес должен оказывать максимально положительное воздействие на общество, не теряя при этом собственную экономическую эффективность. Вследствие чего возникает общая заинтересованность, как делового сообщества, так и государства и

общества в определении роли бизнеса в нашей стране. Поскольку только консолидация усилий всех субъектов общественных отношений поможет решить социальные и экономические проблемы РК.

Таким образом, в рамках поставленной проблематики представляется важным систематизировать представленную информацию о социальной ответственности и на этой основе рассмотреть ее роль, значение и механизм управления в практике отечественных компанией. Среди основных тенденций развития современного общества одно из главных мест занимают те, которые связаны с переходом ряда функций, традиционно реализуемых социальным государством, к крупному бизнесу. Особенно явственно эти тенденции прослеживаются с начала 1990-х годов. С одной стороны, общество в экономически развитых странах стало предъявлять более высокие требования к социальной ответственности корпораций. С другой стороны, и сами представители бизнеса пришли к необходимости признания и выполнения этих требований. В силу ряда объективных условий, определивших состояние современного общества, социальная ответственность бизнеса стала одним из факторов конкурентоспособности компании.

Особое значение приобретает социальная ответственность бизнеса в условиях кризиса. Если в период экономического подъема многие компании рассматривали социально ответственную политику как экономически выгодный способ инвестирования в собственный имидж, то в новых условиях чисто экономическая эффективность такого инвестирования становится, как минимум, сомнительной. Это выдвигает на первый план социальные аспекты ответственности бизнеса перед обществом.

Основной вопрос, который всегда возникает у представителей бизнеса перед принятием решения о реализации социальных программ: что дает это самому бизнесу? Он возникает в любой аудитории, где обсуждаются проблемы социальной ответственности бизнеса. Логика здесь простая: в социальные программы компании необходимо вкладывать средства, тем самым увеличивая расходы.

Осуществление социальных проектов расширяет партнерские связи в бизнес-среде с органами государственного управления (соответствующие направления программ министерств и департаментов областных администраций), с неправительственными организациями, осуществляющими аналогичные социальные проекты выполняющими программы компании, средствами массовой информации.

Именно эти связи и постоянно проводимая социальная политика превращают бизнес компании в социально ответственный. Здесь же, в этой среде, бизнес находит партнеров для создания механизмов влияния своих интересов, в том числе в ходе законодательных инициатив, создает условия для постоянного диалога с предполагаемыми партнерами и расширения сфер влияния, создает новые элементы в системе государственного управления.

Реализация социальных программ ведет к позитивным изменениям в деятельности компании и создает преимущества в конкурентной среде.

Социальная ответственность бизнеса – это добровольный вклад бизнеса в развитие общества в социальной, экономической и экологической сферах, связанный

напрямую с основной деятельностью компании и выходящий за рамки определенного законом минимума [1].

На сегодняшний день существует много трактовок того, что же именно является социальной ответственностью бизнеса и что входит в это понятие. Например, Европейская Комиссия в своих документах опирается на самое широкое возможное определение: «Корпоративная социальная ответственность, по своей сути, является концепцией, которая отражает добровольное решение компаний участвовать в улучшении общества и защите окружающей среды». Другие определения концентрируется только на отдельных аспектах социальной ответственности бизнеса, но в той или иной форме все они включают себя вопросы развития, профессионального роста, защиты прав и здоровья персонала и членов того сообщества, где компания осуществляет свою деятельность, природоохранные мероприятия и оптимизацию использования ресурсов.

Социальные программы компании – добровольно осуществляемая компанией деятельность в социальной, экономической и экологической сферах, которая носит системный характер, связана с ее миссией и стратегией развития бизнеса и направлена на удовлетворение запросов различных заинтересованных в деятельности компании сторон.

Выделяется ряд типичных направлений социальных программ компании, в том числе: развитие персонала; охрана здоровья и безопасные условия труда; социально ответственная реструктуризация; природоохранная деятельность и ресурсосбережение; развитие местного сообщества; добросовестная деловая практика [2].

Помимо ранее названных внутренних и внешних социальных программ существует и типы программ, различающиеся по акцентированному участию социальных партнеров компании, а именно:

- Программы партнерства с местными, областными и региональными исполнительными органами государственного управления;
- Программы партнерства с некоммерческими организациями;
- Программы сотрудничества с общественными организациями и профессиональными объединениями и ассоциациями;
- Программы информационного сотрудничества со СМИ.

Особый тип корпоративных социальных программ – это целевые социальные программы, которые имеют, как внутреннюю, так и внешнюю направленность.

В индустриально развитых странах мира идея социально ответственного бизнеса широко распространена в общественном сознании. На протяжении ряда лет накапливались и развивались технологии, обеспечивающие успешную реализацию проектов и программ социально ответственного бизнеса, вырабатывались стандарты и критерии оценки социальной ответственности компании, возникли различные формы институционализации соответствующих социальных практик. Накопленный идейный багаж и практический опыт социально ответственного ведения бизнеса сегодня требуют теоретического социологического осмысления.

Список использованных источников

1. Глебова И.С. Социальная ответственность бизнеса в России и за рубежом. Учебное пособие. – Казань, 2008. – 112 с.

2. Тульчинский Г.Л. Корпоративные социальные инвестиции и социальное партнерство: технологии и оценка эффективности. Учебное пособие. – Санкт-Петербург, 2012. – 236 с.

Брень Янина
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г.Пинск
Республика Беларусь

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА СТРАН-УЧАСТНИЦ ЕДИНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПРОСТРАНСТВА В ОБЛАСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Малый бизнес – важнейший элемент рыночной экономики, без которого не может гармонично развиваться государство. Малый бизнес во многом определяет темпы экономического роста, структуру и качество валового национального продукта, малые предприятия формируют здоровую рыночную конкурентную среду, средний класс, являющийся опорой общественной системы, быстро и эффективно решают многие социальные проблемы государства. В связи с такой значимой частью экономики государство должно законодательно поддерживать малый бизнес, но в каждом государстве существуют свои особенностиподдержки малого предпринимательства.

Анализируя нормативно-правовую базу по поддержке малого бизнеса Беларуси, Казахстана и России, можно выделить ряд отличий: по критериям отнесения субъектов хозяйствования к малому предпринимательству, по регистрации и лицензированию малого бизнеса, налогообложению.

В соответствии с законодательством Республики Беларусь и Российской Федерации в микроорганизациях количество работников достигает 15 человек, в малых организациях – от 16 до 100 человек, а вот в Республике Казахстан отсутствуют данные критерии, однако, предприятия с численностью более 50 уже относятся к средним.

Для оказания финансовой поддержки субъектам малого предпринимательства со стороны государства в законодательстве Беларуси и России установлены предельные значения выручки от реализации товаров без учёта налога на добавленную стоимость (таблица 1).

Таблица 1

Предельно допустимая выручка для получения финансовой поддержки.

	Беларусь	Россия
Микроорганизации	12 млрд бел. руб. (581 тыс. долл. США)	60 млн руб. (854 тыс. долл. США)
Малые организации	44 млрд бел. руб. (2 млн 129 тыс. долл. США)	400 млн руб. (5 млн 691 тыс. долл. США)

Источник: [собственная разработка]

Следующим параметром сравнения является регистрация и лицензирование видов деятельности (таблица 2). Следует отметить, что в Республике Беларусь по сравнению с другими участника Единого экономического пространства созданы более благоприятные условия регистрации и лицензирования субъектов малого предпринимательства, что можно отследить в таблице 2.

Таблица 2

Сравнение процесса регистрации и лицензирования деятельности Беларуси, России и Казахстана

	Беларусь	Россия	Казахстан
Выдача свидетельства о государственной регистрации	Не позднее рабочего дня, следующего за днём подачи	Свыше пяти рабочих дней	Не более трёх рабочих дней
Пошлина за государственную регистрацию юридических лиц	5 б.в. (51 долл. США), для ИП – 0,5 б.в. (5,1 долл.США)	4 тыс. российских руб.(57 долл. США)	Для юрид.лиц – 6,5 МРП (41 долл.США), для МП – 2 МРП (12 долл. США)
Срок рассмотрения заявления о предоставлении лицензии	15 рабочих дней, срок может быть продлён на период оценки или экспертизы на 10 дней	45 рабочих дней, при использовании упрощенной системы лицензирования – 15 дней	30 рабочих дней, для МП – 10 дней
Сроки действия выдаваемых лицензий	От 5 до 10 лет	Не менее 5 лет	Без ограничения
Перечень лицензируемых видов деятельности	37 сфер, 131 вид деятельности	78 видов без группировки по сферам и подвидам	28 сфер, 98 видов деятельности со своими подвидами

Источник: [собственная разработка]

Пояснения к таблице 2: МРП – месячный расчетный показатель (2121 тенге); б.в. – базовая величина (210 тыс. бел. руб); ИП – индивидуальный предприниматель; МП – субъект малого предпринимательства.

Ещё одним критерием среди отличий в законодательстве рассматриваемых стран является упрощённая система налогообложения. В Республике Беларусь такое налогообложение возможно при соблюдении следующих критериев:

– средняя численность работников не более 100 человек;

– валовая выручка в первые девять месяцев года, предшествующего тому, с которого претендуют на её применение (у индивидуальных предпринимателей – не более 9 млрд бел. руб. (436 тыс. долл. США).

Ставки налога при упрощённой системе устанавливаются в следующих размерах:

- 15% – для организаций и индивидуальных предпринимателей, использующих в качестве налоговой базы валовой доход;

- 5-7% – для организаций и индивидуальных предпринимателей, уплачивающих НДС;

- 2% – для организаций и индивидуальных предпринимателей в отношении выручки от реализации товаров за пределы Республики Беларусь.

Нужно отметить, что индивидуальные предприниматели имеют право использовать в качестве системы налогообложения уплату подоходного налога.

В Республике Казахстан для применения упрощённой системы налогообложения устанавливаются следующие ограничения: 25 человек, 7 видов деятельности и 9 млн тенге годового дохода (26тыс.долл. США). Индивидуальные предприниматели могут проводить расчёты на основе упрощённой декларации в случае, если среднесписочная численность наёмных работников, включая самого нанимателя, не превышает 15 человек, при этом он осуществляет не болеет 5 видов деятельности, доход не превышает 4,5 млн тенге в квартал (13 тыс. долл. США). Ставки налога представляют собой прогрессию в виде 3 уровней для индивидуальных предпринимателей (4,7,11%) и 5 – для прочих малых и средних предпринимательств (5,7,9,11,13%). Преимущество такого налогового режима состоит в том, что он позволяет делать корректировку суммы налогов в зависимости от среднесписочной численности работников.

В случае Российской Федерации организация может быть переведена на упрощённую систему налогообложения, если по итогам девяти месяцев того года, в котором она подаёт заявление о переходе на данную систему, доходы не превысили 45 млн руб. (640 тыс. долл. США). Указанная величина предельного размера доходов организации подлежит индексации на коэффициент-дефлятор, устанавливаемый ежегодно на следующий календарный год и учитывающий изменение потребительских цен на товары (работы, услуги) в Российской Федерации за предыдущий календарный год. Ограничение в количестве работников, как и в Республике Беларусь, не должно превышать 100 человек. Налоговые ставки также дифференцируются от 5 до 15%.

Таким образом, можно сделать вывод, что каждое государство имеет свои особенности, отличия в нормативно-правовой базе, но все они направлены на

поддержание, регулирование и развитие малого бизнеса как важнейшей отрасли рыночной экономики в своей стране.

Список использованных источников

1. Указ Президента Республики Беларусь от 21.05.2009 г. №255 «О некоторых мерах государственной поддержки малого предпринимательства».

2. Федеральный закон Российской Федерации от 24.07.2007г. №209-ФЗ «О развитии малого предпринимательства в Российской Федерации «.

3.Закон Республики Казахстан от 31.01.2006г. №124-III «О частном предпринимательстве».

4. Национальные статистические сборники Республики Беларусь, Российской Федерации и Республики Казахстан.

Валієва Каріна
студентка
Сидорович Олександр
к.і.н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

СОЦІОЛОГІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Суперечний та динамічний процес розвитку науково технічного прогресу сучасного людства, ускладнення та зростання темпів суспільного та особистого життя людини ставлять нові та виявляють «вічні» проблеми розвитку людства. «Вічною» проблемою, яка по-різному вирішується на всіх етапах історичного розвитку суспільства, виступає проблема людини, її природи й сутності, цілей і смислу життя, способів і форм реалізації соціальної сутності людини. У суспільстві особа інтегрується через засвоєння системи соціальних норм і цінностей, елементів культури, традицій і звичок. Тому система суспільних відносин, яка формує особу, називається соціалізацією. Вона є процесом становлення особистості, набуття індивідом соціальних якостей [1].

Соціалізація особистості – одне з перших питань, що постають у суспільстві у процесі підготовки молоді до трудового життя. Формування особистості – складний процес прилучення особистості до соціального буття, тобто її соціалізації. Соціалізація охоплює усі соціальні процеси, завдяки яким індивід засвоює певні знання, норми, цінності, що дозволяють йому бути повноправним членом суспільства. Розглядаючи процес соціалізації, ми аналізуємо його також у зв’язку з формуванням особистості в процесі взаємодії та взаємовпливу соціальних груп, колективів і окремих осіб. Соціалізація особистості людини – це процес і результат засвоєння позитивного досвіду попередніх поколінь. Цим поняттям визначають засвоєння соціальних умінь і

навичок спілкування, діяльності, різних соціальних ролей, стереотипів, установок, придатних для успішної життєдіяльності варіантів стилю поведінки. Інститути соціалізації – це сім'я, освіта, культура, мистецтво, релігія та інше. Сім'я - найголовніший інститут соціалізації не тільки дитини, але і його батьків, близьких родичів, сусідів. У сім'ї діти засвоюють основні соціальні знання, уміння та навички, необхідні для життя у суспільстві, а дорослі демонструють приклади соціально виваженої й морально-етичної поведінки, готовності до співробітництва, злагоди, гармонії жити й працювати разом, забезпечувати свої соціальні та морально-духовні й матеріально-економічні запити. За допомогою освіти дитина пристосовується до цінностей у даному суспільстві, а дорослий навчається адаптуватись до різних змін і перемін. Він адаптується до життя у суспільстві через засвоєння правил поведінки, присвоєння досвіду міжособистісних відносин, культури мовлення. Культура як соціальний інститут, який вбирає усі створені людиною матеріальні та духовні цінності, є основним джерелом освіти, навчання й виховання. Культура – це середовище, яке вирощує й формує особистість (мистецтво, музика, література). Релігія як соціальний інститут, який презентує складне суспільне явище, яким є віра чи недовіра у вищий розум, розкриває єдність усіх з усіма, що логічно вимагає доброчинності, довіри, сподівань, надії на краще. Середовище – це комплекс зовнішніх явищ, які стихійно діють на людину і значною мірою впливають на розвиток [2]. Соціалізація індивіда відбувається у трьох основних сферах: діяльність, спілкування, самосвідомість. У сфері діяльності реалізується опанування та розширення видів праці, з якими пов'язана людина, її орієнтація в системі кожного виду діяльності, розуміння суті та сенсу. Як відомо, усі види діяльності включають процес мовлення. У сфері спілкування особистістю реалізується потреба у контакті з іншими суб'єктами. У сфері самосвідомості здійснюється формування образу власного «Я», усвідомлення своєї соціальної належності, власних соціальних ролей, систем соціальної орієнтації і т.ін. [3]. Теоретично процес соціалізації поділяють на два взаємовпливових етапи: адаптацію – пристосування людини до оточуючого світу, в тому числі і до суспільного середовища; та інтеріоризацію – засвоєння, привласнення людиною знань, норм певного суспільства, що стають складовими елементами самосвідомості її особистості. Суттєвий її момент – це розвиток соціально активної особистості. З огляду на викладене, можна сказати що, метою соціалізації студентів перш за все є активне опанування ними досвідом попередніх поколінь та уміннями використовувати його в інтересах створення власного добробуту не на шкоду іншим. Як відомо, виховання є провідним фактором у гармонійному розвитку особистості, у становленні студента як спеціаліста, у той же час соціалізація наповнює його реальними думками щодо того, як краще сприймати довкілля, як на нього реагувати (впливати на нього чи пристосовуватись, щоб мати успіх). Саме елемент «успішності», пошук умов самореалізації та одержання

насолоди від самого процесу життя, участі у виробничій чи навчальній діяльності, одержання бажаної винагороди за свої зусилля (адекватна оцінка за результати навчання, відповідна зарплата за виконану роботу, заохочення за підвищений рівень якості діяльності й т.п.) відрізняє процес соціалізації учня (студента, особи взагалі) від процесу виховання. Слід пам'ятати, що процес соціалізації студента та загальний розвиток його особистості залежить від спадковості, середовища та виховання. Його джерелом і внутрішнім змістом є такі внутрішні й зовнішні суперечності, як: процеси збудження й гальмування; задоволення й незадоволення, радість і горе; між спадковими даними й потребами виховання (дитина-інвалід); між рівнем розвитку особистості й ідеалом. Саме останній спонукає особистість до самовдосконалення. Деякі вчені розуміють сутність соціалізації майже у тому плані, як розглядається поняття «виховання». Але виховання передбачає перш за все цілеспрямовані дії, посередництвом яких індивіду свідомо намагаються прищепити бажані риси й якості, тоді як соціалізація поряд із вихованням включає не спеціальні, а спонтанні впливи, завдяки яким індивід долучається до культури і стає повноправним і повноцінним членом суспільства. Зв'язки виховної системи й середовища багатогранні. Це взаємна уява студентів про облік і проблеми середовища й середовища про навчальний заклад як про заклад соціального виховання, а не лише як про навчальний заклад. Це взаємопроникнення, коли студенти беруть участь у вирішенні важливих для оточуючого їх соціуму задач, а суспільство, батьки – у вирішенні виховних проблем у рамках навчального закладу.Процес соціалізації особистості здійснюється через певні механізми. Соціально-психологічні механізми соціалізації студентів вищих навчальних закладів виявляються в процесі ідентифікації та інтеріоризації. Ідентифікація (від лат. Identificate – ототожнювати) – це процес ототожнення індивідом себе з іншими людьми, групою, осередком, який допомагає оволодівати різними видами діяльності, засвоювати соціальні норми та цінності, оволодівати соціальними ролями. Вирізняють три форми ідентифікації: 1) пряме емоційне ототожнення з реальною або нереальною особою. Ця форма домінує на початкових етапах соціалізації особистості; 2) самозалучення до певної номінальної соціальної групи (вікової, національної, фахової); 3) самозарахування (з відчуттям належності до певної соціальної групи). Активне засвоєння індивідом соціальної поведінки, групових норм і цінностей здійснюється під час спільної діяльності, насамперед у трудових осередках. Цей механізм діє на свідомих етапах розвитку особистості. Інтеріоризація суспільних ідеалів у молодіжному середовище пов'язана з пошуками реальних зразків для наслідування і з характером уявлень про шляхи реалізації ідеалів. Соціалізація, соціалізована людина мусить бути здатною протистояти несприятливим життєвим обставинам. «Повна» соціалізація, тобто розчинення в соціумі певної частини молоді, свідчить про відсутність тієї активності, яка

дає змогу вибірково сприймати й оцінювати навколишню дійсність,а це не є бажаним явищем.

Отже, вивчення проблем соціології особистості, особливо особистості, в суспільстві завжди має теоретичне і практичне значення. Особливо актуальним стає дослідження проблем особи в сучасних умовах соціально-політичних умовах розвитку України. На зміну таким соціальним типам особистості, що домінували в перший період незалежності України: особистість «розчинена» в суспільстві, особистість відчужена від суспільства, «перехідний» тип особистості, нині все в більшій мірі стає активно-критичним тип особистості, формування громадянської культури і активної життєвої позиції особистості. Цев першу чергу стосується молоді в українському суспільстві, особливо студентської, що все більшою вірою визначає соціальний оптимізм у вирішенні соціальних проблем.

Список використаних джерел

1.Навчальний посібник/ За заг. ред. А. М. Чернія. – 2-е вид., доповнене. – К.: Міленіум, 2006. – с. 173

2. Социальная педагогика: Курс лекций: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Под общ. ред. М.А.Галагузовой. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 416 с.

3. Міщик Л. І. Соціальна педагогіка: Навч. посібник / Інститут змісту і методів навчання. – К., 1997. – 129 с.

Вовкодав Аліна
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Урезультаті аудиторської перевірки формується незалежна думка експерта щодо відповідності усіх документів суб'єкта господарювання вимогам законодавства, крім того аудитори можуть надавати консультаційні послуги, оцінювати стан фінансового-господарської діяльності суб'єкта господарювання, проводити експертизи. Результатами таких заходів є ліквідація, усунення, мінімізація виявлених порушень чи недоліків, а отже формування ефективного учасника економічних відносин. Саме це є визначальним аспектом актуальності даного дослідження.

Проблему аудиту порушували, як зарубіжні, так і вітчизняні вчені, так Рудніцька Р. досліджувала державний аудит в системі фінансового контролю, Балибюк І.В., Денисюк О.М. розглядали аудит з точки зору

підприємства, Кочерга М.М. висвітлював роль аудиту в системі управління природними ресурсами. Однак, у вищезазначених роботах не досліджувались можливі перспективи використання зарубіжного досвіду, щодо ведення аудиторської діяльності.

Метою дослідження є виявлення ключових особливостей діяльності аудиторів в Україні та в провідних зарубіжних країнах, на основі теоретичних та практичних аспектів досліджуваної проблематики, можливість використання зарубіжного досвіду в Україні.

Аудит протягом розвитку економіки у світі, з якою він невідривно пов'язаний набував нових рис та призначень. Так, спершу роль аудиту зводилась до інструменту перевірки та підтвердження достовірності бухгалтерської звітності, згодом аудит набув вирішального значення, а саме можливості спонукати до активної економічної діяльності, до підвищення ефективності системи управління підприємством і вдосконалення системи внутрішнього контролю. І зрештою аудит набув рис механізму запобіганню можливих ризиків під час проведення перевірок, проведення консультацій щодо вдосконалення діяльності та уникнення потенційних ризиків. [1]

Аудит здійснюється незалежними особами (аудиторами), аудиторськими фірмами, які уповноважені суб'єктами господарювання на його проведення. Аудит може проводитися з ініціативи суб'єктів господарювання, а також у випадках, передбачених законом (обов'язковий аудит). Аудитори (аудиторські фірми) можуть надавати інші аудиторські послуги, пов'язані з їх професійною діяльністю, зокрема, по веденню та відновленню бухгалтерського обліку, у формі консультацій з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності, експертизи і оцінки стану фінансово-господарської діяльності та інших видів економіко-правового забезпечення господарської діяльності суб'єктів господарювання. Аудитори (аудиторські фірми) можуть проводити перевірку іпотечного покриття.

За участю в процесі проведення аудиту різних фахівців і аудиторських організацій, аудит поділяють на:

однопредметний – досліджуються питання одного виду;

багатопредметний – провадиться фахівцями різних спеціальностей, а також різних аудиторських організацій;

комісійний – провадиться кількома фахівцями різних спеціальностей, але однієї аудиторської організації.

Організацію аудиту в Україні здійснює Аудиторська плата України, яка є незалежнім самостійним органом, мета якого сприяти розвитку, вдосконаленню та уніфікації аудиторської справи. Аудиторська палата покликана створити систему незалежного фінансово-господарського контролю у формі аудиту, який би давав об'єктивну оцінку фінансового стану підприємств і підприємців, сприяв раціональному господарюванню та своєчасно запобігав банкрутству, забезпечував достовірний контроль за доходами і видатками власників та одночасно оберігав інтереси держави.

Таким, чином очевидним є факт корисності аудиторської діяльності для економіки будь-якої держави, але водночас кожна країна формує власний підхід до аудиту.

Так, в США присутні два види аудиторських організацій: професійні та недержавні. Недержавні аудиторські організації існують у формі Американського інституту дипломованих бухгалтерів, основним завданням даної організації є перевірка кваліфікації аудитора. Професійні аудиторські організації здійснюють свою діяльність, як правило, в межах штатів.

Аудитори в США отримують сертифікати за такими спеціалізація ми:

бухгалтер;

внутрішній аудитор;

аудитор інформаційних систем.

Для отримання сертифікату кожен повинен пройти відповідний екзамен, що проводиться раз на півроку.

Після призначення аудиторів їх не можна замінити, крім випадків, коли виноситься спеціальна юридична постанова про непрофесійну поведінку таких осіб.

В цілому аудиторська діяльність здатна забезпечувати значне покращення становища для суб'єктів господарювання, ліквідувати негативні наслідки у формі адміністративних стягнень з боку органів державного контролю за недотримання норм законодавства, зменшити видатки на контрольно-ревізійне функції органів влади, але для досягнення таких результатів необхідною є перш за все зацікавленість власне суб'єктів господарської діяльності у проведенні таких перевірок та отримання послуг аудиторів.

Таким чином, визначивши особливості діяльності аудиторів в Україні та в провідних країнах світу, варто відмітити, цілком реальну можливість використання вищезазначеного досвіду на прикладі України. Так, система екзаменування аудиторів, що використовується в США здатна значно підвищити якість проведення аудиторських перевірок в Україні, загальний рівень професіоналізму та відповідальності аудиторів. Досвід Німеччини може бути залученим в аспекті формування органу, основним завданням якого є контроль за діяльністю аудиторів в Україні, накладання адміністративних стягнень, вирішення спорів, перевірка якості проведення аудиту тощо. Але головною умовою реалізації зарубіжного досвіду є інтерес з боку суб'єктів господарювання, які, нажаль, не бажають або не здатні забезпечувати проведення регулярних аудиторських перевірок.

Список використаних джерел

1.Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту / Немченко В.В., Редько О.Ю. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.

2.Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993р. № 3125 – XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua /laws/show/3125-12. – Назва з екрана.

3.Лебедевич С.І. Аудит. Організація і методика аудиту. Екологічний аудит / Навч. посібник. – Львів: Ліга-прес, 2007. – 1050 с.

4.Роль і проблеми аудиту в Україні / Гасенко Л.В., Кузіна А.В. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=34264. – Назва з екрана.

5.Подолянчук О.А. Аудит в зарубіжних країнах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vsau.vin.ua/b04213/li terat/view/getfile/182446001304615657.pdf. – Назва з екрана.

Гвоздова Екатерина
магистрантка
Европейский гуманитарный университет
г. Вильнюс
Литовская Республика
Лазарчук Елена
ст. преподаватель
УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия»
г.Горки
Республика Беларусь

КРИЗИСНАЯ СИТУАЦИЯ ВОКРУГ ЭКОНОМИЧЕСКОГО СУДА СНГ И ПУТИ ЕЕ РАЗРЕШЕНИЯ

Экономический суд СНГ (далее – ЭС СНГ) – это судебный орган Содружества Независимых Государств, который создан для обеспечения выполнения государствами-участниками своих экономических обязательств.

Председатель Исполнительного комитета ЭС СНГ Сергей Лебедев в своем интервью отметил, что «В Экономическом суде нет денег, чтобы в ближайшие месяцы выплачивать зарплату сотрудникам – а это 46 сотрудников. Сейчас мы принимаем усилия, чтобы найти на это средства»[*6]*.

Анализируя данное интервью можно сделать следующий вывод.

В соответствии со ст. 32 Устава СНГ, «к ведению Экономического суда относится разрешение споров, возникающих при исполнении экономических обязательств. Суд может разрешать и другие споры, отнесенные к его ведению соглашениями государств-членов. Экономический суд вправе толковать положения соглашений и иных актов Содружества по экономическим вопросам» [2]. Далее, количество судей ЭС СНГ должно составлять 6 человек – один представитель от каждого государства-участника Соглашения от 6 июля 1992 года [1]. В настоящее время в ЭС СНГ работают только 2 судьи – от Республики Беларусь и от Российской Федерации. Суд СНГ правомочен принимать решение, если на его заседании присутствуют не менее двух третей всех избранных и приступивших к выполнению своих обязанностей судей. Анализируя данный факт, следует указать на то, что в настоящее время остро стоит вопрос о дееспособности суда.

Также Сергей Лебедев отмечает, что «…решения о роспуске международного судебного органа нет» [6]. Следует отметить, что

Экономический суд СНГ – это судебный орган, который действует в целях обеспечения выполнения экономических обязательств в рамках Содружества. Это определено ст. 32 Устава СНГ от 22 января 1993 года [2]. Данная статья также определяет основания деятельности Экономического суда СНГ. На основании этого отмечаем факт, что существование ЭС СНГ напрямую зависит от существования самого Содружества. Без СНГ не может существовать ЭС СНГ, равно как и наоборот. Рассматривая вопрос о ликвидации СНГ, придерживаюсь мнения, что СНГ может быть распущено только тогда, когда число стран, которые желают его сохранить, станет равным единице. Сторонники СНГ отмечают, что главным и единственным его успехом стало отсутствие полномасштабной войны на постсоветском пространстве. Безусловно, последние события, происходящие в СНГ, должны повлечь за собой реформирование и модернизацию Содружества. Однако считаю, что ликвидация СНГ не будет отвечать интересам ни одной из стран-участниц СНГ, затруднит интеграционные процессы и поставит под угрозу мирное сосуществование стран бывшего СССР.

Еще с начала функционирования ЭС СНГ в 1994 году вопрос о совершенствовании деятельности Экономического Суда стал актуален, поскольку потенциал такого органа в значительной мере ограничивался в части компетенции по разрешению споров и толковании соглашений и актов Содружества.

Учитывая возникший кризис в ЭС СНГ и долговременную актуальность вопроса реформирования его деятельности, можно выделить следующие возможные пути выхода из сложившейся неблагоприятной ситуации:

1. Анализ исследователями долгий период времени деятельности Суда показал, что имеется явная необходимость совершенствования его учредительных документов. Так, анализ практики Суда по рассмотрению межгосударственных экономических споров – основной категории споров в соответствии с учредительными документами – показывает, что возможности Суда задействованы недостаточно эффективно.

2. Анализируя нормативно-правовые акты (далее – НПА), связанные с ЭС СНГ, ЕврАзЭС, национальное законодательство стран-участниц СНГ и некоторые другие, можно заметить явные коллизии. Следствием этого могут стать разногласия внутри Содружества, что повлечет за собой углубление кризиса. Логичным выходом из сложившейся ситуации станет глубокий анализ и пересмотр международных договоров, регламентирующих деятельность ЭС СНГ, локальных НПА ЭС СНГ, НПА, которые регламентируют деятельность, к примеру, ЕврАзЭС и национального законодательства, напрямую связанного с деятельностью ЭС СНГ и доведения их до «реального сосуществования» без возникающих разногласий, либо сведения коллизий норм таких правых актов до минимума.

3. В настоящее время в связи с возникшими проблемами при неполной ратификации Соглашения от 1992 года Республикой Узбекистан сложилась

ситуация, при которой в ЭС СНГ отсутствует представитель этой страны. Считаю, что т.к. эта страна являются участницей СНГ, то и представительство в ЭС СНГ этой страны также должно быть обязательным.

4. Далее, вокруг сложившейся ситуации и дабы избежать дальнейшей «недееспособности» ЭС СНГ, необходимо в срочном порядке «нормализовать» структуру и состав судей ЭС СНГ и привести ее в соответствие с Соглашением от 1992 года (а именно назначить представителей от стран-участниц, посты которых в настоящее время свободны).

5. В настоящее время страны-участницы не желают финансировать Экономический Суд, что влечет за собой уменьшение квоты судей и сокращение аппарата Суда, что ставит под угрозу функционирование суда как международного судебного органа. В связи с этим рациональным было бы привлечение финансовых средств «извне», а именно – установить определенный размер оплаты (пошлины) за подачу искового заявления в ЭС СНГ (в настоящее время обращения в ЭС СНГ пошлиной не облагаются). Также привлечение финансов стало бы возможным через применение финансовых санкций к государствам, которые не исполняют или ненадлежащим образом исполняют решения Суда.

6. Еще одной проблемой является узкая компетенция Суда. К этому мнению уже долгий период времени сходятся многие теоретики и практики. Решением данной проблемы станет только одно – издание нормативно-правового акта, предельно расширяющего компетенцию Экономического Суда.

7. И последнее. Судьи ЭС СНГ в настоящее время работают в сессионном режиме. Это породило множество проблем, связанных со статусом Экономического Суда как такового, обеспечением независимости судей, порядком и сроками рассмотрения дел, распределением обязанностей судей и финансированием Суда. Считаю, что для решения этой проблемы необходимо и достаточно будет изменить сессионный режим работы на режим работы судей на постоянной основе.

Обобщая вышеизложенное необходимо отметить, что процесс реформирования и модернизации ЭС СНГ будет весьма сложный и длительный. К тому же, присутствует абсолютная необходимость в поддержке и содействии этому процессу странами-участницами СНГ. В любом случае на сегодняшний день вопрос о преодолении кризиса Суда остается открытым и странам-участницам необходимо приложить максимум усилий для сохранения и улучшения того, что «строилось» более 20 лет.

Список использованных источников

1. Соглашение от 6 июля 1992 года «Соглашение о статусе Экономического Суда Содружества Независимых Государств» [онлайн]. Законодательство Республики Беларусь [просмотрено 30.01.2016 г.]. Доступ через Интернет: <http://pravo.kulichki.com/megd2007/bz04/dcm04659.htm>.

2. Устав Содружества Независимых Государств от 22 января 1993 года [онлайн]. Электронный фонд правовой и нормативно-технической документации [просмотрено 31 января 2016 года]. Доступ через Интернет: <http://docs.cntd.ru/document/1903017>.

3. Довгань, Е. Ф. Экономический Суд Содружества Независимых Государств: 15 лет / Е. Ф. Довгань [и др.] Минск: Ковчег, 2008. - 330 с.

4. Доклад Экономического Суда СНГ 2013 год. [онлайн]. PDF-документ [просмотрено 1 февраля 2016 года]. Доступ через Интернет: <http://sudsng.org/download_files/publication/doklad_2013.pdf>.

5. Официальный сайт Экономического Суда СНГ – <http://www.sudsng.org/>.

6. У экономического Суда СНГ нет денег на зарплаты сотрудникам [онлайн]. Белорусский портал TUT.BY [просмотрено 30 января 2016 года]. Доступ через Интернет: <http://finance.tut.by/news456071.html>.

Герасимчук Наталія
к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м.Київ
Україна

ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Однією з головних причин сформованої в України ситуації в аграрному секторі є зайва політизація проведених реформ. Інша, не менш головна і пов'язана з першою причина полягає у втраті державою керованості соціально-економічними процесами, самоусунення її від виконання регулюючих функцій, в неадекватності перехідному періоду системи економічних важелів управління народним господарством в цілому і такими складними економічними підсистемами, як аграрна економіка. Питання про роль держави в регулюванні соціально-економічних процесів, в тому числі в аграрному секторі, було і залишається одним з найбільш спірних з початку реформування економіки.

Треба сказати, що питання про роль держави в ринковій економіці взагалі є одним з найбільш дискусійних протягом вже декількох століть [1]. І це не дивно, так як проблема участі держави в економічному процесі - не стільки економічна, скільки політична. В даний час ні в теорії, ні на практиці немає як послідовних противників, так і прихильників участі держави в економіці. Саме життя довело необхідність державного регулювання ринкової економіки. У сучасному світі немає чисто ринкової економіки. Економічні системи всіх країн є змішаними. Тепер теоретичні суперечки ведуться головним чином навколо питань: що регулювати (об'єкти регулювання), якими методами (механізми регулювання) і в чиїх інтересах. При цьому основними протистоять один одному течіями в західній економічній літературі залишаються ліберали -

представники неокласичного напряму, що виступають за максимально можливе обмеження участі держави в економіці, і реформісти - неокейнсіанці і інституціоналістів, які є прихильниками прямого участі держави в регулюванні соціально-економічних процесів. На практиці у всіх країнах держава відіграє помітну роль у вирішенні загальноекономічних проблем і встановленні правових норм і правил економічної поведінки господарюючих суб'єктів. І хоча ступінь і методи впливу держави на економіку різні в різних країнах, проте, як показує світовий досвід, є, принаймні, дві загальні закономірності: по-перше, чим вище рівень розвитку економіки, тим слабкіше роль держави, і навпаки; по-друге, співвідношення державного регулювання і ринкового саморегулювання в кожній країні об'єктивно обумовлено і складається в залежності від стану економіки і національних інтересів.

Гостра дискусія про роль держави в регулюванні соціально-економічних процесів доповнюється не менше гострими суперечками про необхідність самостійного шляхуУкраїни, при необхідності, можливості і ступеня копіювання досвіду державного регулювання економіки, накопиченого іншими країнами. Необхідність прямого залучення держави в економічні процеси, зокрема і в ресурсозберігаючі, поряд з традиційно сильним впливом держави на розвиток економіки, обумовлений також цілою низкою чинників, пов'язаних з її сучасним соціально-економічним становищем. До них, зокрема, належать такі [2]:

- втрата керованості економічними процесами, пов'язана з втратою державою багатьох регулюючих функцій, в тому числі і тих, які необхідні в умовах ринку;

-перехід суспільної системи з одного якісного стану в інший, що супроводжується політичною і економічною нестабільністю;

- особливості формування ринкової економіки, зумовлені тим, що вона формується не природним шляхом, а в ході проведених державою реформ;

- величезні негативні соціальні витрати як переходу до ринкової економіки, так і самого ринкового механізму, нейтралізувати, звести до мінімуму які може тільки держава;

- найглибша криза в усіх галузях і сферах економіки, в умовах якого, як показує світовий досвід, роль держави (включаючи її прямий вплив на економічні процеси) зростає;

- загроза втрати національної безпеки країни;

Необхідність посилення стимулюючої ролі держави у розвитку аграрної економіки, крім перерахованих вище особливих умов, диктується і специфікою самої аграрної економіки.Основним структуроутворюючим її елементом служить сільське господарство, що включає дві такі відносно самостійні підгалузі, як рослинництво і тваринництво. Специфічні особливості цієї галузі не можуть не накладати відбиток на характер відносин, внутрішньо міжгалузевих взаємозв'язків і пропорцій. Ці особливості обумовлені

специфікою хліборобської праці і її продукту, специфікою сільського способу життя і психології селянства [2].

Специфіка хліборобської праці пов'язана перш за все з тим, що основу землеробства при будь-якому способі виробництва і рівні розвитку продуктивних сил складати земля і жива природа. У сільському господарстві (особливо в рослинництві), як ні в якій іншій галузі, економічні результати діяльності виробників безпосередньо залежать від природних факторів, зокрема від природно-кліматичних умов в кожному регіоні і в кожному календарному періоді, наявного ресурсного потенціалу і т.д. Це багато в чому обумовлює сезонний, циклічний характер і спеціалізацію виробництва сільськогосподарської продукції, природними рамками обмежуючи свободу вибору що і як робити, підвищує ступінь його ризикованості, а отже, і інвестицій в сільське господарство, зумовлює відповідний ритм діяльності пов'язаних із землеробством галузей промисловості і агросервісу. Скажімо, терміни поставки машин, добрив, отрутохімікатів, виконання ремонтних робіт, внесення добрив, переробка сільськогосподарської сировини і т.п. не просто обмежені в часі, а строго диктуються ритмом природних процесів. Це передбачає необхідність прийняття державою відповідних заходів в області кредитної політики, страхування і т.д.

Специфіка продуктів хліборобської праці характеризується тим, що в основній масі своїй вони, по-перше, є продуктами першої необхідності, що користуються стабільно стійким попитом, і, по-друге, не підлягають тривалому зберіганню (навіть в переробленому вигляді), мають обмежені терміни реалізації або переробки. Тому свобода вибору кому, коли і за скільки реалізовувати вироблену продукцію також відносна, що без відповідних заходів з боку держави породжує ціновий монополізм переробників.

Специфіка сільського способу життя проявляється насамперед у жорсткій прив'язці місця проживання до місця роботи. Це створює певні труднощі при виборі інструментів регулювання аграрної економіки. Скажімо, застосування таких ринкових методів пожвавлення конкуренції, як інститут банкрутства, безробіття, скорочення робочих місць і т.п., в сільському господарстві вимагає обережності і продуманості.

Що стосується аграрної економіки, то тут посилення ролі держави слід розглядати як один із пріоритетних напрямків підвищення її ефективності [3]. Тим більше, що саме держава має бути зацікавлена в нормальному її функціонуванні. Виключно важливе значення для стабілізації фінансово-кредитної системи і підвищення платоспроможності сільськогосподарських підприємств в даний час має комплекс заходів, спрямованих на розширення ємності внутрішнього ринку для вітчизняних виробників. Це передбачає розробку механізму державних закупівель з коригуванням договірних цін за рівнем інфляції; розширення практики ф'ючерсних угод, в тому числі у вигляді надання сільськогосподарським підприємствам кредитів під векселі з

погашенням їх за рахунок майбутнього врожаю; розвиток ринку державних замовлень; встановлення квот на ту імпортну сільськогосподарську продукцію, яка виробляється або може проводитися в Україні.

Узагальнюючи все сказане, можна зробити висновок про те, що вихідним моментом посилення стимулюючої ролі держави в підвищенні ефективності аграрної економіки має стати налагодження тісної взаємодії між державою та сільськогосподарськими товаровиробниками (або агробізнесом). Реальна можливість такої взаємодії визначається єдністю їх корінного стратегічного інтересу, який полягає у створенні високоефективної аграрної економіки, досягненні високого рівня добробуту всього народу, забезпеченні національної безпеки країни.

Список використаних джерел

1. Єрохін, С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект) [Текст] : наук. монографія / С.А. Єрохін. - К. : Світ Знань, 2002. - 528 с.

2. Збарський В.К. Забезпечення ефективності сільськогосподарських підприємств: [монографія]] / В. К. Збарський. – К.: ННЦ ІАЕ, 2014. – 402 с.

3. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник для студентів ВНЗ / В. Г. Андрійчук ; Державний вищий навчальний заклад «Київський Національний економічний ун–т ім. В. Гетьмана». – К. : КНЕУ, 2015. – 783 с.

Гмир Наталья
студент
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

УРОВЕНЬ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Доходы населения – это оплата труда, трансферты населения (стипендии, пособия, пенсии и другие социальные выплаты), доходы от имущества (дивиденды, проценты по депозитам и иные доходы от собственности), прочие доходы. Они включают в себя поступления от продажи продукции сельского хозяйства, доходы от предпринимательской деятельности и других видов деятельности, которые приносят доход.

Уровень доходов населения является важнейшим показателем благосостояния общества. Доходы являются непосредственным источником удовлетворения потребностей каждого человека. В условиях социально-

ориентированного государства, анализ уровня доходов является практически значимым, так как уровень доходов является определяющим фактором уровня жизни населения. Также денежные доходы населения оказывают влияние на формирование текущего и будущего спроса.

При анализе, измерении и прогнозировании уровня доходов используются различные виды и показатели доходов. Рассмотрим наиболее распространенные из них.

Таблица 1.1

Денежные доходы населения Республики Беларусь и Российской Федерации за 2011-2014 года

Страна	Республика Беларусь				Российская Федерация			
Год	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Денежные доходы населения, млрд.руб.	165713,9	321570,8	442285,8	522088,3	1034359	1157820,2	1295547	1390389
Денежные доходы в расчёте на душу населения, тыс. руб. в месяц	1457,7	2831,4	3893,6	4592,0	6029,4	6737,7	7523,1	8056,4
Реальные располагаемые денежные доходы населения, в % к предыдущему году	98,9	121,5	116,3	100,1	100,5	104,6	104,0	99,3

Источник: Собственная разработка на основе статистического сборника «Социальное положение и уровень жизни населения России 2015 года»и «Беларусь в цифрах 2015 года»

Основными показателями, необходимыми для анализа уровня денежных доходов населения являются номинальные и реальные денежные доходы населения. Номинальные денежные доходы населения Республики Беларусь в 2014 году по данным Национального Статистического комитета составили 522 088,3 млрд. руб., что на 79 802,5 млрд. руб. больше, чем в 2013 году. Однако реальные денежные доходы не изменились и составили 100% к предыдущему году (таблица 1.1). Согласно таблице 1.1 денежные доходы населения Республики Беларусь увеличились за 4 лет в абсолютном выражении более чем в 3 раз. Денежные доходы в расчете на душу населения в 2011 – 2014 гг. увеличились более чем в 3 раз и в 2014 году составили 4 592 тыс. руб. в месяц. Денежные доходы в расчёте на душу населения России в 2014 году составили 8 056,4 тыс. руб. Отсюда следует, что доход, получаемый жителями России значительно превышает доход белорусов, примерно в 2 раза. Темп роста

реальных располагаемых доходов населения Республики Беларусь в период с 2011 по 2014 гг. варьируется от 98,9% до 121,5% , в России варьируется от 99,3% до 104,6%. Сокращение реальных располагаемых доходов населения произошло в 2011 году, что было вызвано валютным кризисом и обесценением белорусского рубля по отношению к иностранным валютам.

В Республике Беларусь есть существенные различия в уровне оплаты труда в зависимости от экономического вида деятельности. Наименьшая номинальная начисленная среднемесячная заработная плата в 2014 году наблюдается в образовании и составляет 4 121,3 тыс. руб. В связи с этим возникает низкая заинтересованность населения к трудоустройству в данной сфере. Также достаточно низкая номинальная начисленная среднемесячная заработная плата по таким видам экономической деятельности, как сельское хозяйство, охота и лесное хозяйство (4 615,3 тыс. руб.), гостиницы и рестораны (4 591,2 тыс. руб.), здравоохранение и предоставление социальных услуг (4 568,0 тыс. руб.), предоставление коммунальных, социальных и персональных услуг (4 766,4 тыс. руб.). Это свидетельствует о высоком расхождении в доходах населения, занятого в различных видах экономической деятельности. Аналогичное явление наблюдается и в Российской Федерации. Наименьшая номинальная начисленная среднемесячная заработная плата в 2014 году наблюдается в обрабатывающей сфере, а именно в текстильном и швейном производстве и составляет 4 193,6 тыс. руб. В сфере образования средняя заработная плата за 2014 год составила 7 504 тыс. руб., что значительно превышает заработную плату учителя в Республике Беларусь. Наибольшая номинальная начисленная среднемесячная заработная плата в 2014 году наблюдается в сфере добычи полезных ископаемых (17 107,2 тыс. руб.), финансовой деятельности (19 894,4 тыс. руб.).

Средняя заработная плата в Республике Беларусь за январь 2016 г. составляет 6 551 585 бел. руб., в Российской федерации составляет 10 606 600 бел. руб.

Исходя из выше сказанного, уровень денежных доходов населения – величина переменная. Происходит ежегодный номинальный рост доходов населения, однако он не всегда сопровождается реальным ростом. В Республике Беларусь денежные доходы населения за анализируемый период возросли в абсолютном выражении более чем в 3 раз. Реальный прирост доходов по годам рассматриваемого периода не превышал 21,9%.

Основными доходами населения Республики являются оплата труда, трансферты населению (пенсии, пособия и стипендии), доходы от предпринимательской и иной деятельности, доходы от собственности и прочие доходы.

Вструктуре денежных доходов населения важнейшим источником доходов является заработная плата – ее доля в общем объеме денежных доходов составляет 63,8% . Примерно такой же показатель и в Российской Федерации, а

именно 65,8%. Доход от предпринимательской деятельности и трансферты населения в Республике Беларусь значительно выше, в сравнении с РФ, что свидетельствует о большей социальной направленности Республики Беларусь.

Сравнивая уровни доходов Республики Беларусь и Российской Федерации видно, что труд квалифицированного специалиста оценивается выше в России, чем Беларуси, незначительные отличия в источниках дохода. Всё, это свидетельствует о необходимости проведенияв РБ политики доходов, основной целью, которой являются рост реального уровня всех видов денежных доходов населения и проведение государственных программ, которые предусматривают конкретные решения проблемы, в нашем случае, справедливое налогообложение и улучшение социальной защиты граждан.

Список используемых источников

1. Макроэкономика: Учеб.пособие/М.И. Плотницкого. – М.: Новое знание, 2002. – 462 с.
2. Статистический сборник «Беларусь в цифрах 2015 года» / Минск 2015.-76 с.
3. Социальное положение и уровень жизни населения России. 2015:С69 Стат.сб. / Росстат - М., 2015. – 311 с.

Гомон Татьяна
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
УО «Полесский государственный университет»
г. Пинск
Республика Беларусь

МЕЖДУНАРОДНАЯ МИГРАЦИЯ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Демографическая ситуация в РБ с 1993 г. характеризуется постоянным снижением численности населения. На данном этапе острой проблемой является снижение демографической структуры общества, эмиграция работников, представляющих научный и культурный потенциал страны. Решение проблемы миграции населения и оценка её последствий является очень значимым для страны. Миграция трудовых ресурсов является довольно эффективным механизмом по регулированию рынка труда, она позволяет белорусам увеличить свой доход.

Решение проблемы миграции населения и оценка её последствий является очень значимым для Республики Беларусь. Миграция трудовых ресурсов- это довольно эффективный механизм по регулированию рынка труда. Целью работы является выявление влияния миграции трудовых ресурсов на развитие, потенциал и демографическую ситуацию в Республике Беларусь.

Международная миграция рабочей силы – перемещение трудоспособного населения из одной страны в другую в поисках работы, представляет собой единство эмиграции, иммиграции, реэмиграции[1, с.44].

На основании данных Национального Статистического комитета можно сказать, что с 2010 года по 2014 год количество иммигрантов больше количества эмигрантов. Миграционный прирост за весь анализируемый период положительный. Следует отметить то, что количество прибывших с каждым годом увеличивается, наиболее резкий прирост отмечается в 2014 году (44,8%). Средний темп приростаэмигрантовза 5 анализируемых лет составляет 12%, а иммигрантов 7,5%(рис. 1).

Основная часть мигрантов приходится на страны СНГ (в среднем 79,4%), средний темп прироста за 2010-2014 года составляет 8,5%. Мигранты вне стран СНГ занимают достаточно небольшую часть (в среднем за 5 лет 20,6%), средний темп прироста составляет 15,4%.Следует отметить, что абсолютное содержание 1% прироста мигрантов стран СНГ гораздо выше, чем абсолютное содержание 1 % прироста мигрантов других стран.

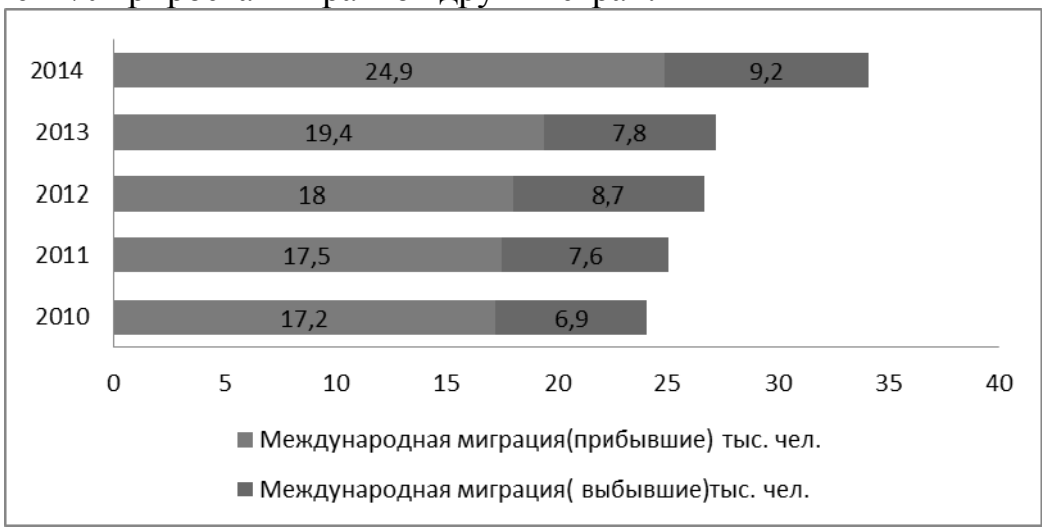

Рис. 1. Международная миграция в Республике Беларусь с 2010 по 2014 год, тыс. чел.Источник: собственная разработка на основе [2].

В 2011-2015 годах основнуюдолю в структуре миграции трудовых ресурсов занимают мигранты рабочих специальностей,в течении 5 лет их доля в общем числе мигрантов колебалась от 71% до 21%.В значительно меньшей степени мигрируют работники, занятые в сельском хозяйстве и руководители. Структура эмигрантов и иммигрантов различна. Иммигрантов рабочих специальностей больше, чем эмигрантов, а вот работников сферы обслуживания и торговли наоборот (рис. 2).

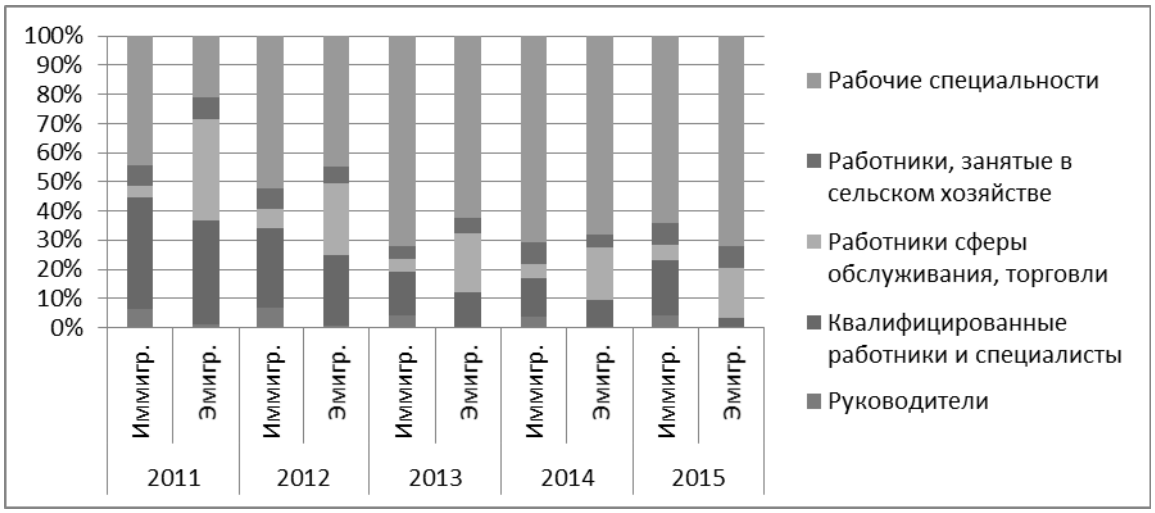

Рис. 2: Структура миграции трудовых ресурсов по роду деятельности Республики Беларусь в 2011-2015 годах трудящихся-мигрантов, %.Источник: собственная разработка на основе [3].

Проанализировав структуру миграции по половому признаку можно сказать, что в основном мигрантами являются мужчины. Из числа иммигрантов около 80% являются мужчины, их число незначительно, но постоянно колеблется. В структуре эмигрантов количество мужчин составляло около 70%, но последние два года оно выросло до 80%. Отметим, что женщин выезжающих из Республики Беларусь больше, чем въезжающих (рис. 3).

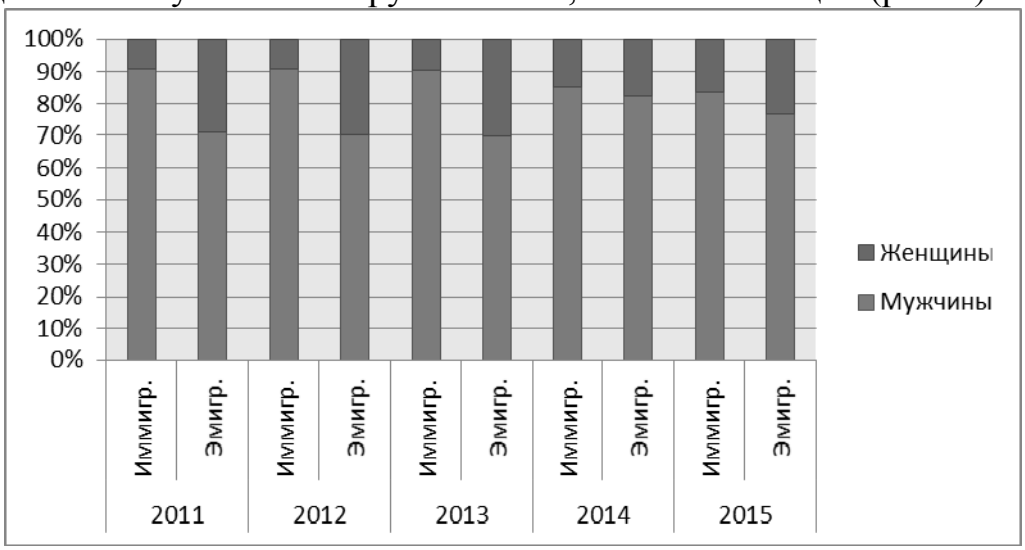

Рис. 3: Сведения о численности трудящихсяиммигрантов в Республику Беларусь в 2011-2015гг., %.Источник: собственная разработка на основе [2].

В результате проделанной работы можно сказать, что миграция не влияет на снижение численности населения Республики Беларусь, а наоборот, хоть и частично, а компенсирует убыль населения. Следует отметить, что на структуру населения эмиграция оказывает отрицательное влияние, потомучто в стране наблюдается отток трудоспособного населения, что сказывается на возрастной структуре. Эмигрирует,

как правило, население с высоким уровнем образования, которое замещается притоком в страну рабочих со средним уровнем образования. Такое замещение отрицательно влияет на развитие страны, а также на её потенциал.

Решением проблемы оттока трудоспособного населения является увеличение дохода населения, в частности его основных источников. Учитывая то, что основными источниками доходов населения в Республике Беларусь является заработная плата (более 60%) и трансферты (около 20%), а так же понимая, что увеличение трансфертов приведёт к снижению стимулов, следует увеличивать заработную плату, а так же снижать уровень безработицы. Увеличение количества рабочих мест будет способствовать уменьшению количества эмигрантов.

Одной из всех возможностей увеличения дохода может быть развитие уже имеющегося или нового перспективного направления. В Республике Беларусь таким направлением может быть развитие вторичного производства, а так же развитие переработки мусора. Это приведёт к увеличению рабочих мест, а так же в последствии и к высокой заработной плате.

Список использованных источников

1. Международная экономика: практикум / Н.В. Бокша [и др.]; под общ. ред. О.А. Паршутич. – Пинск: ПолесГУ, 2015 – с. 86.

2. Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/solialnaya-sfera/demografiya_2/g/obschie-itogi-migratsii-naseleniya-respubliki-belarus/ Дата доступа: 01.03.2016

3. Министерство Внутренних Дел Республики Беларусь [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://mvd.gov.by/main.aspx?guid=263853 Дата доступа: 02.03.2016

Гончар Владислава
студент
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
Г. Пинск
Республика Беларусь

УЧАСТИЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ В МЕЖДУНАРОДНОМ РАЗДЕЛЕНИИ ТРУДА

Международное разделение труда является высшей ступенью развития общественного разделения труда и служит важнейшей материальной предпосылкой налаживания плодотворного экономического взаимодействия государств в масштабах всей планеты, объективной основой производственных, научно-технических, коммерческих связей между всеми странами мира.

Международное разделение труда играет все возрастающую роль в осуществлении процессов расширенного воспроизводства в странах мира, обеспечивает взаимосвязь этих процессов, формирует соответствующе международные пропорции в отраслевом и территориально-страновом аспектах. Оно не существует без обмена, который занимает особое место в интернационализации общественного производства.

Движущими силами и побудительными мотивами международного разделения труда является стремление любой страны, любой хозяйственной единицы к получению экономических выгод от участия в нём [1, с. 10].

Республика Беларусь начала позиционировать себя именно как страна с малой экономикой сравнительно недавно - после распада СССР и обретения независимости и суверенитета. Перед Беларусью стояли задачи интегрироваться в систему мирохозяйственных связей на основе принципа сравнительного преимущества и инновационного пути развития национальной экономики, занять достойное место в международном разделении труда.

Республика Беларусь принимает активное участие в международном разделении труда, однако наметилась тенденция к его снижению. Необходимо отметить, что достаточно высокий коэффициент международного разделения труда, определяемый соотношением доли страны в мировом экспорте и доли страны в мировом валовом внутреннем продукте,может свидетельствовать об уязвимости экономики страны и гипертрофированном развитии экспортно-сырьевого сектора. Растет показатель экспорта на душу населения, а также эффективность экспорта, измеряемая доходом на душу населения от каждого экспортируемого процента валового внутреннего продукта. Однако эффективность белорусского экспорта еще достаточно низка, если сравнивать ее с эффективностью стран с малой экономикой Западной и Северной Европы [2].

Более 50% от общего объема белорусского экспорта услуг занимают транспортные услуги, что обусловлено выгодным географическим положением Республики Беларусь. По её территории проходят коммуникации, связывающие Россию с европейскими странами, Украину с государствами Балтии, страны Азии с Европой.

Внешнеэкономические связи становятся всё более важным фактором экономической стабилизации республики.

Беларусь имеет экспортно-импортные связи более чем со 100 странами мира. Основные внешнеторговые партнёры республики - Россия, Германия, Великобритания, США, Польша и др.

Во внешней торговле произошёл значительный положительный сдвиг в пользу прямого экспорта за счёт уменьшения количества товарообменных операций до 25% от общего объёма экспорта. К числу важнейших экспортных позиций относятся нефтепродукты и нефть, калийные и азотные удобрения, металлопродукция, грузовые автомобили, тракторы, химические волокна и

нити, шины, молочная и мясная продукция, сахар.Основу импорта составляют энергоресурсы (нефть и природный газ), сырье, материалы и комплектующее (металлы и изделия из них, сырье для химического производства, части машин), технологическое оборудование[3].

Наличие природных ресурсов также сказывается на позициях страны в мировой экономике. Открытое акционерное общество «Беларуськалий» является одним из крупнейших производителей и экспортеров калийных удобрений в мире. По данным Международной ассоциации удобрений, на его долю приходится седьмая часть мирового объема производства калийных удобрений.

ОАО «Горизонт» - крупнейший в Беларуси и один из крупнейших в странах СНГ производитель потребительской электроники и бытовой техники. Предприятие наращивает выпуск телевизоров аналого-цифрового формата с плоскими экранами как с традиционными кинескопами, так и на основе жидкокристаллических и плазменных панелей.

ОАО «Минский тракторный завод» входит в восьмёрку крупнейших производителей сельскохозяйственной техники в мире, он расширяет созданные сборочные производства в России и Украине на условиях, что вся произведенная продукция будет реализовываться внутри этих стран[4].

Основными показателями, по которым можно судить о степени участия страны в международном разделении труда, являются экспортная и импортная квоты.

Экспорт является одним из основных приоритетов развития белорусской экономики. Валовой внутренний продукт является одним из главных источников обеспечения устойчивого экономического роста в стране.

Список источников литературы

1. Зубко, Н.М. Международная экономика: ответы на экзаменационные вопросы / Н.М. Зубко, А.Н. Каллаур. – Минск: Тетралит, 2013. – 160 с.

2. Давыденко, Е. Экспортный потенциал Республики Беларусь в условияхроста международной конкуренции/ Е. Давыденко // Банковский вестник. – 2008. - №13 (414).

3. Внешняя торговля Беларуси / Министерство иностранных дел Республики Беларусь [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа: http://mfa.gov.by/export. – Дата доступа: 13.03.2016 г.

4. Минский тракторный завод / Википедия [Электронный ресурс]. – 2016. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Минский_тракторный_завод. – Дата доступа: 13.03.2016 г.

Гордейчук Юрий
студент
Северцова Татьяна
ст. преподаватель
УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия»
г.Горки
Республика Беларусь

О ГАРАНТИЯХ НАНИМАТЕЛЯМ, ПРИМЕНЯЮЩИМ ТРУД ИНВАЛИДОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Белорусское законодательство предусматривает гарантии не только для работников-инвалидов, но и для нанимателей, применяющих их труд.

Наниматели, применяющие труд инвалидов, пользуются преимуществами и гарантиями, предусмотренными законодательством [1, ст.284]. Рассмотрим какими же дополнительными гарантиями наделены наниматели в рассматриваемой ситуации.

Для стимулирования занятости людей с инвалидностью государство гарантирует нанимателям компенсацию расходов на создание (в том числе специализированных) рабочих мест, их сохранение и финансирование мероприятий по адаптации работников-инвалидов к трудовой деятельности. Такие гарантии установлены Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 02.02.2009 N 128 «Об утверждении Положения о порядке финансирования и компенсации затрат на создание и сохранение рабочих мест для инвалидов и Положения о порядке организации и финансирования мероприятий по адаптации инвалидов к трудовой деятельности» (далее - Постановление N 128).

За счет средств бюджета государственного внебюджетного фонда социальной защиты населения Республики Беларусь (далее - бюджет ФСЗН), направляемых на финансирование мероприятий по обеспечению занятости населения, осуществляются:

1) финансирование расходов на создание специализированных рабочих мест в организациях, имущество которых находится в собственности общественных объединений инвалидов, а также в организациях, финансируемых за счет средств республиканского и (или) местных бюджетов, которым решениями местных исполнительных и распорядительных органов или специальными государственными программами установлены задания по созданию специализированных рабочих мест для инвалидов

2) компенсация затрат организаций на создание рабочих мест для инвалидов в соответствии с заданиями местных исполнительных и распорядительных органов или специальными государственными программами.

3) компенсация затрат нанимателей на создание рабочих мест, в том числе специализированных, для трудоустройства инвалидов в соответствии с заданиями местных исполнительных и распорядительных органов или специальными государственными программами свыше трех процентов от среднесписочной

численности работников, а также за приобретенное специализированное оборудование для создания рабочих мест для инвалидов

4) компенсация затрат организаций на сохранение рабочих мест для инвалидов [2].

Финансирование расходов организаций и компенсация затрат нанимателям, организациям на создание и сохранение рабочих мест, указанных выше, осуществляются комитетами по труду, занятости и социальной защите облисполкомов, Минского горисполкома (далее - комитеты по труду) в пределах средств, предусмотренных на эти цели соответствующими программами содействия занятости населения [2].

Финансирование расходов организаций на создание специализированных рабочих мест для инвалидов осуществляется комитетами по труду в виде выделения им денежных средств на следующие цели:

- приобретение (изготовление, модернизацию) оборудования, оснастки, подъемно-транспортных и погрузочно-разгрузочных машин, контрольно-измерительных приборов, инструментов, устройств, производственного инвентаря, в том числе используемых при изготовлении изделий и комплектующих, производство которых на последующих технологических операциях обеспечивает занятость инвалидов;

- выполнение монтажных и пусконаладочных работ в отношении указанного оборудования [2].

Компенсации затрат на создание рабочих мест для инвалидов, в том числе специализированных, а также за приобретенное специализированное оборудование осуществляются при соблюдении одновременно всех нижеперечисленных условий:

1) выполнение нанимателем, организацией задания по созданию рабочих мест для инвалидов, установленного местным исполнительным и распорядительным органом или специальными государственными программами;

2) создание нанимателем рабочих мест для инвалидов свыше 3 процентов от среднесписочной численности работников либо создания рабочих мест для инвалидов за счет приобретенного специализированного оборудования;

3) трудоустройство на созданные рабочие места инвалидов по направлениям органов по труду и (или) общественных организаций инвалидов;

4) увеличение нанимателем численности работников на 1-е число месяца, следующего за месяцем создания рабочих мест, по отношению к численности работников на первое число месяца установления задания на создание рабочих мест не менее чем на количество созданных рабочих мест;

5) увеличение организацией списочной численности инвалидов на 1-е число месяца, следующего за месяцем создания рабочих мест, по отношению к списочной численности инвалидов на первое число месяца установления задания на создание рабочих мест не менее чем на количество созданных рабочих мест и сохранения такой численности в течение 12 месяцев с момента создания рабочих мест;

6) использование нанимателем, организацией данных рабочих мест для обеспечения занятости инвалидов в течение трех лет со дня трудоустройства на них инвалидов [2].

Компенсации затрат организациям на сохранение рабочих мест для инвалидов также осуществляютсяпри соблюдении комплекса условий, таких как:

- наличие решений местных исполнительных и распорядительных органов о сохранении рабочих мест;

- осуществление организациями комплекса мероприятий, направленных на обеспечение занятости инвалидов, которые предупреждены о сокращении численности или штата работников либо по инициативе нанимателя работают в режиме неполного рабочего времени, находятся в отпуске без сохранения или с частичным сохранением заработной платы, а также в случае простоя. Данные мероприятия включают в себя модернизацию таких рабочих мест и перевод инвалидов на созданные рабочие места;

- сохранение численности инвалидов, установленной на первое число месяца, в котором принято решение местного исполнительного или распорядительного органа о сохранении рабочих мест. Организация обязана использовать данные рабочие места для обеспечения занятости инвалидов в течение 3 лет с момента перечисления на ее текущий (расчетный) счет компенсации затрат.

Орган по труду рассматривает заявление нанимателя, организации с изучением на месте и составлением акта, подтверждающего создание или сохранение рабочих мест

Решение о компенсации затрат за созданные или сохраненные рабочие места для инвалидов оформляется приказом председателя комитета по труду.

С нанимателем, организацией в течение пяти дней со дня принятия решения комитетом по труду заключается договор о компенсации затрат на создание или сохранение рабочих мест для инвалидов.

После заключения договора комитет по труду в течение пяти дней представляет в территориальные органы государственного казначейства платежные документы по компенсации затрат нанимателя, организации.

Таким образом, действующее законодательство Республики Беларусь в целях дальнейшего стимулирования применения труда инвалидов нанимателями предоставляет последним достаточное количество гарантий по компенсации затрат на сохранение рабочих мест, финансирование затрат на создание рабочих мест и т.д.

Список использованных источников

1. Трудовой кодекс Республики Беларусь: принят Палатой представителей 08 июня 1999 г.: одобр. Советом Респ. 30 июня 1999 г.: в ред. Закона Респ. Беларусь от 30 декабря 2010 г. // Консультант Плюс: Беларусь. Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2016;

2. Об утверждении Положения о порядке финансирования и компенсации затрат на создание и сохранение рабочих мест для инвалидов и Положения о порядке

организации и финансирования мероприятий по адаптации инвалидов к трудовой деятельности: Постановление Совета Министров Республики Беларусь от 2.02.2009 г. N 128 // Консультант Плюс: Беларусь. Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2016.

Гордієнко Алла
студентка
Яковенко Владислав
к.е.н.,доцент
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
м.Дніпропетровськ
Київ

РОЗРОБКА ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Соціальна політика є однією з найважливіших сфер розвитку країни. Для якісного підвищення рівня життя населення доцільно приділити увагу адекватній соціальній політиці, що дозволить поліпшити матеріальний рівень забезпеченості громадян, наявність належного рівня споживання матеріальних благ та послуг, відповідний рівень зайнятості та інше, що відповідатиме первинним європейським цінностям та наближенню до вектору сучасного соціального розвитку держави. Отже, питання розробки та впровадження дорожньої карти соціального розвитку є важливим та актуальним для України.

Дослідженням проблем соціальної політики займалися вчені та науковці різних напрямків. Проблеми бідності розглядали Е.Лібанова, А.Дітон, А. Корнволль, М. Ревельон та інші. Проблемам соціального захисту приділяли увагуС. Палій, В. Скуратівський, Б. Браєр, Г. Гаррер, Д. Маршалл, Л. Флекен, Г. Фукс та ін.

Соціальну політику найбільш характеризують соціальні стандарти. Соціальний стандарт – це встановлена міра споживання громадянами відповідних соціальних благ і послуг не нижче мінімально допустимих розмірів.

Серед показників, що характеризують соціальні стандарти в країнах Європейського Союзу виділяють середнюочікувану тривалість життя, середню тривалість навчання, ВВП на душу населення, коефіцієнт народжуваності, рівень заробітної плати, частку населення, яке проживає за порогом бідності, забезпеченість житлом, показники розвитку охорони здоров'я, культури тощо.

Для подальшого аналізу ситуації України щодо країн Європейського Союзу було сформовано інтегральний показник, що включає наступні:

1. чисельність населення;
2. очікувана тривалість життя при народженні;
3. середня тривалість навчання;
4. ВНД на душу населення;

5. рівень смертності;
6. витрати на охорону здоров'я;
7. державні витрати на освіту;
8. індекс споживчих цін;
9. рівень безробіття;
10. кількість біженців.

Інтегральний показник розраховується наступним чином:

$$K_i = \sum_{x=1}^{n} \omega_x z_{xi}, \qquad (1)$$

де z_{xi} – кількісна стандартизована оцінка х–ої компоненти показника рівня життя населення і-горегіону;

ω_x– коефіцієнт значущості х–ої компоненти показника рівня життя населення, визначається за формулою:

$$\omega_x = \frac{\delta_x}{\sum_{x=1}^{n} \delta_x}, \qquad (2)$$

де δ_x – дисперсія х-ої компоненти показника рівня життя населення;

n – кількість компонент, за допомогою яких оцінюється рівень життя населення і-го регіону.

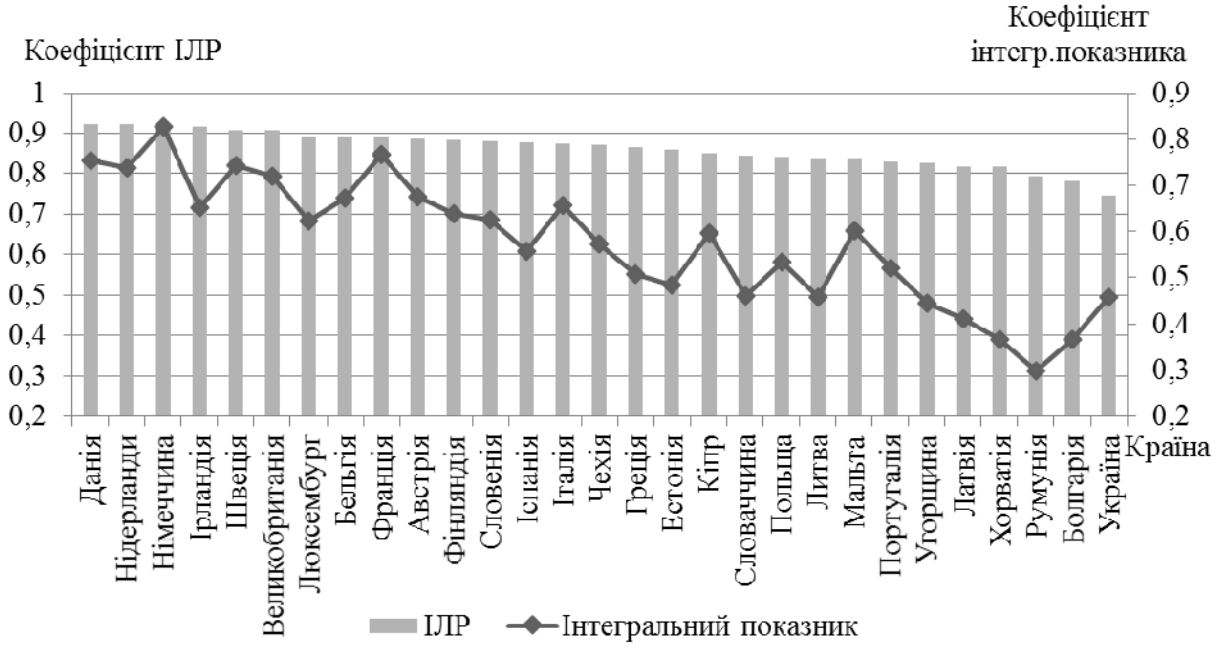

Рис. 1. Порівняння показників ІЛР та розрахованого інтегрального показника України та країн ЄС у 2013 році*

**побудовано автором за даними [1], [2]*

Розглядаючи індекси людського розвитку України та країн Європейського Союзу, Україна, Болгарія та Румунія входять до країн з високим рівнем людського розвитку, а решта країн ЄС – країн з дуже високим рівнем людського розвитку.

Порівнюючи показники індексу людського розвитку та визначеного інтегрального показника, спостерігається те, що перша десятка країн–лідерів в рейтингу майже не змінилася. А от останню десятку доповнили Греція, Естонія та Словаччина, показник цих країн склав менше 0,5 (рис.1).

Ситуація в Греції характеризується низьким рівнем державних витрат на освіту та високим рівнем бідності, що знижує рейтинг країни в рейтингу інтегрального показника, в Естонії – низький рівень витрат на охорону здоров'я, в Словаччині – низький рівень державних витрат на освіту та значний рівень бідності. Україна характеризується найнижчою, порівняно з країнами ЄС, очікуваною тривалістю життя, найнижчим рівнем ВНД на душу населення, значним рівнем смертності та значним рівнем бідності.

Для покращення ситуації в країні варто зосередити увагу на наступному:

- підвищенні мінімальної заробітної плати до рівня, достатнього для задоволення базових потреб;
- забезпеченні населення робочими місцями;
- підвищенні впливу системи освіти та системи охорони здоров'я на подальше покращення якості життя, тощо.

Для вирішення поставлених задач слід:

- переглянути мінімальний споживчий кошик, який стабільно зменшується;
- забезпечити населення безкоштовними медичними послугами;
- підвищити купівельну спроможність оплати праці;
- ввести регулювання цін і тарифів на товари і послуги, що входять до складу споживчого кошика, використовуваного для розрахунку прожиткового мінімуму, тощо.

Для реалізації запропонованого переліку одним з джерел фінансування, окрім коштів суб'єктів господарювання, міг би стати перерозподіл частини національного багатства, що осів в приватних руках в результаті порушень законодавства.

Окреслене питання соціальних стандартів, рівня життя, яке повинно відповідати сучасним потребам суспільства є складним комплексним завданням державного регулювання. Розроблені механізми потрібно постійно корегувати до нових викликів у соціальному розвитку населення країни, задля цього потрібно мати сталу, сучасну та адаптивну політику, щодо соціальних стандартів, яку можливо формувати лише професіоналами у державному соціальному управлінні.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

2. ПРООН в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.ua.undp.org

Грудницкая Екатерина
студентка
Филитович Анастасия
ассистент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ

Демографическая ситуация в ЕС в последнее время является острой проблемой для всей Европы в целом. Это связано не только с перенаселением некоторых стран в связи с миграцией, но и неутешительными прогнозами Еврокомиссии по поводу Литвы и Латвии, вымиранием Прибалтийских стран. Эта тема весьма актуальна на данный момент и требуют особого внимания.

На 2016 год в ЕС входят 28 стран, среди которых Австрия, Бельгия, Болгария, Великобритания, Венгрия, Германия, Греция, Дания, Ирландия, Испания, Италия, Латвия, Литва, Люксембург, Нидерланды, Польша, Словакия, Словения, Португалия, Румыния, Финляндия, Франция и др., также известно о 5 официально заявленных кандидатов на членство в ЕС: Албании, Сербии, Турции, Черногории, Македонии. В потенциальных кандидатах числится Босния и Герцеговина.

Население стран Европейского Союза оценивается в 508 млн 200 тысяч человек, тогда как год назад число жителей стран ЕС составляло 506,9 млн человек.

В частности, за 2014 год в ЕС родились 5,1 млн детей, в то время как 4,9 млн человек умерли. Таким образом, положительная естественная смена населения составила 0,2 млн человек (вдвое больше, чем в 2013 году). Другие изменения в количестве жителей произошли в основном за счет миграции[1].

В 2014 году население увеличилось в 16 странах ЕС и сократилось в 12. Наибольший рост наблюдался в Люксембурге (23,9 на 1000 жителей), Швеции (+10,6 %), наименьший - на Кипре (-12,9 %). В целом население ЕС увеличилось более чем на 1 млн человек (+ 2,2 %) в течение 2014 года [2].

Самый высокий коэффициент рождаемости в 2014 году зафиксирован у Ирландии (14,4 на 1000 жителей), Франции (12.4%), Британии (12.0%) и Швеции (11.9%), а самый низкий - в Португалии (7.9%), Италии (8.3%), Греции (8.5%). На уровне ЕС общий коэффициент рождаемости составил 10,1 на 1000 жителей.

В ЕС в 2014 году было зарегистрировано 4,9 миллиона смертей, что на 46 600 меньше, чем в предыдущем году. В Болгарии самый высокий общий коэффициент смертности - 15,1 на 1000 жителей. За ней идут Латвия (14.3%), Литва (13.7%), Венгрия (12.8%), Румыния (12.7%) и Хорватия (12.0%). На противоположном конце шкалы - Кипр (6.2%), Ирландия (6.4%) и Люксембург (6.9%) с самыми низкими коэффициентами. Общий коэффициент смертности

составил 9,7 на 1000 жителей в ЕС. Помимо этого, Германия продолжает оставаться самым густонаселенным государством ЕС, где проживает 16% жителей союза. Далее идут Франция (13,1%), Великобритания (12,9%), Италия (12,0%), Испания (9,1%) и Польша (7,5%) [2].

Теперь стоит обратить внимание на прогнозы Еврокомиссии, сделанные до 2060 г., которые весьма неутешительны для целого ряда стран. Их необходимо брать во внимание, так как с их помощью мы более правильно сможем располагать сегодняшней информацией и конкретизировать свои личные представления по поводу дальнейшего развития и состояния ЕС.

Так, в последующие полвека Европу ожидает повышение численности населения, снижение рождаемости, увеличение продолжительности жизни и рост числа пенсионеров. При этом для отдельных регионов Евросоюза, в том числе и Прибалтики, характерно продолжение сокращения количества жителей.

Латвия, Литва и Эстония продолжат вымирать стремительными темпами.

В целом к 2060 году численность жителей ЕС возрастет на 3%, с 508 до 523 миллионов человек. По данным прогноза, население будет увеличиваться в наиболее развитых странах ЕС: Бельгии, Чехии, Дании, Ирландии, Франции, Италии, Люксембурге, Нидерландах, Австрии, Великобритании. В свою очередь страны Восточной Европы – Венгрия, Польша, Румыния, Болгария, Прибалтийские республики, будут демонстрировать тенденцию вымирания [3].

Согласно прогнозу Еврокомиссии, в ближайшие 40 лет в Литве и Латвии количество жителей сократится на 38% и 31% соответственно. Для Прибалтийских республик прогнозируется еще более демографическая катастрофа, чем для Болгарии (-25%) и Греции (-23%). Для лучшего понимания будет представлен график, где прогноз рассчитан до 2020 года(рисунок 1).

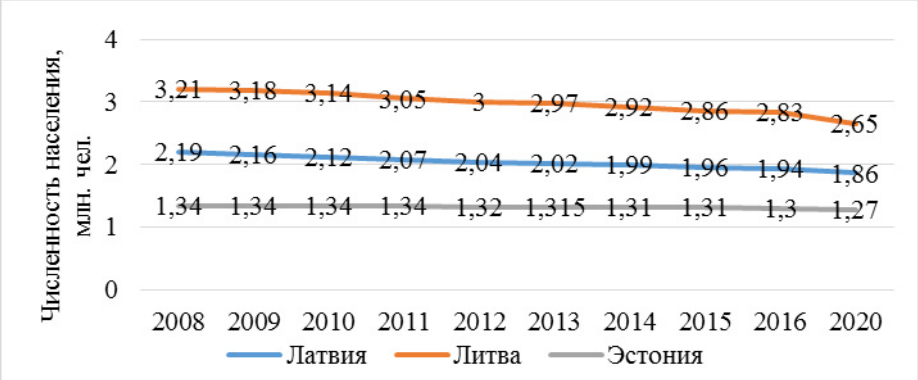

Рис. 1 – Динамика изменения численности населения Прибалтийских стран,прогноз

Источник: собственная разработка

На рисунке 1 видно, что к 2020 году количество населения в Латвии сократится с 1,94 до 1,86 млн. человек. В свою очередь в Литве ожидается сокращение численности населения с нынешних 2,83 до 2,65 млн. человек. Наименьшие масштабы депопуляции будет демонстрировать Эстония, численность

населения которой сократится с 1,3 млн до 1,7 млн. человек. Проблема стремительного сокращения численности населения в приведенных странах остро стоит на сегодняшний день, причиной этого может служить отказ от введения квот на прием беженцев.

В Прибалтийских странах в последние годы уровень смертности, разница между продолжительностью жизни мужчин и женщин и темпы старения самые высокие в ЕС. К 2060 году удельный вес лиц трудоспособного возраста в Латвии сократится с 66,6% до 55,7%, в Литве – с 67% до 56,5%, в Эстонии – с 66% до 54,9%. Прибалтийские мужчины будут жить на 10, а женщины – на 6 лет дольше. В связи с этим число лиц старше 65 лет в структуре населения Латвии вырастет с 18,1% до 28%, в Литве - с 18,3% до 25,7%, в Эстонии – с 18,2% до 29,9% [4].

Причины этой катастрофы уже сейчас видны из официальной статистики ЕС. Средние зарплаты в Литве и Латвии – 526 и 561 евро, ниже – только в Румынии и Болгарии. Литва занимает первое место в Европе по количеству самоубийств. Латвия находится на последнем месте в ЕС по количеству средств, выделяемых государством на социальную защиту, в том числе на здравоохранение и поддержку семей с одним родителем. На грани депривации, вызванной лишением человека средств для удовлетворения необходимых жизненных потребностей, живут 33% литовцев и 36% латвийцев.

Ни одной из периферийных европейских стран до сих пор не удалось предложить действенного решения демографических проблем и способа остановки оттока собственного населения в более развитые государства ЕС. Многочисленные программы трудоустройства молодежи, планы реэмиграции и прочие проекты не дали должных результатов. Единственным выходом из сложившейся ситуации, которому так противятся прибалтийские страны, желающие сохранить свою нацию, является принятие беженцев из третьих стран. Рано или поздно, но к этому придется прибегнуть, чтобы сохранить страну, что в итоге изменит культурные традиции, чтимые в этих странах.

В целом же, проблемы, появляющиеся в Латвии, Литве, Эстонии и прочих периферийных странах ЕС в результате демографического кризиса, являются сигналом об опасности для всей Западной Европы. При неспособности евробюрократии решить демографические проблемы неизбежно массовое разочарование европейцев в ЕС, что приведет к дезинтеграции Евросоюза.

Список использованных источников

1. Мировая экономика: новости, статьи, статистика [Электронный ресурс]. Экономика Европейского союза – Режим доступа: http://www.ereport.ru - Дата доступа: 18.03.2016.

2. Статистический портал [Электронный ресурс] / Уровень безработицы в ЕС.– Режим доступа: http://ru.tradingeconomics.com- Дата доступа: 18.03.2016

3. Информационный бизнес-портал [Электронный ресурс] / Демографическая статистика ЕС. – Режим доступа: http://news.liga.net- Дата доступа: 18.03.2016

4. Аналитический портал о Балтийском регионе[Электронный ресурс] / Экономика и бизнес. – Режим доступа: http://www.rubaltic.ru/ - Дата доступа: 18.03.2016

Гусак Тетяна
викладач
ВП НУБіП України «Боярський коледж екології і природних ресурсів»
м. Боярка
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Аудиторська діяльність – підприємницька діяльність, яка включає в себе організаційне і методичне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудит) та надання інших аудиторських послуг.

Основними нормативними документами, що визначають головні засади аудиторської діяльності, є:

- Закон України «Про аудиторську діяльність»,
- Національні стандарти аудиту,
- Кодекс професійної етики аудиторів України.

Закон України « Про аудиторську діяльність» (із змінами і доповненнями від 26 листопада 2015 року) - визначає правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні і спрямований на створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів користувачів фінансової та іншої економічної інформації.

Структура Закону України «Про аудиторську діяльність»:

Розділ I Загальні положення,

Розділ II Сертифікація аудиторів і реєстрація аудиторських фірм та аудиторів,

Розділ III Аудиторська палата України,

Розділ IV Порядок проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг,

Розділ V Права та обов’язки аудиторів і аудиторських фірм,

Розділ VI відповідальність аудиторів та аудиторських фірм,

Розділ VII Прикінцеві положення.

Положення цього Закону діють на території України і поширюються на усіх суб'єктів господарювання незалежно від форм власності та видів діяльності.

Дія цього Закону не поширюється на аудиторську діяльність державних органів, їх підрозділів та посадових осіб, уповноважених законами України на здійснення державного фінансового контролю.

Аудитором може бути фізична особа, яка має сертифікат, що визначає її кваліфікаційну придатність на заняття аудиторською діяльністю на території України.

Аудитор має право займатися аудиторською діяльністю як фізична особа - підприємець або у складі аудиторської фірми з дотриманням вимог цього Закону та інших нормативно-правових актів.

Аудитор має право займатися аудиторською діяльністю як фізична особа - підприємець лише після включення його до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів

Аудиторська фірма – юридична особа, створена відповідно до законодавства, яка здійснює виключно аудиторську діяльність.

Право на здійснення аудиторської діяльності мають аудиторські фірми, включені доРеєстру аудиторських фірм та аудиторів.

Сертифікація (визначення кваліфікаційної придатності на зайняття аудиторською діяльністю) аудиторів здійснюється Аудиторською палатою України.

Аудиторська палата України є юридичною особою, веде відповідний облік та звітність.Аудиторська палата України є неприбутковою організацією.

Аудиторська палата України:

1) здійснює сертифікацію осіб, які мають намір займатися аудиторською діяльністю;

2) затверджує стандарти аудиту;

3) затверджує програми підготовки аудиторів та за погодженням з Національним банком України програми підготовки аудиторів, які здійснюватимуть аудит банків;

4) веде Реєстр;

5) здійснює контроль за дотриманням аудиторськими фірмами та аудиторами вимог цього Закону, стандартів аудиту, норм професійної етики аудиторів;

6) здійснює заходи із забезпечення незалежності аудиторів при проведенні ними аудиторських перевірок та організації контролю за якістю аудиторських послуг;

7) регулює взаємовідносини між аудиторами (аудиторськими фірмами) в процесі здійснення аудиторської діяльності та у разі необхідності застосовує до них стягнення;

8) здійснює інші повноваження, передбачені цим Законом та Статутом Аудиторської палати України.

Щорічно Аудиторська палата України отримує від аудиторських фірм та аудиторів звіти про виконані ними роботи, здійснює їх аналіз та подає до Кабінету Міністрів України узагальнену інформацію про стан аудиторської діяльності в Україні.

Проведення аудиту та надання інших аудиторських послуг здійснюється аудиторами, аудиторськими фірмами, які набули права на здійснення аудиторської діяльності відповідно до цього Закону.

Загальні умови проведення аудиту та інших аудиторських послуг визначаються стандартами аудиту, затвердженими Аудиторською палатою України.

За неналежневиконаннясвоїх зобов'язань аудитор (аудиторська фірма) несе майнову та іншу цивільно-правову відповідальність відповідно до договору та закону.

Аудиторська палата України 18.02.1998 р. прийняла рішення і затвердила систему національних нормативів аудиту, яка визначає діяльність аудиторів в усіх сферах. Аудиторські стандарти в Україні розроблені на підставі міжнародних стандартів аудиту. У стандартах України враховані особливості законодавства і характерні особливості економічного періоду її розвитку. Нині діють 32 національні стандарти аудиту. Залежно від виду аудиту їх поділяють на нормативи зовнішнього і внутрішнього аудиту.

Аудиторська палата України, усвідомлюючи відповідальністьаудиторської професії перед суспільством і виконуючи головнізавдання, покладені на неї Законом України «Про аудиторськудіяльність», що полягають у сприянні розвиткунезалежного аудиту в державі, вирішенні на єдиній методологічнійоснові принципових питань аудиторської діяльності, а такожсприянні гармонізації особистих ділових якостей аудиторів,прийняла рішення N 73 від 18 грудня 1998 починаючи з 1 січня 1999року затвердити і ввести в дію Кодекс професійної етики аудиторівУкраїни.

Головним завданням даного Кодексу етики є встановленняетичних вимог для аудиторів-практиків із метою забезпеченнягарантії високої якості їхньої роботи і задоволення інтересівукраїнського суспільства і держави.

Отже, нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності в Україні поступово вдосконалюється, і це сприятиме побудові в нашій державі відповідного сучасним вимогам інституту незалежного аудиту як невід ємної складової ринкової економічної системи.

Список використаних джерел

1.Закон України «Про аудиторську діяльність» від 26.11.2016 р.

2. Національні нормативи аудиту N 73 від 18.12.1998 р.

3. Кодекс професійної етики аудиторів від 1.01.1999 р.

4. Бондар В.П.. Удосконалення системи організації аудиторської діяльності в Україні//Формування ринкових відносин в Україні. - 2014.-№9. - С. 16 - 19.

Дворник Інна
аспірант
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ
Україна

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОХОДІВ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ

Доходи є одним з найважливіших показників добробуту сільського населення, запорукою їх повноцінного життя, матеріального забезпечення та гідного становища в суспільстві.

Аналіз формування доходів сільського населення показав їх недостатній рівень, значну диференціацію, низький ринок праці в сільській місцевості й відповідну купівельну спроможній селян, поширення неформальної зайнятості, що спричиняє розвиток тіньової економіки. Така ситуація й обумовлює поряд із ринковим регулюванням необхідність існування державного втручання в економіку, зокрема в процес формування доходів сільського населення.

Мета державного регулювання доходів сільського населення – зменшення різкої диференціації за рівнем доходів і капіталу. Складовими механізму регулювання є надання суспільних благ, використання законодавчих актів, система оподаткування, трансфертні платежі.

Держава здійснює регулювання доходів сільського населення шляхом:

— Встановлення мінімальної заробітної плати, інших державних норм і гарантій в оплаті праці, міжгалузевих співвідношень, умов і розмірів оплати праці в бюджетних організаціях і установах, розмірів посадових окладів керівників державних підприємств;

— регулювання фонду споживання;

— оподаткування підприємств і доходів працівників;

— визначення мінімального споживчого бюджету – набору продовольчих і непродовольчих товарів та послуг у натуральному й вартісному вираженні, що забезпечує задоволення основних фізіологічних і соціально-культурних потреб людини [3];

— виплати соціальних трансфертів: пенсій (оскільки в сільській місцевості велику частку складають люди пенсійного віку), допомоги по безробіттю (через низький рівень зайнятості економічно активного населення),субсидій і пільг, щомісячної допомоги на дітей до 16 років (учнів – до 18 років), грошових виплат матерям (батькам), що доглядають троє і більше дітей віком до 16 років;

— розрахунку середнього сукупного доходу сім'ї та середнього сукупного доходу на особу[1].

За результатами дослідження на основі кореляційно-регресійного аналізу встановлено, що прожитковий мінімум має безпосередній вплив на формування рівня доходів сільського населення, зокрема, на розмір мінімальної заробітної

плати й усіх соціальних виплат, що є базовими в структурі доходів сільського населення (рис. 1).

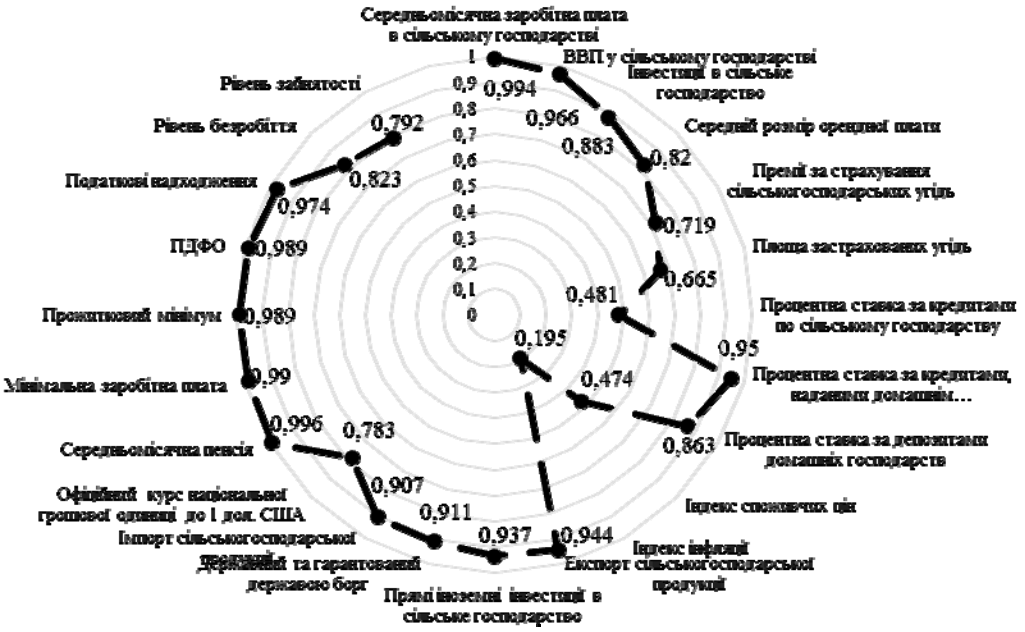

Рис. 1. Кореляційний аналіз впливу чинників на формування доходів сільського населення

Прожитковий мінімум залежить від споживчого кошика, який за офіційними даними в 2014 році становив 1176,00 грн.. Проте, відповідно до реальних цін на ринку товарів і послуг його вартість – 2327,50 грн.. Тобто майже в 2 рази більше (в 1,98).

Аналіз формування рівня доходів сільського населення показав, що в 2014 році дохід на одну особу становив 1745,85 грн.[2]. З метою прогнозування матеріального становища населення в 2025 році, визначимо розмір їх грошового доходу. Поділимо прогноз на песимістичний (відповідно до динаміки росту доходу домогосподарства за попередні роки) та оптимістичний (залежно від рівня цін та споживчих настроїв сільського населення).

У першому варіанті розрахунок показав, що рівень доходів на одну особу становитиме 3400,15 грн.. Враховуючи сучасну ситуацію на ринку товарів та послуг, такий розмір доходу забезпечить лише задоволення фізіологічних потреб. З метою вирішення ситуації та пошуку шляхів покращення матеріального становища домогосподарств сільської місцевості розраховано другий варіант.

З метою підвищення добробуту сільського населення пропонуємо оптимістичний прогноз рівня доходів на одну особу на 2025 рік, враховуючи реальний рівень цін на ринку товарів і послуг – 6729,45 грн. (рис. 2).

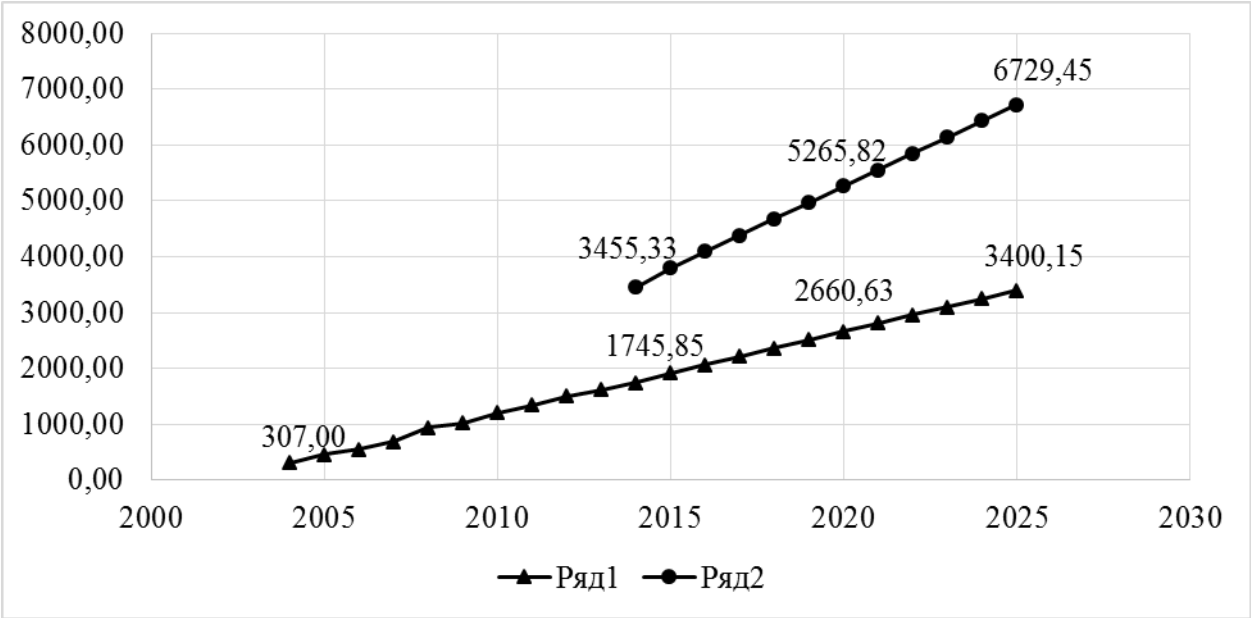

Рис. 2. Прогнозування рівня доходів на одну особу при попередньому споживчому кошику (ряд 1) та при його зміні (ряд 2)

(власна розробка)

Звичайно, розмір прожиткового мінімуму лягає тягарем на державний бюджет, який, на жаль, сьогодні в Україні в дефіциті. Проте забезпечення мінімальних потреб населення є першочерговим завданням уряду.

Отже, з метою підтримки достатнього рівня доходів сільського населення держава повинна, по-перше, законодавчим шляхом встановити мінімальний рівень оплати праці відповідно до споживчого кошика, який відповідає реальним цінам на товари та послуги, а не рівню фізіологічного мінімуму, темпу інфляції, що суттєво корегує номінальні доходи, та моделі «дорогої робочої сили»; по-друге, підвищити середньомісячну заробітну плату в галузі сільського господарства, оскільки і снуючане забезпечує відтворення робочої сили та достатньої податкової бази для фінансування соціальної сфери; по-третє, підвищити рівень пенсій сільському населенню, через те, що девальвація гривні призвела до неспроможності оплачувати комунальні послуги та купувати навіть товари першої необхідності та ліки, хоча переважну більшість жителів села складають саме пенсіонери. Необхідно посилити ефективність діючої системи трансфертних платежів, забезпечення соціальних, покращити демографічну ситуацію.

Список використаних джерел

1. Державне регулювання АПК / [Терещенко В.К., Лайко П.А., Ткачук В.А. та ін.]; відпов. за друк В.К. Терещенко. – К. – 2005. – С. 144.

2. Витрати і ресурси домогосподарств України у 2014 році (за даними вибіркового обстеження умов життя домогосподарств України). Статистичний збірник. Частина 1 / Відп. за випуск І.І. Осипова. – Державна служба статистики України, 2015. – С. 199.

3. Закон України «Про прожитковий мінімум» від 15.07.1999 № 966-XIV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-14.

Дудка Альона
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ

Сьогодні все більше покупок здійснюються за допомогою мережі Інтернет. Це швидко, зручно і часто дешевше, ніж у традиційних магазинах. Правове регулювання у сфері купівлі-продажу є важливою темою цивільного права, це обумовлено тим, що договір купівлі-продажу є одним з найефективніших засобів взаємозв'язку виробництва і споживання, регулятором нормального функціонування господарського комплексу країни.

Торгівлю через Інтернет цілком можна віднести до продажів товарів на замовлення, яка має деякі особливості, закріплені в Правилах продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями, затверджених наказом Мінекономіки №103 від 19.04.2007. Якщо керуватися цим документом, інтернет-торгівля має всі характерні риси продажу товарів на замовлення, оскільки в даному випадку споживач укладає договір купівлі-продажу товарів із продавцем на відстані за допомогою засобів дистанційного зв’язку або здійснює їх попереднє замовлення безпосередньо в продавця. До засобів дистанційного зв’язку в цьому контексті п.1.2. Правил №103 відносить телекомунікаційні мережі, поштовий зв’язок, телебачення, інформаційні мережі, зокрема Інтернет, які можуть використовуватися для укладення договорів на відстані.

Роль договору грає замовлення, бланк якого, звичайно, повинен містити всі реквізити, що дозволяють ідентифікувати продавця, а саме: назва суб’єкта господарювання, його код ЄДРПОУ, банківські реквізити, юридична адреса, ІПН, якщо продавець є платником ПДВ.

Електронна комерція в багатьох країнах світу стала предметом регулювання на рівні спеціальних законів. Україна поки обмежилася кількома законопроектами у Верховній Раді. Їх основне завдання в адаптації національного законодавства до норм міжнародного права та регулювання відносин щодо продажу і постачання товарів, надання робіт і послуг в сфері електронної комерції. Так, проект закону «Про електронну комерцію» (№6086-1) передбачає введення близько 25 понять, таких як електронна угода, адресат, електронна комерція, комерційне повідомлення та ін.

Умовно під електронною комерцією слід розуміти підприємницьку діяльність, спрямовану на здійснення комерційних операцій за допомогою електронних засобів обміну даними.

Що стосується правового регулювання діяльності інтернет-магазинів, то в Україні поки немає спеціальних нормативних актів, якими б подібна діяльність регулювалася окремо.

Але купівля-продаж товарів через інтернет – це ні що інше, як продаж товару за зразками, передбачена ст. 702 Цивільного кодексу України, тобто договір купівлі-продажу, укладений на підставі ознайомлення покупця із зразком товару (за описом, каталогом тощо).

В разі роздрібної купівлі-продажу з участю покупця-фізичної особи відносини, не врегульовані Цивільним кодексом, регулюються Законом України «Про захист споживачів».

Тому за великим рахунком, з точки зору правового регулювання, покупка товару через інтернет нічим не відрізняється від покупки в звичайному магазині. Через недосконале законодавство щодо електронної комерції на даний час розповсюджується інтернет-шахрайство. Шахрайство - один з видів злочинів проти власності. Це злочинне діяння можна охарактеризувати як одне з найпоширеніших. Розглянемо кілька найбільш поширених та небезпечних з них:

- фальшиві рахунки на оплату з Інтернет-магазинів - підроблені рахунки, що розсилаються по e-mail, містятьпосилання на шкідливі програми. Одержувач, який відкрив рахунок, негайно стає жертвою зловмисних дій;
- шахрайський інтернет-магазин. Ця схема схожа на схему, за якою діють фірми-однодніvки. Шахрай відкриває такий магазин, за вигідними цінами пропонує товар. Приймається передоплата, і все - шахрай ховається, привласнивши гроші;
- фітинг - вид шахрайства, метою якого є виманювання у довірливих або неуважних користувачів мережі персональних даних клієнтів онлайнових аукціонів, сервісів з переказування або обміну валюти, інтернет-магазинів. Шахраї використовують усілякі виверти, які найчастіше змушують користувачів самостійно розкрити конфіденційні дані - наприклад, посилаючи електронні листи із пропозиціями підтвердити реєстрацію облікового запису, що містять посилання на веб-сайт в Інтернет, зовнішній вигляд якого повністю копіює дизайн відомих ресурсів;
- підроблені сайти благодійних фондів. «Подайте Червоному Хресту! Допоможіть жертвам урагану Катріна»! Кіберзлочинці - неперевершені майстри викликати жалість і грати на людських трагедіях. Особливо актуальними такі методи відбирання грошових коштів стають у святковий сезон, коли відвідувачі мережі більш охоче розлучаються з грошима;
- Інтернет-кардинг - використання даних з чужої банківської картки для здійснення всіляких операцій у мережі з метою отримання грошей.

Організація успішної боротьби з злочинністю на магістралях глобальної мережі вимагає, перш за все, розбудови відповідної законодавчої бази, якої в Україні на жаль не має на даний час.

В Україні кримінальну відповідальність за скоєння комп'ютерних злочинів встановлено XVI розділом Кримінального Кодексу України - відповідальність за злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж. До них відносяться: незаконне втручання в роботу електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж (ст. 361), викрадення, привласнення, вимагання комп'ютерної інформації або заволодіння нею шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем (ст. 362), порушення правил експлуатації автоматизованих електронно-обчислювальних систем.

На даний час існує багато мінусів у цій галузі. Враховуючи ті правові акти, що хоч і частково регулюють діяльність у мережі та законопроекти, які вносились на розгляд до Верховної Ради, так і неможливо зрозуміти як же виглядає Інтернет в межах правового поля українського законодавства

Досить поширеним правовим явищем у Глобальній мережі на сьогоднішній день є торгівля через інтернет-магазини. Зовсім недавно мало б хто ризикнув купувати чи продавати товари таким способом, але зараз це є набагато зручнішим і досить доступним для кожного з нас. Однак, щодо правових меж здійснення таких операцій, то їх на сьогодні чітко не встановлено українським законодавством. Таким чином, законодавство у сфері регулювання комп'ютерних відносин не є досконалим і має значну кількість прогалин. Для чіткого правового регулювання суспільних відносин, що виникають у зв'язку з використанням глобальної мережі Інтернет, є необхідним:

- конкретизація та уніфікація таких правових категорій, як: віртуальний простір, інтернет-суспільство, інтернет-відносини, інтернет-злочинність та перманентна підтримка усіх законодавчих актів, що регулюють інтернет-відносини в актуальному стані, адже сучасні інформаційні технології розвиваються шаленими темпами;

- законодавче визначення класифікації інформаційних прав громадян у мережі Інтернет, з'ясування характеру та особливостей правозастосування юридичних норм, що регулюють діяльність користувачів цієї мережі в Україні і, насамперед, її UA-сегмента;

- законодавче визначення меж державного втручання у суспільні відносини, пов'язані з використанням мережі Інтернет;

- розширення дій кримінальної відповідальності за протиправне використання можливостей мережі Інтернет (розповсюдження нелегального матеріалу, несанкціоноване перехоплення інформації, комп'ютерний саботаж тощо);

- посилення правового забезпечення безпеки інформаційних систем, а також відповідальність адміністраторів баз даних та інших посадових осіб, які забезпечують експлуатацію комп'ютерних інформаційних систем.

Список використаних джерел

1. Закон України Про захист прав споживачів від 12.05.1991 № 1023-XII
2. Закон України Про реалізацію окремих положень Закону України «Про захист прав споживачів»П О С Т А Н О В А від 19 березня 1994 р. N 172

3. Закон України про телекомунікації (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, N 12, ст.155)
4. НАКАЗ Мінекономіки19.04.2007 N 103 «Про затвердження Правил продажу товарів на замовлення та поза торговельними або офісними приміщеннями»
5. Цивільний кодекс України: Офіційний текст. – К. : Кондор, 2003 – 400 с.
6. Часопис Київського університету права. – 2010. - № 4. – С. 346-349

Жусупова Алма
к.полит.н., доцент
Университет Нархоз
г. Алматы
Республика Казахстан

ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ

Интеграция высшего образования в мировую образовательную систему - это объективно развивающийся процесс глобализации, который требует от системы высшего образования новой целевой ориентации.

В условиях глобализации расширение сотрудничества и обострение конкуренции налагает на экономические субъекты новые требования. Конкуренция, некогда сосредоточенная внутри национальных границ, теперь перешагивает эти границы, ставя проблему выживания национальных отраслей экономики, в том числе национальных образовательных систем. Происходит интернационализация высшего образования, которая постепенно приобретает черты качественно нового этапа – интеграции, всемерного сближения национальных образовательных систем, их взаимодополняемости.

Превращение высшего образования в мировую социальную систему характеризуется множеством взаимосвязанных элементов разного уровня и характера. Занимая свое специфическое место на рынке образовательных услуг, вузы взаимодействуют в форме сотрудничества или соперничества, вырабатывая основные ориентиры этого рынка. Например, теперь вузы Казахстана должны вступать в битву за студента уже не только друг с другом, но и с вузами России, Англии, США, Австралии, Франции, Китая и других стран.

Чтобы победить в этой борьбе, уже недостаточно быть первыми в стране - надо быть лучшими в мире. Ведь уровень развития национальной системы образования является не только важнейшим условием экономической и политической независимости страны, но и необходимым условием эффективного вхождения в мировое экономическое сообщество, и содействия социальному прогрессу. И поэтому, Республика Казахстанеще в первые годы своей независимости пришла к пониманию того, что развитость его демократических и социально-экономических основ в значительной мере зависит от образованности граждан.

Стратегия развития высшего образования в стране основываются на положениях Конституции Республики Казахстан, материалах международной образовательной политики ЮНЕСКО и занимает особое место среди долгосрочных приоритетов государства.

В результате проводимых в стране реформ в высшем образовании в последние годы наметились отдельные положительные тенденции, такие как:

- демократизация системы высшего образования и децентрализация управления;
- диверсификация сети и структуры высших учебных заведений;
- создание новой законодательной и нормативно-правовой базы;
- внедрение новых государственных стандартов высшего образования;
- рост числа студентов, обучающихся не за счет средств государственного бюджета и др.

Одна из глобальных задач, стоящих перед системой высшего образования, связана с вхождением Казахстана в международное образовательное пространство в соответствии с Болонской Декларацией.11 марта 2010 года Комитетом Министров образования стран-участниц Болонского процесса (46 стран) было принято решение о присоединении Казахстана к Болонскому процессу. И поэтому актуальной задачей становится налаживание активных контактов ученых и вузов страны с их зарубежными коллегами в проведении совместной научной и учебно-методической работы.

Глобализация в системе высшего, послевузовского образования проявляется в различных формах, начиная от межвузовской кооперации разных стран, сотрудничества национальных университетов до участия иностранного капитала в финансировании образования и науки. Казахстан сегодня в процессе своего развития учитывает мировой опыт, вбирая в себя оптимальные формы и методы подготовки специалистов, что создаст реальные условия и возможности вхождения Республики Казахстан в общеобразовательную мировую систему.

При этом особое значение придается выработке общих подходов к данной проблеме между Казахстаном и Россией.

В рамках интеграции образовательной сферы России и Казахстана предпринимаются реальные практические шаги. Еще 28 ноября 1998 года в Алматы было подписано соглашение «О взаимном признании документов об образовании, ученых степеней и званий, а также предоставлении равных прав гражданам на поступление в ВУЗы», распространяющееся на аттестаты, свидетельства и дипломы государственного образца. Важным событием 2001 года стало открытие на базе Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева филиала Московского государственного университета имени М.В.Ломоносова. Создание филиала МГУ имени М.В. Ломоносова в Астане является примером эффективного сотрудничества и реальной интеграции в области высшего образования.

В целях углубления взаимовыгодного сотрудничества в подготовке и переподготовке высококвалифицированных специалистов в области высшего профессионального образования и внедрения эффективного использования информационных ресурсов, Университет Нархоз реализует Соглашения с государственными вузами Российской Федерации - Российским университетом дружбы народов и Московским Государственным Университетом имени М.В Ломоносова, Санкт-Петербургским университетом. Так же осуществляются совместные образовательные программы Оксфорд-Брукс университетом, университетом Пьер Мендес Франс, университетами Каннам и Хосео из Южной Кореи, ведущими вузами Китая, Японии, Венгрии, Чехии. Программы Университета НархозMBA, PhD, DBA имеют сертификацию в известных университетах Малайзии, Швейцарии, Германии.

Целью реализации международных образовательных программ является расширение образовательного пространства, диверсификация казахстанской модели образования, внедрение прогрессивных технологий обучения, основанных на интерактивных методах и использовании современных телекоммуникационных средств обучения.

Введение многоуровневого высшего профессионального образования - важнейший элемент комплексного реформирования подготовки кадров.

На современном этапе научно-технического развития, когда технологии и знания обновляются очень быстро, экономически нецелесообразно готовить по очень многим видам деятельности «узких» специалистов в стенах вуза в течение пяти-шести лет. Поэтому введение широкой бакалаврской программы с последующей специализацией в магистратуре, на производстве или в системе дополнительного профессионального образования будет больше соответствовать быстро меняющемуся рынку труда. Это позволит создать условия для формирования гибкой структуры квалификаций и образовательных программ, более полно соответствующей меняющимся потребностям общества.

Вузам Казахстана необходимо отслеживать динамику спроса на специалистов, предлагать подготовку по новым специальностям, закрывать прием, прекращать или сокращать подготовку по невостребованным специальностям, предприятиям не полагаться на рынок труда, а заказывать вузам нужных специалистов; государству вести мониторинг потребностей специалистов высшей квалификации.

В современном мире нужен не просто инженер, врач, программист, а менеджер с глубоким знанием предмета деятельности, владеющий иностранными языками, специалист, умеющий вести исследование, понимающий толк в системе ноу-хау, умеющий организовывать лабораторию, производство, консалтинговый центр.

Отсюда вытекает проблема - это сложность и разнообразие требований к будущему специалисту и необходимость новых подходов научно-методического характера для овладения информацией. Казахстанская высшая школа должна интегрироваться в международное образовательное пространство через современные технологии, новые формы вузовской учебной практики и научные изыскания в этой

области. Завершая, уместно будет привести слова известного казахстанского ученого Гуревича Л.Я.:»Стратегический курс реформ казахстанской научно-образовательной сферы выверен. Важно лишь, чтобы в реформах форма не опережала и не подчиняла себе содержание. Вульгаризация, упрощенчество, показуха, бездумная универсализация, подмена эффективности эффектностью - вечные соблазны, губящие всякие реформы».

Список использованной литературы

1. Гуревича Л.Я.О реформе высшего образования и науки в Казахстане // Социологические исследования. - 2010. - № 7. - С. 104-107.
2. Уткин А.И. Глобализация: процесс и осмысление. М., 2002.-С.132-133.

Зиянгирова Альбина
студентка
Башкирский государственный университет
г.Уфа
Российская Федерация

ДАУНШИФТИНГ КАК АЛЬТЕРНАТИВНАЯ СТРАТЕГИЯ ТРУДОВОГО ПОВЕДЕНИЯ

В современном обществе доминирующей концепцией трудового поведения является концепция успешности. Данной концепции придерживаются такие известные ученые, как Д. Белл и А. Тоффлер.[2;С.54] По мнению социолога Д. Белла, «успешность - расплывчатое понятие», которое отражает стремление индивида путем наиболее рациональных действий стремиться к улучшению собственного социально-экономического положения. В современном обществе успешность - это, в первую очередь, высокий доход, а лишь затем - свобода распоряжения своим временем, и только в последнюю очередь - свобода действий. В погоне за более высоким заработком люди готовы жертвовать своим время и во многом ограничивать себя.

В России подобная концепция поведения сложилась уже достаточно давно, она развивалась вместе с капиталистической моделью еще до разрушения устоев монархии. Советский Союз, хотя и отрицал наличие «вредной» идеологии успеха, но в рамках советского общества была сформирована новая модель, в рамках которой труд прививался в детства и был обязанностью безотносительно результатов для работника.

Согласно исследованиям, проведенным в 2015 году британскими учеными, 60% всех опрошенных, занимающихся трудовой деятельностью, не могут позволить себе купить все, что им хотелось бы. При этом все опрошенные на момент проведения опроса имели заработок средний или выше среднего. [3;С.127] Соответственно, возникает вопрос поиска источника данного феномена - темп роста доходов среднестатистической семьи практически

полностью совпадает с темпом роста ее расходов. Эту закономерность отмечал еще Д. Кейнс, назвав подобную склонность «основным психологическим законом».[4;С.27] Преодолеть эту закономерность можно двумя способами. Можно сократить расходы, тогда разница от доходов и расходов поступит в сбережения. Также можно сократить или стабилизировать доходы, и тогда, следуя той же закономерности, рост расходов также должен сократиться.

Дауншифтингом называют добровольный отказ работника от карьерного роста с понижением или стабилизацией уровня своего дохода. Такая концепция предполагает трату всего свободного от работы времени не на поиск альтернативного способа получения дохода, а на собственное саморазвитие и проведение свободного времени со своей семьей или друзьями. Психологическая трактовка дауншифтинга звучит как «жизнь для себя», а с точки зрения социологии дауншифтинг - это специфическая особенность трудового поведения, при которой наблюдается добровольная нисходящая мобильность. [5,С.216-223] Дауншифтинг, как правило, практически не практикуется молодежью, т.к. работники, чья карьера только начинается, и так имеют небольшой доход, при этом посвящая своей работе подавляющую часть жизненного времени.

Дауншифтинг - явление классовое, в основном, это люди среднего возраста (35-50 лет), имеющие свой собственный капитал, либо существенные денежные накопления, и, таким образом, достигшие достаточного для комфортной жизни дохода. Такие люди не нуждаются в деньгах лишь по той причине, что уже достигли большего из того, что хотели, а стремление получить больше, скорее отнимает их время, чем способствует достижению поставленной цели. Дауншифтинг - своего рода поиск золотой середины между доходом и саморазвитием.

В настоящее время некоторые исследователи видят в проявлении дауншифтинга некий общественный протест против экономической модели, который призывает работников тратить время на себя и свою семью, а не стремиться к обогащению работодателя [8;С.58]. Одним из основоположников этого движения является Роберт Мертон, который был уверен в том, что «человек эксплуатируется не только как работник, но и как потребитель, возвращая деньги обратно в карман производителя» [5;С.55].

Ведущим мотивом в проявлении дауншифтинга выступает неудовлетворенность работника текущим уровнем его жизни - из-за постоянного стресса и напряжения он вынужден работать «на износ», принося в жертву не только время, но и собственное здоровье. Не менее важным проявлением дауншифтинга также является взвешенный отказ от излишней работы с целью сохранения своего здоровья, - как правило, речь идет о людях предпенсионного возраста, которые работают в компании уже очень давно и заинтересованы скорее в успехе самой организации в лице коллег, чем в получении сверхдохода.

В целом, опираясь на все вышеизложенное, можно сделать вывод, что дауншифтинг - это явление как тщательное обдуманное, так и спонтанное, когда работник перенимает идеологию под давлением внешних обстоятельств. [6;С.49]

Дауншифтинг может проявлять себя в 2 формах: в легкой и в углубленной. Легкий дауншифтинг - это добровольный отказ от повышения в должности, либо переход на удаленную работу с тем же профилем. Одним из видов дауншифтинга является работа флирансера, который не имеет единого работодателя и зарабатывает лишь при желании работать. Глубокий дауншифтинг - это уход от работы с последующей сменой места жительства. Обычно такое проявление дауншифтинга - это крик отчаяния, когда работник теряет всякий смысл продолжать свою деятельность и пытается отыскать смысл своего бытия.

Кроме того, А.В. Котляров выделяет «положительный» и «отрицательный» дауншифтинг, считая, что положительный дауншифтинг - это способ освободиться от экономических и социальных ограничений, а отрицательный дауншифтинг - это побег в иную реальность. [9;С.39] Также А.В. Котляров разделял дауншифтинг по гендерному признаку, выделяя мужской дауншифтинг и женский. При этом женский дауншифтинг он считал возвращением к семейному очагу, а мужской - разрушительной аномалией.

В настоящий момент дауншифтинг, как стратегия, - скорее отклонение от нормы, чем поиск альтернативных жизненных позиций. Это касается как европейских, так и азиатских стран. В России дауншифтинг, как полноценная стратегия поведения, еще не сформирована окончательно, большая часть граждан убеждены в необходимости усиленно работать и зарабатывать, чтобы приобрести больше материальных благ. [7;С.106] Для многих граждан России вопрос заработка соотносится с выживанием, т.к. имея минимальные доходы, они вынуждены экономить даже на базовых потребностях. Дауншифтинг возникает только тогда, когда общество имеет некий запас ресурсов и оно относительно перенасыщено ими. Такое общество, как правило, стабильно развивается, а государство предоставляет все необходимые социальные гарантии свои гражданам.

Полноценный дауншифтинг, как альтернативная стратегия трудового поведения, в России невозможен по причине того, что заработок для большинства Россиян - это единственное средство существования. Что касается влияния дауншифтинга в европейских странах на классические трудовые отношения, то необходимо подчеркнуть неоднозначность самого проявления дауншифтинга, которое также может быть проявлением маргинальности отдельных людей и групп, либо идеологическим обособлением высокодоходных работников, достигших высокого уровня жизни, от остальной части участников социально-трудовых отношений.

Список использованной литературы

1. Ахмадеев А.А. Профессиональное развитие персонала на примере Запада / А.А. Ахмадеев, А.А. Рабцевич // Научный обозреватель. - 2014. - №1. - с.32-33.
2. Бек У. Собственная жизнь в развязанном мире - индивидуализация, глобализация, политика, политика [Электронный ресурс] // вспомогательный проект портала Хронос - URL: //hq.soc.ru/publications/pts/bek_2.shtml
3. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / Д. Белл; Пер. с англ., под ред. В.Л. Иноземцева. - М., 2014. - 267
4. Зарубин В.Г. Концепция структурного функционализма Роберта К. Мертона / В.Г. Зарубин, Н.А. Мартьянова. - СПб: РГПУ, 2013. 129
5. Котляров С.А. Управление затратами. - СПб: Питер, 2015. 345
6. Назарова У.А. Трудовое влияние: система «кнута» и «пряника» / У.А. Назарова, О.В Никонова // Экономика и управление: научно-практический журнал. - 2015. - №1. - с.49-55.
7. Рабцевич А.А. Методические основы исследования инновационной ориентации работника на региональном рынке труда // Известия ИГЭА. - 2014. - №4. - с.106-116.
8. Рабцевич А.А. Механизм инновационной ориентации трудовых ресурсов в экономике региона // Научные ведомости БелГУ. - 2014. - №8. - с.58-70.
9. Фуколова Ю. Игра на понижение [Электронный ресурс] // Секрет фирмы от 13.02.2016. - URL: //executive.ru/career/adviser/340682/

Зуёнок Кристина
студентка
Лягуская Наталия
ст. преподаватель
УО «Полесский государственный университет»
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМА В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ: ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Заработная плата – это неотъемлемая часть стимулирования работников. Главным регулятором заработной платы, является закон спроса и предложения рабочей силы. Постоянное изменение в спросе и предложении рабочей силы устанавливают динамику уровня заработной платы, и на эти показатели воздействует социально-экономическая политика государства, которая имеет влияние на объемы производства и ВВП, а это в первую очередь является результатом изменения спроса на рабочую силу[1, с.118].

Проблемой трудовой сферы в Республике Беларусь является уровень заработной платы производственных работников и ее индексации. Учитывая все выше перечисленное, не стоит забывать, что Республика Беларусь - страна социальная, в которой более 75% населения являются государственными служащими, пенсионерами, врачами, учителями и инвалидами. Немаловажными являются и относительные размеры заработных плат, определяющие социальный статус и ценность работника в трудовой сфереданные которых представим в таблице 1.

Таблица 1

Динамика заработной платы работников по видам экономической деятельности в Республике Беларусь за 2012-2014 г., млн. руб.

	2012 год		2013 год		2014 год		Отклонение в 2014 г к 2012 г., %	
	Сумма	Уд. вес, в %	Сумма	Уд. вес, в %	Сумма	Уд. вес, в %	Сумма	%
Сельское, лесное хозяйство и охота	2 767,7	75,2	3 861,1	76,2	4 605,5	76,09	1837,8	166,4
Промышленность	4 056,5	110,3	5 483,2	108,3	6 372,5	105,2	2316,0	157
Производство и распределение электроэнергии, газа и воды	3 755,9	102,1	5 376,5	106,2	6 558,5	108,4	2802,6	174,6
Строительство	4 209,7	114,5	6 392,8	126,3	7 601,9	125,6	3392,2	180,5
Розничная торговля	3 237,7	89	4 555,1	89,9	5 563,4	91,9	2325,7	171,8
Гостиницы и рестораны	2 487,8	67,6	3 542,2	69,9	4 315,0	71,3	1827,2	173,4
Транспорт и связь	3 924,4	106,7	5 404,1	106,7	6 277,2	103,7	2352,8	159,9
Операции с недвижимым имуществом, аренда и услуги	4 300,6	116,9	6 068,8	119,9	7 565,3	124,9	3264,7	175,9
Образование	2 779,6	75,6	3 470,2	68,5	4 174,7	68,9	1395,1	150,1
Здравоохранение, социальных услуг	3 008,1	81,8	3 765,2	74,3	4 596,5	75,9	1588,4	152,8
Республика Беларусь, всего	3 676,1	100	5 061,4	100	6 052,4	100	2376,3	164,6

Источник: собственная разработка.

В условиях инфляции экономического спроса, когда причина на товарном рынке в сфере спроса, возникают возможности повышения прибыли. Вследствие этого предприниматели стараются расширяться, и нанимать работников. Из-за этого растет и номинальная заработная плата. Поэтому можно сказать, что в период инфляции, спровоцированной ростом спроса, повышение заработной платы можно назвать симптомом инфляции, но не причиной. И если рост зарплаты в масштабах страны не уравновешивается противодействующим фактором, увеличиваются издержки на единицу производимой продукции. Если спрос не меняется, то снижение предложения приводит к росту уровня цен. Именно поэтому повышение номинальной

заработной платы услуг может привести к инфляции. В развитых странах регулирование доходов работников происходит в ходе сложного взаимодействия политики и предприятий. И даже в кризисное время, когда уровень безработицы высок, организации нехотя сокращают заработную плату, а порой даже стараются, хоть и не существенно, но поднять ее. Компания никогда не будет препятствовать в повышении заработной платы работника, которого она надеется сохранить.

Следовательно данные повышения являются инструментом компенсации работникам потерь от инфляции. Благодаря им компании увеличивают собственные издержки, которые в любом случае войдут в цену. В этом то и заключается проблема: насколько умеренно растут цены и заработная плата.

Список использованных источников

1. Азаренко, А.В. Организация труда и заработной платы / А.В. Азаренко.- Минск: Амалфея, 2007. - 311 с.

2. Национальный статистический комитет Республики Беларусь: [Электронный ресурс].URL: http://www.belstat.gov.by/ (дата обращения: 20.02.2016)

3. Консультант плюс: [Электронный ресурс]. URL: http://www.consultant.ru (дата обращения: 20.02.2016)

ИзтелеуоваСандугаш
ст. преподаватель
КарашеваГульзира
ст. преподаватель
Университет Нархоз
г. Алматы
Республика Казахстан

АКТИВИЗАЦИЯ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ В НЕЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ

Изучение дисциплины «Русский язык» в неязыковом вузе имеет большое значение для формирования всесторонне развитого и компетентного специалиста, т.к. обучение русскому языку в неязыковых вузах приобрело в настоящее время ярко выраженную практическую направленность и коммуникативную ориентацию. Многие вопросы, связанные с организацией учебного процесса с учетом специальности, до последнего времени не получили достаточного освещения в научной литературе.

В процессе работы над профессионально-ориентированными текстами студенты получают новую информацию и систематически пополняют терминологический словарный запас. Практика преподавания в неязыковых вузах свидетельствует о недостаточной содержательной базе и основе

имеющихся учебных пособий, унификации заданий по усвоению терминологической лексики.

Данное обстоятельство свидетельствует о необходимости создания реальных условий обучения, чтобы каждый студент мог в полной мере использовать и раскрыть свой индивидуальный потенциал. В наибольшей степени этому способствует обучение конкретному подъязыку специальности, которая представляет собой способность мобилизовать систему знаний, навыков, умений, умственных и личностных качеств, необходимых для восприятия новой информации, усвоения иноязычных терминологических единиц, их употребления в устной или письменной речи[1, 126].

Формирование профессиональной коммуникативной компетенции происходит за счет пополнения и расширения необходимого словарного запаса студентов, представляющего собой совокупность приемов и усилий, мобилизующих умственные стимуляторы для поиска условий и возможностей восполнить нехватку имеющих знаний, умений и навыков.

Изучение терминологической лексики студентами национальных групп неязыковых вузов на занятиях по русскому языку при изучении подъязыка специальности имеет важное значение, так как формирует языковые и речевые навыки, способствует более глубокому усвоению научного стиля речи, повышает мотивацию к обучению русскому языку.

Обучение профессионально ориентированному русскому языку студентов национальных групп неязыковых вузов немыслимо без усвоения определенного количества специальной лексики, которая должна быть представлена в учебном терминологическом минимуме по специальности. Решение этого вопроса реализуется на практике путем создания учебного терминологического минимума.

Работа с терминологией должна начинаться на этапе, когда студенты уже обладают определенным уровнем компетентности, сформированными языковыми умениями и навыками в отношении к общеупотребительной лексике.

В традиционной методике обучения русскому языку студентов национальных групп рекомендуется поэтапная методика введения нового грамматического и лексического материала, его закрепления, а затем и активизации. Такое поэтапное отношение к каждой новой теме оправдано как с методической, так и с психолингвистической точки зрения, так как формирование активного лексического запаса немыслимо без систематического употребления слов в речи. Однако, для перехода к активизации терминологического материала необходимо, прежде всего, его обогащение и накопление.

Учитывая ограниченное количество кредитов, отведенное на изучение профессионального русского языка, работа по развитию русской

профессиональной речи должна вестись комплексно со словом, словосочетанием и законченным текстом. В конечном счете, она предполагает автоматизацию объективно отобранных языковых средств и моделей их использования в речевом акте.

Актуальной является и необходимость формирования у будущих специалистов умений работать с литературой на русском языке по избранной специальности, поэтому необходима конкретизация терминологического минимума применительно к отдельному подъязыку.

Основная причина трудностей усвоения терминологической лексики связана с интерференцией, поэтому методическую систему работы по овладению специальной лексикой рекомендуется строить с учетом типичных ошибок, которые допускают студенты в своей русской речи.

В условиях неязыкового вуза задача овладения терминологической лексикой представляется выполнимой лишь при условии ориентации на четко направленную систему обучения лексике.

Работа по развитию профессиональной речи студентов должна вестись в строгом соответствии с основными этапами формирования лексических понятий и связанных с ними навыков и умений воспринимать терминологическое слово в процессе его функционирования, осознавать его значение, составлять с ними словосочетания, предложения, употреблять слово в речевом акте в соответствии с той или иной профессиональной потребностью и ситуацией.

Обучение русскому языку студентов национальных групп немыслимо без усвоения определенного количества специальной лексики, которая должна быть представлена в учебном терминологическом минимуме по специальности. Решение этого вопроса реализуется на практике путем создания учебного терминологического минимума.

Таким образом, речь идет о постановке конкретных целей, прежде всего, в отношении количества усваиваемых терминологических единиц. В этой связи, следует на каждом занятии уточнять список слов, подлежащих продуктивному усвоению. До тех пор, пока каждый студент не будет обладать конкретным запасом слов, предназначенных для активного усвоения, трудно ожидать конкретных результатов в овладении специальной лексикой.

Учебный словарь должен представлять терминологическую лексику в ее системных связях, усвоение которых приведет к формированию речевых умений и навыков во всех четырех видах речевой деятельности: аудировании, говорении, чтении и письме.

Овладение специальной лексикой должно осуществляться в связи с изучением текстов по специальности. В текстах должна быть представлена достаточная естественная концентрация специальной лексики, обеспечивающая частотность слов-терминов, подлежащих активизации.

Изучение специфики трудностей усвоения терминологической лексики и путей их преодоления, учет условий, в которых оно проходит на практических

занятиях по русскому языку, позволяет выделить типы упражнений, направленные на запоминание, повторение, закрепление и активизацию их в речевой деятельности[3, 99].

С целью продуктивного усвоения терминологической лексики обучение следует проводить поэтапно. Поставленная задача развития и совершенствования профессиональной русской речи студентов национальных групп неязыковых вузов может быть реализована с помощью специальной системы упражнений, базирующихся на текстовом материале и нацеленных на обогащение и активизацию терминологической лексики в речевой деятельности студентов.

Введение в учебный процесс упражнений и заданий на уровне слова, словосочетания, текста в процессе развития всех видов речевой деятельности, безусловно, будет способствовать повышению эффективности занятий по развитию и совершенствованию профессионально направленной русской речи, обогащению терминологического запаса студентов.

Таким образом, проблемы по изучению терминологической лексики студентами национальных групп в неязыковых вузах требуют планомерного и целенаправленного решения на различных уровнях: методической организации учебного процесса, создании учебно-методических пособий по русскому языку с учетом языка специальностей и разработкой терминологического минимума по специальностям.

Использованная литература

1. Научные основы обучения терминологической лексике в неязыковом вузе /Монография. – Душанбе: ООО «Авесто», 2010. – 240 с.

2. Коренева А. В. Профессиональная направленность обучения вузовским речеведческим дисциплинам / А. В. Коренева // Образование в современном обществе: проблемы, решения, перспективы: Сб. материалов научно-практической конференции, 21 ноября 2008 г., Ч. 2. – Мурманск: Изд-во МГТУ, 2009. – 140 с. – С. 53-60.

3. Совершенствование русской речи студентов национальных групп с учетом лексических особенностей научного стиля речи//Вопросы психологии и педагогики. – № 6, Курган-тюбе, 2010. – С.98-102

Іванченко Ірина
викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний коледж»
м. Ніжин
Україна

МУЛЬТИМЕДІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК АКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

ХХІ століття – це час переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства, в якому людина повинна володіти інформаційною культурою як однією зі складових загальної культури. Одним із завдань реформування системи освіти є підвищення якості й конкурентоспроможності освіти шляхом широкого запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у навчальних закладах. Нові інформаційні технології мають високу ефективність та величезний діапазон можливостей для збагачення навчально-виховного процесу.

Стрімкі зміни, які відбуваються в сучасній системі освіти, не обходять стороною і викладання іноземної мови. Україна потребує висококваліфікованих фахівців у різних галузях економіки, які б володіли мовою міжнародного спілкування. Тому статус іноземної мови стрімко зростає, вона набуває ролі засобу міжкультурного спілкування. Ці чинники зумовлюють необхідність удосконалення методів навчання.

Головною метою навчання іноземних мов є оволодіння студентами вміннями та навичками грамотного використання іноземної мови в реальних життєвих ситуаціях не тільки повсякденного, але й ділового, професійного спілкування. Для подальшої оптимізації та підвищення ефективності навчально-виховного процесу на сьогодні стає актуальним використання мультимедійних комп'ютерних технологій на заняттях іноземної мови. Студенти сприймають комп'ютерні технології з набагато більшою цікавістю і позитивом, ніж звичайні підручники та посібники. Тому актуальність використання комп'ютерних технологій полягає саме в ефективності поєднання корисного і цікавого, навчання і розваги, наочності і інформативності. Комп'ютерні технології роблять заняття привабливими та сучасними.

Одним з дидактичних засобів, який розвиває педагогічний потенціал, є мультимедіа. У перекладі з англійської «multimedia» – багатокомпонентне середовище, яке дозволяє використовувати текст, графіку, відео і мультиплікацію в режимі діалогу і тим самим розширює галузь знання у навчальному процесі.

Використання мультимедійних технологій у процесі вивчення іноземної мови у немовному ВНЗ може відбуватися різними способами, відповідно до потреб кожного практичного заняття. Це і використання інформаційних технологій як у фронтальній, так і в груповій роботі; використання електронних підручників; використання окремих типів файлів (зображення, відео, аудіо, анімації); створення власних уроків-презентацій.

Упродовж двох останніх десятиліть упровадження саме комп'ютерних презентацій в освітню практику набуло масштабного характеру.

Презентація - це набір послідовно змінюваних сторінок (слайдів), на кожній з яких можна розмістити будь-який текст, малюнки, схеми, відео-аудіо фрагменти, анімацію, 3D-графіку, використовуючи при цьому різні елементи оформлення.

Мультимедійна презентація – один із найбільш поширених засобів унаочнення навчального матеріалу. Інформативність електронних презентацій набагато вище традиційних за рахунок мультимедійності. Алгоритм створення мультимедійної презентації для занять з іноземної мови такий же як і для інших дисциплін. При створенні презентацій викладачеві необхідно враховувати таку послідовність, як: мотивація, постановка навчальної мети, створення передумов до сприйняття навчального матеріалу, подача матеріалу та його оцінка.

Створюючи презентацію викладач повинен керуватися певними правилами. Одне з найголовніших правил – просте конструювання слайдів. Нагромадження у слайдах зайвих компонентів, перевантаженість анімаційними елементами «для прикраси» тільки відволікає увагу слухача, переносить акцент з матеріалу на розглядання дивних «спецефектів». Наступне, на що треба звернути увагу, - дизайн слайду. Слайд повинен мати стриману палітру, в якій не переважає більше трьох кольорів. Речення не повинні бути довгими, складними. Не треба намагатися помістити в один слайд багато інформації, краще розділити її на декілька слайдів і демонструвати окремо, коментуючи кожний слайд. Шрифт повинен бути досить великим.

Ще одна вимога до слайдів – їхня кількість. Слайди не повинні стати основним викладом матеріалу, а лише супроводом, показом того, на що треба звернути увагу, демонстрацією складних зв'язків, процесів перетворення. Загальна кількість слайдів не повинна перевищувати 20-25.

Форми та місце використання мультимедійної презентації на практичному занятті з іноземної мови залежать від змісту цього заняття та мети, яку ставить викладач. Мультимедійні презентації використовують при вивченні нового матеріалу, що дозволяє ілюструвати його різноманітними наочними засобами (застосування особливо вигідне у тих випадках, коли необхідно показати динаміку розвитку якого-небудь процесу); при закріпленні нової теми чи розділу навчальної програми; для перевірки навчальних досягнень студентів (комп'ютерне тестування – це самоперевірка та самореалізація, добрий стимул для навчання, а для викладача – засіб якісного оцінювання); для поглиблення знань (додатковий матеріал до занять); при перевірці фронтальних самостійних робіт (забезпечує разом з усним візуальний контроль результатів навчання); засіб емоційного розвантаження (під час проведення практичного заняття варто включити тематичні відеозаставки, при цьому в студентів зникає втома, з'являється зацікавленість, вони шукають відповіді, звертаються до викладача із запитаннями, заряджаються новою позитивною енергією).

Використання презентацій є доцільним на будь-якому етапі вивчення теми й на будь-якому етапі уроку іноземної мови. На уроці введення нового матеріалу незамінним є використання мультимедійних презентацій, таблиць, найефективніших під час семантизації лексичних одиниць та первинного відпрацювання їх використання. На уроках формування навичок і розвитку умінь процес засвоєння знань із застосуванням комп'ютерних технологій стає цікавішим та ефективнішим, автоматизується вживання граматичних структур в усному мовленні, а також формується граматична правильність мовлення за рахунок багаторазового вживання мовленнєвих структур.

Презентація може бути завершальним етапом проектної діяльності самих студентів. Вона виступає унікальним засобом для формування умінь виступати перед аудиторією, коротко формулювати свою думку, структурувати свою доповідь, використовувати різні мультимедійні засоби й можливості для ілюстрування ідеї, висновків.

Презентацію також можна використати для підготовки тематичного свята.

Технологія безпосереднього використання мультимедійних презентацій в навчальному процесі включає в себе кілька етапів: підготовчий, переддемонстраційний, демонстраційний, післядемонстраційний, рефлексивний.

Підготовчий етап містить у собі відбір необхідного матеріалу, аналіз і створення мультимедійних презентацій. У переддемонстраційнний етап входять: зняття мовних труднощів, перевірка розуміння раніше вивчених лексичних одиниць, повторення необхідного граматичного матеріалу й формулювання цілей і завдань для студентів. На демонстраційному етапі відбувається пред'явлення нового матеріалу з паралельним коментарем викладача, робота над змістом кожного слайда, при необхідності повтор потрібних слайдів. Післядемонстраційнний етап охоплює питально-відповідні вправи, підведення студентами підсумків, самостійне формулювання ними правила, повторення лексичних одиниць. Рефлексивний етап включає аналіз і висновки викладача про результативність підготовки й показу мультимедійної презентації, моніторинг. Також проводиться критичний аналіз результатів проробленої роботи, і внесення корективів у презентацію з урахуванням виявлених недоліків; вдосконалення її наступних показів.

Аналіз науково-методичної літератури та періодичних видань показав, що мультимедійні презентації здатні розв'язати багато проблем процесу навчання і, в результаті, підвищити його продуктивність. Систематичне використання мультимедійних презентацій на уроці іноземної мови сприяє підвищенню якісного рівня використання передових інформаційніших технологій; дає можливість змінювати форми навчання та види діяльності в межах одного заняття; полегшує підготовку викладача до заняття та залучення до цього процесу студентів; сприяє логічному структуруванню навчального матеріалу, що значно підвищує рівень знань студентів; надає доступ до різноманітних автентичних матеріалів; розширює можливості ілюстративного супроводу заняття; допомагає реалізувати ігрові

методи; працювати в малих групах або індивідуально; проводити інтегровані уроки, забезпечувати міжпредметні зв'язки; організовувати інтерактивні форми контролю знань, умінь та навичок; організовувати самостійні, дослідницькі, творчі роботи, проекти, реферати; змінює ставлення молоді до комп'ютера: вони починають сприймати його не як сучасну іграшку, а як універсальний інструмент для ефективної роботи в будь-якій галузі людської діяльності.

Список використаних джерел

1. Биков В.Ю., Лапінський В.В. Методологічні та методичні основи створення і використовування електронних засобів навчального призначення / В.Ю. Биков, В.В. Лапінський // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №3. – 2012. – С. 3 – 6. Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/komp

2. Вовковінська Н. Як створити комп'ютерну презентацію?: посібник. – К.: Шк. світ, 2009. – 128с.

3. Гуржій А. М. Електронні освітні ресурси як основа сучасного навчального середовища загальноосвітніх навчальних закладів / А. М. Гуржій, В. В. Лапінський //Інформаційні технології в освіті. - 2013. - Вип. 15. - С. 30-37. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/itvo_2013_15_5

4. Дромашко Г.М. Використання мультимедійних комп'ютерних презентацій у процесі викладання іноземної мови / Г. М. Дромашко // Англійська мова та література (Осн.). – 2013. – №29. – С. 2-4.

5. Мавріді Т. Ю. Використання інформаційно-комунікаційних технологій навчання на уроках іноземних мов / Т. Ю. Мавріді // Таврійський вісник освіти. - 2013. - № 3. - С. 202-205. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_3_36.

Івасюк Ірина
студентка
Сидорович Олександр
к.і.н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

СОЦІАЛЬНІ НОРМИ ТА ВІДХИЛЕННЯ

У будь-якому соціальному суспільстві завжди існують соціальні норми, прийняті в даному суспільстві, тобто правила (писані і не писані) по яких це суспільство живе. Відхилення або недотримання цих норм є соціальним відхиленням. У наш час діяльність людей, їх поведінку і відносини регулюються безліччю існуючих у суспільстві норм. Слово «норма» латинського походження і означає буквально: регулювальний початок, правило, зразок. За висловом Алексєєва норма-це загальне правило поведінки, що діє неперервно в часі і у відношенні невизначеного кола осіб і безмежної кількості

випадків. Норми виробляє суспільство, соціальні групи, які входять до нього. За допомогою норм до людей пред'являються вимоги, яким має задовольняти їх поведінку[1].

Соціальні норми - приписи, вимоги, побажання та очікування відповідного (суспільно схвалюваного) поведінки. Норми це якісь ідеальні зразки (шаблони), що визначають те, що люди повинні говорити, думати, відчувати і робити в конкретних ситуаціях. Вони різняться масштабом. Перший тип - це норми, які виникають і існують лише у малих групах (молодіжних тусовках, компанії друзів, сім'ї, робочих бригадах, спортивних командах). Вони називаються «груповими звичками». Другий тип - це норми, які виникають і існують у великих групах або в суспільстві в цілому. Вони називаються «загальними правилами». Це звичаї, традиції, звичаї, закони, етикет, манери поведінки. Соціальні норми виконують у суспільстві дуже важливі функції. Вони:

- Регулюють загальний хід соціалізації;
- Інтегрують індивідів у групи, а групи в суспільство;
- Контролюють поведінку, що відхиляється;
- Служать зразками, еталонами поведінки.

Норми виконують свої функції в залежності від того, в якій якості вони себе проявляють:

Соціальна взаємодія людей об'єктивно виявляється в повторюваних актах виробництва, обміну, розподілу, різноманітних суспільних зв'язках і відносинах. На самих ранніх етапах розвитку суспільства одночасно з виникненням праці й обміну з'являється, і потреба їх впорядкувати. Багаторазова повторюваність певних актів діяльності, явищ і подій особлива риса історичного процесу, що виявляє внутрішню закономірність його розвитку[2]. Соціальна норма не просто абстрактне правило бажаної поведінки. Вона означає також і саме реальна дія, яка фактично утвердилося в житті, на практиці. У цьому випадку дійсні вчинки стають правилом. Виділяють таківиди норм: Правові норми: Вони закріплюються в законах видаються державою, чітко описує кордон поведінки і покарання за їх порушення. Вони виступають в якості основних пунктів зосередження, визначають риси всієї системи і характер взаємовідносин між її частинами. Дотримання правових норм забезпечується силою держави.

Моральні норми формуються в процесі затвердження, розвитку моральних поглядів. Мораль - це погляди, уявлення і правила, що виникають як безпосереднє відображення умов суспільного життя у свідомості людей у вигляді категорій справедливості і несправедливості, добра і зла і т. д. Мораль охоплює майже всі сфери суспільних відносин (в тому числі і урегульованих правом). Політичні норми: правила, що регулюють відносини з приводу здійснення політичної влади, управління суспільством. Проявляються як у внутрішньодержавних, так і в зовнішніх відносинах з іншими країнами і народами. Вони складаються з правил поведінки регулюючих відносин між

державами, соціальними групами, партіями, у сфері здійснення політичної влади. Естетичні норми: вони закріплюють уявлення про прекрасне і потворним не тільки в художній творчості, а й у поведінці людей, у виробництві та в побуті. Одним, словом це правила пов'язані з уявленнями про красу людських вчинків. Релігійні норми: е то встановлені релігійними організаціями або вироблені в ході суспільної практики правила поведінки людей в області віросповідання за змістом багато з них виступають, як норми моралі, а також стикаються з правовими нормами так релігійні норми в заповідях встановлюють «не вбий, не вкради» так і правові забороняють такі дії. Корпоративні норми: це встановлені правила поведінки, виражені в статутах, положеннях, рішеннях громадських організацій для реалізації та досягнення цілей їх функціонування. Вони регулюють відносини усередині даної організації, порядок її діяльності, взаємини, що складають дану організацію, порядок вступу та виходу з даної організації. Норми звичаїв, традицій: це такі правила поведінки, які складаються у певній суспільному середовищі, передаються з покоління в покоління, виступають природною життєвою потребою людей, і в результаті їх багаторазового повторення стають для них звичками.

Далеко не завжди поведінка людей відповідає соціальним нормам. Навпаки, в багатьох випадках відбувається їхнє недотримання, порушення. Поведінка, яка не узгоджується з нормами, не відповідає тому, чого чекає від людини суспільство, називається поведінкою, що відхиляється. Соціологи дають і інше визначення: поведінка, що відхиляється - це форма дезорганізації поведінки індивіда в групі або категорії осіб у суспільстві, що виявляє невідповідність сформованим очікуванням, моральним і правовим вимогам суспільства. Прояви поведінки, що відхиляється, настільки ж різноманітні, як різноманітні соціальні норми. Не менш різноманітні наслідки цих відхилень, їхня загальна риса - шкода, збиток, що наносяться суспільству, соціальній групі, іншим людям, а також особистості, яка допускає негативні відхилення. Особливо небезпечні соціальні відхилення як масове явище. Злочини й інші правопорушення, алкоголізм, наркоманія, релігійний фанатизм, расова нетерпимість, тероризм - ці и інші подібні негативні процеси в розвитку суспільства приносять надзвичайну втрату людству. Учені прийшли до висновку, що названі деформації особистості є наслідком її неправильного розвитку. Наприклад, жорстокість може бути наслідком холодного, байдужного ставлення до дитини з боку батьків, а нерідко і жорстокості дорослих. Дослідження показали, що низька самоповага, самопринижения в підлітковому віці компенсується надалі поведінкою, що відхиляється, за допомогою якої вдається привернути увагу до себе, домогтися схвалення з боку тих, хто оцінить порушення норм як ознаки «сильної» особистості. Деякі вчені пов'язували поведінку, що відхиляється, з конфліктом між пануючою культурою і

культурою якої-небудь групи (субкультурою), яка заперечує загальноприйняті норми. У цьому випадку злочинна поведінка, наприклад, може бути результатом переважного спілкування індивіда з носіями злочинних норм. Злочинне середовище створює свою субкультуру, свої норми, що протистоять нормам, визнаним у суспільстві. Частота контактів із представниками злочинного співтовариства впливає на засвоєння людиною (особливо молодою) норм антигромадської поведінки[3].

В результаті проведення дослідження ми дійшли наступних висновків. Соціальні норми - це загальні правила поведінки людей у суспільстві,що зумовлені об'єктивними закономірностями і є результатом свідомо-вольової діяльності певної частини чи всього суспільства,що забезпечуються різноманітними засобами соціального впливу. Також ми визначили, що девіантна (відхиляється) поведінка - це поведінка індивіда чи групи, що не відповідає загальноприйнятим нормам, у результаті чого ці норми ними порушуються. Для того, щоб наше суспільство не відходило від норм поведінки, необхідно вчасно доносити до дітей негативні сторони життя. Адже саме в дитинстві закладається основа поведінки. Дуже багато що залежить від таких чинників, як виховання, освіта, соціальне положення в суспільстві, обстановка в сім'ї.

Список використаних джерел

1.Кравченко А.І. Соціологія: Підручник для вузів. - М .: Академічний проект,2000. с.133-136

2.Фролов С.С. Соціологія: Підручник. - М .: Гардаріки, 2000. с.98-101

3. Діти з відхиленнями у розвитку: Метод, посібник для педагогів, вихователів масових і спец. установ і батьків. – М., 1997.

Карпенко Ірина
студентка
Шевченко Наталія
к.і.н., ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ – 2016

Нині одним з першочергових завдань ринкової реформи в Україні є створення ефективної податкової системи, яка б забезпечувала розвиток народногосподарського комплексу країни, відповідним чином регулювала б економічні відносини. Ефективність податкової системи визначається тим, наскільки цілеспрямовано вона вирішує комплекс завдань, пов’язаних з керованістю економіки, як системи, розвитком виробництва, підвищенням життєвого рівня населення.

Новий Податковий Кодекс від 1 січня 2016 року запровадив ряд змін. Найголовніші з них наведено нижче.

Запроваджено нові штрафи:

– за невиконання узгодженого податкового повідомлення-рішення – від 10 до 100% суми ПДВ, зазначеної в податковій накладній. Раніше порядок застосування штрафних санкцій у таких випадках затверджувався центральним органом виконавчої влади, що забезпечувало формування та реалізацію державної податкової і митної політики;

– за порушення платниками акцизного податку граничних термінів реєстрації акцизних накладних/розрахунків коригування до акцизних накладних в Єдиному реєстрі акцизних накладних – від 2 до 40% суми акцизного податку. Раніше не було через відсутність самого механізму податкових накладних з акцизного податку;

– за відсутність з вини платника акцизного податку реєстрації акцизної накладної в Єдиному реєстрі акцизних накладних/розрахунку коригування протягом більш як 120 календарних днів після дати, на яку платник податку зобов'язаний скласти акцизну накладну/розрахунок коригування, – 50% суми акцизного податку. Раніше не було з причини, зазначеної вище.

Базова ставка податку на доходи фізичних осіб 18% до усієї суми бази оподаткування, незалежно від її розміру (п. 167.1 ПКУ). Виняток становлять пенсіонери, що одержують понад три розміри «мінімалки» (з 1 січня 2016 року – 4134 грн.), – з них із суми такого перевищення ПДФО справлятиметься за ставкою 15%.

Розмір податкової соціальної пільги (так звана 100 відсоткова пільга) залишено на постійній основі у розмірі, що дорівнює 50 відсоткам мінімальної заробітної плати, встановленої на 1 січня звітного року для всіх працівників, які отримуватимуть заробітну плату у 2016 році не вище 1930 грн. (1378 грн. х 1,4) на місяць.

Ставки ПДВ: 20%, 7% (для лікарських засобів) і 0%. При цьому перелік операцій, що підлягають оподаткуванню за нульовою ставкою (ст. 195 Кодексу) залишається без змін. Натомість внесено низку змін в частині операцій, звільнених від оподаткування (ст. 197). Зокрема, не звільняються від оподаткування операції з постачання на митній території України та вивезення в митному режимі експорту зернових та технічних культур.

З ПДВ база оподаткування операцій з постачання самостійно виготовлених товарів/послуг не може бути нижче звичайних цін (раніше – їх собівартості).

Ст. 200 передбачено формування двох реєстрів на відшкодування ПДВ: для платників, що відповідають критеріям, визначеним для автоматичного відшкодування сум податку; для решти платників.

З метою забезпечення прозорості функціонування таких реєстрів додано дві позиції – пп. 200.7.2 і 200.7.3. Повернення узгоджених сум бюджетного відшкодування здійснюватиметься в хронологічному порядку відповідно до

черговості внесення заяв до кожного відповідного Реєстру. У свою чергу, Державна фіскальна служба щодня публікуватиме на своєму сайті реєстри заяв про повернення суми бюджетного відшкодування.

Відповідно до п. 1 Прикінцевих положень норма щодо запровадження реєстрів набирає чинності з 1 лютого 2016 року.

Змінено перерозподіл сум ПДВ для аграріїв (п. 2 ст. 209):

- за операціями із зерновими і технічними культурами – 85% до держбюджету, 15% на спецрахунки;

- за операціями з продукцією тваринництва – 20% до держбюджету, 80% на спецрахунки;

- за іншими операціями з сільськогосподарськими товарами/послугами – 50х50%.

Запроваджено нові ставки акцизного податку на переважну більшість підакцизних товарів. Акциз на спирт, алкогольні напої (крім натурального вина) підвищуються на 50%, на пиво та ігристе вино – на 100%. Акциз для тютюнових виробів зріс на 40%, на паливо – на 13%.

Передбачено запровадження системи електронного адміністрування акцизного податку при реалізації пального (складання в електронній формі акцизних накладних та їх реєстрація в Єдиному реєстрі акцизних накладних). З 1 березня 2016 року діяв перехідний період для такого нововведення, з 1 квітня цього року система функціонує у штатному режимі.

Збільшено ставки екологічного податку за викиди в атмосферне повітря окремих забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення: азоту оксидів до 1968,65 грн./т (з 1553,79), ацетону – 738,45 (582,83), вуглеводнів – 111,26 (87,81), озону – 1968,65 (1553,79) тощо.

Відповідним чином зросли і ставки податку за скиди окремих забруднюючих речовин у водні об’єкти.

Рентна плата. Природний газ виключено зі складу плати за транзитне транспортування трубопроводами територією України**.**

Знижено ставки рентної плати за видобуток газу:

- природного газу, видобутого з покладів до 5000 м, – з 70 до 29%;

- з покладів, які повністю або частково залягають на глибині до 5000 м, – з 55 до 29%;

- з покладів, які повністю залягають на глибині понад 5000 м, – з 28 до 14%.

Водночас з’явилася рентна плата за видобуток бурштину – 25%.

Крім того, ст. 254.4 збільшено ставки рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України, ст. 255.5 збільшено ставки рентної плати за спеціальне використання води, а ст. 256.3 збільшено ставки рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів.

Змінилися в бік підвищення і ставки рентної плати за транспортування, транзитне транспортування природних ресурсів територією України:

- 0 за транзитне транспортування 1000 куб. м природного газу за кожні 100 км відстані відповідних маршрутів його транспортування (було 0,21 дол. США);

- 2,4 дол. США за транзитне транспортування 1 т аміаку за кожні 100 км відстані відповідних маршрутів його транспортування (було 0,56 дол. США).

Ставки за транспортування 1 т нафти магістральними нафтопроводами, а також за транспортування 1 т нафтопродуктів магістральними нафтопродуктопроводами залишилися без змін – по 0,56 дол. США.

Гранична ставка податку на нерухоме майно, що встановлюється місцевими органами влади, зросла з 2% до 3% від розміру мінімальної заробітної плати. Пільги зі сплати податку не змінилися – 60 кв м для квартир і 120 кв м для житлових будинків. Власники квартир площею понад 300 кв м та будинків понад 500 кв м – за кожен такий об'єкт будуть сплачувати 25 тис. грн податку на рік.

Кардинально змінився об'єкт оподаткування транспортним податком. Якщо раніше до нього належали легкові автомобілі, які використовувалися до 5 років і мають об'єм циліндрів двигуна понад 3000 куб. см, то тепер – легкові автомобілі, з року випуску яких минуло не більше 5 років та середньоринкова вартість яких становить понад 750 розмірів мінімальної заробітної плати (або 1 033 500 грн. станом на 1 січня 2016 року).

Для спрощеної системи оподаткування для платників критерії перебування на спрощеній системі сталі, як і річний обсяг доходу, – 300 тис. і 1,5 млн. грн. відповідно. Щодо спрощенців третьої групи, то для них законодавці обмежили річний обсяг доходу 5 млн. грн. (замість чинних раніше 20 млн. грн.), а ставку податку підвищили до тієї, що діяла до 1 січня 2015 року, – 3% з ПДВ і 5% без ПДВ.

Для платників єдиного податку четвертої групи збільшено ставки податку з одного гектара сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду:

- із 0,45 до 0,81% від бази оподаткування для ріллі, сіножатей і пасовищ;

- із 0,27 до 0,49% для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях;

- із 0,27 до 0,49% для багаторічних насаджень;

- із 0,09 до 0,16% для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях;

- із 1,35 до 2,43% для земель водного фонду;

- із 3 до 5,4% для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди.

Прикінцевими положеннями до Кодексу вносяться зміни до Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» щодо скасування утримання ЄСВ з найманих працівників, зниження ставки нарахування ЄСВ для підприємств з 41% (у середньому, залежно від класу ризику) до 22% та підвищення максимальної величини бази нарахування єдиного

внеску з 17 до 25 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, або до 34 450 грн.

Таким чином, ми навели головні правила податкової поведінки в державі, за якими платники житимуть у 2016 році.

Список використаних джерел

1. Податковий Кодекс України

2. Фахівці роз'яснили податкові новації 2016 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zik.ua/news/2016/01/13/fahivtsi_rozyasnyly_podatkovi_novatsii_2016_roku_662223http://zik.ua/news/2016/01/13/fahivtsi_rozyasnyly_podatkovi_novatsii_2016_roku_662223.

3. Про податкові новації 2016 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://perechin.info/suspilstvo/1963-pro-podatkovi-novatsii-novoho-2016-roku

Киричок Оксана
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЙОГО ІНСТРУМЕНТАРІЙ

Регулюванню підлягають складні процеси життєдіяльності суспільства, на які нездатні ефективно впливати окремі важелі або будь-які вибіркові, незбалансовані їх комбінації. Тому застосовують правове регулювання економіки.

Правове регулювання – це діяльність держави щодо становлення обов'язкових для виконання норм (правил) поведінки суб'єктів влади. Необхідний у цьому разі примус забезпечується розвитком громадської свідомості та силою державної влади. Водночас юридичні норми мають бути зрозумілими людям, належно обґрунтованими, системно організованими і придатними для практичної реалізації.

Державне управління здійснюється на правових засадах - встановлених державою правилах поведінки окремих осіб та їх груп у колективі. Під нормою звичайно розуміють певний, визнаний обов'язковим, порядок, правило. Управлінські відносини регулюються сукупністю політико-соціальних норм і процедур їх реалізації, що забезпечують нормальне функціонування і розвиток систем відповідно до змінних умов їх існування. Усі норми мають однакову кінцеву мету, але їхній зміст, порядок встановлення і впливу на процеси управлінської діяльності, сфера дії та механізм поширення в системі - різні.

Правові норми є засобом регламентування системи органів виконавчої влади як у структурному, так і функціональному аспектах. Суттю права є

фіксація політико-правових відносин, а змістом - його роль як засобу здійснення соціального управління в суспільстві. Дотримання правових норм гарантується авторитетом держави, забезпечується як методом переконання, так і у разі потреби - засобами примусу.

Правові методи управління, зумовлюючи законодавчу сферу розвитку управлінських структур, повинні сприяти вільній дії адміністративних методів. Правові методи використовуються, по-перше, для юридичного закріплення управлінських відносин, що вже склалися, і по-друге, для розвитку цих відносин відповідно до поставлених управлінських цілей.

Закріплення і розвиток відносин управління за допомогою правових впливів спрямовані на досягнення цілей функціонування системи та забезпечення застосування методів згідно із законами.

Правовий аспект стосується всіх видів управлінських відносин. Поняття правового методу досить ретельно досліджено в науці адміністративного права. У найбільш загальному вигляді його пов'язують із владною природою державного управління, визначенням нерівності сторін суспільних відносин, що регулюються. Юридичне регулювання здійснюється на основі методів правового регламентування (у вигляді видання нормативно-правових актів) і конкретних розпорядчо-правових дій (призначення на посаду, затвердження організаційної структури, виділення коштів тощо).

З метою приведення суспільних відносин, що складаються у сфері державного управління, у відповідність до вимог і дозволів, що містяться в нормах права, застосовуються методи правового регулювання. За їх посередництвом органи виконавчої влади та їх посадові особи здійснюють управлінські дії в сфері державного управління, легітимність яких забезпечується можливостями застосування владної сили держави. Суб'єкти державного управління наділені державно-владними повноваженнями і виступають від імені держави. Стержнем правового регулювання є розробка та юридичне закріплення норм (правил) поведінки суб'єктів економічних відносин, традиційно в кожній нормі виокремлюють три основні елементи: гіпотезу, диспозицію й санкцію. Гіпотеза - це такий елемент норми, в якому зазначаються умови, обставини, ситуації у сфері економічних відносин, з настанням яких норма набирає чинності. Диспозиція - частина норми, яка визначає права або обов'язки учасників відносин. Санкція - це та частина норми, яка передбачає заходи адміністративно-правового примусу в разі невиконання обов'язків учасниками економічних відносин.

Якість правового регулювання залежить від того, як законодавчі органи формують юридичні норми. Основними вимогами до різних форм правового регулювання є: своєчасність, стабільність, повнота, внутрішня узгодженість.

Основними формами правового регулювання економіки в Україні є: Конституція та закони України, укази й розпорядження Президента України,

постанови та інші акти Верховної Ради, постанови й розпорядження Кабінету Міністрів, нормативно-правові акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Згідно з Конституцією України тільки законами визначаються:

- права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод; основні обов'язки громадянина;
- засади використання природних ресурсів, виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу, освоєння космічного простору, організації та експлуатації енергосистем, транспорту і зв'язку;
- основи соціального захисту, форми і види пенсійного забезпечення, засади регулювання праці і зайнятості, шлюбу, сім'ї, охорони дитинства, материнства, батьківства; виховання, освіти, культури і охорони здоров'я; екологічної безпеки;
- правовий режим власності;
- правові засади і гарантії підприємництва; правила конкуренції та норми антимонопольного регулювання;
- засади зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної діяльності, митної справи;
- засади регулювання демографічних та міграційних процесів;
- організація і діяльність органів виконавчої влади, основи державної служби;
- організація державної статистики та інформатики тощо. Виключно законами України визначаються: Державний бюджет України і бюджетна система України; система оподаткування, податки і збори; засади створення і функціонування фінансового, грошового, кредитного та інвестиційного ринків; статус національної валюти, а також статус іноземних валют на території України; порядок створення і погашення державного внутрішнього і зовнішнього боргу; порядок випуску та обігу державних цінних паперів, їх види і типи; порядок утворення і функціонування вільних та інших спеціальних зон, що мають економічний чи міграційний режим, відмінний від загального.

Отже, правове регулювання - метод державного управління, суттю якого є юридичний вплив на соціально-правову сферу та її окремі елементи у процесі впорядкування суспільних відносин, основним учасником якого є державна влада. Правове регулювання в системі виконавчої влади складається із двох груп методів: 1) правового регламентування - видання нормативно-правових актів з метою встановлення загальноприйнятих умов упорядкованості суспільних відносин у сфері державного управління; 2) розпорядчо-юридичних дій - правового регулювання поточної управлінської діяльності.

Список використаних джерел

1. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами) // Офіційний портал Верховної Ради України.

2. М. В. Цвік, О. В. Петришина. Підручник «Загальна теорія держави і права» – Харків «Право», 2011. – ст. 215-217
3. О.Ф. Скакун. Теорія держави і права. Х.: Консум, 2001
4. Цивільний кодекс України: Офіційний текст. – К. : Кондор, 2003 – 400 с.

Конырбай Адилет
докторант
Казахский национальный университет им. аль-Фараби
г. Алматы
Республика Казахстан

СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ СТРАН ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: ОБЩЕЕ И РАЗЛИЧИЯ

На наш взгляд, социальные проблемы в Центрально-Азиатских странах (далее ЦА) имеют схожие корни. Однако мы должны понимать, что эти страны имеют очень разные географические, демографические и экономические параметры и показатели, в особенности сейчас спустя через двадцать пять лет после обретения независимости республиками. В плане ВВП на душу населения у стран ЦА есть большая разрыв, самый высокий показатель в Казахстане около 13 000 долларов США, на начало 2015 года.

В целом говоря о реальных доходах населения, страны ЦА находятся в группах стран с низкими и низкими-средними доходами согласно классификации стран Всемирным Банком. Уровень грамотности населения в странах ЦА довольно высок, это связано с обязательным школьным образованием в республиках, а также с наследием высокого уровня школ и университетов в период СССР. Надо отметить, что после развала СССР, в странах ЦА произошел большой отток квалифицированных специалистов в науке, образовании, здравоохранении и технических отраслях. Среди социальных проблем стран ЦА остаются малочисленность среднего класса среди населения, низкий уровень здравоохранения, институтов государственного управления. Слабый уровень квалифицированности и подготовленности государственных служащих является тормозом социально-экономического развития стран ЦА.

Практически во всех странах ЦА, можно отметить положительную тенденцию в демографическом росте. Население Узбекистана на сегодняшний момент составляет около 31 млн. человек, Казахстана 17,7. В Казахстане одной из социальных проблем является малая доля частного сектора, малого и среднего бизнеса в общей доле ВВП, более 50% от ВВП составляют государственные и квазигосударственные организации и предприятия. В государственных и квазигосударственных предприятиях и организациях у молодых специалистов очень мала возможность повышения по карьерной

лестнице и дальнейшей самореализации. На наш взгляд, с постепенным развитием государственно-частного партнерства, а также расширения и увеличения доли частного бизнеса число недовольных социальными проблемами в странах ЦА резко понизится. Ведь социальное недовольство населения в целом зависит от нескольких основных факторов, обеспечение населения высоким уровнем образования, здравоохранения, достаточное количество рабочих мест, а также благоприятный климат для старта и ведения бизнеса. Вышеуказанные факторы напрямую будут влиять на уменьшение безработицы, инфляции, плохих социальных настроений в стране.

В дополнение к этому, мы считаем, что улучшение транспортной, промышленной и жилищной инфраструктуры намного повысит человеческий потенциал жителей Центральной Азии. Ведь отдаленность городов друг от друга, а также отдаленность торговых, культурных и научных центров Европы, и Азии от ЦА делает жителей ЦА менее конкурентоспособными в плане развития человеческого капитала. Большая интегрированность людей ЦА с внешним миром внесет весомую лепту с социально-экономическое развитие региона.

К примеру, в Узбекистане и Таджикистане большое количество трудоспособного населения, в особенности мужчин, находятся на заработках в странах ближнего и дальнего зарубежья. Миграционный отток, а также трудовая миграция в данных странах указывает на невозможность самореализации на работе и в бизнесе в странах-происхождения. С другой стороны, крупная доля ВВП Узбекистана и Таджикистана состоит из денежных переводов из-за рубежа. Примечательно, что в Узбекистане и Таджикистане в силу глубоких традиционных ценностей семьи и клана, при довольно затруднительных условиях жизни вопросам обеспечения семьи жильем, достатком, воспитанию детей и институту семьи уделяется большое значение.

Список использованных источников

1. Бурковська А.В. Проблеми та шляхи вирішення короткострокового кредитування агропідприємств в умовах ринку / А.В. Бурковська, В.А. Тарасюк, Р. Мула // Сталий розвиток економіки. – 2011. – №7. – С. 277-279.

Корнілова Ольга
к.е.н.,доцент
Шаманська Олександра
студентка
Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара
м. Дніпропетровськ
Україна

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУТРУДОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Питання ефективного використання наявних трудових ресурсів набуває особливої актуальності з урахуванням демографічної кризи, звуженого відтворення робочої сили та в умовах постійного скорочення чисельності економічно активного населення як вагомої складової трудових ресурсів України. Трудові ресурси – це частина працездатного населення, яка володіє фізичними й розумовими здібностями і знаннями, необхідними для здійснення корисної діяльності.[1]

Основним показником використання трудових ресурсів країни є рівень і динаміка їх зайнятості в національній економіці. Кількість економічно активного населення працездатного віку з 2000 р. до 2014 р. постійно коливалася, але в цілому можна сказати про його зменшення: у 2000 р. – 21 150,7 тис. осіб, а у 2012 р – 20 393,5 тис. осіб, у 2013 р. - 20 478,2 тис. осіб., у 2014 р. – 19920,9 тис. осіб. У 2014 р. кількість зайнятого населення різко зменшилась у порівнянні з 2013 роком на 4104 тис.осіб, що є результатом нестабільного економічного та політичного стану країни

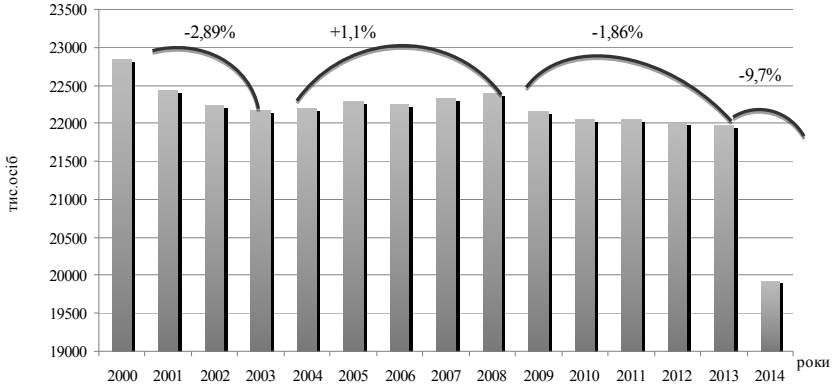

Рис.1. Динаміка частки економічно активного населення України у 2000-2014 рр.

В середньому щорічно кількість працюючих зменшувалась на 258,3 тис.осіб, частка зайнятого населення у 2014 р. склала 0,98 в порівняні з базисним 2000 р. З наведених даних, можна зробити висновок, що чисельність економічно активного населення прямо залежить від чисельності усього населення країни. Тому, головною метою системи управління на сучасному

етапі є створення відповідних умов для формування кількісної і якісної складових трудових ресурсів і більш продуктивного та ефективного їх використання.

Найвищий рівень економічної активності за 2014 р. спостерігався у Дніпропетровській, Харківській, Львівській, Одеській, Донецькій областях та м. Києві, а найнижчий – у Волинській, Луганській, Тернопільській, Кіровоградській та Чернівецькій областях. При цьому майже 40% всього зайнятого населення країни зосереджена у Одеській, Львівській, Харківській, Дніпропетровській областях та м. Києві. Серед зайнятого населення 26,4% (або 4,3 млн.) були зайняті у неформальному секторі економіки. Серед видів економічної діяльності найбільш поширеною неформальна зайнятість була у сільському, лісовому та рибному господарствах (38,3%), у оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів (22,6%), а також у будівництві (15,5%).У структурі зайнятого населення 84,1% складають наймані працівники, лише 1,3 % - роботодавці, 14,3 % - самозайняті особи, що видно з рис. 2.

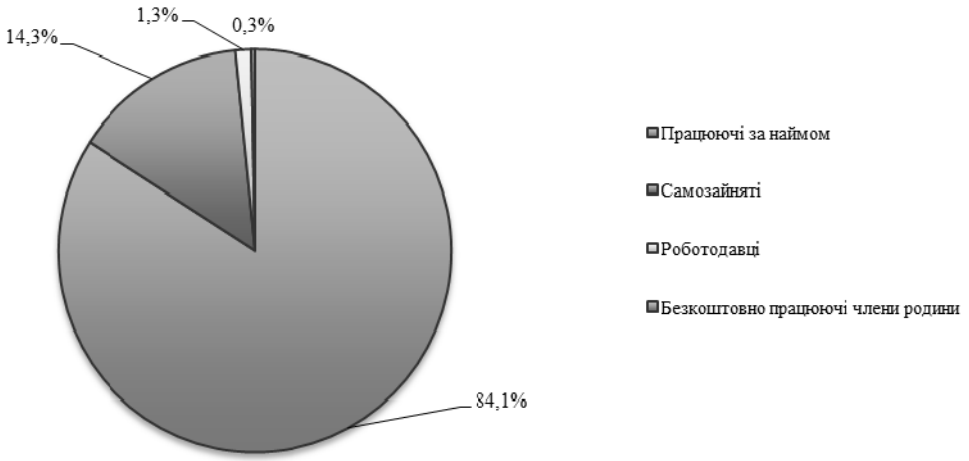

Рис. 2. Структура зайнятого населення у віці 15-70 років за статусами у 2014 р.

В Україні у період піку економічної кризи у 2009 році рівень безробіття складав серед економічно активного населення 8,8 %, у 2012 р. – 7,5%, у 2013 р. знизився до 7,2%. У 2010 році рівень безробіття почав скорочуватись: порівняно з 2009 роком чисельність безробітних зменшилася на 173,2 тис. і склала 1,785 млн. осіб. У 2013 р. чисельність безробітних склала 1,576 млн. осіб., що на 80,7 тис. осіб менше у порівнянні з 2012 р. Але у 2014 р. чисельність безробітних склала 1847,1 млн. осіб., що на 270,6 тис. осіб більше у порівнянні з 2013 р. У 2014 році рівень безробіття досяг свого максимуму за останні 10 років, і склав 9,7%, що видно з рис. 3.

Найвищий рівень безробіття за статтю, віковими групами та місцем проживання у 2014 році спостерігається серед населення віком від 15 до 24 років – 23,1%, що свідчить, що сьогодні в Україні склалася ситуація, коли

пропозиція на ринку праці перевищує попит, але через неадекватно низьку заробітну плату багато сфер діяльності (медицина, освіта, житлово-комунальне господарство тощо) відчувають гострий дефіцит робочої сили, що збільшується з кожним роком.

Отже, в Україні молодь стає незадіяним трудовим ресурсом, невикористаним потенціалом, причому досить гостро сприймає такий свій стан. Слід зазначити, що найбільше під час кризи постраждало молоде населення України. Так, серед осіб віком 15-24 років, рівень зайнятості у 23,1%, а для молоді віком 25-29 років значення цього показника склало 11,1%. Слід додати, що проблема працевлаштування визначається студентською молоддю як найактуальніша.

Найнижчий рівень безробіття спостерігався у місті Києві – (6,5%), Одеській (6,8%) області, а найвищий - у Житомирській (11,8%), Полтавській (11,7%), Луганській (11,6%) та Тернопільській (11,3%) областях.

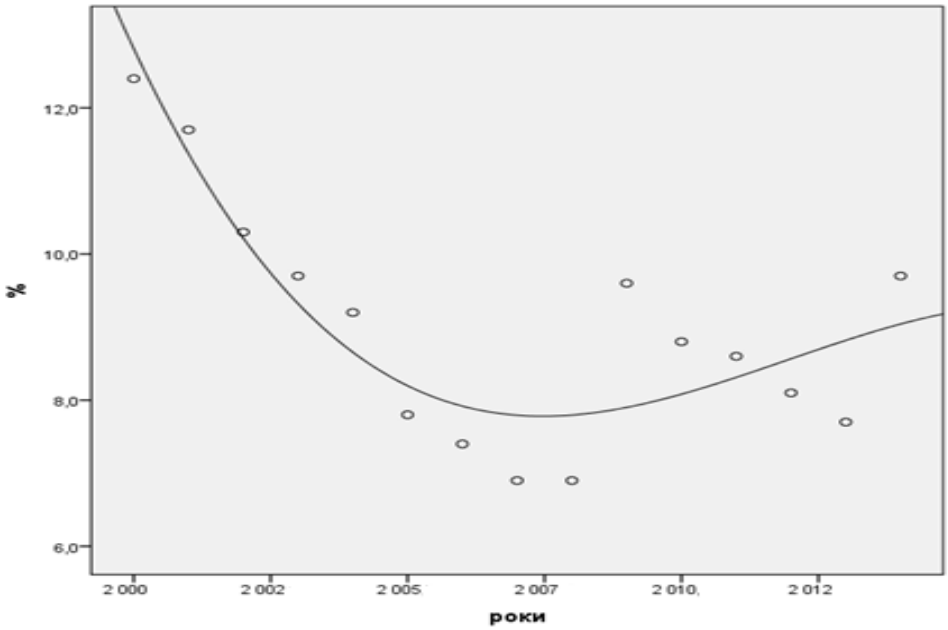

Рис. 3. Динаміка рівня безробіття в Україні за 2000-2014 рр.

З урахуванням реалій сьогодення, стан трудових ресурсів характеризується наявністю низки проблем, які заважають ефективному їх розвитку. До таких проблем ми можемо віднести: по-перше, збільшується рівень міграції; по-друге, наявність високих обсягів прихованого безробіття, постійної депопуляції та загального старіння населення, що призводить до скорочення чисельності трудового потенціалу України.

Список використаних джерел

1. Белозерова С.М. Социальная политика в сфере труда / С.М. Белозерова. - М. : Московский гос. ун-т, 2005. - С. 112115.

2. Сайт Державної служби статистики України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.

КорягінаТетяна
к.н. здерж. упр., доцент
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпропетровськ
Україна

ОЦІНКА НЕОБХІДНОСТІ ТА НАПРЯМІВ ЗМІНИ ПЕНСІЙНОГО ВІКУ В УКРАЇНІ

За умов складної демографічної ситуації та дефіциту пенсійного фонду реформа пенсійної системи є неминучою, а найбільш гостро стоїти питання зміни пенсійного віку в Україні. Для визначення напрямів зміни пенсійного віку в Україні використаємо модель Самуельсона-Даймонда.

Необхідність реформування пенсійної системи стала очевидною після 2009 р., коли пенсійні витрати збільшились до найбільшого рівня в світі – 18,1% ВВП, з них 7,1% ВВП були профінансовані з державного бюджету [1].

Дефіцит пенсійного фонду України (в 80 млрд. грн.) є однією з найважливіших проблем для країни на сьогодні та в подальшому буде погіршувати її фінансове становище. Така бюджетна проблема пов'язана, зокрема, з несприятливою економічною ситуацією в країні: високий рівень безробіття, низькі темпи зростання заробітної плати, інфляція. Фінансові проблеми ймовірно, погіршаться в найближчому часі у відповідь на демографічні зміни: зниження народжуваності, збільшення тривалості життя у чоловіків до 66,25 років, а в жінок до 76,37 років у 2014 р.[2, с.49].

Наприклад, за статистичними даними, середня тривалість життя від народження для чоловіків в Україні збільшилась з 62,6 в 2003 році до 66,3 в 2013-му. Для жінок середня тривалість життя від народження –з 74 до - 76,22.

Проте демографічна ситуація в Україні така, що співвідношення між населенням працездатного та пенсійного віку буде й надалі погіршуватися – з 2,28 у 2021-му до 1,46 у 2050 р. За інших рівних умов пенсійні видатки зростуть у 2050 р. до 21% ВВП, обсяг фінансування з державного бюджету до 11,5% ВВП, а державний борг – до 140% ВВП [1]. З таким рівнем пенсійних видатків та борговим навантаженням, перспективи національної економіки є не надто обнадійливими.

Серед можливих шляхів протидії згубним наслідкам процесів старіння населення для державних фінансів та економіки в цілому є такий варіант, як збільшення пенсійного віку.

Для визначення доцільності та наслідків підвищення пенсійного віку в Україні скористаємося моделлю Самуельсона-Даймонда (модель поколінь що перетинаються), в якій умовно вважається, що кожен індивід живе протягом тільки двох періодів. У першому періоді свого життя він народжується і, будучи молодим, працює. Отриману винагороду за працю він розподіляє на поточне споживання і заощадження, які необхідні для забезпечення

споживання в старості. А в старості індивід споживає тільки за рахунок сформованих заощаджень.

Таким чином, чим більше населення буде зберігати для майбутнього споживання, тим вище розширення основного капіталу, а отже, тим вище будуть темпи економічного зростання.

Демографічний дисбаланс в економіці України вже не дозволяє пенсіонерам отримувати свої невеликі пенсії за рахунок відрахувань працюючих українців, що підтверджується дефіцитом пенсійного фонду.

Збільшення пенсійного віку збільшить дохід пенсійного фонду і, отже, знизить його дефіцит. Підвищення віку виходу на пенсію передбачає більш високий у майбутньому дохід, оскільки, домашні господарства будуть працювати протягом продовженого періоду коли, зазвичай, зростає і мінімальна і середня зарплата.

Передбачаючи збільшення доходів протягом життєвого циклу і менший період перебування на пенсії, ми очікуємо, що домашні господарства зможуть більше споживати в працездатному віці і при цьому зроблять більше відрахувань у бюджет.

Таким чином, збільшення пенсійного віку призведе до збільшення вільного капіталу в масштабах країни і відповідно стимулюватиме інвестиційну діяльність.

Розрахунки показують що для повного нівелювання ефекту від старіння населення необхідно щоб протягом 2022-2050 років вік виходу на пенсію був збільшений до 65 років.

При збереженні до 2030 р. пенсійного віку незмінним – тобто на рівні 60 років, співвідношення між працездатним періодом та середньою тривалістю життя при досягненні пенсійного віку буде одним із найнижчих і становитиме 2,04, а видатки ПФУ зростуть до 14,9% ВВП [1].

Якщо ж запланувати щорічне збільшення пенсійного віку на 3 місяці протягом 2022-2037 рр., пенсійний вік у 2030 р. становитиме 62 роки і в 2037 р. досягне 64 років. Навіть з урахуванням збільшення пенсійного віку станом на 2030 р. це співвідношення в Україні буде нижчим ніж в Угорщині, Данії, США, Норвегії, Великобританії та Ісландії - країнах в яких проблеми незбалансованості пенсійної системи на порядок нижчі ніж в Україні. Збільшення пенсійного віку надасть змогу до 2050 р. покращити співвідношення між населенням працездатного та пенсійного віку з 1,46 до 2,08 [1].Крім того, збільшення пенсійного віку надасть змогу розпочати відрахування до накопичувального рівня пенсійної системи.

Таким чином, спираючись на модель Самуельсона-Даймонда,в якій вважається що кожна людина живе протягом двох періодів, то пенсійний вік треба збільшувати, тому що людина котра пізніше вийде на пенсію більше часу

проведе саме в першому періоді в якому вона працює, а отже отримує капітал та робить заощадження на другий період.

Це означає, що індивід зможе більше заощадити коштів для того щоб у другому періоді суттєво незмінювалась якість життя, враховуючи те що працювати в другому періоді індивід вже не буде, а отже і наддоходів в нього вже не буде, а тільки пенсійні виплати, котрі будуть стабільно виплачуватись за умови хоча б не дефіцитного балансу пенсійного фонду, що може бути досягнена тільки за умови збільшення віку виходу на пенсію в Україні.

Важливим є розуміння у суспільстві того, що збільшення пенсійного віку не може бути єдиною альтернативою у пенсійній реформі, а повинне розглядатись як додатковий напрям підвищення її ефективності. Без уніфікації пенсійного законодавства і подолання кричущого розриву між звичайними та спец-пенсіонерами, а також розширення, за рахунок тіньового сектору економіки, бази оподаткування, настільки непопулярна реформа як збільшення пенсійного віку не буде, ні сприйнята суспільством, ні дасть достатніх результатів у вирівнюванні пенсійної системи.

Список використаних джерел

1. Башко В. Про необхідність збільшення пенсійного віку в Україні / В. Башко [Електронний ресурс] – Режим доступу :http://ecofin.org.ua/author/vbashko/. – 10.11.2015.

2. Населення України за 2014 рік : Демографічний щорічник . – Київ : ТОВ Видавництво «Консультант», - 2014. - 118 с.

Котко Аліна,
студентка
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний кодедж»;
Хомич Вікторія
к.філол.н., доцент
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ДОТРИМАННЯ КУЛЬТУРИ ОФОРМЛЕННЯ ДІЛОВИХ ДОКУМЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОБЛІКОВЦЯ

Для професійного обліковця необхідною умовою його професійної компетенції є знання ведення професійної документації.

Документ – це матеріальний об’єкт, що містить у зафіксованому вигляді інформацію, оформлений у заведеному порядку і має відповідно до чинного законодавства юридичну силу.

У соціальному плані будь-який офіційний документ функціональний, тобто одночасно виконує декілька функцій, що й дозволяє йому задовольняти різноманітні людські потреби.

До загальних функцій документа належать:

- інформаційна**;**
- соціальна;
- комунікативна.

До специфічних функцій документа належать:

- управлінська;
- правова;
- історична.

Документ має правове і господарське значення, зокрема може служити и писемним доказом, також є джерелом різноманітних відомостей довідкового характеру. Так, вони дають можливість відтворювати факти діяльності установи, організації чи підприємства, знайти в закінчених і зданих до архіву справах такі відомості, які мають значення для поточної оперативної роботи й для історії.

Кожний документ складається з окремих елементів – реквізитів. Розрізняють постійні й змінні реквізити документа.

Постійні реквізити друкуються під час виготовлення бланка; змінні – фіксуються на бланку в процесі заповнення.

Сукупність реквізитів, розміщених у встановленій послідовності, називається формуляром. Кожний вид документа повинен мати свій формуляр-зразок, тобто певну модель побудови однотипних документів.

Аркуш паперу з відтвореними на ньому реквізитами, що містять постійну інформацію, називається бланком. Кожна установа, організація, підприємство повинні мати два види бланків:

а) для листів;

б) для інших документів.

Бланки виготовляються двох форматів – А4 (210×297 мм) та А5 (148×210 мм).

Тільки перша сторінка документа друкується на бланку, друга й наступні – на чистих аркушах паперу.

Якщо текст документа займає не одну сторінку, то на другу сторінку не можна переносити тільки підпис. На другій сторінці має бути не менше двох рядків тексту.

Також не бажано:

1) відривати один рядок тексту чи слово від попереднього абзацу;

2) починати один рядок нового абзацу на сторінці, що закінчується, краще почати новий абзац на наступній сторінці;

3) переносити слово на межі сторінок, слід перенести це слово на нову сторінку.

У документах, оформлених на двох і більше аркушах паперу, нумерація сторінок починається з другої.

Якщо текст документа друкується з одного боку аркуша, то номери проставляються посередині верхнього поля аркуша арабськими цифрами на відстані не менше 10 мм від краю. Слово «сторінка» не пишеться, а також біля цифр не ставляться ніякі позначки.

Якщо текст друкується з обох боків аркуша, то непарні сторінки позначаються у правому верхньому кутку, а парні – у лівому верхньому кутку аркуша.

Поняття високої культури діловодства й культури мови реалізуються в таких конкретних вимогах:

1. Кожен документ складається повноважним органом або особою відповідно до її компетенції.

2. Документ не повинен суперечити чинному законодавству й директивним вказівкам керівних органів.

3. Документ повинен бути достовірним.

4. Документ слід складати за встановленою формою. Навіть незначний відступ від форми може зробити документ недійсним.

5. Документ має бути бездоганно відредагований і оформлений.

Бухгалтеру слід пам’ятати, що в ділових документах недопустиме вживання емоційно-експресивної, діалектної, просторічної та іншої стилістично-маркованої лексики, розмовних конструкцій, адже тон ділової мови – нейтральний, колорит – офіційний.

При оформленні документа обліковець має пам’ятати: заголовок пишеться великими літерами. Він має бути не довшим,ніж 40 знаків. Не дозволяється у заголовку переносити слова. Якщо заголовок великий, то його ділять (за змістом) на декілька рядків.

У документах заголовок пишеться з малої літери тоді, коли він розташований після назви виду документа, а з великої літери, якщо передує їй.

Також існують примітки, щоб пояснити незрозумілі місця в тексті або такі, які вимагають додаткових пояснень і матеріалів, без яких певне поняття буде неповним, однобоким.

Правила складання й оформлення документів обумовлюється державним стандартом (у нашій країні існує відповідна установа – Державний стандарт України). Тому на людях, що займаються діловодством лежить відповідальність перед законом.

Список використаних джерел

1. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей: Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / М.С. Дороніна. – К.: Видавничий дім «КМ Academia», 1997. – С. 49-139.

2. Кацавець Р. С. Українська мова: професійне спрямування: Підручник / Р.С.Кацавець. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – С. 6-23.

3. Михайлюк В.О. Українська мова професійного спілкування: Навчальний посібник / В.О.Михайлюк. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 496 с.

4. Микитюк О.Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма. − 3-тє вид.: Навч. посібник / Уклад. О.Р.Микитюк. – К.: Аферта, 2013. − 440 с.

5. Хомич В.І. Кредитно-модульний курс української мови (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник для студентів стаціонарної та заочної форм навчання економічних та технічних спеціальностей / В.І. Хомич. – 3-ге вид., перероб. і допов. – Ч. ІІ. – Ніжин: Міланік, 2015. – 190 с.

Кошова Ніна
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м.Ніжин
Україна

ВПЛИВ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Зовнішньоекономічна діяльність є одним з найважливіших об’єктів господарсько-правового впливу. Чинне законодавство висуває два кваліфікаційних критерії цього виду господарської діяльності:

1. Перетинання під час здійснення господарської діяльності майном або робочою силою митного кордону України.

Згідно зі ст. 377 ГК України зовнішньоекономічною діяльністю суб'єктів господарювання є господарська діяльність, яка є процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном, зазначеним у ч. 1 ст. 139 ГК України (тобто речей та інших цінностей, включаючи нематеріальні активи, які мають вартісне визначення, виробляються чи використовуються в діяльності суб’єктів господарювання та відображаються в їх балансі або враховуються в інших передбачених законом формах обліку майна цих суб’єктів), або робочою силою.

2. Здійснення господарської діяльності за участю іноземного суб’єкта господарювання.

Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. зовнішньоекономічною є діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Вітчизняними (українськими) суб’єктами зовнішньоекономічної діяльності є:

- фізичні особи – громадяни України, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно із законами України і постійно проживають в України, та зареєстровані на її території як суб'єкти підприємницької діяльності;

- юридичні особи, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України, у тому числі юридичні особи, майно та капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;

- спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України;

- інші суб'єкти господарської діяльності, передбачені законами України.

Зовнішньоекономічними є відносини, що виникають між суб'єктами господарювання з різних країн під час провадження зовнішньоекономічної діяльності, та набувають таких форм:експорту товарів – продаж товарів суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності однієї країни іноземним суб'єктам господарської діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон,

Джерелами регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні є:

1. Конституція України як головний закон держави.

2. Міжнародні конвенції (договори, угоди), які набирають чинність для України після надання нею згоди на їх обов'язковість згідно із Законом України «Про міжнародні договори України».

3. Господарській кодекс України, Цивільний кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства тощо.

4. Нормативно-правові акти України, повністю або частково присвячені впорядкуванню зовнішньоекономічної діяльності як такої та окремих зовнішньоекономічних операцій. Підзаконні нормативні акти:

- якими санкціоновані міжнародні звичаї: Міжнародні правила інтерпретації комерційних термінів (Інкотермс), санкціоновані Указом Президента України «Про застосування міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів» від 4 жовтня 1994 р. № 567;

- які регулюють питання, пов'язані з формокл реєстрацією окремих зовнішньоекономічних договорів.

5.Зовнішньоекономічні договори як локальні джерела.

6. Закони інших країн застосовуються у випадках, коли до них відсилають колізійні норми національного законодавства або у конкретному зовнішньоекономічному договорі міститься умова щодо права, яке має бути застосоване до відносин, що випливають з нього.

Мета державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності полягає:

- у використанні зовнішньоекономічних зв'язків для прискорення створення ринкової економіки;

- у сприянні підвищенню рівня праці та якості національної продукції, придбання ліцензій та патентів, закупівель новітніх технологій, включенню національних підприємств до світової конкуренції;
- у створенні умов доступу національних підприємств на світові ринки шляхом державного, організаційного, фінансового та інформаційного сприяння;
- у захисті національних зовнішньоекономічних інтересів і внутрішнього ринку;
- сприянні та підтримці сприятливого режиму у відносинах з різними державами та міжнародними організаціями;
- у регулюванні обсягу експорту та імпорту;
- входженні країни до міжнародного поділу праці;
- у зміні (удосконаленні) структури зовнішньої торгівлі;
- у забезпеченні країни необхідними ресурсами (сировиною, енергією тощо) та ін.

Існує два основних напрями зовнішньоекономічної політики:

• політики вільної торгівлі;

• протекціонізм.

Політика вільної торгівлі у чистому вигляді є утриманням держави від безпосереднього втручання у зовнішню торгівлю, лишаючи за ринком роль основного регулятора. Але це не є загальним усуненням держави від впливу на цей напрям господарської діяльності. Держава укладає угоди з іншими країнами для забезпечення максимальної свободи своїх господарюючих суб'єктів. Вільна торгівля приводить до позитивних політичних наслідків, оскільки країни стають взаємопов'язаними і, відповідно, зменшується загроза ворожих дій відносно одна одної. Протекціонізм – політика, спрямована на захист вітчизняної економіки від іноземної конкуренції. Протекціонізм сприяє розвитку в країні певних галузей виробництва.

Регулюючу систему (систему джерел) зовнішньоекономічної діяльності складають такі елементи:

1.Нормативно-правові акти (міжнародні нормативно-правові акти та внутрішнє законодавство).

2. Звичаї та звичаєвості.

3. Договірні умови (умови контрактів).

4. Судова й арбітражна практика.

Міжнародні нормативно-правові акти за їх походженням поділяють:

• на міжнародні угоди;

•рішення міжнародних організацій.

За обсягом міжнародні нормативно-правові акти поділяють: – на міжнародно-правові акти універсального характеру; – міжнародно-правові акти регіонального характеру. У межах своїх повноважень міжнародні

організації економічного спрямування: 1) сприяють розвитку і зміцненню економічного й інших видів співробітництва між будь-якими частинами світу; 2) розробляють і пропагують певні принципи міжнародного економічного і міждержавного співробітництва в економічних та інших сферах загальнолюдського спілкування; 3) узагальнюють накопичений досвід і виробляють рекомендації, а за необхідності створюють універсальні документи (нормативні акти), направлені на поліпшення і спрощення зв'язків різних частин світу між собою. Міжнародний економічний договір – добровільна угода між двома або кількома державами, міжнародними організаціями, згідно з якою встановлюються, змінюються або припиняються їх взаємні права й обов'язки у сфері економіки. У сучасному світі центр ваги поступово зміщується в бік багатостороннього економічного співробітництва. Прикладами універсальних міжнародних економічних угод є Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ) 1947 р. та пакет Марракеських угод 1994 р., пов'язаних з модифікацією ГАТТ та створенням Світової організації торгівлі (СОТ). Також отримали поширення багатосторонні угоди по сировинних товарах, конвенції з уніфікації права міжнародної торгівлі, із захисту інтелектуальної власності, із транспорту та зв'язку тощо. Звичай - це правило, що склалося давно, систематично застосовується, хоча й не потребує фіксації в певній правовій формі.

Відповідно до ст. 7 Цивільного кодексу України від 16.01.03 № 435-IV звичаєм є правило поведінки, яке не встановлене актами цивільного законодавства, але є усталеним у певній сфері цивільних відносин. Звичай може бути зафіксований у відповідному документі. Звичай, що суперечить договору або актам цивільного законодавства, у цивільних відносинах не застосовується.

У рамках правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності роль міждержавних організацій визначається тим, що:

• по-перше, це форуми для обговорення найважливіших економічних проблем;

• по-друге, це постійно діючий механізм, що забезпечує державам оперативне вирішення дедалі складніших питань міжнародного економічного життя;

• по-третє, це кваліфікований апарат для розробки проектів економічних договорів, особливо багатосторонніх, що мають універсальний, регіональний або локальний характер.

• міжнародні організації не мають самостійних економічних інтересів, уся їх діяльність спрямована на розвиток економічного співробітництва держав.

Міжнародні економічні організації – це такі організації, що на підставі міжнародно-договірних відносин проводять діяльність, пов'язану з організацією і здійсненням міжнародного економічного співробітництва. Перше місце серед міжнародних організацій за значимістю посідає ООН з її розгалуженою системою органів і організацій. Розвиток міжнародного економічного співробітництва – одна з

головних цілей ООН. Цими питаннями в ООН займаються Генеральна асамблея (ГА) та Економічна і Соціальна Рада (ЕКОСОР).

Особливу увагу треба приділяти як правовому статусу організацій, так і їх внеску у процеси уніфікації міжнародно-правових норм, що регулюють здійснення зовнішньоекономічних зв'язків, а саме документам, прийнятим або розробленим ними.

Список використаних джерел

1. http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/nw43.pdf.
2. http://pidruchniki.com/15310727/ekonomika/pravove_regulyuvannya_zovnishnoe konomichnoyi_diyalnosti
3. http://uristinfo.net/hozjajstvennoe-pravo/273-gospodarske-pravo-ch2-vs-milash/8700-pravove-reguljuvannja-zovnishnoekonomichnoyi-dijalnosti.html
4. Господарський Кодекс України
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р.

Кубрак Алла,
студентка
Лузановська Катерина
студентка
Хомич Вікторія
к.філол.н., доцент
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ВИКОРИСТАННЯ СЛУЖБОВИХ ЛИСТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІМЕНЕДЖЕРІВ ТА ОБЛІКОВЦІВ

Переважна більшість документів, що відправляються із Міністерства економіки України та спрямовуються до них, є службовими листами. Службові листи – це узагальнена назва великої групи управлінських документів, що визначено одним з основних засобів обміну інформацією між собою, а також із приватними особами. Питання щодо структури службових листів досліджували: С.В.Глущик [1], А.С.Головач [2], А.Н.Діденко [3], Ю.І.Палеха [4], Л.Г.Погиба [5].

Службові листи застосовують для розв'язання численних оперативних питань, що виникають в управлінській діяльності: запити, повідомлення, запрошення, претензії, зміни, уточнення, завдання, повідомлення, з'ясування, нагадування, підтвердження, рекомендації, пропозиції, зауваження, прохання, вимоги.

Підставою для написання службових листів є вирішення питань, які пов'язані з використанням службових паперів у професійній діяльності менеджерів, обліковців, зокрема, плата за природний газ, електричну та теплову енергію, водопостачання та водовідведення [2].

Мовознавці вважають, що метою службового листа – поінформувати, пояснити, упевнити, довести й спонукати до потрібної дії. Службовий лист є документом, тому він повинен бути чітким, лаконічним, зрозумілим, не містити нічого зайвого, щоб заважало сприйманню основної інформації. Але добирати потрібні слова і тон ви повинні самі залежно від мети листування, ступеня знайомства, віку, статті та необхідності дотримання субординації.

Службовий лист – це один із різновидів інформаційних документів для писемного спілкування й оперативного управління процесами діяльності організацій, установ та структурних підрозділів [1]. Службові листи належать до основних засобів встановлення офіційних, службових контактів між енергетичними підприємствами, організаціями, установами, фірмами та іншими закладами.

За функціональними ознаками службові листи поділяються на два типи:потребують відповіді (запити, прохання, пропозиції, звернення, вимоги) та не потребують відповіді (попередження, розпорядження, відмови, подяки, підтвердження, запрошення, комерційні, супровідні, гарантійні, рекламні, рекомендаційні та інформаційні).

Текст службового листа має висвітлювати лише одне питання. Головна мета службового листа, як зазначають спеціалісти з діловодства, спонукати до дії, переконувати, доводити, пояснювати. Цього досягають ясністю, чіткістю та стислістю тексту.

Більшість документів, які використовують в економіці носять довідково-інформаційний характер. Вони містять інформацію про стан справ, про події, що сталися, або мають статися в майбутньому. Інформація, що міститься в них може спонукати до дії, або лише доводити до відома. Одними з найпоширеніших з довідково-інформаційних документів є службові листи [6].

Діловий лист є найпоширенішим видом документації в системі управління економіки: у загальному обсязі документації установ листування посідає 80%. На думку Л.Г.Погиби, ділові ситуації, які потребують складання ділових листів можна поділити на;

1. Підготовані на вимогу органів Міністерства економіки України.
2. На прохання підвідомчих установ.
3. При здійсненні оперативних зв’язків з компаніями постачальниками паливно-енергетичних ресурсів.
4. Рекламна діяльність паливно-енергетичних компаній.
5. По роботі зі споживачами.
6. Зв’язані із зовнішньо-економічними відносинами фірми [5].

Через листування ведуть переговори, з’ясовують стосунки між економічними компаніями, висувають претензії. Сучасний діловий лист використовують в усіх сферах службової і ділової діяльності. Він є носієм інформації, функціонує як необхідний елемент внутрішньої організації. Діловий лист набув відповідних рис, що характеризують його в усіх аспектах, до нього висувають певні вимоги, які

полегшують роботу з ним не тільки під час складання, а й за використання його за призначенням [1].

Службовий лист – це один із засобів обміну інформацією й оперативного управління найрізноманітнішими процесами діяльності енергетичних компаній. Діловий (службовий) лист – узагальнена назва широко застосовуваного виду офіційних документів, які служать засобом спілкування різних енергетичних компаній, із приводу здійснюваної ними своєї діяльності.

Інформація, що містить у собі лист, може бути виражена будь-якою мовою, зафіксована будь-яким способом і на будь-якому носії з метою наступного її обігу у сфері діловодства. Обіг містить у собі послідовну зміну інформаційних процесів – передання, прийняття, оброблення, зберігання, пошук, розмноження [3]. Службові листи пишуть чи друкують на бланку або чистому аркуші паперу.

Таким чином, складання службового листа, відповідність його змісту, нормативним актам засвідчує своїм підписом керівник енергетичної компанії, який несе відповідальність за викладену інформацію. Виклад змісту листа має бути логічно послідовним, стислим, переконливим, спонукати адресата вирішити порушене належним чином питання [2].

На нашу думку, використання службових листів у процесі документообігу в економічних компаніях повинно мати важливе значення, адже вони є засобом спілкування та обміну інформацією[3].

Отже, службовий лист – це поширений вид документації, є одним із способів обміну інформацією. Сучасний діловий лист використовують у сфері професійній діяльності. Він є носієм інформації, який функціонує як необхідний елемент внутрішньої організації будь-якої сфери економіки України.

Список використаних джерел

1. Глущик С.В. та ін. Сучасні ділові папери /С.В.Глущик,О.В.Дияк. – К.:А.С.К..,2000. – 173с.

2. Головач А.С. Зразки оформлення документів: Для підприємств і громадян / А.С.Головач. – К.: Сталкер, 1997. – 349с.

3. Збірник Основних нормативно-правових актів у галузі: ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів.Відділ енергозбереження Головного управління промисловості та розвитку інфраструктури Луганської державної адміністрації. – Луганськ, 2011.– 184 с.

4. Хомич В.І. Кредитно-модульний курс української мови (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник для студентів стаціонарної та заочної форм навчання економічних та технічних спеціальностей. – 3-ге вид., перероб. і допов. – Ч. ІІ. / В.І.Хомич – Ніжин: Міланік, 2015. – 190 с.

Кубрак Мария
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМА МИГРАЦИИ В ЕС И ЕЕ ПОСЛЕДСТВИЕ ДЛЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАН-ЧЛЕНОВ НА ПРИМЕРЕ ГЕРМАНИИ

В современном обществе миграционные процессы стали достаточно распространенным и значимым с социально-экономической точки зрения явлением. В них ежегодно участвуют около 2-3% жителей земного шара. Желания и возможности людей перемещаться формируется целым рядом причин. Среди них можно выделить: социально-экономические, политические, этнические, религиозные, экологические, демографические и иные.

Современный мировой миграционный процесс по своему содержанию и массовости существенно отличается от предыдущих миграционных процессов. Во-первых, изменилось направление основных потоков. Люди движутся из менее развитых экономик в более развитые. Прежде массовые миграции были в основном направлены в сторону менее развитых территорий. Во-вторых, современные миграции не связаны ни с колонизацией, ни с завоеваниями. В-третьих, современные международные миграции представляют собой массовые межкультурные перемещения. Более ранние миграционные процессы, как правило, перераспределяли население в пределах одной культурной области. Нынешние миграции пересекают этнические и культурные границы, а часто – и границы религий. Так, впервые в истории однородные группы мусульман проживают за пределами исторической родины. При этом связь с отечеством, прежде утрачиваемая для мигрантов на дальних расстояниях, теперь не прерывается благодаря современным коммуникациям и авиасообщениям.

В последнее время Европу накрывает крупнейшая за всю послевоенную историю волна миграции. По оценкам ООН, общая численность граждан третьих стран, обратившихся за убежищем в странах ЕС в 2015–2016 году, превысит 1,2 млн. человек. Списки стран-лидеров, жители которых чаще всего подают прошение об убежище, постоянно обновляются в зависимости от страны приема и от сезона.

Коренное население большинства стран Евросоюза является носителем одних и тех же проблем: старение и естественная убыль населения, отсутствие восполняющей динамики рождаемости, а также отсутствие высококвалифицированных кадров для удовлетворения потребностей рынка труда. По прогнозам статистических служб, количество трудоспособного активного населения только в Германии может снизиться примерно на 8 млн. чел. уже к

2025 г[1]. Поэтому миграционная политика ЕС была направлена на увеличение доли мигрантов.

Если же рассматривать Германию, то она лидирует по количеству принятых беженцев. Именно на Германию ложится наибольший груз идущего в основном с востока на запад потока континентальной, легальной и нелегальной миграции. Европейская демократия привела к ряду проблем, с которыми в большей степени пришлось столкнуться Германии. Прежде всего, наплыв мигрантов сказался на экономике страны.

Пособия беженцам выплачиваются на основании рамочного закона – Женевской конвенции о статусе беженцев от 1951 года, но каждая страна имеет право устанавливать свой размер пособиях. Размер социального пособия в Германии составляет около €400, однако это не окончательная сумма, т.к. в пригородах крупных городов, например, вокруг Берлина и Гамбурга, решено построить для беженцев социальное жилье. Здесь появятся целые поселки для мигрантов. Переселяться в сельскую местность они не хотят, не видя там для себя перспективы. Кроме того, потребуется увеличение штата полицейских, врачей и учителей: мигрантов потребуется охранять, лечить и обучать их детей, то есть еще примерно €400 придётся потратить на человека. Это безналичная часть социального пособия для беженца.

Таким образом, Германия будет тратить никак не меньше €800 в месяц на одного беженца. Страна расходует на беженцев до €55 млрд. в год. Благодаря профициту бюджета немцы пока что в состоянии тратиться на мигрантов.

По расчетам Института мировой экономики (IfW) в Киле, в 2015 году на мигрантов было потрачено не менее €10 млрд., учитывая все расходы трехуровневой бюджетной системы страны: федерального бюджета, бюджета земель и муниципалитетов.

Согласно исследованию кельнского Института немецкой экономики (IW), власти Германии потратят на содержание мигрантов почти 50 млрд. евро за 2016 и 2017 годы. В эту сумму входят расходы на размещение, обслуживание и меры по интеграции беженцев в немецкое общество, в том числе на изучение языка. Из расчета на 1,5 млн. беженцев сумма на 2016 год составит 22 млрд. евро, то есть, примерно половину той, что рассчитана на два года, если в ФРГ будет прибывать ежегодно по 360 тыс. беженцев. Кризис, связанный с притоком рекордного количества беженцев, приведет к небольшому дефициту бюджета ФРГ в 2016 году, прогнозирует министерство финансов страны[2].

Кроме того, что наплыв мигрантов отрицательно сказался на экономике страны, растёт массовое количество противоречий. Внутри страны и в ЕС зреет недовольство равными пособиями европейских безработных и политических беженцев из Сирии и Ирака, а шансы на социализацию приезжих и их устройство на работу пока невелики. К тому же увеличилось количество преступлений. Больше всего среди

мигрантов правонарушений совершили сирийцы (24%), албанцы (17%), косовары (14%), а также сербы и афганцы (11%).

Основные преступления, которые были совершены мигрантами, касались таких статей, как «кража» (33% всех преступлений), «хищение и мошенничество», «незаконный въезд». Количество тяжких преступлений (убийство, нападение, грабеж, вымогательство) и преступлений против свободы личности (принуждение и т.д.) увеличилось в два раза по сравнению с 2014 годом (18% всех преступлений).

Хочется отметить, что большинство мигрантов – это мусульмане, которые насильственными методами насаждают ислам. Мусульманские районы европейских городов уже превратились в «запретные зоны» для коренного населения, включая вооруженных полицейских.

Принимать беженцев с открытыми объятиями таков был подход ЕС до 1 января 2016 г. В настоящее время в Берлине намерены ужесточить законодательство в отношении сексуального насилия и запретить беженцам покидать районы их проживания.

Угроза межэтнических, межконфессиональных конфликтов, распространения международных террористических сетей вынуждает Европу искать пути компромисса при решении сложных миграционных проблем. Будущая стабильность Европы во многом будет зависеть от того, как континент справится с одним из наиболее сложных вызов глобализации - качественным и количественным ростом миграционных потоков.

Список использованных источников

1. Рынок труда // Федеральный статистический офис Германии [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://www.destatis.de/EN/FactsFigures/NationalEconomyEnvironment/LabourMarket/LabourMarket.html - Дата доступа: 26.03.2016.

2. Анализ федерального бюджета Германии // Министерство финансов Германии [Электронный ресурс]– Режим доступа : http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Press_Room/Publications/Monthly_Report/Abstract/2016-03-english-version.html - Дата доступа: 26.03.2016.

Куль Татьяна
студентка
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЕНСИОННОГО СТРАХОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

На сегодняшний день государственная пенсионная система Беларуси представляет собой достаточно сложный гибрид, включающий многочисленные элементы старой пенсионной системы, унаследованной с

советских времён, и одновременно отражающий попытку приспособления старой системы к новым социально-экономическим и демографическим условиям [1].

Основными факторами, определяющими необходимость реформирования системы пенсионного обеспечения в Республике Беларусь, являются следующие:

- высокие ставки взносов социального страхования создают серьёзную нагрузку на бизнес, а также уравнивание в отчислениях и не стимулируют их выплату;
- наблюдается нерациональное распределение средств, что не позволяет направлять необходимое их количество на социальное обеспечение незащищённых слоёв населения;
- утрата связи между размером пенсии и трудовым вкладом работника;
- сегмент добровольного пенсионного страхования выведен из ведения ФСЗН [2].

В Беларуси действует распределительная пенсионная система, серьёзным недостатком такой системы является её зависимость от демографических факторов – от соотношения численности населения в трудоспособном возрасте и пенсионеров.

Таблица 1

Численность пенсионеров, работающих пенсионеров в общей численности населения

	2012г.	2013г.	2014г.	Темп роста 2014г к 2012 г., %
Численность пенсионеров, тыс. чел.	2512	2537	2560	101,9
Численность работающих пенсионеров, тыс. чел.	586,6	604,8	635,1	108,3
Численность населения, тыс. чел.	9 464	9 468	9 481	100,2
Удельный вес пенсионеров в общей численности населения, %	26,54	26,80	27,00	101,7
Численность работающего населения, тыс.чел	4612,1	4578,4	4550,5	98,7

Примечание- Источник [3]

По данным таблицы 1 видно, что с 2012-2014гг численность пенсионеров увеличилась на 48 тыс. чел., а численность работающего населения с 2012-2014гг сократилась на 61,6 тыс. чел.

Существенное налоговое бремя на предприятие создаёт условия для развития серого рынка труда и предпосылки для роста безработицы. И, как следствие, часть трудоспособного населения страны оказывается исключённой из процесса формирования финансовых ресурсов. Но снизить страховую нагрузку радикальным образом не представляет возможности, поскольку из собираемых взносов финансируются пенсии практически четверти населения страны.

Мировой опыт показывает, что существует три основных направления реформирования государственных распределительных пенсионных систем.

1) Сохранение распределительной системы с коррекцией её отдельных параметров.

2) Сохранение основ распределительной системы с введением накопительного элементы. Накопительная часть формируется в виде поступления взносов на накопительные счета государственных или частных пенсионных фондов.

3) Переход на полностью накопительную пенсионную систему с передачей прав распоряжения пенсионными средствами частным пенсионным фондам.

Наиболее приемлемой моделью является модель условно-накопительной пенсионной системы.

Целесообразно не просто ввести компонент обязательного накопительного страхования, а трансформировать действующую распределительную систему в условно-накопительную и дополнить её обязательной накопительной системой.

Предложены конкретные меры [1]:

1. Разработать и принять Закон Республики Беларусь о переходе на условно-накопительную пенсионную систему.

2. Целесообразно постепенно увеличивать ставки взносов в накопительную систему.Размер пенсий, пособий и других выплат должен быть дифференцированным. Необходимо установить минимальный размер доходов, с которых взносы взиматься не будут.

3. Необходимо провести реформы в рамках финансового пространства, создаваемого налоговым манёвром.

4. Одновременно в Налоговый кодекс следует внести необходимые дополнения и изменения, предусматривающие льготы для участников накопительных систем и параллельное упорядочение налоговой системы, отмену неэффективных налогов.

5. Следует продолжать рационализацию расходов и повышение эффективности действующей распределительной пенсионной системы, обеспечить сбалансированность бюджета. В частности необходимо:

- продолжать политику постепенного отказа от множественных пенсионных льгот и привилегий по социальным выплатам;
- развивать профессиональное страхование в отраслях с неблагоприятными условиями труда, освобождая тем самым бюджет ФСЗН от подобных расходов и возлагая их на предприятия и бюджет;
- увеличение пенсионного возраста и страхового стажа, необходимого для получения пенсии по старости в полном объёме.

Пенсионный возраст в Беларуси остается одним из самых низких в Европе. Если пенсионный возраст в Республике Беларусь составит 65 лет, то в итоге удастся достичь как увеличения коэффициента замещения, так и снижения дефицита пенсионной системы. Если не изменить пенсионный возраст, уже к 2020 году

дефицит пенсионного фонда составит 2 % ВВП, к 2050 году – уже 9 %.Необходимо не резко, а плавно повышать пенсионный возраст [2].

В Беларуси расходы на социальную защиту населения самые высокие среди стран СНГ. В 2014 г. расходы на социальные выплаты составляли 14,6% от ВВП [2].

Повышение пенсионного возраста приведёт к росту пенсионного капитала, люди будут получать больше пенсий, но снизится продолжительность пребывания на пенсии, что приведет к заметному снижению расходов на пенсионное обеспечение. В итоге удастся достичь как увеличения коэффициента замещения, так и снижения дефицита пенсионной системы.

Список использованных источников

1. Стратегия и тактика пенсионной реформы для Беларуси [Электронный ресурс]. Режим доступа:http://www.nbrb.by/bv/articles/10200.pdf - Дата доступа: 11.03.2016

2. Наше поколение [Электронный ресурс]. – Режим доступа:http://www.pensionerby.org/indexacia3.htm- Дата доступа: 11.03.2016.

3. Статистический ежегодник Республики Беларусь, 2012-2015 (Стат. сб.) Минстат Республики Беларусь. – Минск, 2015. – 615с.

Кулько Екатерина
ст. преподаватель
Белорусская государственная сельскохозяйственная академия
г. Горки
Республика Беларусь

ИННОВАЦИОННАЯ ПАРАДИГМА ОБРАЗОВАНИЯ

Высокие темпы развития экономики, стремительно меняющиеся требования к компетенциям выпускника вуза, большой объем информации, необходимой для усвоения к концу обучения реально демонстрируют недостаточность лишь теоретического материала, который студент получает на лекции и воспроизводит на семинарских занятиях. Поэтому проблема удовлетворения потребностей общества в высококвалифицированных специалистах в настоящий момент стоит достаточно остро. Преподаватели высшей школы, бизнес-тренеры, менеджеры по обучению персонала сходятся во мнении, что недостаточно привить выпускнику набор теоретических знаний, гораздо важнее научить его применять полученные знания в реальных практических ситуациях. В современном обществе человек зачастую не останавливается на получении одного высшего образования и стремится постоянно повышать свой уровень профессионального мастерства, одним из вариантов обучения может послужить организация участником образовательного процесса своей деятельности исходя из своих пожеланий т.е. самостоятельно.

Традиционно в педагогике самостоятельная работа трактовалась как деятельность студента, выполняемая по указанию преподавателя, но без его

присутствия. Однако новые условия педагогической реальности посодействовали пересмотру сути понятия «самостоятельная работа» и смене отношения к ней. Во-первых, мы становимся свидетелями появления нового видения роли образования в жизни человека, возникновения новой парадигмы образования и, в связи с этим, широкого распространения в нынешнем обществе таких форм, как самообразование и непрерывное образование. На смену модели «образование на всю жизнь», приходит инновационная парадигма образования, важнейшей составляющей которой является идея образования в течение всей жизни или идея непрерывного образования.

Реализация идеи непрерывного образования направлена на преодоление основного противоречия современной системы образования - противоречия между стремительными темпами роста знаний в современном мире и ограниченными возможностями их усвоения в период обучения. Если в основе традиционной «парадигмы обучения» стоит задача передачи знаний от преподавателей к студентам, то в новой «парадигме обучения» - создание среды и формирование опыта, способствующих не только добыче знаний студентами для самих себя, но и осуществлению открытий, решению возникающих проблем.

Сегодня, когда основная задача - не получать, а «строить» свое образование, которое и после вуза не заканчивается, а продолжается «всю жизнь» - важно, в процессе обучения в вузе, создавать условия для развития потребности у студента в непрерывном самосовершенствовании и самообразовании. Концепция непрерывного образования дает право каждому специалисту на смену профессий на рынке труда каждые 5-7 лет. В этих современных условиях актуальной становится проблема становления личности активной и знающей, с постоянным стремлением к получению информации, которая нужна не только сегодня, но и в будущей жизни.

Содержание образования – это тот необходимый результат, который формулируется в требованиях к выпускнику учебного заведения. При формировании содержания обучения педагоги определяют состав предъявляемой студентам учебной информации в виде комплекса задач, направленных на формирование соответствующих умений и навыков, а также некоторых личностных качеств.

Очевидно, что современный этап развития высшего образования предполагает качественное изменение подходов к определению его содержания, а также форм учебно-познавательной деятельности студентов. Это связано с формированием новой парадигмы высшего образования, в основе которой лежит идея развития личности студента.

Интегральным показателем качества профессионального образования в контексте его модернизации, рассматривают компетентность специалиста, которая определяется не через определенную сумму знаний и умений, а характеризует умение человека мобилизовать в конкретной ситуации полученные знания и опыт.

Профессиональная компетентность подразумевает помимо технологической и профессиональной подготовки, целый ряд других компонентов, имеющих, в

основном внепрофессиональный опыт. Это, в первую очередь, такие качества как самостоятельность, способность принимать ответственные решения, умение постоянно учиться и обновлять знания; такие качества мышления, как гибкость, системное мышление; такие коммуникативные качества, как коммуникация, умение вести диалог и другие.

Хорошо организованная самостоятельная работа студентов позволяет не только эффективно проводить аудиторные занятия, привлекать к обсуждению вопросов как можно больше студентов, но и формировать у них устойчивый интерес к изучаемому предмету, осознавать ценность приобретенных знаний, вырабатывать стремление и умение самостоятельно их добывать. Самостоятельная работа формирует самостоятельность как черту характера, играющую важную роль в структуре личности современного специалиста, который должен обладать навыками самостоятельной и научной деятельности, иметь способности брать на себя ответственность, самостоятельно решать проблемы, находить конструктивные решения в кризисных ситуациях [1].

Список использованных источников

1. Ерниязова Х.М. Современное образование как основа профессионализации человека // Образование и наука на 21 век: Материалы 5 международной научно-практической конференции. Т. 7. София, 2009.

Кучерчук Юлія
студентка
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Процеси реформування, що відбуваються в нашій країні, спрямовані також на вдосконалення та поліпшення ефективності правового регулювання економіки, послідовної трансформації суспільства у суспільство розвинутої демократії з соціально орієнтованою ефективною ринковою економікою.

Експерти наголошують на існуванні в країні такого небезпечного явища, як тіньова економіка. Тінізація економіки не лише обезкровлює бюджет, але й виступає важливим фактором загрози національній безпеці. Переведення коштів у тіньовий обіг відбувається шляхом їх незаконної конвертації (відмивання) з безготівкового обігу в готівку [1, с. 39].

Побороти ці загрозливі та негативні явища можливо шляхом вдосконалення правового регулювання процесів економіки.

Перш ніж розглянути поняття правового регулювання економічних процесів необхідно визначитися з загальним поняттям правового регулювання та предметом правового регулювання економіки.

Правове регулювання – це діяльність держави щодо встановлення обов'язкових для виконання юридичних норм (правил) поведінки суб'єктів права. Необхідний у цьому разі примус забезпечується розвитком громадської свідомості та силою державної влади [2, с. 27].

Як бачимо, загальне визначення правового регулювання також поширюється і на відносини у сфері правового регулювання економіки та економічних процесів.

Предметом правового регулювання економіки є: відносини між державою (державними органами) і суспільством, громадянами, суб'єктами господарської діяльності; відносини «всередині» держави, між її органами з приводу розподілу повноважень, визначення їхнього правового статусу; відносини між суб'єктами господарської діяльності тощо [2, с. 27].

Більш детальне вивчення правового регулювання економіки дозволяє виділити основні форми правового регулювання, критерії виміру дієвості правового регулювання економіки та умови його ефективності.

Зокрема, до основних форм правового регулювання економіки нашої держави відносяться: Конституція та закони України; укази та розпорядження Президента України; постанови та інші акти Верховної Ради України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти центральних органів (міністерств, відомств); нормативні акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування [2, с. 27].

Щодо критеріїв виміру дієвості правового регулювання економіки, доцільно скористатися підходом запропонованим вітчизняними науковцями О. В. Зайчуком та Н. М. Оніщенком, які охарактеризували критерії виміру дієвості правового регулювання у цілому [3]. Таким чином, критерії дієвості правового регулювання економіки наступні:

- цінність правового регулювання економіки;
- економність правового регулювання;
- ефективність правового регулювання економіки.

Розглянемо більш детально зміст кожного критерію. Критерієм оцінки цінності правового регулювання економіки буде його реальна позитивна (корисна) значимість для функціонування та розвитку окремої особи, соціальних групи чи суспільства у цілому. Зазначений підхід дозволяє виділити за суб'єктним критерієм особисту, групову та загальносоціальну цінність правового регулювання економіки.

Критерієм оцінки економності правового регулювання є сукупність витрат, що мають місце у процесі досягнення мети правового регулювання економіки (предметно-речових, грошових, кадрових, часових, фізично-людських ресурсів тощо).

Критерієм оцінки ефективності правового регулювання економіки є співвідношення мети вказаного регулювання та реальних результатів правового регулювання (За О. В. Зайчуком) [3, с. 97-98].

Під умовами ефективності правового регулювання економіки розуміють певні обставини, які, з одного боку, сприяють найбільшій реалізації цінності права, що дає можливість задовольнити інтереси суб'єктів, а, з іншого – це супутні фактори, які

мають значення для дії індивідів з досягнення даної цінності та з її використання. У сфері правового регулювання економічних процесів до умов ефективності відносяться: адекватність правового регулювання різним видам інтересів; досконалість законодавства та правозастосовчої діяльності; рівень правової культури суспільства та окремої особи; стан законності та інші.

Як вірно зауважують науковці-дослідники, на сьогодні держава вже не безроздільно та одноособово управляє економікою країни, а лише бере у цьому участь разом з іншими об'єктивними факторами, що впливають на економіку. Таким чином, держава є суттєвим, але не єдиним фактором, що впливає на економічну складову та визначає її подальший розвиток [4, с. 291].

Водночас, необхідно мати на увазі, що для реальної економіки характерні ситуації, коли одночасно мають місце й вади ринку, й вади державного втручання. При цьому послабити вплив одних вад найчастіше можна лише посилюванням впливу інших. Приймаючи економічні рішення, слід зіставляти наслідки впливу вад ринку та держави, щоб визначити оптимальну форму та межу державного регулювання [2, с. 26].

За формою впливу правове регулювання економіки відноситься до так званих методів прямого впливу.

Методи прямого впливу безпосередньо діють на функціонування суб'єктів ринку. Такий безпосередній вплив здійснюється за допомогою інструментів адміністративно-правового характеру, які регламентують діяльність суб'єктів господарювання, та економічних інструментів прямого впливу. Основними інструментами прямого державного регулювання є: нормативно-правові акти, директивні заходи макроекономічних планів і цільових комплексних програм, державні замовлення, централізовано встановлені ціни, нормативи, ліцензії, квоти, державні бюджетні витрати, ліміти тощо [2, с. 26-27].

У свою чергу, не можемо не звернути увагу на надзвичайну важливість, для нормального функціонування економічних процесів та розвитку ринкової економіки, також методів непрямого регулювання. Саме до цих методів є надзвичайно чутливим підприємницьке середовище, особливо малий і середній бізнес.

Методи непрямого регулювання – це методи, які регламентують поведінку суб'єктів ринку не прямо, а опосередковано, через створення певного економічного середовища, яке змушує їх діяти у потрібному державі напрямку. До методів непрямого регулювання належать інструменти фіскального, бюджетного, грошово-кредитного, інвестиційного, амортизаційного, іннова-ційного та інших напрямів економічної політики, а також методи морального переконування [2, с. 27].

Підсумовуючи, можемо констатувати, що надзвичайної ваги, у період реформування економіки, набувають виважені, науково обгрунтовані підходи до правового регулювання економічних процесів.

У свою чергу, визначення правового регулювання зазначених процесів пропонуємо сформулювати наступним чином.

Правове регулювання економічних процесів – це діяльність держави щодо встановлення обов'язкових для виконання юридичних норм (правил) поведінки для суб'єктів економічної сфери.

Список використаних джерел

1. Корсун С.І. Національна безпека та соціально-психологічні причини тіньової економіки / С.І. Корсун // Психологічні аспекти національної безпеки: Тези III Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 22-23 вересня 2009 р.). – Львів, ЛДУВС, 2009. – С. 39-43.
2. Чистов С.М. Державне регулювання економіки: Навч.-метод. посібник / С.М. Чистов. – К.: КНЕУ, 2002. – 208 с.
3. Зайчук О.В. Теорія держави і права: Академічний курс: Підручник / О. В. Зайчук, Н. М. Оніщенко. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 688 с.
4. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навч. посіб. – К.: Атіка, 2011. – 624 с.

Лабута Валерія
студентка
Толочко Світлана
к. пед. н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ТЕКСТУ ТА ПРОФЕСІЙНОГО НАУКОВОГО ВИКЛАДУ ДУМКИ ДЛЯ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Науковий стиль мовлення є засобом спілкування в галузі науки й навчально-наукової діяльності. Кожен член сучасного суспільства в різний час життя і в різній мірі стикається з текстами даного стилю, який функціонує в усній і письмовій формі, тому оволодіння нормами наукового й науково-навчального стилю мови є важливою складовою частиною культури усної та письмової мови.

Виникнення й формування наукового стилю як функціонального різновиду загальнолітературної мови багато науковців (І. Білодід, Р. Будагов, В. Виноградов, А. Коваль, В. Русанівський, І. Чередниченко та інші) вважають зумовленим історичним ходом розвитку процесу пізнання, станом самої науки, еволюцією різних галузей наукових знань, розвитком наукового мислення, різноманітних сфер діяльності людини. Із розвитком науки й техніки, розширенням сфери наукової діяльності, з появою необхідності регулярного спілкування в науковій галузі виникає потреба у використанні певних засобів літературної мови, створенні особливих мовних організацій, які в сукупності відповідали б вимогам комунікації саме у сфері науки. Наука, накопичуючи факти, експериментуючи, аналізуючи й узагальнюючи, фіксує свої результати в

окремих поняттях і в системі понять, оскільки змістом наукових повідомлень є опис фактів, предметів і явищ дійсності, їх вивчення, пояснення, формулювання закономірностей і законів.

На лексичному рівні в науковому стилі використовуються одиниці, які позначають наукові поняття – терміни. Мовознавці зазначають, що термінологічний шар наукового стилю неоднорідний. Він формується на базі двох головних джерел:

а) спеціальних слів, або власне термінів, які належать до певної галузі науки, максимально відокремлені у своєму вживанні, але все ж підпорядковані законам літературної мови;

б) семантично спеціалізованих, функціонально «відсторонених» уживань слів загальної мови, які складають так званий фрагмент мови наукових творів. Їх об'єднує специфіка використання в науковому стилі.

Науковий стиль української мови має свої особливості. Його основна функція – інформативна (повідомлення, пояснення, з'ясування, обґрунтування, класифікація понять, систематизація знань, аргументований доказ); завдання – передавання інформації. Загальні ознаки наукового стилю –поняттєвість, об'єктивність, точність, логічність, доказовість, аргументованість, переконливість, узагальнення, абстрагованість, висновки; мовні ознаки - усна і писемна форми, широке використання термінів та іншомовної лексики, номенклатурних назв, символів, таблиць, діаграм, схем, графіків, цитат, переважання складних речень; форма тексту - монологічна (опис, міркування).

Науковий стиль належить до числа книжних стилів української літературної мови, що володіють загальними умовами функціонування і схожими мовними особливостями, серед яких:

− попереднє обдумування висловлювання;
− монологічний характер мови;
− суворий відбір мовних засобів;
− прагнення до унормованої мови.

Особливості наукового тексту науковий текст обов'язково відображає ту чи іншу проблему, висуває гіпотези, орієнтує на нове знання, характеризуються доцільністю і раціональністю усіх положень, орієнтований на досягнення дослідницької мети та завдань.

Науковий текст − це повний розгорнутий виклад матеріалу з обраної теми. Реалізуючись у письмовій та в усній формі спілкування, сучасний науковий стиль має різні жанри, види текстів. Так, наукове знання може бути виражене в таких видах усних текстів, як дискусія, диспут, обговорення наукової проблеми.

Серед письмових текстів виділяють такі види: підручник, довідник, наукова стаття, монографія, дисертація, лекція, доповідь, анотація, реферат, конспект, тези, план, програма, резюме, рецензія, відгук.

Спільними позамовними властивостями наукового стилю мови, його стильовими рисами, зумовленими абстрактністю (понятійністю) і суворою логічністю мислення, є:

1. Наукова тематика текстів.
2. Узагальненість, абстрактність викладу.
3. Логічність викладу.
4. Точність викладу. Досягається використанням однозначних виразів, термінів, слів з ясною лексико-семантичною сполучуваністю.
5. Доказовість викладу. Міркування аргументують наукові гіпотези та положення.
6. Об'єктивність викладу. Виявляється в викладі, аналізі різних точок зору на проблему, у зосередженості на предмет висловлювання і відсутності суб'єктивізму при передачі змісту, у безособовості мовного вираження.
7. Насиченість фактичною інформацією, що необхідно для доказовості та об'єктивності викладу.

Основні мовні засоби наукового стилю спрямовані на інформування, пізнання, вплив і характеризуються:

− великою кількістю наукової економічної термінології (акредитив, бюджетне фінансування, закриття бухгалтерських рахунків, неоплачений капітал, ревальвація тощо);

− наявністю схем, таблиць, графіків, діаграм, карт, систем економічних, та ін. знаків і значків «символи», «числа»;

− оперуванням абстрактними, переважно іншомовними словами (аудит, теорема, вакуум, дилер, номінал, параграф тощо);

− використовуванням суто наукової фразеології, стійких термінологічних словосполучень (вести спостереження, мати намір,взяти за основу, доводити до відома);

− залученням цитат і посилань на першоджерела;

− як правило, відсутністю авторської індивідуальної манери та емоційно-експресивної лексики;

− наявністю чіткої композиційної структури тексту (послідовний поділ на розділи, частини, пункти, підпункти, параграфи, абзаци із застосування цифрової або літерної нумерації);

− окрім переважного вживання іменників та відносних прикметників, наявністю дієслівних форм, частіше безособових, узагальнених чи неозначених, як правило, теперішнього часу; що констатують певні явища й факти; значною роллю дієприслівникових та дієприкметникових зворотів, які додатково характеризують дії, предмети та явища;

− монологічним характером текстів;

− переважанням різнотипних складних речень, наявністю стандартних виразів (кліше).

Отже, до мови наукової літератури ставляться особливо суворі вимоги щодо дотримання норм, що сприяє посиленню логіки викладу. Адже метою

наукових творів є ознайомлення читача з результатами досліджень учених у різних галузях знань. Мета, підпорядкований спосіб викладу матеріалу, і, відповідно, мовні засоби, які використовуються – вони повинні забезпечувати повне й точне осмислення теми, послідовність і взаємозв'язок думок. Усі міркування автора твору мають спрямовуватися на переконливе обґрунтування висновків, результатів, яких було досягнуто він під час дослідження. Чітка послідовність мислення автора передбачає насамперед логічне, а не емоційно-чуттєве сприйняття наукового твору, тому емоційно-експресивні мовні засоби не мають бути домінантними в ньому.

Список використаних джерел

1. Українська мова за професійним спрямуванням для студентів економічних спеціальностей: підруч. [для студвищ. навч. закл.] / С.В.Толочко – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 782 с.

2. Сучасні проблеми термінології в науці і техніці, М., 1999.

3. Проблеми мови науки і техніки. Логіка, лінгвістичні та історико-наукові аспекти термінології, М., 2002.

4. Наталія Непийвода Мова українськоїнауково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект). –К.: ТОВ «Міжнар. фін. агенція», 1997. – 303 с.

5. Катерина Городенська. Синтаксична специфіка української наукової мови //Українська термінологія і сучасність: Збірник наук. праць, Вип. IV.– К.: КНЕУ, 2001.–368с.– С.11-14.

6. Роман Рожанківський. Щодо українського стилю фахової мови// Проблеми української термінології. Матеріали 5-ї Міжнародної наукової конференції. – Львів, Львівська політехніка, 1998.– С.43–46.

Ланченко Євгеній
к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ
Україна

ОПЛАТА ПРАЦІ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Система оплати праці працівників бюджетної сфери (закладів освіти, науки, охорони здоров’я, культури, спорту тощо, де налічується близько 4 млн. найманих працівників, або третина від усієї їх кількості в країні) з моменту проголошення незалежності України неодноразово зазнавала змін. Довгий час для працівників бюджетної сфери затверджувалися схеми посадових окладів із абсолютними розмірами в грошових одиницях. Але в умовах значних інфляційних процесів постійно вносилися відповідні зміни в схеми посадових окладів, що призводило до

порушення їх диференціації залежно від професійно-кваліфікаційного рівня й характеру виконуваних робіт. Тому розглянемо проблеми оплати праці в бюджетній сфері й напрями їх вирішення.

Метою дослідження є обґрунтування напрямів удосконалення оплати праці в бюджетній сфері.

Із метою впорядкування оплати праці працівників бюджетних установ і організацій залежно від складності праці, кваліфікації, стажу роботи, навантаження, а також створення механізму підтримання галузевих співвідношень в оплаті праці на постійному рівні було розроблено Єдину тарифну сітку розрядів і коефіцієнтів із оплати праці працівників бюджетних установ, закладів і організацій окремих галузей бюджетної сфери (ЄТС) та віднесення відповідних посад до розрядів тарифної сітки. Вона постійно удосконалювалась шляхом встановлення оптимальної диференціації тарифних ставок і посадових окладів різних професійно-кваліфікаційних груп працівників з урахуванням складності й результатів їх праці; усунення необґрунтованих диспропорцій у рівнях оплати праці працівників однакової кваліфікації, які виконують однакову за складністю та функціональними ознаками роботу.

Згідно зі ст. 8 Закону України «Про оплату праці» умови оплати праці працівників установ та організацій, що фінансуються з бюджету, визначаються урядом. Нині діюча ЄТС затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 № 1298, у яку неодноразово вносилися зміни, згідно з якими вона запроваджувалася в Україні в три етапи:

I етап – з 01.09.2005;

II етап – з 01.06.2007;

III етап – з 01.09.2008.

ЄТС включає 25 тарифних розрядів, кожний із яких має відповідний тарифний коефіцієнт, яким визначено, у скільки разів тарифна ставка оплати праці працівників кожного наступного тарифного розряду більша ставки працівника 1 розряду. Діапазон співвідношення між 1 і 25 розрядом на I етапі запровадження ЄТС становив: 1 : 3,35; на II – 1 : 3,93; на III етапі – 1 : 4,51. Отже, із завершенням запровадження ЄТС у бюджетній сфері посадовий оклад працівника за найвищим 25 тарифним розрядом в 4,51 раза має перевищувати посадовий оклад працівника 1 розряду.

Тарифна ставка робітника 1 розряду має встановлюватися в розмірі, що перевищує законодавчо встановлений розмір мінімальної заробітної плати (ст. 6 Закону України «Про оплату праці»). Посадові оклади (тарифні ставки) за розрядами ЄТС визначаються шляхом множення окладу (ставки) працівника 1 тарифного розряду на відповідні тарифні коефіцієнти й заокруглюються до цілих у гривнях без копійок. Таким чином, введення ЄТС дозволило комплексно встановити міжпосадові й міжгалузеві співвідношення в оплаті праці по всій бюджетній сфері, а при підвищенні рівня оплати плати праці оперативно провести розрахунки нових посадових окладів, не порушуючи відповідні співвідношення.

Таблиця

Посадові оклади працівників бюджетної сфери

Тарифний розряд	Тарифний коефіцієнт	з 1 січня 2013 р.	з 1 грудня 2013 р.	з 1 жовтня 2014 р.	з 1 вересня 2015 р.	з 1 грудня 2015 р.
		Розмір окладу працівника 1 розряду, грн.				
		852	852	852	1012	1113
		Мінімальна заробітна плата, грн.				
		1147	1218	1218	1378	1378
1	1,00	***1147***	***1218***	***1218***	***1378***	***1378***
2	1,09	***1152***	***1218***	***1223***	***1383***	***1383***
3	1,18	***1162***	***1218***	***1233***	***1393***	***1393***
4	1,27	***1172***	***1218***	***1243***	***1403***	1414
5	1,36	***1182***	***1218***	***1253***	***1413***	1514
6	1,45	1235	1235	***1263***	1467	1614
7	1,54	1312	1312	1312	1467	1714
8	1,64	1397	1397	1397	1558	1825
9	1,73	1474	1474	1474	1660	1925
10	1,82	1551	1551	1551	1751	2026
11	1,97	1678	1678	1678	1842	2193
12	2,12	1806	1806	1806	1994	2360
13	2,27	1934	1934	1934	2145	2527
14	2,42	2062	2062	2062	2297	2693
15	2,58	2198	2198	2198	2449	2872
16	2,79	2377	2377	2377	2611	3105
17	3,00	2556	2556	2556	2823	3339
18	3,21	2735	2735	2735	3036	3573
19	3,42	2914	2914	2914	3249	3806
20	3,64	3101	3101	3101	3461	4051
21	3,85	3280	3280	3280	3684	4285
22	4,06	3459	3459	3459	3896	4519
23	4,27	3638	3638	3638	4109	4753
24	4,36	3715	3715	3715	4321	4853
25	4,51	3843	3843	3843	4412	5020

Працівникам бюджетної сфери передбачено застосування наступних надбавок і доплат до посадового окладу:

– у розмірі до 50 % посадового окладу: за високі досягнення в праці; за виконання особливо важливої роботи; за складність, напруженість у роботі;

– за почесні звання «народний» – у розмірі 40 %, «заслужений» – 20 % посадового окладу; за спортивні звання «заслужений тренер», «заслужений майстер спорту» – у розмірі 20 %, «майстер спорту міжнародного класу» – 15 %, «майстер спорту» – 10 % посадового окладу;

– за знання та використання в роботі іноземної мови: однієї європейської – 10 %, однієї східної, угро-фінської або африканської – 15, двох і більше мов – 25 % посадового окладу;

– у розмірі до 50 % посадового окладу: за виконання обов'язків тимчасово відсутніх працівників; за суміщення професій (посад); за розширення зони обслуговування або збільшення обсягу виконуваних робіт;

– у розмірі до 40 % годинної тарифної ставки за роботу в нічний час за кожну годину роботи з 10 години вечора до 6 години ранку;

– за вчене звання: професора – у граничному розмірі 33 % посадового окладу; доцента, старшого наукового співробітника – у граничному розмірі 25 % посадового окладу;

– за науковий ступінь: доктора наук – у граничному розмірі 25 % посадового окладу; кандидата наук – у граничному розмірі 15 % посадового окладу тощо.

Із підвищенням мінімальної заробітної плати в країні, як правило, збільшується й посадовий оклад працівника 1 тарифного розряду ЄТС, а решта посадових окладів (тарифних ставок) працівників 2-25 тарифних розрядів ЄТС розраховуються виходячи з його розміру, який установлено з 1 грудня 2015 р. у розмірі 1113 грн. Розраховані посадові оклади працівників бюджетної сфери, які віднесені до 1-3 (у минулі роки – 1-5, 1-6) тарифних розрядів були менші ніж мінімальна заробітна плата та не забезпечують достатньою мірою диференціацію посадових окладів. Тому уряд останніми роками встановлює ці посадові оклади (тарифні ставки) працівників бюджетних установ у «ручному режимі». У таблиці вони наведені напівжирним шрифтом і курсивом.

Розрив між посадовим окладом працівника 1 тарифного розряду й мінімальною заробітною платою нині становить 265 грн. (довідково: з грудня 2013 р. і до листопада 2015 р. – 366 грн.), що має бути подолано найближчим часом. Довгий час уряд з метою підвищення престижності роботи в державному секторі й удосконалення організації оплати праці в бюджетних установах передбачав її наближення до середнього рівня по країні і/або в промисловості. Упродовж останніх десяти років зберігалась стабільна тенденція підвищення номінального рівня оплати праці в бюджетній сфері. Проте з 2005 р., моменту запровадження ЄТС при оплаті праці в бюджетній сфері, залишається на низькому рівні оплата праці у сфері охорони здоров'я, освіти, культури й спорту, порівняно із середнім рівнем заробітної плати в промисловості та країні в цілому.

Лисак Володимир
к.е.н., доцент, декан
Кам'янець-Подільський національний університет Імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський
Україна

СКЛАД ТА СТРУКТУРА ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Аналізуючи дослідження як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, ми дійшли висновку, що не існує єдиного підходу щодо визначення та складу активів людського капіталу. В рамках подальшого дослідження потрібно здійснити більш глибоке дослідження цього питання та його концептуальне значення.

Провівши аналіз найбільш поширених дефініцій людського капіталу можна прийти до висновку що він складається з таких активів: запасу знань, умінь, здібностей, здоров'я, кваліфікації, мотивації, які перебувають у власності або є надбанням індивіда.

Отже, активи людського капіталу характеризують уже сформовані й застосовувані у виробництві продуктивні здібності людини, персоніфіковані залежно від способу їх одержання й від функції у виробничій діяльності. Останні являють собою єдиний масив елементів людського капіталу. До основних елементів людського капіталу економічна теорія відносить здібності, здоров'я, кваліфікацію, мотивацію, мобільність [1, с. 73-74].

Як зазначає Ушенко Н.В., сформовані й застосовані у виробництві продуктивні здібності (сили) людини являють собою активи людського капіталу. До основних з них належать: загальна та спеціальна освіта; практичний професійний і життєвий досвід; духовне та фізичне здоров'я; мотивація та гнучкість мислення. Активи людського капіталу забезпечують його функціонування, визначають його економічне становище в суспільстві. Вони є тими основними підоймами, які перетворюють людські ресурси в діючий людський капітал і забезпечують економічне зростання, як на індивідуальному, так і на національному рівні [2, с. 22].

До основних активів людського капіталу належать усі ті елементи, в які зроблено інвестиції. Виділимо такі активи: знання, отримані шляхом загальної освіти, професійної підготовки, самовдосконалення; здоров'я; мотивація; ділові і суспільні риси; володіння економічно значимою інформацією. У сучасних умовах у групі ділових та суспільних рис потрібно особливо виділити такий актив, як духовна стабільність та інтелектуальна мобільність людини, що становить усвідомлену, морально орієнтовану здатність збирати, аналізувати, використовувати дедалі значніші потоки інформації (інформаційна мобільність). [3, с. 199].

Як зазначає Коровський А.В, активи є тими ознаками, якими стала володіти людина завдяки цілеспрямованим інвестиціям. Активами людського

капіталу є здоров'я, загальна і професійна освіта, народження і виховання дітей, міграція, пошуки економічної інформації. До цих уже сталих активів слід додати психологічну стійкість, інтелектуальну гнучкість, життєстверджуючі ціннісні орієнтири, моральність способів реалізації цілей. Активи людського капіталу є реально притаманними людині ознаками, які вона використовує у продуктивній діяльності. Вони утворюють складну структуру, у якій найчастіше звертають увагу на інтелектуальні активи або інтелектуальний потенціал. Нерідко йдеться про інтелектуальний потенціал країни, регіону або окремо взятої фірми чи певного колективу. У формуванні активів людського капіталу беруть участь держава (уряд), регіони, окремі фірми, домогосподарства [4, с.81].

Російські дослідники А. Добриніна, С. Дятлов та О. Циренова виділяють три основних способи групування показників людського капіталу – за його активами (фондами), за рівнем агрегування, а також поділ показників на натуральні і вартісні. Людський капітал має складну внутрішню структуру. Загальноприйнятим є його поділ за основними активами (фондами), до яких відносяться:

1. інтелектуальний капітал;
2. фонд підготовки на виробництві;
3. фонд здоров’я;
4. фонд міграції;
5. фонд економічної значущості інформації;
6. фонд мотивації економічної діяльності;
7. фонд підприємництва;
8. інші (в розширеному трактуванні) [5, с.84-86].

Проведені дослідження свідчать про те, що майже всі науковці схиляються до єдиної думки щодо складу активів людського капіталу.

У процесі виробництва, на початку третього тисячоліття, зростає роль організаторських, комунікативних здібностей людини, її економічного, креативного мислення, самостійного набуття знань шляхом пізнання з різних джерел через набуття, досвіду, переконання і створення власних цінностей, продуктивного використання нових знань в професійній діяльності, моральних норм й цінностей, культури, націоналістичної самосвідомості [6. с.14-15].

Отже, креативність в сучасних умовах виступає активом людського капіталу.

За твердженням В.В. Громико, в західній літературі ще не існує однозначного трактування творчості і ведуться термінологічні дискусії. Більше того, ще донедавна не існувало в англійській мові і самого терміна «креатівіті» (creativity), який позначає творчу силу і здібність, творчу діяльність. Цей термін, який на сьогоднішній день є дуже популярним в англомовній

економічній літературі останніх років, вперше був зафіксований в додатку до Оксфордського словника англійської мови в 1933 р.

У західних країнах ще в 60-их роках минулого століття було започатковано цілеспрямоване формування трудових ресурсів творчого типу. З часом воно набуло статусу соціально-економічної політики західних країн. Так, у 1973 р. в Японії Рада з розвитку економіки прийняла розгорнуту конвенцію «Про інтелектуалізацію народного господарства і розвиток здібностей населення», яка поклала початок систематизації та поліпшенню якості освіти та інтелектуалізації сучасної праці. США, Великобританія, Франція та Швеція приймають аналогічні акти загальнодержавного значення. Деякі з них вже реалізували свої програми, зокрема Японія та Великобританія, або активно її реалізовують - США та Франція [4, с.54-55].

Список використаних джерел

1. Головінов О.М. Людський капітал у системі виробничих відносин: Монографія. – Донецьк: Дон ДУЕТ, 2004. – 161 с.
2. Ушенко Наталя Валентинівна. Людський капітал: регуляторні механізми відтворення: монографія. — Донецьк : Юго-Восток, 2008. — 287с.
3. Васильченко В. С., Гриненко А. М., Грішнова О. А., Керб Л. П. Управління трудовим потенціалом: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 403 с.
4. Коровський А.В. Еволюція людського фактора економіки та проблеми його формування: Монографія. –К. : КНЕУ, 2004. – 184 с.
5. Добрынин А.И., Дятлов С.А., Цыренова Е.Д. Человеческий капитал в транзитивной экономике: Формирование, оценка, эффективность использования. – СПб.: Наука, 1999. – 309 с.
6. Буркинський Б.В., Нижник В.М., Ніколайчук М.В. Ефективність використання трудового потенціалу: теорія і практика: монографія /Б. В. Буркинський, В. М. Нижник, М. В. Ніколайчук. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 223 с.

Литвиненко Валерія
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Подолання породжених адміністративно-командними методами керування негативних явищ у народному господарстві України можливо на основі реформування відношень власності і регульованої ринкової економіки.

Світовий досвід показує, що формування ринку як форми організації товарного виробництва відбувалося еволюційним шляхом протягом тривалого часу при відповідній законодавчій діяльності держави. Перехід нашої економіки до ринкових відносин має визначені особливості:

- ринкова економіка формується нееволюційним шляхом; робиться спроба проводити її в процесі радикальних змін суспільного ладу;

- упровадження ринкової економіки проходить без достатньо випробуваних стосовно наших умов господарювання законодавчо-правових актів і нормативів;

- держава не підтримує розвиток нових видів підприємств і не обтяжує себе поміччю діючим підприємствам (особливо малим); на даний момент практично немає стимулів і пільг для різноманітних підприємств і підприємництва.

Підприємство – основна організаційна одиниця народного господарства України. Підприємство - самостійний господарський статутний суб'єкт, що має права юридичної особи і здійснює виробничу, наукову і комерційну діяльність із метою одержання відповідного прибутку (прибутку).

Підприємство має самостійний баланс, розрахунковий і інші рахунки в банках, печатку зі своїм найменуванням, а промислове підприємство - також товарний знак. Підприємство не має у своєму складі інших юридичних осіб.

Підприємство здійснює будь-які види господарської діяльності, якщо вони не заборонені законодавством України і відповідають цілям, передбаченим статутом підприємства.

Відповідно формам власності можуть діяти підприємства таких видів:

- індивідуальне підприємство, засноване на приватній власності фізичної особи і винятково його праці;

- сімейне підприємство, засноване на власності і праці громадян України – членів однієї сім'ї, що мешкають разом;

- приватне підприємство, засноване на власності окремого громадянина України, із правом наймання робочої сили;

- колективне підприємство, засноване на власності трудового колективу підприємства, кооперативу, іншого статутного товариства, суспільної і релігійної організації;

- державне комунальне підприємство, засноване на власності адміністративно-територіальних одиниць;

- державне підприємство, засноване на загальнодержавній власності;

- спільне підприємство, засноване на базі об'єднання майна різних власників (змішана форма власності);

- підприємство, засноване на власності юридичних осіб і громадян інших держав.

Відповідно обсягам господарського обороту підприємства і чисельності його робітників (незалежно від форм власності) воно може бути віднесене до категорії малих підприємств.

До малих підприємств відносяться новостворені і діючі підприємства :

- у промисловості і будівництві - із чисельністю трудящих до 200 чоловік;
- в інших галузях виробничої сфери - із чисельністю трудящих до 50 чоловік;
- у науці і науковому обслуговуванні - із чисельністю трудящих до 100 чоловік;
- у галузях невиробничої сфери - із чисельністю трудящих до 25 чоловік;
- у роздрібній торгівлі - із чисельністю трудящих до 15 чоловік.

Підприємство створюється згідно з рішенням власника (власників) майна або уповноваженого їм (ними) органа, підприємства-фундатора, організації або рішенням трудового колективу у випадках і порядку, передбачених цим і іншими законами України.

У сучасній ринковій економіці податкові важелі рахуються найбільше ефективним інструментом її регулювання. У Україні ж ці важелі, по суті, практично не використовуються ні для розвитку підприємництва, ні для регулювання його напрямків. В даний час нові підприємства, у тому числі малі, не одержують прав на податкові пільги. Відсутня диференціація рівня податків із прибутку і розміру відрахувань у залежності від видів і напрямків підприємницької діяльності, а також від використання прибутку. Немає знижок із податків, якщо прибуток використовується для створення нових робочих місць, технологічного відновлення виробництва і т.д. (відзначимо, що ці й інші податкові пільги були скасовані на початку 1995 р.). Відсутня така форма державної підтримки малих підприємств, як пільгові умови їхній кредитування (наприклад, шляхом забезпечення державних гарантій банкам, що надають кредити на створення підприємств і розвиток підприємницької діяльності).

Широкий, і притім регульований процес розвитку підприємництва, особливо в сфері малого бізнесу, стає можливим у його синхронному зв'язку з виходом національної економіки з кризового стана на основі приборкання інфляції і вступу стабільної національної грошової одиниці. Лише на такій основі розвиток підприємництва здатне зупинити падіння виробництва і валового національного продукту, домогтися їхні стабілізації, а потім і росту.

Масове підприємництво потребує підготування людей, спроможних до цього роду діяльності. Така задача повинна вирішуватися на всіх рівнях утворення і навчання. Повинна формуватися і законодавча база, що регулює відношення, пов'язані зі створенням і функціонуванням малого бізнесу, що забезпечує його захист від монопольних структур, сваволі чиновників і рекету.

У свою чергу, утворювана на державному рівні програма повинна бути заснована на науково розроблених концептуальних побудовах розвитку підприємництва в окремих сферах і областях економіки. Тільки такий підхід може допомогти уникнути значних помилок у процесі створення системи підтримки малого бізнесу, гарантувати послідовність її формування і забезпечити практичну реалізацію всіх її елементів.

Серед множини завдань, що слід вирішити Україні при виході з економічної кризи, центральне місце займають стабілізація і збільшення виробництва, нормалізація товарно-грошових відношень. Шляху стабілізації і зростання ефективності економіки нашої країни містять у її переході до нового стана - демократизації і ринкових відносин, що підтверджуються багаторічним досвідом розвитих країн світу. Але перехід від централізованої системи господарювання до ринкових відносин виявився набагато складніше, чим рекомендувалося. Новосформованій і ще незрілий апарат (законодавчий і виконавчий) державної влади не зумів своєчасно сформувати політичну й економічну моделі формування нового демократичного товариства, механізм переходу до ринкових відносин.

Список використаних джерел

1. Закон України „Про підприємництво» від 07.02.91 № 698-III, зі змінами та доповненнями.
2. Закон України „Про підприємства» від 27.03.91 N 887-XII, зі змінами та доповненнями.
3. Указ Президента України „Про державну підтримку малого підприємництва» від 12.04.98 № 456/98.
4. Онищенко Т. Приватний підприємець. – Х., 2002. – 516 с.
5. Михасюк І. Державне регулювання економіки. – К., 2000. – 592 с.
6. Мочерний С.В. Основи підприємницької діяльності. – К., 2001. – 280 с.

Литовченко Віктор
к.філос.н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ

Сучасний світ перебуває у бурхливому розвитку і взаємодії. Він виходить на новий рівень цивілізаційної еволюції внаслідок різних форм інтеграції та глобалізації. Двигуном даного поступу виступає тотальна інформатизація і комп'ютеризація усіх сфер людського існування. Не винятком є і освітня сфера. В добу глобалізації освіта є соціальною технологією виробництва людини, її здібностей та вмінь. Сьогодні людина, як фахівець, потребує для себе «соціальної захищеності» у ринкових відносинах, коли вона «продає» свої

знання і вміння на ринку праці. Таку гарантію може дати їй тільки безперервна освіта як запорука її конкурентоспроможності.

Безперервність освіти постає історичною необхідністю, а від повноти її усвідомлення, ступеня реалізації багато в чому залежить подальший прогрес українського суспільства. Освіта побудована на принципі неперервності, найповніше відповідає природі високорозвиненої соціально-економічної формації, якою є «інформаційне суспільство» або «суспільство знань». Саме тому істотною рисою нової економіки є здобуття і використання нових знань. Як свідчить світова практика, інвестиції в людський капітал в економічно розвинених країнах забезпечує до 75% приросту національного багатства [1, с. 29].

Безперервна освіта – це не стихійний, а керований системний процес, який зреалізовує свої власні цілі, головною з яких є цілеспрямоване і методичне формування особистості професіонала того чи іншого фаху. Не треба й забувати про формування гармонійно розвиненої особистості, усвідомлення цінності людської особистості, необхідності охорони її достоїнства, гідності, поєднання природних пропорцій суспільного й індивідуального.

Упровадження цієї тенденції в життя тісно пов’язано з розгортанням болонського процесу. Безпосередній зв'язок концепції «безперервної» освіти і болонського процесу проаналізовано в монографії «Болонський процес і навчання в продовж життя» авторів: М.Ф. Степко, Б.В. Клименко, Л.Л. По-важного. Слід зазначити, що Празьке комюніке 2001 р., яке було спрямоване на реалізацію зобов’язань прийнятих у Болоньї у 1999 р., на перше місце серед трьох основних завдань поставило саме обговорення проблем навчання впродовж життя [2].

Добридень А.В. виокремлює шість аспектів поняття «безперервна освіта» чи «освіта впродовж життя», зокрема:

1. На відкритий доступ, «з колиски до останнього подиху»: незалежно від статі, соціального статусу, попередніх успіхів у навчанні, раси і релігії.

2. Для всіх громадян: всім приватним особам, їхнім сім’ям, місцевим співтовариствам, профспілкам, роботодавцям, регіональній владі відводиться активна роль, не має бути пасивних дійових осіб.

3. Економічна й соціальна орієнтація: освічені люди є хорошими громадянами і хорошими працівниками.

4. Центральне місце того, хто навчається, в процесі навчання: викладач стає наставником і помічником у навчанні.

5. Опора на прозорі стандарти освіти й навчання, зрозумілі для всіх зацікавлених сторін, особливо для тих, хто навчається.

6. Навчання впродовж життя відкриває нові можливості для людини впродовж її життя [3, с. 90].

Разом з тим «безперервну» освіту треба розуміти не як механічний рух особистості від дошкільної до загальної середньої, професійної (початкової – підготовка кваліфікованих робітничих кадрів), середньої (підготовка спеціалістів-техніків), вищої (бакалавра, магістра)), післявузівської освіти (аспірантура, докторантура), підвищення кваліфікації, а як гармонійний процес циклічного оновлення особистості на кожному з вказаних етапів розвитку. Система безперервної освіти має забезпечувати адекватність змісту освіти вимогам інформаційного суспільства, яке динамічно формується і розвивається.

Головними умовами підвищення рівня безперервної освіти є: зростання мотиваційної складової навчання; наближення освіти до реалій соціального життя; партнерство навчальних закладів з громадянсько-соціальними інституціями та засобами масової інформації з метою створення освітніх ресурсів; гуманітаризація освіти, яка є умовою формування глобального мислення, що дозволить людині вирішувати проблеми розвитку суспільства; відхід від формальної структури освіти дорослих. Безперервна освіта ґрунтується на двох головних аспектах: особистісному, що сприяє особистісному та професійному розвитку індивіда та соціальному, сутність якого полягає в розвитку людини як суб'єкта соціальної взаємодії, підвищенні її ролі у соціально-економічному розвитку суспільства.

Забезпечення неперервності освіти та її спрямованості на професійний і особистісний розвиток людини в умовах інформаційного суспільства не можна уявити без використання нових інноваційних та ІТ-технологій. Водночас, інформаційне суспільство створює можливості сталого розвитку тільки тим особистостям, які мають певну інформаційну культуру, оскільки розвинутим комплексом освітніх послуг можуть скористатися люди, котрі мають знання, достатні для використання в освітніх цілях сучасних ІТ- технологій.

Нове освітянське поле, що утворилося, поки не монополізоване, відкриває вищими навчальними закладами у цей час неабияку можливість компенсувати багаторічні тенденції демографічного спаду за рахунок якісного й інтенсивного розвитку додаткової освіти дорослих.

До недавнього часу питання безперервної освіти розглядалося як потенційне кар'єрне зростання; прагнення до незалежності через можливість за допомогою освіти створити власний бізнес; збільшення матеріальних прибутків; здобуття більш цікавої та вигідної роботи та ін. Зараз потреба в освіті все більше пов'язується взагалі з можливістю мати роботу, а поліпрофесіоналізм розглядається як шанс мати вибір серед суміжних видів діяльності в умовах жорсткої конкуренції на ринку праці.

Таким чином, безперервна освіта – це не забаганка окремої особистості, а нагальна потреба і вимога часу як для особистості, так і для суспільства в цілому. Як свідчить міжнародна практика та й здійснений нами аналіз у сфері послуг з перепідготовки і навчання персоналу, погіршення економічної ситуації актуалізувало необхідність випереджального професійного розвитку,

формування за допомогою перепідготовки до готовності швидко і адекватно реагувати на зовнішні виклики, своєчасно переходити в перспективні професійні сектори відповідно до вимог ринкової економіки та інформаційного суспільства.

Безперервна освіта на національному рівні має бути визначена як повноправне освітнє поле з відповідною увагою до контролю й перевірки якості та забезпеченням визнання різноманітних форм освіти. На часі розробка Концепції та Програми розвитку в Україні системи освіти протягом життя, в яких, на нашу думку, мають бути положення щодо зв'язку національних моделей освіти дорослих з європейською структурою кваліфікацій, збільшення порівнянності й прозорості, а також створення критеріїв та механізмів визнання й ствердження неформальних видів освіти в навчальній та професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. Вовоканич С. Демографічний чинник у системі розбудови інноваційного суспільства: загальноукраїнський та регіональний виміри / С. Вовоканич, С. Цапок // Регіональна економіка. – 2004. – № 1. – С. 24-34.

2. Степко М.Ф. Болонський процес і навчання впродовж життя: монографія / М. Ф. Степ-ко, Б. В. Клименко, Л. Л. Товажнянський. – Х.: НТУ, 2004. – 112 с.

3. Добридень А.В. Навчання впродовж життя в контексті болонського процесу / А.В. Добридень // Вища освіта України. – Дод. 3, т. 1 (8): темат. вип. «Вища освіта України в контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – С. 90-97.

Македон Галина
аспірант
Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ
Україна

ВПЛИВ ОБ'ЄКТИВНИХ І СУБ'ЄКТИВНИХ ЧИННИКІВ НА СПОЖИВАННЯ ТА ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ

Рівень заощаджень, а відповідно і споживання домогосподарств сільської місцевості, залежить, насамперед, від ряду індикаторів, куди відносимо фактори внутрішнього і зовнішнього середовища та суб'єктивні мотиви окремого домогосподарства.

Для того, щоб визначити вплив основних макроекономічних показників, які є складовими індикаторів впливу на формування рівня споживання та заощаджень домогосподарств сільської місцевості проведемо кореляційно-

регресійний аналіз на основі даних 2005-2014 років. Результати розрахунків наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Коефіцієнти впливу кількісних чинників на рівень споживання та заощаджень домогосподарств сільської місцевості України

Споживання		
Прями	Незначний	Опосередкований
Дохід (0,99) Валютний курс (0,79) Інфляція (0,69)	Процентна ставка (0,58) Експорт (0,45) Експорт сільського господарства (0,43)	ВВП на душу населення (0,22) ВВП (0,21) Імпорт (0,29) Імпорт сільського господарства (0,28) Рівень безробіття (0,14)
Дохід (0,89) Процентна ставка (0,76) Експорт (0,65)	Експорт сільського господарства (0,63) Валютний курс (0,53) Імпорт (0,52) Імпорт сільського господарства (0,51)	ВВП на душу населення (0,33) ВВП (0,31) Інфляція (0,19) Рівень безробіття (0,08)
Прямий	Незначний	Опосередкований
Заощадження		

Джерело: розраховано автором за даними [113, 135-139].

Провівши аналіз результатів робимо висновок, що на формування споживання найбільший вплив серед представлених факторів здійснюють дохід, індекс споживчих цін та валютний курс, коливання якого впливають на ціну імпортованих товарів та послуг. Формування заощадження змінюється найвагоміше під впливом доходу та процентної ставки за депозитами. Це дасть підстави використовувати ці фактори як змінні економетричної моделі.

Індекс споживчих настроїв (ІСН) є провідним показником оцінки тенденцій на споживчому ринку, який використовують у всьому світі. Визначимо його як якісний показник впливу на формування рівня споживання домогосподарств сільської місцевості. Цей показник є прогнозним індикатором потенційної зміни споживчого попиту в наступних періодах.

Значення індексу може змінюватися в межах від 0 до 200. Значення дорівнює 200 в тому разі, якщо всі громадяни позитивно оцінюють економічну ситуацію. Індекс дорівнює 100 тоді, коли частки позитивних і негативних оцінок однакові. Значення індексу менше 100 означає, що в суспільстві переважають негативні оцінки.

Якщо розглядати ІСН за віковими категоріями, то в Україні вже традиційно найоптимістичнішими є наймолодші (16-30 років), найгірші

споживчі настрої у найстаршої групи (60 років і старше). А у віковій структурі сільського населення переважає саме ця вікова категорія. Тому з розширенням вікового цензу респондентів (включення з червня 2014 року осіб віком старших за 60 років) середні значення індексів стали трохи нижчими

Починаючи з січня 2014 року через політичну нестабільність та невпевненість у майбутньому значення індексу різко впали серед домогосподарств України, в тому числі і серед сільських жителів. І хоча, традиційно, селяни менш чутливі до політичних негараздів, та ситуація в Україні вже вийшла за межі політичних, а є соціальною катастрофою.

Переломним моментом в значеннях ІСН став січень-лютий 2014 року. У селян він навіть підвищився, порівнюючи з січнем на 3 позиції, а у місті впав на 19 позицій і сягнув рекордно низького значення після економічної кризи 2009 року. І якщо в липні спостерігаємо різкий стрибок вгору, то в серпні ІСН зазнав падіння на 10 пунктів на фоні загострення військових дій на Донбасі, руйнації промислової інфраструктури регіону та девальвації гривні

Загалом протягом січня-серпня 2014 року споживчі настрої міських жителів були більш песимістичні за селян. Зміна влади в Україні в результаті силового протистояння очікувано призвела до погіршення споживчих настроїв. Воно особливо сильно позначилася на попиті на товари тривалого користування. Водночас, багатьом громадянам ця зміна дала надії на краще майбутнє після нинішнього складного періоду і зокрема в сільських домогосподарствах відбулося поліпшення.

Сільські домогосподарства є не лише споживачами товарів і послуг, а й потужними виробниками сільськогосподарської продукції в Україні. Тобто через наявність підсобних господарств селяни мають більшу впевненість принаймні у своїй продовольчій безпеці, в тому, що вони зможуть прогодувати свою родину. Переважання натуральних заощаджень, роблять їх менш чутливими до валютних коливань та будь яких змін на фінансових ринках. Сільські домогосподарства менш психологічно і економічно залежні від грошових доходів. Окрім того, період березень-серпень є періодом сільськогосподарської активності, тому в психологічному плані щодення увага селян прикована до своїх господарств в першу чергу.

Окрім того, не дивлячись на швидкість інформатизації українського суспільства, для жителів сіл інформація є менш доступною: невисокий відсоток інтернет-користувачів, відсутність у більшості супутникового і кабельного ТВ, навіть слабкий сигнал мобільних операторів. Селянин розуміє весь негатив ситуації, що склалася в державі, та він знає, що його добробут залежить в першу чергу від того, як він попрацює в період березень-вересень.

Рекордно низьке значення індексу було зафіксовано в Україні у травні 2015 року, у червні споживчі настрої українців поліпшилися. Найсуттєвіших змін зазнали інфляційні очікування, крім того, збільшився індекс доцільності робити великі покупки. У цілому негативні тенденції протягом останнього часу присутні і в інших державах.

Відновлення активних бойових дій на Донбасі на фоні складної економічної ситуації та низької ділової активності в січні призвело до суттєвого погіршення споживчих настроїв. Подальша динаміка індексу споживчих настроїв визначатиметься, насамперед, результативністю перемир'я на Сході, а також успіхами влади у фінансовій стабілізації.

Якщо говорити про світові показники, то найкращі споживчі настрої притаманні країнам Азії (Індія, Індонезія, Філіппіни, Китай). Тобто соціально-політична стабільність цих держав прямо відображається у впевненості їхнього населення в своїй купівельній спроможності в майбутньому. У той час як для більшості країн Європи значення ІСН є чи не наполовину нижчими (Португалія, Італія, Греція, Угорщина). Тобто, як бачимо, негативні оцінки економіки держави (значення ІСН менше 100) є характерним для більшості країн світу. Та Україна в даному рейтингу останні півроку займає одні з найнижчих позицій. І зважаючи на відсутність впевненості в майбутньому поки не починає їх зміцнювати. А якщо ІСН і підвищується, то не зафіксовує це зростання.

Список використаних джерел

1. Katona G. PsychologicalAnalysisofEconomicBehaviour/ G.Katona. - N.Y.:McGrow-Hill. – 1951.– 360 p.

2. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.ukrstat.gov.ua

3. Офіційний сайт «GfK, Ukraine» [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.gfk.com

Мельничук Дарья
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ЭКОНОМИКЕ

Процесс формирования человеческого капитала требует растущих вложений в человека. Этот процесс предполагает развитие образования, науки, укрепление здоровья, улучшение делового климата и др.Согласно Индексу человеческого развития (ИЧР) за 2014 г. лидирующую позицию занимает Норвегия, Россия находится на 57 месте, Украина – на 83, Польша и Литва – на 35, Латвия – на 48. Беларусь занимает 53 строчку рейтинга (высокий ИЧР).

Рассмотримпоказатели человеческого капитала на примере Республики Беларусь как страны с переходным типом экономики. Для этого представим их в виде следующей таблицы:

Таблица 1

Показатели ЧК Республики Беларусь за 2012-2014 гг.

Показатель	2012	2013	2014
Уровень рождаемости, %	12,2	12,5	12,5
Ожидаемая продолжительность жизни, лет	72,2	72,6	73,2
Средний возраст работающего населения, лет	-	-	39,7
Удельный вес занятых в негосударственном экономическом секторе, %	-	-	56,5
Численность научных работников, чел.	30 437	28 937	27 208
Внутренние затраты на научные исследования и разработки, млрд руб.	-	-	4 073
Объём работ научных организаций, % к ВВП	0,67	0,67	0,52
Доля лиц с высшим образованием среди лиц в возрасте 25-64 лет, %	-	-	23,82

Источник: собственная разработка на основе [1, 2].

Не все из вышеуказанных показателей имеют положительную тенденцию. Особенно это касается научной сферы и образования, что говорит о необходимости совершенствования экономики страны.

Также одной из нынешних проблем можно считать увеличение доли лиц нетрудоспособного возраста в связи со старением нации (за последний десяток лет пожилых людей стало больше на 4,2%). Нельзя не упомянуть распространённую сегодня интеллектуальную миграцию населения с целью поиска временной работы, лучшего материального положения за рубежом.

Для того чтобы минимизировать воздействие негативных тенденций, характеризующих нынешнее положение РБ, следует:

– повысить эффективность использования ресурсов труда, сократить количество безработных;

– повысить производительность труда благодаря введению в действие модернизированного оборудования, апробации технологических новшеств;

– создать грамотную миграционную политику, обеспечивающую отсутствие напряжения на рынке труда, достаточное количество рабочей силы во всех регионах страны и эффективное использование человеческого труда.

Необходимо концентрировать внимание научных работников на отраслях, способныхсовершить прорыв в технологиях, а государство должно активно финансировать такие отрасли. В сфере образования следует поработать над структурой, грамотно её разработать в соответствии с потребностями общества. В области здравоохранения должно присутствовать своевременное решение насущных проблем среди населения, чтобы граждане в полной мере обеспечивались всеми необходимыми медицинскими услугами.Следует также

продолжить внедрение лучших разработок в образование, обеспечить социальную защиту граждан. Должны развиваться также и культура, спорт, молодёжные программы.

Естественно, что изложенные подходы к проблеме формирования и использования человеческого капитала и его дальнейшего развития не исчерпывают всю проблематику обозначенной темы. Однако выполнение указанных программ даст возможность создания системы в различных областях деятельности, которые бы соответствовали мировым стандартам. Это стало бы предпосылкой рационального, грамотного использования человеческого капитала и, соответственно, улучшения состояния экономики любого государства и мировой экономики в целом.

Список использованных источников

1. Медведева, И.В. Наука и инновационная деятельность в Республике Беларусь: статистический сборник/И.В. Медведева [и др.] –Белстат: Минск, 2015. – 138с.

2. Медведева, И.В. Демографический ежегодник Республики Беларусь: статистический сборник/И.В. Медведева [и др.] –Белстат: Минск, 2015. – 449 с.

Муханбетова Сабира
доцент
Университет Нархоз
г.Алматы
Республика Казахстан

СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СМЕРТНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ КАЗАХСТАНА

В демографическом энциклопедическом словаре смертность определяется как «процесс вымирания поколения, один из двух главных подпроцессов воспроизводства населения». Уровень смертности является одним из индикаторов экономического и социального благополучия общества. При анализе смертности населения обращают внимание на уровень младенческой и детской смертности, материнской смертности, смертности среди трудоспособного населения, на основные причины смертности, на общие коэффициенты смертности.

Среди причин смертности населения Казахстана, так же как во всем мире,первое место принадлежит болезням системы кровообращения. Среднее значение удельного веса умерших от болезней системы кровообращения за 2010-2014 гг.составляет 31,8%. Уровень жизни населения, снижение качества медицинского обслуживания, дороговизна лекарственных препаратов и процесса лечения, а также обострение экологической обстановки во многих регионах Казахстана влияют на уровень смертности.В то же время можно заметить тенденцию снижения этого показателя за последние годы

В 2014году в Казахстане удалось снизить смертность от от болезней системы кровообращения практически в 2 раза по сравнению 2007 годом. Такое положительное изменение связано в основном с мерами реализации Государственной программы «Саламатты Қазақстан».Ранняя выявляемость болезней,применение высоких технологий позволили снизить показатель смертности от болезней системы кровообращения.

В настоящее время во всех 16 регионах республики работают кардиохирургичесие центры или отделения в многопрофильных больницах, а также кардиологические отделения. По всей республике открыто 40 инсультных центров для лечения пациентов с мозговыми инсультами.

Смертность от онкологических заболеваний занимает второе место в структуре смертности населения республики. Мероприятия, направленные на ранее выявление онкологических заболеваний, обеспечение химиопрепаратами, укрепление материально-технической базы медицинских организаций позволили снизить показатель смертности от злокачественных новообразований с 109,0 на 100 тысяч населения в 2010 году до 91,4 в 2014 году.

В Казахстане динамика смертности от болезней органов пищеварения имеет негативную тенденцию.Основными причинами данного процесса являются неправильное питание вследствие низкого уровня жизни, низкий уровень санитарной грамотности населения, отсутствие современного оборудования в сельских местностях, недостаточная квалификация медицинских кадров, нерегулярное проведение диспансерных осмотров населения

Смертность от несчастных случаев, травм и отравлений продолжает занимать третье место. Высокий показатель смертности от этих причин наблюдается в Жамбылской, Алматинской, Южно-Казахстанской, Атырауской, Мангыстауской, Актюбинской и Карагандинской областях.

Если сопоставить общие коэффициенты смертности мужчин и женщин в РК, то можно заметить, что уровень смертности мужчин существенно выше чем у женщин.Основными причинами такой ситуации являются «мужскиепрофессии»,связанные с риском, где наблюдается высокий уровень травматизма от несчастных случаев на производстве, профессинальные заболевания, курение, невнимательное отношение к своему здоровью.

Перевешивание доли умерших мужщин в общей численности умерших сказалось на общий коэффициент смертности в республике.

На уровень смертности так же влияет возрастная структура населения.

Эти данные свидетельствуют о повышении уровня смертности в 1999 году по сравнению с 1989 годом по всем возрастным группам. Сравнение данных 2009 и 2012 годов показывает на тенденцию снижения смертности как мужчин, так и женщин. Но в возрастной группе 60 и старше в 2012 году выявлено значительный рост смертности.

В возрастной структуре населения весьма нежелательное изменение – старение населения, т.е увеличение доли лиц, в возрасте 60 лет и старше.

Таблица1

Возрастные группы смертности в РК

	Число умерших на 1 000 человек							
	мужчины				женщины			
	1989	1999	2009	2012	1989	1999	2009	2012
До 20	10,4	27,69	23,11	17,68	7,5	20,34	18,24	13,55
20-29	5,4	8,22	5,95	4,92	1,8	2,74	2,02	1,62
30-39	8,4	12,73	11,52	10,75	3,0	4,4	3,71	3,55
40-49	16,8	24,27	19,32	17,74	6,8	8,62	6,94	6,58
50-59	37,0	49,73	40,52	37,31	15,8	19,72	15,95	14,51
60 и старше	587,0	667,69	579,28	598,08	395,2	477,89	423,34	445,8
Примечание: составлено на основе [1]								

Если при оценке процесса демографического старения в качестве критерия используется возраст 60 лет, то применяют шкалу польского демографа Э.Россета.По шкале Э.Россета население Казахстана находится в преддверии старости.

Если же в качестве критерия выбирается возраст 65 лет, то пользуются шкалой демографического старения ООН:

И по шкале демографического старения ООНнаселение Казахстана находится на пороге старения.

Социальными последствиями процесса старения населения являютсяувеличение нагрузки на одного работающего, снижение уровня воспроизводства населения, увеличение среднего возраста жителей республики.

Младенческая смертность является одним из базовых статистических показателей демографии. Он характеризует общее состояние здоровья и уровня жизни населения страны, региона. Высокая младенческая смертность является признаком низкого уровня развития медицины.

В связи с переходом на международные критерии живорождения и мертворождения, показатель младенческой смертности в Казахстане в 2008 году увеличился до 20,76‰. Начинаяс 2009 года коэффициент несколько снижается, но в целом уровень младенческой смертности в РК остается достаточно высоким. В 2014 году величина этого показателя составила 9,72‰.

В рамках системных мер по снижению младенческой смертности на уровне первичной медико-санитарной помощи в республике проводятся мероприятия по улучшению репродуктивного здоровья женщин фертильного возраста, раннему выявлению заболеваний, диспансерному наблюдению и их оздоровлению.

Литература

1. Демографический ежегодник Казахстана. Статистический сборник, Астана 2015
2. www.stat.gov.kz

Наумович Мария
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

СТРУКТУРА ПОТРЕБЛЕНИЯ И СБЕРЕЖЕНИЯ В МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ

Потребление и сбережения – это те процессы, которые имеют большое влияние на экономическое равновесие и рост национального дохода каждой страны. Поэтому экономический анализ предполагает детальное рассмотрение потребления и сбережения, их взаимозависимости и взаимодополняемости.

Актуальность работы обусловлена тем, что большинство развитых стран создают социально ориентированный экономический уклад, что означает экономику, которая действует в интересах людей и, в первую очередь, направлена на достижение высокого уровня и качества их жизни. В этой связи актуально изучение не только производственной сферы экономики, сектора товарно-денежного обращения, но и потребительских расходов домашних хозяйств, способов удовлетворения этих расходов, а также состояния сектора сбережений домохозяйств.

Потребление – в стоимостной форме выступает как сумма денег, которую население расходует на приобретение материальных услуг и благ.

Сбережения – это та часть дохода, которая не потребляется, остаётся неиспользованной при затратах на текущие производственные и потребительские нужды, накапливается.

В каждой стране структура потребления различны, рассмотрим на примере нескольких стран, как она различается.

Рассмотри потребительские расходы на душу населения в странах мира.

Таблица 1

Потребительские расходы на душу населения в 2014 году

Страна	**Долларов США**
Республика Беларусь	5022,2
Российская Федерация	10494,6
США	45705,9
Украина	3734,4
Германия	33908,3
Великобритания	36091,1
Китай	3299,8
Казахстан	7998,8

Из таблицы мы видим, что потребительские расходы ряда стран очень различаются, на это влияет ряд факторов. В богатых, развитых странах на

потребление тратят большее количество денег, чем в более бедных, неразвитых странах. Также влияет уровень душевого дохода, в семьях с большим доходом и потребительские расходы будут больше.

Видно, что самые маленькие потребительские расходы в Китае и Украине в 12 раз меньше, чем в США, где самые высокие потребительские расходы и составляют 45705,9 долларов США. Также высокими расходами выделяются такие страны, как Германия и Великобритания.

Так же для изучения потребления домашних хозяйств необходимо проанализировать покупательскую способность населения страны. Самой значимой сферой для домохозяйств является продовольственная. Поэтому разберем этот показатель на примере основных продуктов питания, которые в первую очередь стараются приобрести домохозяйства.

В таблице 2 представлено количество продуктов питания, которое можно было приобрести на величину среднедушевого располагаемого денежного дохода.

Таблица 2

Потребление основных продуктов питания (на душу населения в месяц, килограммов)

Страна	Молоко, л	Мясо, кг	Сахар, кг	Хлеб, кг	Картофель, кг
Беларусь	23,4	7,3	3,5	9,8	15,5
Россия	20,7	5,6	3,3	9,9	9,2
США	22,5	9,75	4	9,9	40
Украина	17,3	1,8	3,3	10,7	11,1
Германия	36,8	7	5	7,75	10,6
Великобритания	20,8	9,78	5,8	8	9
Китай	7,1	3,8	1,6	7,6	1,9

Проанализируем таблицу 2, мы видим, что потребление основных продуктов питания в разных странах отличаются. Сравнивая по потреблению молока видно что больше всего его потребляют в Германии 36,8 литров на человека в месяц, это в 5,2 раза больше чем в Китае, где потребляют всего 7 литров в месяц. Мяса меньше всего потребляют на Украине в 5,4 раза меньше чем в Великобритании и США. Потребления сахара и хлеба колеблются, но не в больших границах.

Сбережения домохозяйств неразрывно связаны с их доходами и расходами. От уровня этих показателей зависит и структура сбережения населения. Не стоит забывать, что в основном доход домохозяйства зависит от заработной платы.

Заработная плата является одним из основных источников многих домохозяйств. Рассмотрим заработную плату стран.

Таблица 3

Средняя заработная плата в странах СНГ и Прибалтики в 2013 г.

Страна	Средняя заработная плата в странах, в долларах
Республика Беларусь	500
Российская Федерация	939
Китай	450
Германия	4576
Великобритания	3700
Украина	408,5
США	4580

Из таблицы мы видим, что денежные доходы домашних хозяйств в каждой стране очень различны. Мы видим, что сама большая заработная плата эта в США с Германией и Великобританией. В остальных же странах ЗП не велика и колеблется в районе 500-1000 долларов.

Таким образом, основное влияние на сбережения домохозяйств оказывает их доход. От этого показателя зависит, какую стратегию изберет отдельное домашнее хозяйство, и как оно будет действовать в сложившейся ситуации. Сам же доход в своей основной массе зависит от заработной платы населения. Чем выше заработная плата, тем выше доход населения, следовательно, домохозяйство может больше сберегать и выделять дополнительные средства на потребление или же оставить эти средства в качестве резерва на непредвиденные обстоятельства. Обратную тенденцию можно просмотреть при снижении уровня заработной платы.

Можно сделать вывод, что потребления и сбережения домашних хозяйств взаимосвязаны друг с другом, и зависят от средней заработной платы, но в каждой стране она различны. Рассмотрев таблицы видно, что в более развитых странах мира, таких как США, Германия, Великобритания доходы намного больше, чем в более мелких странах, значит и потребление, и сбережение в развитых странах больше.

Для того чтобы решить эту проблему и повысить доходы стран необходимо делать комплекс мероприятий по повышению средней заработной платы населения, для этого необходимо:

- Повышать квалификацию рабочих;
- Улучшать качество образования;
- Повышение производительности труда;
- Снижения уровня коррупций в государственной сфере.

Список использованных источников

1. Голубев, С.Г. Макроэкономика: Курс лекций / С.Г. Голубев, О.В. Володько, Ж.Г. Шумак; под ред. С.Г. Голубев. – Минск: ООО «Мисанта» , 2006. – 200с.
2. Официальная статистика Республики Беларусь [Электронный ресурс]. - Режим доступа: www.belstat.gov.by. – 1.03.2016.
3. Русский портал [Электронный ресурс] / Зарплатны в странах СНГ. –Режим доступа: http://www.opoccuu.com/zarplata-v-stranah-sng.htm. – Дата доступа: 2.03.2016.

Наумчик Анастасия
студентка
Дорощук Мария
студентка
Германович Наталья
ассистент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ: СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ

В условиях замедления экономического роста и снижения доходов государства, когда возникают угрозы резкого снижения уровня доходов населения и свертывания социальных программ, особую актуальность приобретают вопросы прочности социальной системы и поиска путей экономии государственных средств.

Согласно Закону Республики Беларусь «О республиканском бюджете на 2014 год» государство финансирует расходы на здравоохранение, образование, спорт, на выплату пенсий, пособий по нетрудоспособности, уходу за детьми, инвалидности и другие.

По итогам 11 месяцев 2014 г. объем средств, направляемых в социальную сферу, оказался чуть меньше – всего 23%. Следует отметить, что в настоящее время расходы на социальные нужды делится практически поровну между консолидированным бюджетом и Фондом социальной защиты населения (ФСЗН). Особенностью социально-экономической модели Беларуси является наличие у государства большого объема социальных обязательств. Реализуемая в Беларуси модель социально ориентированной рыночной экономики подразумевает реализацию значительных социальных гарантий со стороны государства в отношении населения, путем перераспределения существенной част.и совокупных доходов.

Согласно Закона Республики Беларусь «О бюджете Государственного внебюджетного Фонда социальной защиты населения Республики Беларусь на 2014 год» утверждены доходы в сумме 95,039 трлн рублей и расходы 93,632 трлн рублей с профицитом в 1,407 трлн рублей.

Бюджет ФСЗН за 11 месяцев 2014 год выполнен с профицитом, удельный вес доходов бюджета ФСЗН в ВВП составил 11,7 %, а расходов – 11,4 %. Поступления в бюджет ФСЗН за прошлый год складывались из страховых взносов предприятий и взносы индивидуальных предпринимателей.

Размер государственных расходов в Республике Беларусь составляет около 50% ВВП, что представляет собой огромные финансовые ресурсы, которыми распоряжается государство. Расходы на социальную сферу являются наиболее затратной частью социальной политики государства.

В структуре социальных расходов традиционно на первом месте образование, затем здравоохранение и социальная политика. Прошлый финансовый год не стал исключением. Расходы на образование в отличии от других социальных расходов показывают большую волатильность на протяжении года. Если сравнивать долю расходов на сферу образовательных услуг в III квартале 2014 г. с соответствующим периодом 2013 г., нужно отметить, что она снизилась на 6,1 п.п. с 42,2 до 35,1%.

За аналогичный период сократился на 3 п.п. удельный вес расходов на здравоохранение. Доля бюджетных затрат на физическую культуру, спорт, культуру и средства массовой информации остались неизменной – 8%. Возросли расходы на 3,1п.п. с 17,2 до 20,3 % на социальную защиту, пенсионное обеспечение госслужащих, молодежную политику, помощь в обеспечении жильем.

Помимо текущих расходов консолидированного бюджета на реализацию социальной политики есть также и капитальные расходы – за 9 месяцев 2014 г. они составили 5,3% ВВП, что на 1,1 п.п. меньше, чем в соответствующем периоде 2013 г/

Одним из приоритетов социально ориентированной рыночной экономики Беларуси является жилищное строительство. Население использует как собственные, так и заемные средства является лидером по финансированию жилищного строительства –50,9% к итогу.

Государство за счет бюджетных средств строит жилье для отдельных категорий граждан – военных, госслужащих, инвалидов и некоторых других. За период с 2010 по 2014 г. доля жилья, построенного за счет средств консолидированного бюджета увеличилась в 1,8 раза – с 3,9 до 7,2%. Государство строит арендное жилье для нуждающихся граждан. В данном случае оно выступает как экономический субъект, нацеленный на получение прибыли.

ПРОБЛЕМА. Мы считаем, что социальная политика в Беларуси в недостаточной степени использует методики оценки эффективности используемых подходов и редко анализирует эффективность (как экономическую, так и с точки зрения желательных социальных изменений – определяемую как «результативность») различных инструментов, которые могли бы способствовать достижению заявленных целей. Разработка методов комплексной оценки эффективности социальных программ, основанных на эмпирических данных, и включение этих методов в дизайн социальных программ на всех этапах их разработки и имплементации позволит повысить эффективность социальной политики в Беларуси.

РЕКОМЕНДАЦИИ

1. Разработка и реализация 3-х пилотных проектов социальных программ, использующих методологию оценки эффективности, основанной на

доказательствах. Проекты должны быть выбраны на основе критерия доступности корпуса данных, позволяющих предложить научно обоснованные меры по их реализации и оценке;

2. Создание инфраструктуры для внедрения принципов и практик государственной политики, основанной на доказательствах, в том числе через механизм государственного социального заказа: • Создание центра по разработке социальной политики при Министерстве труда и социальной защиты (один из вариантов – на базе управления комплексного анализа, используя опыт РФ); • Государственное финансирование (на конкурсной основе) исследований по разработке инструментов реализации социальных программ, основанных на эмпирических доказательствах. Схема финансирования должна быть построена таким образом, чтобы поощрять участие исследователей в региональных программах; • Разработка и внедрение курсов «Социальные индикаторы», «Разработка государственной политики, основанной на доказательствах» в программы подготовки государственных служащих, в первую очередь тех, кто участвует в реализации проектов по механизму государственного социального заказа;

3. Разработка национальной стратегии накопления и использования массива цифровых данных о социальных явлениях, т.н. BigData, включающую компонент обучения исследователей и практиков методике их использования в социальных исследованиях (DigitalSocialResearch)/

В настоящее время реализация социальной политики связана не только с успехами в экономической сфере, но эффективностью государственных финансов. Пока средств достаточно правительство не утруждает себя глубоким мониторингом социальной ситуации, достижения в социальной сфере начинают оцениваться и подменяются количественными экономическими показателями. Качество реализации социальной политики и выработки решений социальных проблем остаются без соответствующего внимания.

Правительство не осуществляет эффективную социальную политику, но продолжает сохранять институциональные дефекты системы распределительных отношений, не понимая, что речь идет не столько о недостатке ресурсов, сколько о механизмах их распределения.

Список использованных источников

1. Закон Республики Беларусь «О республиканском бюджете на 2014 год»

2. Анализ социальной политики Беларуси [Электронный ресурс] – 2015- Режим доступа: http://era-oikonomos.org/wp-content/uploads/2015/03/Oikonomos_Analiz-sots.-politiki.-Itogi-za-2014-god.pdf - дата доступа: 01.04.2016

Nogaybaeva Zhibek
PhD, Associate Professor
Togzhanova Leyla
PhD, Associate Professor
Shynybekova Ayzhan
PhD, Associate Professor
Narhoz University
Almaty
Kazakhstan

DIFFICULTIES STUDYING KAZAKH LANGUAGE BY FOREIGNER'S PERSPECTIVE

According to Cook, the tradition of excluding the native language from the second language classrooms had considerably limited «the possibilities of language teaching» (2001).Here it should be noted that nearly half the students switch back and forth between the Kazakh language and the English language when they do not want to make their speeches clear for everybody, i.e. show identity with a certain group. The overwhelming majority of learners (74%) switch from Kazakh to English to attract the listeners' attention. Most of the students (60%) switch when there is no equivalence of a word in one of the languages. However, as it is shown from Table 3, nearly half the respondents tend to switch back and forth between languages when an interlocutor does not understand the meaning of a word or expression. Approximately the same number of respondents (46%) disagrees with this statement. We assume that this situation is interpreted by the fact that target language exclusivity is considered as a positive phenomenon; therefore, students try to convey the meaning of a word or an expression by means of linguistic tools of a target language.

Some reasons for code switching have also been identified during the study. Kazakh-English code switching is used to attract the attention of the interlocutors, to convey more precise meaning, and make speech expressive. Code switching also serves as a means of identifying with a specific group. Kazakh-English code switching happens when the students do not know the appropriate word or expression and when there is no equivalent word in one of the languages.

A favorable environment is created for students and the process of language learning becomes more efficient. Students do not feel lost and feel satisfied in the process of language learning. However, as mentioned previously, many respondents do not switch forth and back between languages which is apparently interpreted by the fact that the use of only English is mostly encouraged by a teacher and code switching is regarded as a negative phenomenon.

The issue of code switching is currently studied from different perspectives and the attitude of a learner, speaking personality, towards code switching is one of the important ones. Code switching in educational environment is an unavoidable and necessary phenomenon.

At a more general level, if we had answers to these questions, they would prove important in terms of the articulation of a theory of the mind and language specifically with respect to the integration of hypothesised innate principles of language and language-specific properties in the development of a particular language grammar. In addition, results would uniquely inform us concerning how a learner moves from an 'initial' state to an 'end' state in grammar construction The L1 acquisition of relative clauses in English has a long and welldocumented history. Some of the early studies to which we make critical reference in this paper include Goodluck and Tavakolian, 1982; Hamburger, 1980; and Hamburger and Crain, 1982 among others. These studies have provided both natural speech samples as well as controlled experimental data.

Results and discussion

The inculcation of children with language skills, naturally, is not confined to the home. Among respondents of the titular nationality, more than 20 percent have not been able to place their children in a kindergartenwhere Kazakh is the language of upbringing and instruction. Superimposed on this indicator, naturally, is the overall shortage of kindergartens and their high cost. Many Russians as well (16 percent) were not able to place their children in Russian kindergartens. About 16 percent of Kazakhs with school-age children were not able to place them in Kazakh-language schools and 4 percent were not able to place them in Russian-language schools.

Language acquisition is blocked by genuine difficulties being experienced by today's system ofeducation. In our higher educational institutions, as we know, the principallanguage of instruction is Russian, and this situation cannot bechanged now without impairing the training of future specialistswe need to affirm that the program for developing theKazakh language in its official ranking has essentially failed to produce results. The place that Kazakh occupies in the social-communicative realm is not in accord with its proclaimed status. It hardly performs official functions, or performs them only formally. The number of persons who are fluent in Kazakh has not increased very much, and basically it is among Kazakhs themselves, the overwhelming majority of whom have developed genuine bilingualism. Kazakh's functions continue to be limited to the household and traditional culture, and the farther from this sphere one goes, the more the Russian language assumes the main communication role. It is reasonable to suggestthat as market relations become more established, the Kazakh language will yield even more ground; one example is in advertising. One positive change is the increase in the number of Kazakhs who have to be consistent, flexible, and balanced. The policy can be effective only if a number of tasks are resolved and certain conditions are met. It is necessary to strive for genuine, universal bilingualismthat is stipulated as obligatory in all state-legal enactments. On the one hand, bilingualism must be viewed as a transitional stage during which Kazakh will gradually come to be adopted in everyday life; on the other hand, bilingualism needs to be viewed as a guarantee that the Russian language will remain in use among part of the population. In other words, the Kazakh language

cannot develop and expand its entire functional zone by rejecting Russian; it has to draw on it for support. As a means of consolidating the nation, the official language does not always perform this function automatically.

Conclusions

Kazakh-English code switching is used to attract the attention of the interlocutors, to convey more precise meaning, and make speech expressive. Code switching also serves as a means of identifying with a specific group. Kazakh-English code switching happens when the students do not know the appropriate word or expression and when there is no equivalent word in one of the languages.

The issue of code switching is currently studied from different perspectives and the attitude of a learner, speaking personality, towards code switching is one of the important ones. Code switching in educational environment is an unavoidable and necessary phenomenon. We think that it contributes to efficient second language learning.

References:

1. Kazakh-English Code Switching and its Role in the Educational Space of Kazakhstan. DamiraAkynova
2. The Cumulative-Enhancement Model for Language Acquisition: Comparing Adults' and Children's Patterns of Development in First, Second and Third Language Acquisition of Relative Clauses. Suzanne Flynn, Claire Foley & Inna Vinnitskaya.
3. The Present Language Situation in Kazakhstan. M. M. Arenov& S. K. Kalmykov Russian Social Science Review, 38:3, 56-64
4. Languages in a Global World: Learning for Better Cultural Understanding. Chiesa, Bruno Della, Ed.; Scott, Jessica, Ed.; Hinton, Christina, Ed. OECD Publishing NJ3.

Оганезова Анна
к.е.н., доцент
Харківська медична академія післядипломної освіти
м. Харків
Україна

СЛУЖБА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЗА МІСЦЕМ РОБОТИ ЯК ФОРМА КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Сталий соціально-економічний розвиток будь-якої країни залежить від стану її трудових ресурсів, якість яких визначається чисельністю і рівнем здоров'я населення працездатного віку. В сучасній Україні охорона здоров'я працюючого населення набуває стратегічного значення в зв'язку з ростом захворюваності, інвалідності, смертності. Стан здоров'я впливає на національну економіку. Втрати розвинених країн, пов'язані з хворобою працівників, становлять близько 4% ВВП, в Україні – 60 млрд. грн. щорічно[1].

Сучасні виклики (інвалідність, хвороба, висока вартість лікування), пов'язані зі здоров'ям працюючого населення, актуалізують необхідність посилення соціальної відповідальності всіх суб'єктів господарювання. У цих умовах соціальна відповідальність бізнесу в охороні здоров'я зростатиме, так як його «проміжне» становище в ієрархії суб'єктів соціальної відповідальності (працівник, бізнес, держава) дає можливість знайти компроміс у мінливих умовах. Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) - це імплементоване в корпоративне управління певний тип соціальних зобов'язань (в більшості своїй добровільніх) перед працівниками, партнерами, інститутами громадянського суспільства и суспільством в цілому [2, с.71].

В Україні держава реалізує свою відповідальність перед працівниками через систему охорони здоров'я шляхом проведення профілактичних медичних оглядів та подальшої диспансеризацією в центрах первинної медико-санітарної допомоги. Однак, ці заходи є неефективними і недостатними [3; 4, с.18].

Тісний зв'язок між станом здоров'я працюючих і умовами праці передбачає залучення роботодавців до забезпечення здоров'я працюючих, зокрема, у виборі його конкретних форм з урахуванням суспільного інтересу[5]. Спостерігається тенденція до розвитку добровільних програм за місцем роботи (добровільного медичного страхування; служби охорони здоров'я за місцем роботи; одноразові виплати в разі необхідності), які гарантують допомогу саме своїм працівникам.

Політика охорони здоров'я в Україні, яка заснована на обмеженні участі держави, об'єктивно веде до підвищення значення підприємства як суб'єкта соціальної відповідальності. Організація служби охорони здоров'я за місцем роботи (СОЗ) може розглядатися як форма КСВ.

Відповідно до Конвенції МОП 1985 р. СОЗ – це служби, які мають в основному профілактичні функції та відповідають за консультування роботодавців, працівників і їхніх представників на підприємстві для встановлення і підтримання безпечних і здорових умов праці, які сприятимуть оптимальному фізичному і душевному здоров'ю щодо роботи [6]. Ці служби мають ряд переваг для працівників і підприємств: вони забезпечують кращий доступ для працівника до медичної допомоги і повніше врахування впливу виробничого середовища на його здоров'я. Для підприємств СОЗ дають можливість оптимізації витрат, в тому числі і за рахунок більш повного врахування потреб працівників та самостійного вибору послуг, що надаються. В європейських країнах СОЗ об'єднані в три групи [7, с. 145]:

• профілактичні заходи, пов'язані з відвідуванням робочих місць, організацією першої медичної допомоги і медичних оглядів (Бельгія, Франція, Німеччина, Нідерланди);

• профілактичні заходи в поєднанні з окремими лікувальними функціями, як на обов'язковій, так і добровільній основі (Австрія, Фінляндія, Італія, Швеція);

• комплексне обслуговування працюючих, включаючи і профілактику, і лікування (Ісландія, країни східної Європи).

Розвиток СОЗ визначається розміром підприємства: вони найбільш розвинені на великих підприємствах. У ряді країн встановлено норми чисельності працюючих, що визначають необхідність організації СОЗ, наприклад, понад 50 осіб – в Бельгії, понад 100 осіб – в Іспанії.

Можна виділити два підходи до охоплення працюючих: СОЗ створюються тільки на тих підприємствах, де в цьому є реальна потреба (Данія, Швеція, Норвегія); СОЗ охоплюють всіх працюючих (Бельгія, Фінляндія, Франція). У більшості держав відповідальність за фінансування СОЗ несуть роботодавці, в деяких вони фінансуються безпосередньо державою або через соціальне страхування. У скандинавських країнах роботодавці повинні фінансувати СОЗ, але мають право на субсидію від держави, яка покриває до 60% витрат на організацію і підтримку подібних служб. У Франції та Німеччині відповідні органи детально регулюють, скільки часу в середньому персонал СОЗ повинен витрачати і на які дії, наприклад, відвідування робочих місць або медичні огляди.

В Україні такі служби отримали назву «медико-санітарні частини». До початку 1990-х рр. в Україні практично всі працівники, зайняті у виробничих галузях і ряді інших галузей, були охоплені системою медико-профілактичного обслуговування, яка забезпечувала не тільки профілактичні та лікувальні заходи, але і включала програми по формуванню здорового способу життя, в т.ч. організацію занять спортом, здорового харчування на робочому місці, стимулювання відмови від шкідливих звичок. За роки незалежності кількість медсанчастин, заводських лікарень, поліклінік, профпатологічних ліжок, цехових лікарів зменшилася в 8-11 разів [4, с. 18]. На сьогоднішній день лише найбільші та фінансово забезпечені підприємства вкладають кошти в поліпшення умов праці та охорону здоров'я своїх працівників: ДТЕК, Метінвест, ПАТ «Сєвєродонецьке об'єднання «Азот». Серед підприємств м.Харкова медико-санітарні частини збереглися на ВАТ «Турбоатом», АТ «ХТЗ», АК «Харківобленерго», НВП Хартрон-Плант, ПАТ «Харківський коксовий завод», Зміївскій ТЕС, ПАТ «Центренерго», ДП «Електроважмаш».

Ситуація в сфері охорони здоров'я працівників, яка обумовлена зміною соціально-економічної системи, обмеженням участі держави в соціальній політиці, змінює розстановку сил між суб'єктами соціальної відповідальності, вимагає формування механізмів інституціоналізації КСВ, однією з форм реалізації якої можуть бути СОЗ. Важливість розвитку СОЗ визнається на міжнародному рівні, де склалася розгорнута система їх регулювання в рамках таких організацій як МОП, ВООЗ та ЄС. Для України з урахуванням її історичного і сучасного досвіду охорони здоров'я на виробництві та структурних змін в галузі охорони здоров'я, розвиток служб охорони здоров'я за місцем роботи видається

перспективним, особливо її базової моделі BOHS (basicoccupationalhealthservices) [8]. Базові служби охорони здоров'я за місцем роботи BOHS необхідні для захисту і просування здоров'я працюючих, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням незалежно від сектора економіки, розміру підприємства, географічного розташування та умов трудового договору. Головнимметодом їх діяльності є первинна медична допомога.

Список використаних джерел

1. Сучасний стан охорони праці в Україні // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://profspilka.kiev.ua/publikacii/novyny/4186-suchasniy-stan-ohoroni-prac-v-ukrayin.html

2. Колот А. М. Корпоративная социальная ответственность: современная философия, проблемы усвоения // Экономика Украины. – 2014. – №3 (620). – С.70-82.

3. Отвага І. Не заощаджувати на здоров'ї // Охорона праці. – 2011. – №12. – С.48-50.

4. Кундієв Ю. І., Нагорна А. М., Соколова М. П., Кононова І. Г. Динаміка професійної захворюваності в Україні та досвід інституту медицини праці НАМН України / Ю.І.Кундієв, А.М.Нагорна, М.П.Соколова, І.Г.Кононова// Укр. журн. з пробл. мед. праці.– 2013.– № 4(37).– С.11-22.

5. Жаліло Л. І. Консолідація суспільних заходів зі збереження та покращення здоров'я українського народу [Електронний ресурс] / Л. І. Жаліло, О. І. Мартинюк, Г. М. Надута // Державне будівництво: електронне наукове фахове видання. – 2008. – № 1. – Режим доступу до журн.: http://www.nbuv.ua

6. МОТ. Официальный сайт / [Электронный ресурс] / URL: Режим доступу:http://www.ilo.org/ilolex/english/ (дата обращения: 18.03.2016).

7. Чубарова Т.В. Социальная ответственность в рыночной экономике: работник, бизнес, государство. СП.: Нестор история, 2011. – 320 с.

8. Rantanen J. Basic occupational health services–their structure, content and objectives. SJWEH Suppl 2005: no 1:5–15.

Олещенко Яна
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Правове регулювання – це певний процес, обумовлений об'єктивними та суб'єктивними чинниками, такими, як: рівень зрілості та стійкості суспільних відносин, рівень соціальної структури суспільства, стан економічного розвитку суспільства, загальний рівень правової культури населення та інші.

Основними формами правового регулювання економічних процесів є : Конституція та закони України; укази й розпорядження Президента України;

постанови та інші акти Верховної Ради; постанови та розпорядження Кабінету Міністрів, нормативно-правові акти центральних органів (міністерств, відомств); нормативні акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Правового регулювання як сукупності різноманітних форм та засобів юридичного впливу держави на поведінку учасників суспільних відносин, що здійснюються в інтересах всього суспільства або певного колективу чи особистості, з метою підпорядкувати поведінку окремих суб'єктів встановленому в суспільстві правопорядку.

Правове регулювання передбачає впорядкування, юридичне закріплення та охорону суспільних відносин шляхом застосування правових засобів. Сферою правового регулювання є ті суспільні відносини (економічні, політичні, культурні, національні, релігійні та інші), які потребують правового впливу. Ці відносини складають предмет правового регулювання.

Сферою правового регулювання є різні види відносин, а саме: економічні, політичні, духовно-культурні, національні, релігійні тощо, які відрізняються своєю цілеспрямованістю, змістом та формою.

При встановленні сфери правового регулювання варто враховувати певні моменти: правом повинні бути врегульовані найбільш суттєві суспільні відносини, які періодично виникають, мають принципове значення для держави, об'єднань громадян, окремих осіб (наприклад, об'єднання у політичні партії, здійснення підприємницької діяльності - це нові для України суспільні відносини, які були врегульовані нормами права); зміни, що відбулися в існуючих суспільних відносинах, повинні бути відображені у праві (наприклад, у сфері охорони здоров'я поряд з безкоштовними медичними послугами виникають та знаходять правове закріплення платні медичні послуги); розвиток існуючих суспільних відносин повинен стимулюватись за допомогою права (наприклад, поряд з будівництвом за державні кошти з'являється будівництво за кошти інвесторів); право впливає на виникнення нових відносин та здійснює їх регулювання, якщо вони потребують і піддаються юридичній регламентації; суспільні відносини потребують регламентування, якщо вони відображаються у свідомій вольовій поведінці суб'єктів (право не може регулювати поведінку психічно хворих осіб чи тих, що перебувають під гіпнозом); правом регулюються тільки ті відносини, які виникають між суб'єктами, об'єднаннями громадян тощо. Не є предметом правового регулювання явища об'єктивної дійсності (фізичні, біологічні, природні процеси), за умови, що вони не перетворюються у конкретні юридичні факти

Ефективне правове регулювання забезпечує захист прав особистості, стабільність, порядок і організованість суспільства, реалізацію перспектив соціального та економічного розвитку.

Для правового регулювання характерні певні особливості: воно носить цілеспрямований характер, оскільки виступає певним регулятором суспільних відносин, впорядковуючи їх за допомогою права на рівні суспільства; має організаційний та упорядкований характер, тобто здійснюється за допомогою певних засобів; правове регулювання повинно бути спрямовано на досягнення певних цілей, а тому носить результативний характер; воно має певний предмет та сферу правового впливу, які усвідомлюються суб'єктами і суспільством та мають для них певне значення; забезпечується певними методами, які чи координують діяльність суб'єктів у сфері права, чи здійснюються за допомогою їх субординаційної підлеглості у процесі виконання або використання норми права; має визначені стадії, що передбачають насамперед правову регламентацію суспільних відносин, виникнення суб'єктивних прав і юридичних обов'язків та їх реалізацію.

Список використаних джерел

1. Правове регулювання: проблеми підвищення ефективності // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. - Вип. 7. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Спілка юристів України, 2000. – С. 58-64.

2. Проблеми виміру ефективності правового регулювання // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. - Вип. 8. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України; Спілка юристів України, 2000. – С. 20-26.

3. Функціональне призначення правового регулювання // Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. - Вип. 10. – К.: Ін- т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2001.– С. 27-35.

4. Правове регулювання як засіб відображення та гарантування гуманітарної культури суспільства // Сучасна гуманітарна культура: науково- методологічні засади: Аспірантські читання. Наукові доповіді та повідомлення. - К.: Вид-во «КІТЕП», 2000. – С. 45-47.

5. Чітке визначення предмету правового регулювання суспільних відносин як шлях зближення правових систем // Європа, Японія, Україна: шляхи демократизації державно-правових систем. Матеріали міжнар. наук. конфер. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2000. – С. 302-307.

6. Функціональне призначення правового регулювання // Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку. Збірник матеріалів міжвуз. наук. студент. конфер. – Вип. 2. – К.: Київський університет права, 2002. – С. 43-46.

7. Способи правового регулювання як засіб підвищення його реальності // Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку. Збірник матеріалів міжвуз. наук. студент. конфер. – Вип. 3. – Київський університет права, 2002. – С. 31-34.

8. Правового регулювання функціональне призначення // Міжнародна поліцейська енциклопедія / Відп. ред. Ю.І. Римаренко, Я.Ю. Кондратьєв, В.Я. Тацій, Ю.С. Шемшученко. – К.: Концерн «Видавничий Дім «Ін Юре», 2003. – Т. І. – С. 786-790

Олійник Наталія
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Ринок цінних паперів є важливою складовою соціально-орієнтованої ринкової економіки, що сприяє оздоровленню і укріпленню фінансової системи країни, створенню необхідних резервів капіталу, залученню вітчизняного та іноземного капіталу, вільному та ефективному переливу фінансових коштів із малорентабельних галузей та регіонів у високорентабельні, а також із сегментів ринку, де є надлишок капіталу, у сегменти, де відчувається його брак.

Система регулювання ринку цінних паперів охоплює:

- регулятивні органи (державні органи, СРО);
- регулятивні функції та процедури (реєстраційні, ліцензійні, наглядові);
- законодавчу інфраструктуру ринку (регулятивні норми, що діють на фондовому ринку);
- етику фондового ринку (правила ведення чесного бізнесу);
- традиції та звичаї.

Державне регулювання має забезпечувати захист суспільних інтересів, справедливість і рівноправність ринку та доступність і відкритість інформації. Функції регулювання і контролю за ринком цінних паперів держава здійснює шляхом формування спеціальних структур, потреба в яких зумовлена організацією реєстрації випусків цінних паперів і професійних учасників ринку цінних паперів; специфікою способів регулювання, пов’язаних з контролем за наданням великих масивів інформації; необхідністю постійної адаптації законодавства та підзаконних норм фондового ринку, який швидко розвивається і змінюється; необхідністю для широкого загалу інвесторів створення органу, здатного захистити їхні інтереси.

В статті 2 Закону України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» вказано що,державне регулювання ринку цінних паперів здійснюється з метою:

- реалізації єдиної державної політики у сфері випуску та обігу цінних паперів та їх похідних;
- створення умов для ефективної мобілізації та розміщення учасниками ринку цінних паперів фінансових ресурсів з урахуванням інтересів суспільства;
- одержання учасниками ринку цінних паперів інформації про умови випуску та обігу цінних паперів, результати фінансово-господарської діяльності емітентів, обсяги і характер угод з цінними паперами та іншої інформації, що впливає на формування цін на ринку цінних паперів;

- забезпечення рівних можливостей для доступу емітентів, інвесторів і посередників на ринок цінних паперів;
- гарантування прав власності на цінні папери;
- захисту прав учасників фондового ринку;
- інтеграції в європейський та світовий фондові ринки;
- дотримання учасниками ринку цінних паперів вимог актів законодавства;
- запобігання монополізації та створення умов розвитку добросовісної конкуренції на ринку цінних паперів;
- контролю за прозорістю та відкритістю ринку цінних паперів.

Основні функції фондових бірж – це: мобілізація та концентрація тимчасово вільних грошових нагромаджень та заощаджень шляхом продажу цінних паперів біржовими посередниками на первинному і вторинному ринках; кредитування та фінансування держави і приватного сектора шляхом придбання їхніх цінних паперів на первинному ринку, а також біржових спекулянтів і фінансово-кредитних закладів на вторинному ринку; концентрація операцій з цінними паперами, встановлення цін на них, що відбивають рівень попиту та пропозиції, а також формування фіктивного капіталу; забезпечення публічності цінний паперів.

Фіксування та публікування біржою цінних паперів на конкретний період дає змогу акціонерним компаніям і державі розв'язувати питання про умови та доцільність випуску паперів у той чи інший період. Публічність курсів та можливість продажу цінних паперів через біржу дає умови для широкого використання їх як засобу забезпечення банківських позичок.

На сучасному етапі РЦП України значно відстає від рівня його розвитку як у промислово розвинених країнах, так і у країнах із розвиненою економікою, не відповідає потребам економіки. Нерозвиненість РЦП обумовлена низкою проблем: відсутністю дієвої стратегії розвитку фондового ринку; відсутністю Центрального депозитарію на верхньому рівні депозитарної системи; переважанням в Україні неорганізованого ринку цінних паперів; немає системної інфраструктури фондового ринку, а діє певний набір її інститутів (організатори торгівлі, депозитарії, реєстратори); проведенням більшості операцій організованого ринку торговельними системами за великої кількості бірж; відсутністю дієвої системи захисту прав інвесторів та акціонерів тощо.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України «Про концепцію функціонування і розвитку фондового ринку в Україні» ринок цінних паперів визначається як багатофункціональна система, яка сприяє акумулюванню капіталу для інвестицій у виробничу та соціальну сферу, структурній перебудові економіки, позитивній динаміці соціальної структури суспільства, підвищенню добробуту громадян за рахунок володіння та вільного розпорядження цінними паперами, підготовленості населення до ринкових відносин.

Ринок цінних паперів – це особлива сфера ринкових відносин, де завдяки продажу цінних паперів здійснюється мобілізація фінансових ресурсів для задоволення інвестиційних потреб суб'єктів економічної діяльності. Ринок цінних

паперів ще називають фондовим ринком. Це пов'язано з тим, що цінні папери за своєю економічною суттю є відображенням певних фондів - матеріальних або грошових.

Список використаних джерел

1. Портфельне інвестування Навч. посібник / А. А. Пересада, О. Г. Шевченко, Ю. М. Коваленко, С. В. Урванцева. - К.: КНЕУ, 2004. - 408 с.
2. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовт. 1996 р. № 448/96-ВР // Закони України.
3. Міркин Я. М. Цінні папери і фондовий ринок. - М.: Перспектива, 2005.
4. В.В.Колесник Ринок цінних паперів:-К.:ИГПАН України-2002.
5. Колесник В.В. Ринок цінних паперів і принципи правового регулювання. Київ, 2003 р.

Онищенко Наталія
к.е.н., доцент
Кім Людмила
магістр
Одеський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»
м. Одеса
Україна

СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ У ВНЗ

Причетність українського суспільства до світової цивілізації в сучасних умовах господарювання з впровадженням реформаторських ідей визначається, насамперед, ступеням його інтелектуалізації, зокрема і головним рівнем розвитку української освіти. Сучасний світ розвивається під впливом нових важливих глобальних тенденцій, які впливають не тільки на форму і характер функціонування. але і на самі завдання вищої школи. Знання пересікають кордони без віз, дозволів і цензури, що надає можливість людям теоретично осмислити, порівнювати, аналізувати і узагальнювати практичні кроки досягнення кращого життя. Тому в Україні з становленням системи сучасної освіти, освіта має бути віднесена до найвищих національних пріоритетів.

Сьогодні особлива увага зосереджується на вищий освіті, яка розглядується не тільки як інституція для задоволення фахових потреб особистості, а й як духовна необхідність сучасної людини, але у реформаторській діяльності на освітянський ниві чітко простежуються недоліки концептуального характеру, які можуть мати значні негативні наслідки у майбутньому для всієї системи освіти в цілому.

Початок XXI сторіччя ознаменувався зростанням уваги суспільства до вищої освіти, модернізація якої стала об’єктивною необхідністю. Вища освіта у

цивілізованому світі є не просто засобом задоволення фахових потреб особистості, вона в значній мірі є духовною необхідністю суспільства.

Варто зазначити, що значення молоді у поступальному розвитку людської спільноти важко переоцінити. За будь-яких часів, ледве людство стало усвідомлювати себе творцем власного буття, його найкращі сподівання неодмінно пов'язувались з молоддю, прийдешніми поколіннями.Не є в у цьому виключення і наше сьогодення. Коли не можна не рахуватися з молоддю,з її потенціалами, ідеалами, інтересами, сподіваннями,з її радикалізмом і нетерпимістю до всього оманливого і хибного, з її відвертістю та прямотою.

Молодіжне середовище – це лабораторія, яка виробляє та апробує невідомі раніше цінності, відносини, моделі поведінки, культурні норми та зразки. Вступ у життя української молоді супроводжується динамічними та неординарними процесами, де зміни є не лише політичної системи або економічних механізмів господарювання, а вражаючою є зміна системи духовних. моральних цінностей, ідеалів та орієнтацій, тому вища освіта повинна стати ефективним орієнтиром, для забезпечення майбутнього, тому молодь України нині знаходиться на етапі зміни ідейних, моральних орієнтирів.

Слід зазначити, що у будь-який період історії стан педагогічної думки, і якість освіти визначався наявністю чи відсутністю державності. Державні очільники усвідомлювали значення освіти в розвитку власного народу. В підвищенні його ролі в державотворенні в виборюванні національних інтересів. Саме тому вони сприяли вдосконаленню освіти, книгодрукування, збирали високоосвічених людей, підтримували й фінансували освітні заклади. Завдяки цьому в період власної державності Україна мала освіту грунтовнішу, ніж у деяких європейських країнах, що підсилювало її статус.

Аналізуючи питання якості послуг вищої освіти необхідно відмітити, що реалізація основних положень Національної доктрини виявила цілу низку об'єктивних і суб'єктивних перешкод на шляху модернізації освіти. Насамперед йдеться про недофінансування освітньої галузі, корупцію, бюрократизм, неготовність освітян до перетворень, брак молодих управлінських кадрів, здатних проводити необхідні зміни,але якщо на початковому етапі спостерігались певні зрушення, то в останні роки намітилась стійка тенденція екстенсивного розвитку освіти,яка зводить нанівець усі попередні досягнення наукових розробок. При цьому не беруться до уваги розробки засновників теорії (людського капіталу), видатних учених-економістів, нобелівських лауреатів Геррі Беккера і Теодора Шульца, які довели, що чистий прибуток від інвестицій у вищу освіту складає 12-14% на рік, змушують замислитись на такі статистичні дані про розподіл фінансових ресурсів у розвинених країнах світу.

Відтворення суверенної України є завданням багатогранним, тому так важливо визначити та раціонально використати всі можливі резерви, важелі і чинники економічного зростання, також унікальним і невичерпним резервом економічного зростання є науково-технічний процес. За даними довгострокових спостережень,

він займає 60-80% у загальному балансі резервів. Світовий досвіт переконує, що єдиним шляхом економічного і соціального розвитку є саме науково-технічний прогрес, широкомасштабне використання вітчизняних і світових науково і технічних досягнень, новітніх технологій. Для цього українській державі потрібен достатній інтелектуальний, науково-технічний, інженерний та виробничий потенціал,тільки за умов його систематичного нарощування, оптимізації, оновлення можна розраховувати на взаємовигідне міжнародне наукове співробітництво, а також на технічне та технологічне оновлення виробництва, де основну роль будуть відігравати висококваліфіковані фахівці. Але критичним залишається стан фінансування освіти, недостатнім є рівень оплати праці працівників освіти. Державної підтримки потребують також дошкільна, загальна середня освіта у сільський місцевості, професійно-технічна освіта, ВНЗ, навчання здібних та обдарованих учнів і студентів.

В останні роки Україна зазнала надзвичайно великих економічних збитків через те, що не були створені умови для науково-технічного розвитку країни. Факт фізичного розпаду вже сформованих продуктивних сил, науково-технічного та інтелектуального потенціалу України визначається навіть її керівництвом. Майже повністю знецінилися мотиваційні стимули до творчої праці, відбувається масова дискваліфікація науковців та інженерів, суттєве скорочення чисельності науково-технічних організацій та науковців асигнування на розвиток науки скоротилися. Деградує інноваційна та інвестиційна діяльність, зменшується кількість науково-технічних, економічних розробок. Переважна більшість наукових колективів не має достатніх замовлень, фінансових ресурсів, працює у кращому випадку в чверть сили. Більшість дослідників сходиться на думці, що українська освіта на сучасному етапі перебуває у кризовому стані. По суті, держава не виконує своїх зобов'язань перед освітянами і не вирішує їхніх проблем, школа і наука втратили позиції в системі стратегічних пріоритетів суспільства. Причини такого катастрофічного занепаду освітньої галузі необхідно шукати не лише в нестабільній соціально-економічній ситуації, недосконалій структурі державного управління, а і думках всіх фахівців.

Отже модернізацію освітньої галузі необхідно починати з реалізації вже ухвалених законів, які передбачають пріоритетне фінансування дошкільних закладів, школи, ВНЗ і науки. Повністю поділяємо пропозицію експертів заборони ухвалення Закону про державний бюджет, якщо відповідні розділи в ньому не відповідають статті 57 «Закону про освіту».

Наступним кроком має стати пошук внутрішніх резервів освіти шляхом оптимізації мережі навчальних закладів, створення потужних освітніх комплексів на основі провідних університетів, що дозволить акумулювати необхідні якісні ресурси, посилити кадровий потенціал, інтегрувати навчальну, дослідницьку, виробничу діяльність в єдиний процес. Крім того, в умовах профілізації старшої школи недоцільно відмовлятись від профілізації вишів. їх підпорядкування

відповідним міністерствам і відомствам, щоб зберегти унікальний досвіт підготовки фахівців з урахування галузевої специфіки. Також потребують удосконалення і критерії оцінки якості навчальних закладів, де найважливішими з яких мають стати якість освітньої підготовки випускників, кваліфікація професорського-викладацького складу, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення викладання. Необхідно поєднати сучасні вимоги до майбутніх фахівців (міжнародне співробітництво, участь у науково-дослідних і професійних проектах, достатній рівень практичної підготовки.

Зміни які відбуваються в освіті під впливом глобалізації та європейської інтеграції, повинні сприяти розробці нових вимог до інтелектуального капіталу. І в зв'язку з цим не викликає сумніву актуальність проблеми модернізації освіти в Україні, і зокрема впровадження інноваційних технологій у вищій освіті.

На сьогодні недостатньо, щоб освіта відповідала вимогам сучасності, вона має випереджати розвиток суспільства,тому , як слушно зазначає український вчений В. Кремень, «модернізуючи освіту, маємо по-новому відповісти на ряд запитань: чого навчити, як учити, на чому вчити, скільки вчити.

Список використанихджерел

1. ДСТУ ISO 9001:2009Системи управління якістю. Вимоги
2. За заг.ред. В. С. Загорського.Управліннякістюосвіти у вищих навчальних закладах.Львів- 2011

Оніщенко Анна
студентка
Прощаликіна Аліна
к.е.н., доцент
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
м. Черкаси
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВНОЇ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

На сучасному етапі перетворень в Україні особливого значення набуває соціальна спрямованість економічних змін і наслідки їх впливу на систему пенсійного забезпечення. Еволюція пенсійного та соціального забезпечення відображає розвиток держави як цілісного суспільного утворення, а також економічних і фінансових відносин у країні.Проте, існуюча нормативно-правова база, яка регулювала державну систему пенсійного забезпечення мала певні недоліки, пов'язані з переобтяженням системи законодавства, дублюванням та суперечностями з іншими діючими правовими нормами в цій сфері. Саме тому дослідження правового регулювання та організації пенсійного забезпечення в Україні є нагальним і необхідним напрямом наукового пошуку.

Досліджували удосконалення механізму правового регулювання пенсійного забезпечення такі вітчизняні вчені: Б.О. Зайчук, Б.С. Юровський, О.Б. Зарудний, К.І. Козлов, Е.М. Лібанова, Б.О. Надточій, І.М. Сирота,Є.М. Чертикін, І.М. Ткачук та ін. Разом із тим питання ефективного нормативно-правового регулювання в системі пенсійного забезпечення залишається одним із ключових напрямів державної соціальної політики.

Пенсійне забезпечення – важлива складова системи соціального захисту населення як нинішніх пенсіонерів, так і працюючих громадян, які повинні в процесі трудової діяльності заробити гідну пенсію.На 1 січня 2016 року частка пенсіонерів у складі населення України становила 28,8% (у 2015 – 28,3%) [5].

Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні здійснюється відповідно до вимог нормативно-правових актів України. Одним із перших базових законів, якими регулювались пенсійні відносини в Україні, став Закон»Про пенсійне забезпечення», який був схвалений 5 січня 1991 року [1].Відповідно до нього національна солідарна пенсійна система переходила до функціонування на страхових засадах, коли у грудні 1990 р. було створено Українське республіканське відділення Пенсійного фонду СРСР, на базі якого в січні 1992 р. засновано Пенсійний фонд України.

Згідно із ст. 2 Закону «Про пенсійне забезпечення» виділяють наступні види трудових пенсій (повних або неповних): пенсії за віком; пенсії за вислугою років; пенсії з інвалідності; пенсії в разі втрати годувальника [1].

Проте, Закон України «Про пенсійне забезпечення» майже нічим не відрізнявся від аналогічного Закону СРСР 1990 р. Винятком стало суттєве розширення пільгових категорій пенсіонерів, які отримали право на достроковий вихід на пенсію. Найбільш вагомим недоліком цього закону було те, що він не враховував демографічного чинника під час створення пенсійної системи. Адже, процес старіння населення є об’єктивним соціальним феноменом, який треба враховувати під час побудови пенсійної системи.

Стаття 9-1 Кодексу законів про працю України, а також закони України «Про підприємства», «Про підприємництво», «Про акціонерні товариства» та деякі інші правові акти свого часу стали законодавчою базою для створення недержавних пенсійних фондів.

У 1993 р. Міністерство праці розробило новий програмний документ – «Концепцію соціального забезпечення населення України», девперше було запропоновано комплексну реформу національної системи соціального забезпечення. Верховна Рада України схвалила Концепцію 21 грудня 1993 р. Тоді ж з метою реалізації даної Концепції було розроблено рамковий Закон України «Основи законодавства України про загальнообов’язкове державне соціальне страхування», який у січні 1998 р. був ухвалений Верховною Радою України.

Незабаром Верховна Рада України прийняла нове пенсійне законодавство, наближене до європейського рівня, що ґрунтується на принципах соціальної, фінансової стабільності та сприяння економічному розвитку.

Базовим законом пенсійного забезпечення є Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 р. (Закон набрав чинності з 1 січня 2004 р.) [2]. Цей Закон розроблено відповідно до Конституції України та Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Із прийняттям Закону «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» дещо змінились акценти в розумінні поняття, змісту та ознак пенсій [2]. Головним серед них є визначення страхового характеру більшості пенсій, встановлення залежності їх призначення та отримання від факту участі громадян в системі соціального страхування, від тривалості страхового стажу та сум страхових внесків.

Сучасне законодавство про пенсійне забезпечення базується на Конституції України [3], складається із законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [2], «Про недержавне пенсійне забезпечення» [4], а також законів, якими встановлюються умови пенсійного забезпечення, міжнародних договорах з пенсійного забезпечення, та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до законів про пенсійне забезпечення, що регулюють відносини у сфері пенсійного забезпечення в Україні.

Крім того, на даний час пенсійне забезпечення населення України регламентується ще рядом законів України: «Про затвердження прожиткового мінімуму», «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», «Про статус і соціальну захищеність громадян, потерпілих в результаті Чорнобильської катастрофи», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців і членів їх сімей», «Про пенсійне забезпечення військовослужбовців і осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ», «Про державну службу», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про статус народного депутата України», «Про державну підтримку засобів масової інформації і соціальний захист журналістів», «Про статус суддів», «Про прокуратуру» тощо.

Нині питання пенсійного забезпечення в Україні регулюються понад тридцятьма законами, які встановлюють спеціальні умови пенсійного забезпечення окремих категорій і нерідко дублюють норми однин одного. Тому актуальним стає питання систематизації пенсійного законодавства, вироблення єдиних методологічних підходів до правового регулювання у сфері пенсійного забезпечення.Проте, пенсійна система України в правовому, організаційному, економічному та соціальному аспектах потребує принципових змін, відповідно до умов соціально-орієнтованої ринкової економіки. У першу чергу, необхідне подальше удосконалення механізму державного регулювання накопичувальної системи.

Недосконаліть пенсійної системи вимагає пошуку нових шляхів, спрямованих на її удосконалення, яке повинно проводитися одночасно за двома напрямами: правовим – шляхом удосконалення системи законодавчих документів у галузі пенсійного страхування та пенсійного забезпечення, необхідно систематизувати правові норми, які регламентують пенсійне страхування, а також внести зміни та доповнення, які б враховували конкретно-історичні умови та перспективи розвитку; організаційно-управлінським – шляхом удосконалення концептуальних основ стратегічного розвитку соціальної політики держави у сферах соціального та пенсійного страхування.

Список використаних джерел

1. Про пенсійне забезпечення: Закон України від 05 листопада 1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1788-12

2. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09 червня 2003 р. № 1058-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1058-15

3. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р.: зі змінами згідно із Законом України від 8 груд. 2004 р. № 2222. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр

4. Про недержавне пенсійне забезпечення: Закон України від 09 липня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1057-15

5. Пенсійний фонд України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pfu.gov.ua/pfu/control/uk/publish/article?art_id=223213&cat_id=38943

Павленя Елена
студентка
Ивашевич Ирина
ассистент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПЕНСИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Важнейшей составляющей системы социальной защиты является пенсионное обеспечение. Пенсионное обеспечение – это то направление материального обеспечения нетрудоспособных граждан, которое пользуется особым вниманием в нашем обществе, так как затрагивает интересы практически каждого человека.

Состояние пенсионного обеспечения в настоящее время представляет собой одну из острейших социально–экономических проблем. Пенсионные

системы, основанные на принципе социальной солидарности и выплаты пенсий за счет текущих поступлений (а именно такая система построена в Республике Беларусь), чрезвычайно зависимы от изменения таких показателей, влияющих на объем собираемых страховых взносов, как доходы экономически активного населения, численность занятых в экономике, численность плательщиков страховых взносов, тариф страховых взносов и другие.

На эти проблемы наслаиваются демографические проблемы, выражающиеся в деформации возрастной структуры населения в сторону его старения. Количество новых пенсионеров превышает количество молодежи, вступающей в рабочую силу [1]. В Беларуси доля лиц, достигших 65–летнего возраста, уже сегодня в два раза выше критерия ООН, относящего население к старому. Именно демографический кризис, связанный с ростом продолжительности жизни и резким падением рождаемости, привел к тому, что проблема реформирования пенсионной системы стала одной из наиболее острых в социально-экономической политике государства.

Таблица

Основные показатели пенсионного обеспечения за 2013-2015 гг.

	2013	**2014**	**2015**
Численность пенсионеров, состоящих на учете в органах по труду, занятости и социальной защите,тыс. чел.	2 537,3	2 559,7	2 592,8
Средний размер назначенных пенсий,тыс. руб.[2]	2 206,8	2 643,5	2 805,7

За период 2013-2015 гг. число пенсионеров возрастало с каждым годом. Вместе с темтакже происходит и рост пенсий.

Также на состоятельность пенсионной системы и ее финансовые возможности оказывают влияние и внутренние проблемы. Это - не всегда обоснованное предоставление права на досрочные пенсии; высокая «нестраховая» нагрузка за счет установления надбавок к пенсиям отдельным категориям пенсионеров из страховых средств (что противоречит самой природе социального страхования); зачет в трудовой стаж для определения размера пенсии периодов, когда не уплачивались страховые взносы без соответствующего финансового обеспечения этих периодов; одновременная выплата заработной платы и пенсии и другие.Кроме того, Беларусь, как известно, в числе лишь нескольких государств, сохраняющих прежние возрастные критерии выхода на пенсию (55/60 лет). Сохраняется также беспрецедентно широкий круг оснований для выхода на пенсию на 5-10 (и даже более) лет раньше.Наличие таких норм создало стимулы не к производительному труду, а к поиску вариантов более раннего выхода на пенсию.

Система пенсионного обеспечения представляет собой сложную технологическую цепь - от назначения до выплат пенсий. Сегодня согласно Закону «О пенсионном обеспечении» в Беларуси назначаются: трудовые пенсии (по возрасту, по инвалидности, по случаю потери кормильца, за выслугу

лет, за особые заслуги перед республикой) и социальные пенсии. Социальные пенсии выплачиваются гражданам, которые по каким-либо причинам не имеют права на пенсию, связанную с трудовой или иной общественно полезной деятельностью [3].

Государственный Фонд социальной поддержки является единственным монопольным институтом, обеспечивающим функционирование пенсионной системы. Гражданин не имеет свободного выбора между частной и государственной пенсионной системой. Связь размера трудовой пенсии с продолжительностью страхования и размером зарплаты носит декларативный характер, поскольку не подкреплена конкретными механизмами реализации. Рабочий не может прогнозировать размер своей будущей пенсии, поскольку не может оказывать влияние на пропорции в распределении валового внутреннего продукта и соотношения среднего уровня трудовых пенсий со средней заработной платой.

Поэтому, основной задачей на ближайшую перспективу является:

- укрепление страховых принципов пенсионной системы;
- установление более тесной зависимости размера пенсии от уплаченных страховых взносов и периода их уплаты по введению условно-накопительного компонента;
- введение системы дополнительного обязательного профессионального пенсионного страхования работников, занятых в неблагоприятных условиях труда и некоторыми видами профессиональной деятельности;
- сокращение системы пенсионных льгот;
- стимулирование участия в программах добровольного пенсионного страхования.

Одним из факторов, определяющих нагрузку пенсионной системы, является пенсионный возраст, так как он определяет соотношение численности пенсионеров и лиц, занятых в народном хозяйстве. Следует иметь в виду, что без повышения возраста выхода на пенсию не обходится практически ни одна пенсионная реформа, реализуемая в мире в последние десятилетия. Повышение пенсионного возраста предусматривается и в подавляющем большинстве проектов пенсионных реформ, находящихся в стадии подготовки в различных странах мира, включая страны с переходной экономикой.

В Республике Беларусь в 2017 году планируется начать пенсионную реформу. В ней говоритсяо повышении возраста выхода на пенсию. Суть мер, предложенных правительством, заключается в трех возможных сценариях: первый – постепенное повышение пенсионного возраста для мужчин до 63 лет, для женщин до 58 лет; второй – до 63/60, третий – до 65/60 лет. Поднимать планку выхода на пенсию планируют начать с 1 января 2017 года, каждый год, прибавляя к пенсионному возрасту шесть месяцев.

Таким образом, действующая пенсионная система, несомненно, нуждается в преобразованиях и адаптации к изменяющимся условиям функционирования. Ее

совершенствование в целях обеспечения финансовой устойчивости будет осуществляться постепенно, с учетом реальной ситуации в стране.

В соответствии с Национальной стратегией устойчивого социально-экономического развития Республики Беларусь на период до 2020 года стратегической задачей совершенствования пенсионной системы является создание многоуровневой пенсионной системы, сочетающей программы обязательного и дополнительного (добровольного) пенсионного страхования, распределительных и накопительных механизмов финансирования.

Список использованных источников

1. Лаборатория пенсионной реформы [Электронный ресурс] / Концепция пенсионной реформы в республике Беларусь. – Режим доступа: http://pensionreform.ru/39245. Дата доступа: 19.03.2016.

2. Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс] / Основные показатели пенсионного обеспечения. – Режим доступа: http://belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/otrasli-statistiki/naselenie/sotsialnaya-zaschita-nseleniya/godovye-dannye_10/osnovnye-pokazateli-pensionnogo-obespecheniya/. Дата доступа: 19.03.2016.

3. Законодательство [Электронный ресурс] / Закон Республики Беларусь от 17 апреля 1992 г. №1596-XII «О пенсионном обеспечении». – Режим доступа: http://pravo.levonevsky.org/bazaby/zakon/text17/index.htm. Дата доступа: 19.03.2016.

4. Белорусы и рынок [Электронный ресурс] /Молодых пенсионеров не будет. – Режим доступа: http://www.belmarket.by/ru/363/16/28221/Молодых-пенсионеров-не-будет.htm?tpl=93. Дата доступа: 19.03.2016.

Пазич Наталія
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Організація ефективної системи попередження злочинності у сфері економіки є однією з найактуальніших соціальних проблем сучасності, вирішення якої для багатьох країн світу є надзвичайно важливою і складною справою. Особливо це стосується країн з перехідною трансформаційною економікою, до яких належить і Україна.

Проблема ця настільки складна, що величезна кількість різноманітних кримінологічних досліджень і практичних заходів, які були проведені у XX сторіччі для її вирішення, дали маловтішні результати. Рівень злочинності у

сфері економіки впродовж XX сторіччя рік у рік зростав в усіх країнах світу незалежно від ступеню економічного розвитку, а наприкінці його досяг транснаціональних масштабів і став загрожувати національній і міжнародній безпеці багатьох країн світу. Через зміни соціально-економічних умов вона постійно трансформується в нові види і форми, видозмінюються і засоби вчинення цих злочинів. Все це обумовлює постійну необхідність продовження досліджень з цієї проблематики і пошуків найбільш ефективних заходів протидії.

За останні роки в Україні у сфері протидії злочинності у сфері економіки зроблено багато: розроблено і прийнято новий Кримінальний кодекс України та ціла низка інших законодавчих актів, спрямованих на систематичне проведення заходів з питань протидії злочинності у різних галузях економіки країни.

Мета дослідження полягає в комплексній науковій розробці концептуально-теоретичних та прикладних проблем попередження злочинності у сфері економіки в Україні в умовах трансформаційної економіки, яка включає вироблення цілісної системи наукових поглядів на злочинність у сфері економіки, її детермінацію і визначення на цій основі головних напрямків попередження і боротьби з нею, підвищення ефективності такої діяльності.

Об’єктом дослідження є злочинність у сфері економіки як цілісне системне соціально-правове явище, її прояви, умови функціонування, тенденції розвитку, взаємозв’язки з іншими соціальними явищами і процесами.

Предметом дослідження є поняття злочинності у сфері економіки, кримінологічна характеристика її стану, фактори детермінації, теоретичні та прикладні кримінологічні проблеми попередження, визначені завданнями дослідження.

Економічна злочинність - це сукупність різних видів навмисних посягань на економічні відносини, що охороняються державою незалежно від форми власності і видів діяльності суб'єктів, які виконують певні функції у сфері виробництва, обміну, обслуговування, а також осіб, пов'язаних з регулюванням цієї діяльності.

Під економічними злочинами у криміналістичному аспекті пропонується розуміти корисливі діяння, вчинені особами з використанням легальних форм господарської діяльності чи повноважень з контролю за цією діяльністю. До цієї категорії може бути віднесений ряд злочинів, склад яких хоча і сформульований у різних розділах Кримінального кодексу України, але об'єднаний у кримінальній діяльності єдиним злочинним задумом.

Кримінально-правовий аспект поняття економічних злочинів полягає у визначенні видів злочинів, які родовим об'єктом зазіхання мають економічні відносини. Таке визначення має на меті відповідну систематизацію злочинів у кримінальному законодавстві, що має фундаментальне значення. У цьому плані економічні злочини розглядаються як передбачені кримінальним законом

діяння, спрямовані на порушення відносин власності (майнові відносини) та наявного порядку здійснення господарської діяльності.

Зниження загального масиву виявлених злочинів у сфері економічної діяльності передусім пояснюється зростанням їх латентності, оскільки офіційна статистика відображає результати боротьби з економічною злочинністю, формуючи при цьому лише уяву про її стан. Разом з тим, особливе занепокоєння викликає зниження активності протидії економічній злочинності, що формується на засадах недосконалості законодавчого регулюванні ринкових відносин.

До чинників, що насамперед сприяють поширенню злочинності в економічній сфері, слід віднести:

- законодавчу неврегульованість питань про власність;
- недостатній контроль у ході приватизації за законністю походження коштів;
- розбалансованість фінансово-кредитної сфери;
- недосконалість системи оподаткування та контролю за доходами тощо.

Однією з головних причин ускладнення кримінальної ситуації в економіці України є підвищення рівня організованості, професіоналізму та злиття представників злочинного світу із державними службовцями.

Сприятливі умови щодо укорінення в економічні відносини організованих злочинних угруповань створили численні факти корупції та хабарництва в органах державної влади та управління, а також, по суті, безконтрольне розпоряджання держмайном багатьма господарськими керівниками державних підприємств, організацій та установ.

Значний практичний інтерес становлять відомості про поширення злочинів економічної спрямованості в основних сферах господарювання. Досвід останніх років переконливо доводить, що найбільш замасковані та добре сплановані економічні злочини вчиняються переважно там, де зосереджені високоліквідна продукція та ресурси, енергоносії, бюджетні кошти тощо.

Ефективна боротьба з проявами економічної злочинності потребує комплексного системного підходу і органічного поєднання профілактичних, правоохоронних тарепресивних заходів, чітко визначених пріоритетів та належного забезпечення: економічного, кадрово-професійного, інформаційно-аналітичного, науково методичного, матеріально-технічного тощо. Ігнорування хоча б однієї з цих складових суттєво знижує ефективність боротьби з економічною злочинністю в державі.

Робота, яка проводиться в Україні щодо протидії економічній злочинності і корупції, їх організованих форм, потребує істотного корегування як на загальносоціальному, так і спеціально-кримінологічному рівнях.

Висновок: Отже, одне з головних завдань протидії економічній злочинності в країні, полягає в тому, щоб створити такі умови, при яких вчинення економічних злочинів стало б справою невигідною і підвищеної

ризикованості. Збільшення ризику вірогідності притягнення до кримінальної відповідальності, соціальних і економічних втрат і зменшення рівня впливу криміногенних факторів – це ті складові, які повинні стати головним напрямком кримінологічної політики держави в умовах трансформаційної економіки.

Здійснення зазначених заходів сприятиме реалізації антикриміногенного потенціалу суспільства.

Список використаних джерел

1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України/ За ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. – 9-те видання, переробл. та доповн. – К.: Юридична думка, 2012. - 1316 с.
2. Білоус В. Т. Координація боротьби з економічною злочинністю. – К.: Академія держ. податк. служби України, 2002. – 449 с.
3. Боротьба зі злочинністю у сфері підприємницької діяльності. – Х.: Право, 2001. – 264.

Петровец Анна
студентка
Лягуская Наталия
ст. преподаватель
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ВЛИЯНИЕ СОСТОЯНИЯ ПЛАТЕЖНОГО БАЛАНСА НА ДЕНЕЖНЫЕ ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ

Платежный баланс – важный источник данных для системы национальных счетов о внешнеэкономических операциях страны с другими странами мира за определенный период времени. Значение платежного баланса необходимо для определения фискальной и монетарной политики, протекционистских мер, для регулирования внутреннего валютного рынка и валютного курса.

Одной из основных задач макроэкономической политики является избежание значительных отклонений от равновесного состояния платежного баланса, что называют иногда поддержанием внешнего равновесия.

В 2014 г. наблюдалось отрицательное сальдо платежного баланса Республики Беларусь, что больше показателя 2013 года в 2 раза, а показателя 2012 года в 9,6 раза. Отрицательное сальдо платежного баланса говорит о наличии дисбалансов в национальной экономике, а тенденция к его ухудшению является серьезной угрозой для экономики страны [1].

Одним из факторов повлиявших на платежный баланс является отрицательное сальдо счета текущих операций (-5 094,0 млн долл. США в 2014

г., -7 567,3 млн долл. США в 2013 г.), главным образом за счет того, что сальдо внешней торговли услугами положительное (2 198,9 млн долл. США в 2014 г.), но сальдо текущего счета по-прежнему в минусе за счет нарастания оттока капитала по статьям первичных и вторичных доходов (-2 398,9 млн долл. США и -2 295,6 млн долл. США в 2014 г.). Данные представлены в таблице 1.

Таблица 1

Счет текущих операций платежного баланса Республики Беларусь за 2013-2014 гг.

Статьи	2013 г.	2014 г.
Счет текущих операций	-7 567,3	-5 094,0
1. Товары и услуги	-2 340,9	-399,5
1.1. Товары	-4 593,4	-2 598,4
1.2. Услуги	2 252,5	2 198,9
2. Первичные доходы	-2 684,8	-2 398,9
3. Вторичные доходы	-2 541,6	-2 295,6

Источник: собственная разработка на основании данных [1].

Необходимо отметить и то, что доходы Республики Беларусь от внешней торговли зависят от экономического положения стран-экспортеров и импортеров белорусской продукции, главным образом от Российской Федерации, куда экспортируется продукция белорусской обрабатывающей промышленности. Если российская экономика растет, то и Беларусь может значительно наращивать свой экспорт.

Причинами дисбаланса счета текущих операций, которые впоследствии явились и причиной дефицита платежного баланса, можно выделить дисбалансы, обусловленные внешними и внутренними факторами. К внешнему фактору относится снижение платежеспособного спроса на продукцию белорусского экспорта; кредитная поддержка, оказываемая государством с целью обеспечения производственной активности предприятий, привела к превышению установленных целевых параметров роста требований банковском системы к экономике и тоже усугубила ситуацию с состояние платежного баланса страны. К внутренним факторам можно отнести проводимую экспансионистскую денежно-кредитную политику стимулирования неэффективных производств в совокупности с политикой бюджетных расходов, а также переход к жесткой денежно-кредитной политике [2].

Отрицательное состояние текущего счета означает, что страна пока не в состоянии зарабатывать столько валюты, сколько ей необходимо, и нуждается в привлечении валютных средств извне. Такая валюта поступает по другим статьям платежного баланса (в результате внешней торговли товарами и услугами: минеральных продуктов, продовольственных товаров и сельскохозяйственного сырья, продукции химической промышленности, транспортных средств, строительства, телекоммуникационных, компьютерных и информационных услуг, - а также финансовых операций и движения инвестиций).

Платежный баланс напрямую влияет на курс белорусского рубля, однако из-за государственного регулирования валютных курсов могут развиваться разнонаправленные тенденции формирования сальдо платежного баланса и курса национальной валюты, т.е. ухудшение сальдо платежного баланса не всегда ведет к ослаблению курса национальной валюты. Для определения потерь населения в получении реальных доходов из-за снижения покупательной способности белорусского рубля, сравним номинальные доходы населения с реальными.

Данные о денежных доходах населения представлены в таблице 2.

Таблица 2

Денежные доходы населения Республики Беларусь за 2012-2014 гг.

Год	Текущие доходы, млрд руб.	Доходы, проиндексированные на цены 2012 г., млрд руб.	Темпы роста доходов к соответствующему периоду предыдущего года, %	
			Номинальный	Реальный
2012	320 261,6	320 261,6	193,3	121,4
2013	439 395,8	377 163,7	136,6	115,5
2014	522 100,0	385 675,1	118	100

Примечание – Собственная разработка на основе статистических данных

Как видно из таблицы 1 темп роста номинальных денежных доходов населения на протяжении всего исследуемого периода больше реальных. Наибольший разрыв наблюдается в 2012 г., вследствие мирового кризиса 2011 г. (71,9%). Далее ситуация немного стабилизируется и по состоянию на 01.01.2014 г. разрыв составил 18%.

Таким образом, сравнивая номинальный и реальный доходы населения в ценах 2012 г. приходим к выводу, что потери за 2 года можно оценить в размере 198 657 млрд руб.

Для улучшения состояния платежного баланса, а в последующем и сглаживания разницы между номинальными и реальными доходами населения необходимо проведение структурных реформ в экономике, направленных на реорганизацию неэффективных производств, осуществление приватизации, а также разработка стратегии по созданию в г. Минске регионального финансового центра, повышение эффективности государственных программ, привлечение инвестиций с мирового рынка капиталов и реструктуризация долговых обязательств, а также сокращение разрыва между темпами роста заработанной платы и темпами роста производительности труда и рефинансирование внешнего долга, переход к жесткой денежно-кредитной политике и финансовой политике, сокращение льготных программ кредитования жилья возможно за счет развития арендного сегмента рынка недвижимости и внедрения механизма накопительной ипотеки, развитие инструментов секьюритизации [3, 4].

Предпочтительно расширить привлечение валюты в форме акционерных и приравненных к ним вложений, что не вызовет увеличения внешней задолженности – но только при жестком условии, что такого рода инвестиции будут вкладываться в

эффективные проекты, тогда через некоторое время вложенные инвестиции будут приносить выгоду не только непосредственно иностранному инвестору, но и стране, в которую они вложены.

Таким образом, Правительству Республики Беларусь необходимо принять такие меры, которые позволили бы устранить отрицательное сальдо платежного баланса, что в свою очередь позволило бы достигнуть стабильности покупательной способности белорусского рубля, таким образом, будет достигнут баланс реальных и номинальных доходов населения и будут устраненыпотери доходов населения.

Список использованных источников

1. Национальный банк Республики Беларусь [Электронный ресурс] / Платежный баланс Республики Беларусь. – Режим доступа: http://www.nbrb.by/bv/articles/8163.pdf. – Дата доступа: 18.03.2016.

2. Попкова А., Влияние денежно-кредитной политики на платежный баланс / А. Попкова // Вестник ассоциации белорусских банков. – 2014. – №5-6. – С. 2-14.

3. Терещенко, Н.Н. Секьюритизация и ее роль в финансировании инвестиционных проектов // Диссертация на соискание степени канд. экон. наук. М., 2011. – 185с.

4. Полоник С.С., Платежный баланс – индикатор состояния экономики Республики Беларусь / С.С. Полоник, А.А. Энажар // Новая экономика. – 2012. – №1. – С. 78-86.

Поляченко Анна
студентка
Рылко Екатерина
ст. преподаватель
Белорусская государственная сельскохозяйственная академия
г. Горки
Республика Беларусь

ПРАВОСПОСОБНОСТЬ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ В ГРАЖДАНСКОМ ПРАВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Организации со статусом юридического лица наряду с физическими лицами на территории Республики Беларусь наделяются правоспособностью и дееспособностью (правосубъектностью), которые и определяют совокупный объем прав и обязанностей конкретной организации как участника экономической деятельности.

Если само понятие юридических лиц вырабатывалось в истории медленно и с трудом, то тем более это надо сказать относительно объёма их правоспособности.

В доктрине гражданского права вопрос о характере правоспособности юридических лиц является дискуссионным и существует несколько точек зрения по поводу правоспособности юридического лица. Преобладающая точка зрения

сводится к тому, что правоспособность юридических лиц подразделяется на два вида: общую и специальную.

Общая (универсальная) правоспособность означает, что юридическое лицо вправе иметь все права и нести все обязанности юридического лица, за исключением тех прав и обязанностей, которые могут осуществлять лишь определенные юридические лица.

Специальная правоспособность означает, что юридическое лицо может иметь лишь такие гражданские права, которые соответствуют целям деятельности, указанным в учредительных документах, и нести связанные с этой деятельностью обязанности.

Вместе с тем ряд авторов считают, что правоспособность юридического лица всегда специальная, т.е. юридическое лицо правоспособно лишь в пределах той цели, для достижения которой оно установлено (В.И. Синайский, В.К. Андреев).

Наряду с принципами общей и специальной правоспособности в гражданском праве ряд ученых выделяют еще и принцип исключительной правоспособности юридических лиц, который означает, что разрешение осуществлять определенный вид деятельности одновременно является запрещением на осуществление иных видов предпринимательской деятельности.

В данном случае, на наш взгляд, можно согласиться с точкой зрения Н.В. Козловой, что речь идет об установленной законом специальной правоспособности отдельных видов юридических лиц.

Так, например, банки имеют право осуществлять банковские операции, предусмотренные белорусским законодательством. При этом им запрещается заниматься производственной, торговой и страховой деятельностью. В учредительных документах страховщика обязательно должен быть определен его предмет деятельности. Во всех таких случаях коммерческие организации, имеющие предметом своей деятельности названные виды деятельности, имеют специальную (целевую) правоспособность.

На наш взгляд, установление специальной правоспособности для этих юридических лиц, вызвано необходимостью осуществления эффективного государственного контроля за их деятельностью.

Проанализировав вышеуказанные точки зрения в соотношении к гражданскому законодательству Республики Беларусь, хотелось бы отметить, что коммерческие организации, по общему правилу, обладают общей правоспособностью, которая ограничивается лишь законодательством. Некоммерческие организации являются носителями специальной правоспособности, которая соответствует предмету деятельности юридического лица, закрепленному в его учредительных документах. Применение термина «исключительная правоспособность», на наш взгляд, не имеет большого практического значения. Скорее мы наблюдаем один из приемов изложения идеи специальной правоспособности.

Список использованных источников

1. Андреев, В.К. Проблемы правосубъектности в предпринимательской деятельности / В.К. Андреев // Правовое регулирование предпринимательской деятельности: Сб. статей. М., 2013 – 215 с.
2. Гражданский кодекс Республики Беларусь: принят Палатой представителей 28 октября 1998 г.: одобр. Советом Респ. 19 ноября 1998 г.: в ред. Закона Респ. Беларусь от 30 декабря 2015 г. //Консультант Плюс: Беларусь. Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. – Минск, 2016.
3. Кашковский, О.П. Правоспособность организаций в сфере выбора видов деятельности / О.П. Кашковский // Юрист. – 2011. – № 10. – С. 38-43.
4. Козлова, Н.В. Правосубъектность юридического лица / Козлова Н.В. // Законодательство. – 2012. – №1.– С.14-21.
5. Маньковский, И.А. Субъекты гражданского права: монография / И.А. Маньковский, С.С. Вабишевич.– Мн.: Молодежное, 2010.– 496 с.
6. Синайский В.И. Русское гражданское право / В.И. Синайский – М.: Статут, 2002. – 638 с.

Пушко Наталья
к.э.н., доцент
Белорусская государственная сельскохозяйственная академия
г. Горки
Республика Беларусь

ТРАНСПОРТНАЯ ДОСТУПНОСТЬ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ КАКСОЦИАЛЬНЫЙ СТИМУЛ ДЛЯМЕХАНИЗАТОРОВ В МОГИЛЕВСКОМ РЕГИОНЕ

Создание в АПК системы стимулирования труда как совокупности стимулов трудового поведения в экономической деятельности работников требует учета объективно обусловленной специфики не только аграрного труда, но и сельского образа жизни и относится к числу не только наиболее важных, но и самых сложных проблем.

Следует подчеркнуть, что в системе стимулирования труда ведущее место занимают материальные стимулы, основной формой реализации которых является заработная плата, рассматриваемая как единственный инструмент побуждения и непрерывного поддержания интереса работника к высокопроизводительному труду. В то же время рыночные условия хозяйствования требуют формирования механизма стимулирования труда, основанного на воздействии совокупности факторов внутренней и внешней среды, в которой первостепенное значение имеют не только экономические, но и социальные стимулы.

Таблица

Взаимосвязь удаленности населенных пунктов Горецкого района с обеспеченностью хозяйств кадрами механизаторов за 2014 г.

Показатели	Группы населенных пунктов по удаленности от райцентра, км			
	1	2	3	В среднем
	до 17	18-30	более 31	
Расстояние до районного центра, км (среднее по группе)	11,6	23,7	40,7	23,9
Населенных пунктов, входящих в сельскохозяйственные организации, ед.	46	84	22	152
Уровень обеспеченности механизаторами в хозяйстве, на территории которого расположен данный населенный пункт, %	92,4	77,2	52,3	76,2
Выбывших (прибывших) механизаторов к их общей численности, в хозяйстве на территории которого расположен населенный пункт, %	4,72	0,51	-7,59	-0,63
Механизаторов до 30 лет, в хозяйстве, на территории которого расположен населенный пункт, %	28,6	21,6	10,4	21,2
Доля механизаторов 1-2-го классов в хозяйстве, на территории которого расположено поселение, %	59,5	55,7	41,5	53,8
Количество времени, затраченного на приезд в райцентр из сельского поселения (для автобусного и железнодорожного сообщения), мин.	25	48	72	51
Количество рейсов в неделю из сельского поселения в райцентр (для автобусного и железнодорожного сообщения), ед.	42	31	21	33
Валовой доход на 1 работника в хозяйстве, на территории которого расположено поселение, млн руб.	85,68	97,52	109,11	96,86
Количество жителей в населенном пункте, чел.	150,7	83,7	61,0	97,0
Численность населения моложе трудоспособного возраста (0-15 лет), в % от общей численности населения чел.	12,0	8,7	5,1	8,9
Численность населения трудоспособного возраста (муж. – 16-59 лет), (жен. – 16-54 года), в % от общей численности населения	41,2	30,0	17,7	30,4
Численность населения после трудоспособного возраста (муж. – 60 лет, жен. – 55 лет и старше), в % от общей численности населения	46,8	61,3	77,2	60,7

Проживание в благоустроенном сельском поселении с развитой транспортной сетью следует рассматривать как социальный стимул, так как деятельность работников и их социальная активность в значительной степени

осуществляется в рамках того населенного пункта, где находится их жилье. Кроме того, наличие тесных транспортных связей между райцентром и сельскими поселениями даже в условиях устойчивого их сокращения может стать достаточно важным социальным стимулом. Рассмотрим этот процесс на примере Горецкого района. Установлено, что по мере удаленности поселения от райцентра повышается интенсивность оттока населения: в поселениях с удаленностью от центра района до 17 км среднегодовая убыль населения в 2014 г. составляла -6,7%, а в поселениях удаленных более чем на 31 км, – -14,4% (рост в 2,1 раза). Наименьшая интенсивность оттока в поселениях, расположенных вдоль дорог значительно интенсивнее выбытие из поселений, связанных с райцентром грунтовой дорогой.

Следует отметить, что наиболее крупные поселения расположены, как правило, вдоль шоссе, железной дороги, т. е. там, где лучше транспортные связи. Например, в 1-й группе поселений, где средняя удаленность от райцентра составляет 11,6 км, обеспеченность кадрами одной из основных профессий в сельском хозяйстве – механизаторами составляет 92,4 % от потребности, в то время как в хозяйствах с поселениями, удаленными от города в среднем на 40,7 км (3-я группа) – всего лишь 52,3 %. Если в 1-й группе сельских поселений коэффициент прибытия (выбытия) механизаторских кадров равен 4,72 %, то в 3-й группе, наиболее отдаленных сел этот показатель – -7,59 % (таблица). В ходе исследований выявлено, что в хозяйстве, где населенные пункты, входящие в его состав, расположены ближе к городу, выше доля молодых работников, в частности, механизаторов до 30 лет. Так, в поселениях, удаленных от райцентра на расстояние до 17 км доля механизаторских кадров моложе 30-летнего возраста составляет 28,6 %, в удаленных более чем на 31 км – всего лишь 10,4 % (ниже в 2,8 раза).

Аналогичная ситуация складывается и с обеспеченностью квалифицированными механизаторскими кадрами: чем ближе к городу, тем выше этот показатель. Если в 1-й группе поселений доля механизаторов, имеющих классность, составляет 59,5 %, то в 3-й группе – 41,5 %.

Из данных, приведенных в таблице, также видно, что по мере удаления поселения от районного центра уменьшается его размер и усиливается интенсивность выбытия трудоспособного населения. По мере приближения сельского населенного пункта к городской черте растет производительность труда: валовой доход на работника от 1-й группе к 3-й увеличился в 1,4 раза, что свидетельствует о влиянии степени удаленности поселения на эффективность производства.

Транспортная доступность районного центра также является мерой социального стимулирования, о чем говорит тот факт, что количество затраченного на поездку в город времени, а также количество рейсов (что в свою очередь также зависит от числа проживающих в сельском населенном пункте жителей) увеличиваются от 1-й группы к 3-й соответственно в 2,9 и в 2 раза.

В настоящее время меры социального стимулирования приобретают особое значение. Группировка сельских поселений Горецкого района по их удаленности от районного центра и его транспортной доступности позволила установить влияние данных показателей на обеспеченность кадрами и на производительность их труда: с приближением сельского населенного пункта к районному центру и увеличением его транспортной доступности, растет количество трудоспособных, проживающих в данной местности, повышаются обеспеченность ресурсами труда, механизаторскими кадрами, а также производительность труда.

Радько Наталья
м.э.н.
Университет Нархоз
г.Алматы
Республика Казахстан

РОЛЬ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ВУЗОМ ПРИ РЕФОРМИРОВАНИИ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ

В связи с вступлением Казахстана в Евразийский Союз и Всемирную торговую организацию (ВТО), казахстанский бизнес должен стать более конкурентоспособным. Национальный рынок стал более открытым и доступным, в связи с чем ожидается приход компаний-гигантов со своей продукцией. В целях повышения уровня своей конкурентоспособности, в первую очередь, бизнес должен активно работать над человеческим капиталом. В частности необходимо акцентировать внимание на управленческих кадрах, которые ответственны за разработку и контроль по реализации стратегии развития организации, а также качественных специалистах, обладающих предпринимательскими навыками.

Актуальность данного вопроса подчеркивается реализацией первой пятилетки ГП ФИИР. В рамках программы было привлечено немало инноваций и технологий, применяемых в развитых странах. Были построены новые заводы, привлечены менеджеры для управления ими. Однако, как показала практика, отсутствие предпринимательских навыков у менеджеров и специалистов является одним из сдерживающих факторов развития организации и дальнейшего усовершенствования применяемых инноваций [1]. Казахстану требуются новые кадры, мыслящие креативно и способные служить бизнесу путем предложения инновационной продукции или услуг.

Решение данного вопроса предусматривается в создании предпринимательских университетов, которые будут быстро реагировать на запросы рынка и бизнеса и готовить соответствующих специалистов.

Увеличение конкуренции среди государств Азии вынуждает правительство уделять большую роль системе высшего образования в национальной политике в целях усиления стратегической конкурентоспособности [2] .

Низкая эффективность применяемой классической модели управления университетом в условиях рыночной экономики вызывает необходимость реформирования системы стратегического управления и ориентации на развитие предпринимательского вуза. В данном направлении трансформация рассматривается в контексте развития вуза как предпринимательской организации, которая направлена на удовлетворение запросов рынка, получение дополнительной прибыли, поддержание инновационных проектов, внедрение инновационных технологий.

В настоящее время прообразом предпринимательского университета в Казахстане может быть назван Назарбаев Университет. Almaty Management University также ведет активную работу по становлению и позиционированию себя как предпринимательского университета. Если провести сравнение между Россией и Казахстаном, то российская политика в сфере высшего образования достаточно активно направлена на трансформацию классических и научно-исследовательских университетов в предпринимательские [3].

На сегодняшний день вузы выступают в качествеисточников новых знаний и инноваций. Университеты играют важную роль при разработке и реализации стратегии развития региона, выполняя связующую роль между местными органами власти и бизнес сообществом. В связи с наличием значительного потока человеческих ресурсов – креативных студентов, вуз представляет собой наиболее благоприятное место для генерации инноваций. Университет является естественным инкубатором, который обеспечивает структурную поддержку преподавателям и студентам при инициировании новых венчуров [4].

Создание университета предпринимательского типа требует нескольких лет, так как необходимы инфраструктурные и культурные изменения для достижения запланированного успеха. Ориентированность на коммерциализацию технологий создает, в некоторой степени, ролевую неопределенность университетов [5].

Нам необходимы менеджеры, которые понимают: чтобы внедрять инновации, нужно менять структуру управления, находить общий язык с инженерами, развивать креативность. Инновационная экономика - не та, где используются новые технологии. Это экономика, при которой инновационные технологии создаются на предприятии, теми, кто работает здесь постоянно.

Чтобы выполнить свое предназначение и оставаться конкурентоспособными в условиях снижения бюджетного финансирования, инновационно ориентированный университет должен обладать высоким адаптационным потенциалом. В связи с этим система управления

инновационным вузом, который относится к открытому типу систем, должна формироваться с учетом развития инновационной составляющей на всех уровнях управления.

На сегодняшний день существует несколько подходов к формированию системы управления вузом. В первом подходе выделяется четыре уровня управления, которые пересекаются функциональными областями управления (концептуальные решения, стратегические задачи управления, тактические задачи управления, оперативное управление). Другой подход сводится к выделению двух комплексно-целевых подсистем в общей системе управления вузом (управление развитием потенциала, управление функционированием вуза). В третьем подходе организационную структуру системы управления вузом рассматривают с точки зрения стратегического управления и включают в нее управляющие подсистемы (планирование и организация обучения, маркетинг, финансирование деятельности вуза, я, научно-исследовательская работа, повышение квалификации и переподготовка, организация труда преподавателей, привлечение персонала, развитие персонала, оплата труда, обеспечение).[8] Рассмотренные системы управления вузом являются взаимодополняющими, но они не предусматривают инновационной составляющей, которая должна быть выделена в одну из подсистем управления. Управление высшим учебным заведением - социально-экономическая система, в которой отражена «взаимосвязь элементов внешней среды, оказывающих воздействие на систему управления высшим учебным заведением, и конечные результаты деятельности данной системы, достижимые при условии эффективного использования принципов и механизмов, осуществляющих систему взаимосвязей и отношений между объектом и субъектом управления данной системы». К субъектам управления, то есть управляющей подсистеме относят органы управления образованием, органы управления образованием, органы управления вузом, управленческие кадры вуза. Управляемая подсистема включает несколько подсистем управления (управления стратегическим развитием; учебной работой; научной работой; экономической деятельностью; внешними связями; социальной и воспитательной работой; административно-хозяйственной деятельностью). Управление инновационной деятельностью выделяют как отдельное направление деятельности в подсистеме управления стратегическим развитием. Данный подход является наиболее оптимальным и соответствующим условиям современной экономики, ориентированной на инновационный путь развития. На основе проведенного анализа различных подходов мы предлагаем рассматривать систему управления с учетом конкретного стратегического-инновационной деятельности. Модель управления инновационными процессами в вузе позволяет разработать направления управленческих преобразований на теоретическом уровне и осуществить их практическую реализацию посредством использования

конкретного алгоритма трансформации стратегических инновационных целей в инновационные программы и проекты.

Список использованной литературы

1. Государство, вузы и бизнес вместе начнут создавать предпринимательское образование в РК: http://almau.edu.kz/news/10021
2. KitagawaF., Managingdifferentiationofhighereducationsysteminjapan: connectingexcellenceanddiversity // HigherEducation. – 2010. – № 59. – pp. 507-524
3. http://www.zakon.kz/4621463-nuzhny-li-kazakhstanu-nuzhny.html
4. Etzkowitz, H. (2003),»Research groups as 'quasi-firms': the invention of the entrepreneurial university», Research Policy, 32 No. 1, pp. 109-121.
5. Jacob, M., Lundqvist, M., Hellsmark, H. (2003), «Entrepreneurial transformations in the Swedish University system: the case of Chalmers University of Technology», Research Policy, 32 No. 9, pp. 1555-1568

Рак Юлія
студентка
Сидорович Олександр
к.і.н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКА ВНЗ (ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ)

Перші кроки вчорашнього школяра на тернистій стежці до вищої освіти потребують від нього значних якісних змін навичок навчання. Той, хто не готовий до них, зазвичай втрачає можливість здобувати вищу освіту. У вищих навчальних закладах адаптація пов’язана з включенням студентів – учорашніх абітурієнтів – у нові умови життя. При чому поняття «адаптація студентів» носить конкретний характер і означає, насамперед, пристосування особистості до конкретних умов даного ВНЗ.

Успішність та ефективність навчання у ВНЗ залежить від багатьох чинників. Саме з перших кроків починають формуватися нові стосунки й ставлення до майбутньої професійної діяльності, до фахового оточення та його цінностей. Ці перші кроки іноді стають дуже важливими в побудові адаптаційних програм, зумовлюючи складний перебіг подій в особистісному студентському житті молодої людини і як майбутнього фахівця, і як громадянина з відповідним життєвим рольовим репертуаром обов’язків і прав.

Початок занять і умов побуту означають включення студента в складну систему адаптації. Без вивчення адаптації, яка відбувається в студентській групі, неможливо оптимально організувати навчальну роботу, підняти

суспільну активність, яка визначає успішну трудову діяльність після закінчення вищого навчального закладу.

Під адаптацією студента слід розуміти процес приведення основних параметрів його соціальної і особистісної характеристик у відповідність, в стан динамічної рівноваги до нових умов вузівського середовища як зовнішнього чинника по відношенню до студента. Очевидно також, що адаптація повинна розглядатися в двох напрямах: адаптація особистості до нового зовнішнього середовища і адаптація як становлення на цій основі її нових якостей.

Адаптація до умов ВНЗ, способу життя, навчання, дозвілля, поза сумнівом, пов'язана з різкою зміною соціального стану особистості. Виходячи з найважливіших сфер становлення особистості, основний зміст процесу адаптації студентів молодших курсів можна визначити, як:

- нове ставлення до професії;
- освоєння нових навчальних норм, оцінок, способів і прийомів самостійної роботи та інших вимог;
- пристосування до нового типу навчального колективу, його звичаїв і традицій;
- навчання новим видам наукової діяльності;
- пристосування до нових умов побуту в студентських гуртожитках, нових зразків «студентської» культури, нових форм використання вільного часу.

Крім того, при дослідженні значного кола проблем соціально-психологічної адаптації можна прийти до такої закономірності: чим більш складним є середовище (якісно інший зміст освіти, спільної діяльності, вимог студента, інші форми контролю знань, самостійність тощо), і чим більш кардинальні зміни відбуваються в ньому за короткий проміжок часу, тим важче студентам адаптуватися до нових умов вузівського життя. Очевидно, що саме велика кількість, значна масштабність і новий рівень змін при переході молодої людини від шкільного життя до вузівського ставить проблему адаптації в центр уваги всього педагогічного колективу вузу.

Соціально-психологічна адаптація студентів у вузівському середовищі включає:

- професійно-фахову адаптацію, що зумовлює пристосування до змісту, умов та самостійної організації навчальної діяльності, формування навичок та спрямувань у навчальній та науковій роботі;
- соціально-психологічну адаптацію як таку, що зумовлює активне (чи пасивне) пристосування особистості до оточення, побудову стосунків і взаємин у студентських групах, формування стилю особистісних поведінки;
- соціально-фахову адаптацію як прийняття суспільних вимог до майбутньої професійної діяльності.

Таким чином, адаптація й здатність до неї – це передумова майбутньої активної діяльності, необхідна умова її успіху без відчуття дискомфорту, напруженості та внутрішнього конфлікту особистості з професійним та соціальним оточенням.

Проблема першокурсників полягає не лише в тому, щоб сприйняти і зрозуміти нову для них систему, а й у тому, щоб прийняти її на емоційно-особистісному рівні. Актуалізація потенційної загрози, яку породжує не адаптованість до нових умов життєдіяльності, може виявитися у відсутності орієнтації в соціально-психологічному просторі навчального закладу, що зумовлює певну ізольованість, негативно позначається на самооцінці особистості, на процесі міжособистісного спілкування у групі тощо. Усе це нерідко провокує втрату інтересу до навчання, бажання здобувати вищу освіту.

Соціально-психологічна адаптація першокурсників до умов ВНЗ проявляється в ряді характеристик, вивчення яких необхідно для фіксації адаптованості або дезадаптованості. Успішність адаптаційного процесу розглядається нами з погляду орієнтованості на навчання і його ефективність, а також соціальної активності. Окрім того, ми виходимо з того, що процес соціальної адаптації має стадійний характер. Спостереження свідчать, що на першій стадії відбувається знайомство з новими умовами навчання, з новою організацією навчального процесу, з новою академічною субординацією, навіть з розташуванням приміщень та з новим професіоналізмом, властивим вищим закладам.

Специфічним тут є те, що особистість не потрапляє в уже сформований студентський колектив, а є безпосереднім свідком і учасником його творення, де й відбувається формування соціометричних статусів. Таким чином, необхідність орієнтованості студента-першокурсника є передумовою для виникнення певних стосунків із студентською малою групою, які формуються на другій, так званій, стадій адаптаційного процесу. Третя стадія адаптаційного процесу починається з моменту реалізації мети, яка ставилася при вступі до ВНЗ та вибору фаху. Засвоєння та ефективність використання нових рольових схем можна вважати індикатором завершення третьої стадії. Загалом її зміст майже не стосується навчального процесу (його організації та змісту) або навіть стосунків у студентській групі. Багато в чому вона залежить від поставленої мети, особистісної спрямованості першокурсника, його ціннісних орієнтацій. Показником успішності психічної адаптації є перш за все досягнення можливості виконання основних задач діяльності. У якості критеріїв адаптації студентів до учбової діяльності частіше за все використовувалися дві їх групи: об'єктивні та суб'єктивні. На основі критеріїв оцінки успішності адаптації, можна сформулювати показники ефективності адаптації студентів до процесу навчання в ВНЗ.

Група об'єктивних критеріїв: успішність власної діяльності (поточна та під час сесії); стабільність в процесі навчання функціонального стану організму студентів (відсутність різних змін у стані психофізичних функцій); відсутність яскраво виражених ознак втоми при виконанні учбової діяльності.

Група суб'єктивних критеріїв: задоволення процес навчання; задоволення колективом та відносинами, що склалися (психологічним кліматом); проявлення студентами активності в учбовій діяльності та ін.

Отже, навчання у вищому закладі освіти є одним із тих видів діяльності, який передбачає велике розумове та нервово-емоційне навантаження. В особливо складні обставини потрапляють студенти-першокурсники, які після школи, де навчалися вже багато років, опиняються у незвичайних соціальних умовах. Змінюється ритм роботи, відпочинку, сну, з'являються нові емоції та переживання. Досить часто вони призводять до фрустрації та розчарування тощо.

Список використаних джерел

1.http://intkonf.org
2. http://psychologia.at.ua
3. http://www.ukrreferat.com
4. Социальнаяпедагогика: Курс лекций: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Подобщ. ред. М.А.Галагузовой. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 416 с.

Савенко Юлія
студентка
Грабовецький Олександр
ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинький агротехнічний інсттут»
м. Ніжин
Україна

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Державне регулювання економіки реалізується в різних формах. Залежно від строкової розмовності розрізняють довгострокове й короткострокове регулювання.

Довгострокове регулювання обумовлене необхідністю досягнення стратегічних цілей. В його системі головне місце займає цілеспрямований вплив на обсяг і структуру інвестицій, рівень заощаджень в економіці. Головне завдання довгострокового регулювання полягає в проведенні структурних зрушень в економіці, розвитку наукоємних виробництв, піднятті відсталих в економічному відношенні районів.

Короткострокове регулювання - основою його є вплив на сукупний попит (величину споживчих та інвестиційних витрат). У межах цієї форми застосовується антиінфляційне регулювання, яке реалізується переважно через політику доходів (контроль над заробітною платою та цінами).

За характером впливу на господарські суб'єкти державне регулювання економіки поділяється на дві форми: пряме та непряме (опосередковане). Пряме регулювання - це вплив держави на економічні процеси за допомогою безпосереднього використання відповідних регуляторів. Воно реалізується через бюджетне інвестування державою відповідних програм фінансування

розвитку державних підприємств, інфраструктури, науки, культури, освіти, тощо, а також через регламентацію цін, заробітної плати та інших інструментів ринкового механізму

Непряме регулювання економіки це вплив держави на господарську діяльність через внесення відповідних змін в умови функціонування ринкового механізму. Воно досягається за допомогою правових та економічних інструментів. Застосовуючи ці інструменти, держава безпосередньо нічого не змінює в ринковому механізмі, а створює лише передумови для цих змін.

Державне регулювання базується на певній системі засобів впливу на ринок. В сукупності їх можна розділити на дві великі групи: засоби прямого державного впливу (державні замовлення, контракти, ліміти, т.ін) та засоби опосередкованого впливу (податки, субсидії, ціни і т ін).

До правових інструментів належать законодавчі та підзаконні документи, які регламентують основні напрями й правила економічної діяльності господарських суб'єктів та окремих громадян. Вони визначають як загальні умови цієї діяльності, так і допустимі винятки з цих умов, установлюють права та обов'язки юридичних і фізичних осіб, а також можливі санкції за їх порушення.

Адміністративні інструменти - це укази, постанови та розпорядження виконавчих органів, які дозволяють, забороняють, обмежують чи нормують окремі види господарської діяльності. Наприклад, встановлення квот, ембарго, видання ліцензій, затвердження стандартів якості продукції, екологічних норм тощо.

Найважливішу роль у державному регулюванні економіки відіграють економічні інструменти. До головних із них належать: макроекономічне планування, державний бюджет, податки, гроші, кредит, ціни, заробітна плата. Регулюючий вплив держави на економіку забезпечується передусім через макроекономічне планування.

За формами впливу на суб'єкти ринку методи державного регулювання можна розділити на методи прямого впливу (засновані на системі обмежень, штрафів, дозволів, ліцензій, квот, державних контрактів) і методи опосердкованого впливу, суть яких зводиться до встановлення певних умов для суб'єктів ринку, які мотивують їх поведінку. До цих методів слід віднести податкове регулювання застосування політики прискореної амортизації, методи стимулювання конкуренції тощо.

В залежності від обраних засобів впливу на ринок розрізняють правові, адміністративні і економічні методи державного регулювання.

Основними формами правового регулювання економіки в Україні є: Конституція та закони України, укази й розпорядження Президента України, постанови та інші акти Верховної Ради, постанови й розпорядження Кабінету Міністрів, нормативно-правові акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

У світовій практиці застосовується два типи методів державного регулюванню економіки: адміністративні та економічні.

Сутність адміністративних методів полягає в прямому управлінні економікою, заснованому на застосуванні обов'язкових для суб'єктів ринку державних замовлень, державних санкцій, ліцензій, дозволів, квот, встановленні норм і стандартів, які регламентують вимоги до якості робіт і послуг, продукції до організації виробничих процесів, тощо. Вони проявляються багатогранно в залежності від обраного засобу управління суб'єктами ринкової діяльності.

Адміністративні методи регулювання в розвинених країнах з ринковою економікою використовуються в незначних масштабах, їх сфера діяльності в основному обмежується охороною навколишнього середовища та створенням мінімальних побутових умов для слабо соціально захищених верств населення.

Застосовуючи ці способи, держави прагнуть змінити співвідношення попиту та пропозиції на фінансовому ринку (ринку позикових капіталів, інвестицій) у бажаному напрямку.

Пряме державне економічне регулювання здійснюється засобами бюджетної політики. Головним засобом мобілізації фінансових коштів для покриття державних інвестицій є податки. Вони також широко використовуються для впливу на діяльність суб'єктів господарства. Державне регулювання за допомогою податків залежить вирішальною мірою від вибору податкової системи, рівня податкових ставок, а також видів та величини податкових пільг.

Аналіз елементів економічної політики, методів і засобів державного регулювання в умовах перехідного періоду дає можливість зробити висновок, що їх поєднання повинно максимально врахувати особливості економічних і соціальних процесів в країні, ступінь одержавлення власності, готовність суб'єктів ринкових відносин брати на себе ті чи інші економічні функції.

СагитоваГульсим
ст. преподаватель
Мухамеджанова Гульнар
ст. преподаватель
Университет «Нархоз»
г. Алматы
Республика Казахстан

ВИРТУАЛЬНАЯ ЛАБОРАТОРИЯ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ СТУДЕНТОВ

Непрерывность профессионального образования, построенная на основе интеграции всех его ступеней и уровней, является одним из перспективных направлений в области образования.

ВУЗ будет считаться конкурентоспособным, если его услуги и образовательные продукты будут ориентированы на мировые стандарты образования, востребованы и актуальны на рынке труда. Поэтому образовательный процесс ВУЗов, все больше приближается к индивидуальным потребностям пользователя.

В связи с внедрением кредитно-модульной системы образования в Республике Казахстан, большую часть подготовки специалистов составила исследовательская (научно-исследовательская) работа, которая как правило, осуществляется внеаудиторно. А это подразумевает внедрение новых форм и средств обучения, направленное на повышение уровня исследовательской подготовки студентов. Для решенияданнах проблем в университете «Нархоз» были созданы виртуальныеисследовательскиелаборатории.

Термин «виртуализация» в информационных технологиях впервые появился в 60-х годах прошлого века, и представлял собой виртуальный продукт программно-аппаратной платформы. По-мнению, Николая Александровича Носова, которого считают родоначальником виртуальной психологии, -»Виртуальное пространство заставляет нас чувствовать так, будто мы имеем дело прямо с телесной или естественной реальностью» [1].

Специалисты технических специальностей, виртуальное пространство определяют как кодированные сигналы, которые позволяютхранить, обрабатывать и пересылать сообщения.Правильно выполненный запрос дает быстрый доступ к информационной базе. Сопоставив эти два понятия, мы можем определить виртуальное пространство как среду, которой не обязательно иметь физическое пространство для того, чтобы вести научно-исследовательские работы.

Информационные технологии по современным каналам коммуникаций позволяют осуществлять связь междунаучными работниками. Эту связь можно осуществлять через сайты и порталы, библиотечные и библиографические серверы.

Созданная на кафедре «Прикладная информатика» университета «Нархоз» виртуальная лаборатория, представляет собой учебное подразделение, оснащенное компьютерным оборудованием, учебной лабораторной станцией NIELVISII (EducationalLaboratoryVirtualInstrumentationSuite) компании NationalInstruments(США) и программным обеспечением (ProjectExpert, SPSS, CorelDRAW, LabVIEW)(Рисунок 1).

Данная лаборатория, посредствомкомпьютерных технологий, обеспечивает взаимодействие обучающихся и преподавателей.

Обучающиеся с помощью пакетовProjectExpert иSPSS имеют возможность выполнить ряд научных и исследовательских задач: анализ информации из различных источников, статистическую обработку, обобщение, прогноз и интерпретацию данных. Пакет LabVIEW позволяет проектировать виртуальные измерительные приборы и системы, тем самым приближая процесс к реальным физическим экспериментам. Учебная лабораторная станцияNIELVISII позволяет с помощью специальных перемычек собирать различные схемы. Моделирование электронных устройств в компьютерном классе или дома и визуализация результатов в виде осциллограмм, графиков, характеристик, показаний виртуальных приборов способствует лучшему пониманию принципов функционирования реальных схем управления и контроля технологическими процессами производства.

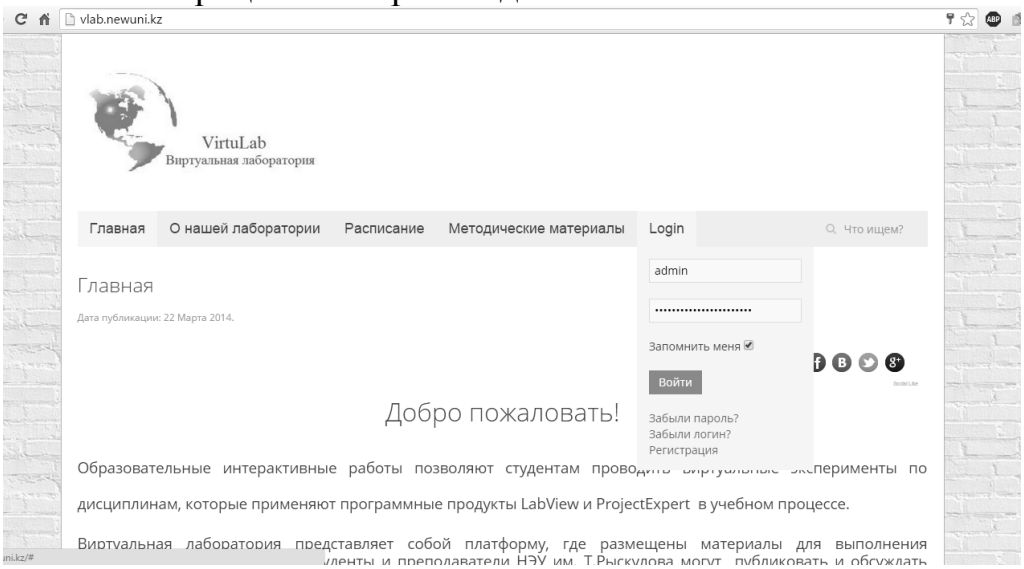

Рис.1. Главное меню сайта «Виртуальная лаборатория»

Таким образом, созданная виртуальная лаборатория обладает полным набором свойств, характерных для традиционной организации научных исследований.

Кроме этого, опыт эксплуатации виртуальной лаборатории показывает, что ресурсы виртуального класса позволяют студентам выполнять научно-исследовательские и лабораторные работы, вести курсовые и дипломные проекты, только в случае хорошей организации навигации при четкой

информационной архитектуре виртуальной лаборатории. Как правило, она носит иерархический характер. Используя, возможности информационной архитектуры, определяющую роль играет проблема обеспечения информационного удобства обучающегося при работе в данной виртуальной лаборатории. Это обеспечивает непревзойденную гибкость, мобильность и инновационность в современном компьютерном образовании.

Рассмотренные формы информационного наполнения виртуальной лаборатории позволят создать полноценный законченный проект, использование которого в учебном процессе будет удобно и интересно как студенту, так и преподавателю (Рисунок 2).

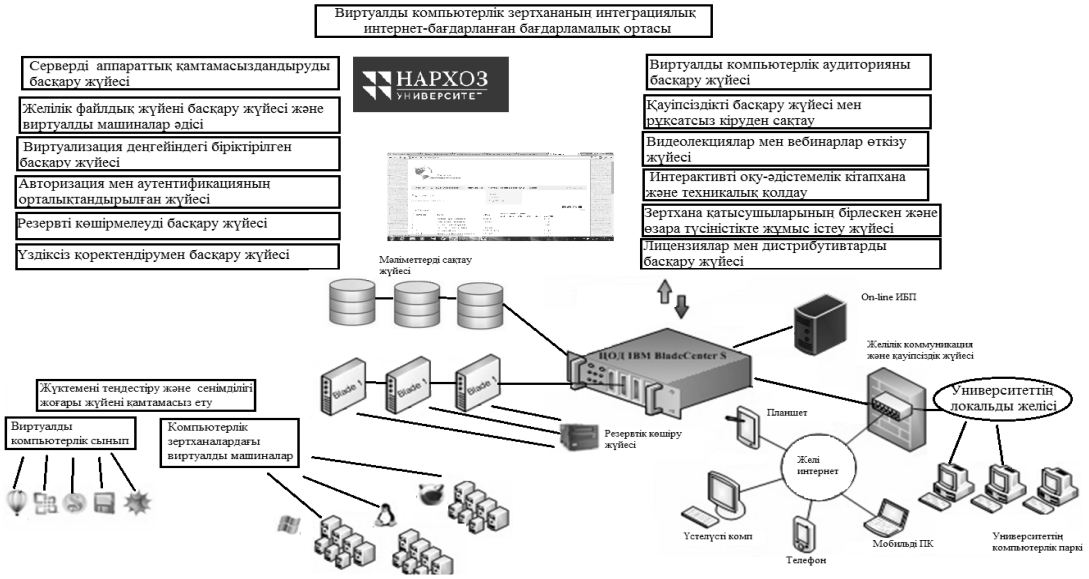

Рис. 2. Интеграционнаясреда виртуальной лаборатории

Проведенный анализ позволил нам выявить ряд причин использования виртуальных лабораторий:

- нет необходимости покупать дорогое лабораторное оборудование;
- повышается уровень самостоятельной работы студентов;
- наглядность учебного материала повышает уровень усвояемости информации;
- индивидуальный контроль способствует повышению качества восприятия учебного материала каждым студентом;
- освобождает преподавателя от повседневного контроля.

Список использованных источников

1. Носов. Н. А. Виртуальный интеллект/ Н.А. Носов. – Режим доступа : http://www.futurerussia.ru/conf/forum_transform_nosov1.html

2. Всемирный доклад ЮНЕСКО по коммуникации и информации, 1999-2000 гг. – М. – 2000. – 168 с.

Садыков Азамат
м.э.н., преподаватель
Университет «Нархоз»
г.Алматы
Республика Казахстан

ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ОСНОВОПОЛАГАЮЩИЙ ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА КАЗАХСТАНА

Президент РК Н.А. Назарбаев в своей Стратегии «Казахстан-2050» первостепенное внимание уделяет непосредственно развитию человеческого капитала Казахстана. Отмечая главную цель Стратегии подчеркивается: «В 2050 году Казахстан должен войти в число 30-ти наиболее конкурентоспособных стран мира», – Президент возлагает большие надежды непосредственно на свой народ [1]. Таким образом, решение социальных вопросов, которые возникают перед Казахстаном, становятся все более и более актуальными и не терпят отлагательств.

Активная роль личности в экономической жизни во многом определяется мотивами его экономического поведения. В произведении классика политической экономии А.Смита создана концепция или модель «экономического человека», которая характеризуется:

– склонностью человека к обмену вследствие разделения труда;

– личным интересом, эгоизмом, постоянным стремлением улучшить свое положение.

Потому человек в рыночной экономике желает выбрать такой вид деятельности, при котором произведенный продукт будет иметь большую стоимость, чем в других отраслях, чтобы получить больше дохода.

А.Маршалл– основоположник неоклассической политической экономии, синтезировал основные достижения классической политической экономии и маржинализма. Он пытался приблизить абстрактного человека к свойствам реального агента производства, анализировал реальное поведение человека в ситуации частичного равновесия, т.е. равенства по силе двух мотивов экономического субъекта: стремления к удовольствиям, определяющего размер спроса и избежание тягот, связанных с трудом и отсрочкой потребления, регулирующего величину предложения. Маршалл ввел понятие нормальная деятельность это ожидаемый при определенных условиях образ действий членов какой-либо профессиональной группы, нравственно правильное поведение, результат неограниченного функционирования свободной конкуренции [2].

Страны мира, стремясь укрепить свои конкурентные позиции, стараются развить человеческий капитал. Например, в США суммарное вложение в человеческий капитал составляет 26% валового внутреннего продукта. В Казахстане показатель суммарного вложения в человеческий капитал находится на уровне 9-10%. В Посланиях народу Казахстана Н.А. Назарбаев не раз

подчеркивал, что у нас в стране один работник в год производит продукции на сумму, эквивалентную всего лишь 20 тыс. долларов, в то время как в развитых странах, этот показатель превышает 90 тыс. долларов.

Поэтому в условиях разворота к инновационной экономике человеческий капитал становится стратегическим ресурсом страны. Развитие человеческого капитала необходимо рассматривать в качестве жизненно важного национального приоритета Казахстана. Капитализация человека должна возрастать и приносить ему и стране «дивиденды».

Оценка человеческого капитала страны на основе таких характеристик, как состояние здоровья, доступность образования, творческая и предпринимательская активность населения позволяет более эффективно решать задачи перехода к инновационному развитию экономики Казахстана. Очевидно, что такой переход невозможен без восприимчивости всего общества к инновациям, предпринимательской активности людей и достаточного количества квалифицированных кадров, заинтересованных и способных осуществлять разработку и реализацию Стратегического плана развития страны до 2020 года.

К инвестициям, развивающим созидательные способности индивидов, теоретики человеческого капитала относят формальное и неформальное образование, подготовка на производстве, медицинские услуги и исследования в области здравоохранения, расходы на оптимизацию миграции, поиск информации о состоянии экономики. Следовательно, теория человеческого капитала предполагает определенную взаимосвязь, например, между уровнем образования, физическим здоровьем, качеством обучения, объемом производственного опыта и заработной платой.

Выделяются три основных фактора, обеспечивающих условия и возможности, необходимые для реализации человеческого и трудового потенциалов.

Первый фактор – здоровье, дающее возможность вести активную и плодотворную деятельность.

Второй фактор – доступное качественное и непрерывное образование, так как общее и профессиональное образование, знания и новые технологии обеспечивают инновационное развитие, повышение конкурентоспособности предприятий и эффективность современной экономики.

Третий – социально-экономические факторы развития человеческого капитала.

Особенно остро роль человеческого капитала проявилась в условиях грянувшего глобального финансово-экономического кризиса. Развитие человеческого капитала в Казахстане рассматривается как необходимое условие преодоления данного кризиса. Развитие человеческого потенциала есть расширение возможностей населения, а конкретно сегодня, повышение территориальной мобильности, интенсификация профессиональных переходов и формирование продуктивной ментальности.

Одним из способствующих этому фактором окажется - фактор преемственности поколений, а точнее молодежный ресурс. «По подсчетам экспертов, в общем объеме национального богатства наиболее успешных стран примерно 15 процентов приходится на материальные ценности, 15-20 процентов – на природные ресурсы, а 65 процентов – это человеческий капитал», – отметил глава государства в лекции перед студентами «Назарбаев Университета» [3].

Сегодня наблюдается модель преемственности поколений в Казахстане. Страна находится на стыке эпох, когда идет смена поколений. Казахстанская молодежь имеет высокий порог жизненных притязаний, который отличается от людей среднего и старшего возраста. Проявлением этого являются два фактора:

– во-первых – это мотивированность к получению образования;

– во-вторых – активное перемещение молодежи. Молодежь является одним из ведущих участников миграции.

Особенно остро роль человеческого капитала проявилась в условиях грянувшего глобального финансово-экономического кризиса. Развитие человеческого капитала в Казахстане рассматривается как необходимое условие преодоления данного кризиса. Развитие человеческого потенциала есть расширение возможностей населения, а конкретно сегодня, повышение территориальной мобильности, интенсификация профессиональных переходов и формирование продуктивной ментальности.

Таким образом, на основе вышеперечисленного анализа можно подвести следующие выводы:

1. первостепенная роль человека как основополагающей движущей силы развития экономки и общества была сформирована еще Адамом Смитом в XVIII веке в качестве «экономического человека»;

2. в научной работе была предложена идея инвестирования в человека, доказательством эффективности которой являются данные, которые показывают уровень затрат развитых стран в отрасли экономики и социальнойсферы;

3. рассматривая текущее состояние развития человеческого капитала, необходимо отметить возрастание интереса молодежи к получению образования.

Список использованных источников

1. Назарбаев Н.А. Стратегия «Казахстан-2050»: новый политический курс состоявшегося государства // Послание Президента РК народу Казахстана. - Астана: Акорда, 2013. - 119 с.

2. Повышение производительности труда - основа благосостояния нации: материалы научно-практической конференции - 4.VI- Алматы: Экономика, 440 с.

3. Официальный сайт Президента Республики Казахстан: www.akorda.kz

Северцова Татьяна
ст. преподаватель
УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия»
г. Горки
Республика Беларусь

О ЗАЩИТЕ ПРАВ ЖЕНЩИН В СЛУЧАЕ РАСТОРЖЕНИЯ ТРУДОВЫХ ДОГОВОРОВ ПО ИНИЦИАТИВЕ НАНИМАТЕЛЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И В УКРАИНЕ

С самых давних времён женщине отводится огромная роль в стабилизации демографической ситуации каждого государства. Женщина – она и мать, и хранительница домашнего очага, и сторона трудовых правоотношений. В связи с этим с целью защиты и охраны трудовых прав женщин действующее трудовое законодательство Республики Беларусь и Украины содержит ряд правовых гарантий при расторжении трудовых договоров по инициативе нанимателя, а в случае незаконного увольнения женщина имеет право обратиться в суд с иском о восстановлении на работе.

Рассмотрим какими же гарантиями наделена женщина при расторжении трудового договора по инициативе нанимателя и в какие сроки она может обратиться в суд с иском о восстановлении на работе, если не согласна с увольнением (на примере законодательства Республики Беларусь и Украины).

Ст.42 Трудового кодекса Республики Беларусь (далее – ТК) содержит девять самостоятельных оснований для расторжения трудового договора. Их принято классифицировать на основания при отсутствии вины работника и основания, вызванные виновными действиями работника. И лишь в случае отсутствия вины в действиях увольняемой женщины, она будет наделена определёнными гарантиями.

К основаниям увольнения при отсутствии вины работника относят следующие:1) ликвидация организации, прекращения деятельности филиала, представительства или иного обособленного подразделения организации, расположенных в другой местности, прекращения деятельности индивидуального предпринимателя, сокращения численности или штата работников (п.1 ст.42 ТК);2) несоответствие работника занимаемой должности или выполняемой работе вследствие состояния здоровья, препятствующего продолжению данной работы (п.2 ст.42 ТК);3) несоответствие работника занимаемой должности или выполняемой работе вследствие недостаточной квалификации, препятствующей продолжению данной работы (п.3 ст.42 ТК);4) неявка на работу в течение более четырех месяцев подряд вследствие временной нетрудоспособности (не считая отпуска по беременности и родам), если законодательством не установлен более длительный срок сохранения места работы (должности) при определенном заболевании (п.6 ст.42 ТК).

Действующий Кодекс законов о труде Украины (далее – КзоТ) также содержит подобные основания для увольнения по инициативе собственника

или уполномоченного им органа: 1) изменения в организации производства и труда, реорганизации, банкротства или перепрофилированияпредприятия, учреждения, организации, сокращение численности или штата работников (п.1 ст.40 КЗоТ); 2) несоответствие работника занимаемой должности или выполняемой работе в следствие недостаточной квалификации или состояния здоровья, препятствующих продолжению данной работы (п.2 ст.40 КЗоТ); 3) систематического неисполнения работником без уважительных причин обязанностей, возложенных на него трудовым договором или правилами внутреннего трудового распорядка, если к работнику ранее применялись меры дисциплинарного или общественного взыскания (п.3 ст.40 КЗоТ); 4) прогул без уважительных причин (п.4 ст.40 КЗоТ); 5) неявка на работу в течение более четырех месяцев подряд вследствие временной нетрудоспособности, не считая отпуска по беременности и родам, если законодательством не установлен более длительный срок сохранения места работы (должности) при определенном заболевании (п.5 ст.40 КЗоТ); 6) восстановление на работе работника, ранее выполнявшего эту работу (п.6 ст.40 КЗоТ); 7) появление на работе в нетрезвом состоянии, в состоянии наркотического или токсического опьянения (п.7 ст.40 КЗоТ); 8) совершение по месту работы хищения, установленного приговором суда (п.8 ст.40 КЗоТ).

Ч.3 ст.268 ТК содержит гарантии при расторжении трудового договора по инициативе нанимателя для определённых категорий женщин. Здесь гарантии немного разняться в зависимости от того является ли женщина беременной, есть ли у неё дети, либо она является одинокой матерью.Не допускается расторжение трудового договора по инициативе нанимателя с:

- беременными женщинами, женщинами, имеющими детей в возрасте до трех лет (кроме случаев ликвидации организации, прекращения деятельности филиала, представительства или иного обособленного подразделения организации, расположенных в другой местности, прекращения деятельности индивидуального предпринимателя, а также по основаниям, предусмотренным п.п.4, 5, 7–9 ст. 42);
- одинокими матерями, имеющими детей в возрасте от трех до четырнадцати лет (детей-инвалидов до восемнадцати лет) (кроме случаев ликвидации организации, прекращения деятельности филиала, представительства или иного обособленного подразделения организации, расположенных в другой местности, прекращения деятельности индивидуального предпринимателя, а также по основаниям, предусмотренным п.п. 2, 4, 5, 7–9 ст.42 ТК).

Как видно, беременных женщин и женщин, имеющих детей в возрасте до трёх лет по п.2 ст.42 ТК (когда состояние здоровья препятствует дальнейшему выполнению работы) увольнять нельзя. Необходимо уточнить кого же трудовое законодательство относит к категории «одиноких матерей». Согласно п.4 ст.22

Постановления Пленума Верховного Суда Республики Беларусь от 29.03.2001 г. №2 «О некоторых вопросах применения судами законодательства о труде» к категории «одинокие матери» относят женщин, не состоящих в и имеющих детей, в актовой записи о рождении запись об отце произведена в установленном порядке по указанию матери, а также вдов, не вступивших в новый брак, воспитывающих несовершеннолетних детей. Следовательно, женщины, находящиеся в разводе, хоть и воспитывают детей одни, данной гарантией не обладают. Однако такая гарантия может быть установлена в коллективном договоре у любого нанимателя и в таком случае коллективный договор будет выполнять своё основное назначение: улучшать социально-экономическое и правовое положение работников.

Ч.3 ст.184 КЗоТ также предусмотрены гарантии для определённых категорий женщин: увольнение беременных женщин и женщин, имеющих детей в возрасте до трёх лет, одиноких матерей при наличии ребёнка в возрасте до четырнадцати лет или ребёнка-инвалида по инициативе собственника или уполномоченного им органа не допускается, кроме случаев полной ликвидации предприятия, когда допускается увольнение с обязательным трудоустройством.

Трудовое законодательство Республики Беларусь в ТК устанавливает следующие сроки обращения работника (в т.ч. уволенной женщины-работника) в суд с иском о восстановлении на работе в том случае, если он не согласен с увольнением с целью восстановления своего нарушенного права. Так по делам об увольнении установлен срок в один месяц со дня вручения копии приказа об увольнении или со дня выдачи трудовой книжки с записью об основании прекращения трудового договора либо со дня отказа в выдаче или получении указанных документов (ст.242 ТК ст.233 КЗоТ).

Таким образом трудовое законодательство Республики Беларусь установило ряд правовых гарантий для определённых категорий женщин при расторжении трудовых договоров по инициативе нанимателя, но только в случае увольнения при отсутствии вины работника. А законодательство Украины не зависимо от того есть ли вина женщины-работника в увольнении содержит запрет на увольнение определённой категории женщин по инициативе собственника. Однако на наш взгляд было бы справедливо в законодательстве Беларуси к категории «одиноких матерей» отнести и тех женщин, которые расторгли брак, и фактически в одиночку занимаются уходом и воспитанием детей при предоставлении соответствующих доказательств.

Список использованных источников

1. Трудовой кодекс Республики Беларусь от 26 июля 1999 года № 296-З: принят Палатой представителей 8 июня 1999 года: одобрен Советом Республики 30 июня 1999 года: текст Кодекса по состоянию на 1 июля 2015 года // Консультант Плюс: Беларусь, Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Национальный центр правовой информации Республики Беларусь. – Минск, 2016;

2. Кодекс законов о труде Украины: принят 10 декабря 1971 года / Режим доступа: http://www.jobs.ua/kzot - Дата доступа: 19.03.2016;

3. О некоторых вопросах применения судами законодательства о труде: Постановление Пленума Верховного Суда Республики Беларусь от 29.03.2001 г. №2 Консультант Плюс: Беларусь, Технология 3000 [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр», Национальный центр правовой информации Республики Беларусь. – Минск, 2016.

Сидорович Олександр
к.і.н., доцент
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ УРСР В КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО ДЕФІЦИТУ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Україна багата природними ресурсами, маючи сприятливий клімат і найкращі в світі чорноземи, тим не менше в новітній історії пережила кілька хвиль голодомору. Причини цих катаклізмів в основному мали рукотворний характер. Однак і на сьогодні питанняпродовольчої безпеки не втратило своєї актуальності. Особливо загострилась ця проблема в останній період в контексті кризових явищ в економіці і наростаючих масштабах зубожіння населення України. Тому повчальним, на нашу думку, може бути досвід діяльності споживчої кооперації в умовах командно-адміністративної економіки та в контексті подолання перманентного продовольчого дефіциту.

Принагідно слід відразу зазначити, що проблема продовольчого забезпечення саме міст і промислових центрів турбувала радянську владу в першу чергу. Проблеми села та їх мешканців майже весь час перебування українських земель в складі Радянського Союзу залишались на маргінесі державних інтересів. Виходячи із цього система споживчої кооперації, яка в досліджуваний період юридично існувала під назвою Укоопспілки, використовувалась як зручний механізм перекачування продовольчих ресурсів у міста і промислові центри. Формалізація такої політики відбулась у результаті прийняття відповідних урядових і партійних рішень, які зобов’язували установи споживчої кооперації (райспоживспілки, заготконтори, сільські споживчі товариства) значно наростити заготівлі і переробку сільськогосподарської продукції із наступною організацією їх продажу в міських центрах (особливо у великих містах і промислових регіонах).Так, 9 листопада 1946 р. була прийнята постанова Ради Міністрів СРСР «Про розгортання кооперативної торгівлі в містах і селищах продовольчими і

промисловими товарами і збільшення виробництва харчової продукції та товарів широкого вжитку кооперативними організаціями», а також постанова «Про заходи по розширенню торгівлі споживчої кооперації в містах і робітничих селищах» від 21 липня 1948 р. Постанова уряду СРСР від 1946 р. незабаром була продубльована і уточнена відповідно до українських реалій постановою Ради міністрів УРСР і ЦК КП(б)У.

Після відміни карткової системи заклади кооперативної торгівлі в містах передають установам державної торгівлі. Однак в 1950-их рр. збут сільськогосподарської продукції в містах почав відбуватись через організовану споживчою кооперацією комісійну торгівлю. Шлях до розширення присутності споживчої кооперації в містах було відкрито постановами уряду та ЦК КПРС від 12 жовтня 1953 р. «Про заходи подальшого розвитку кооперативної торгівлі» та «Про розширення виробництв продовольчих товарів та покращення їх якості». Вже у 1953 р. товарообіг комісійної торгівлі сільськогосподарською продукцією в містах через систему споживчої кооперації УРСР склав 1,7 млн. крб. У 1955 р. споживча кооперація через свої крамниці в містах продала продукції на 13,3 млн. крб., а в 1958 р. – на суму 248,2 млн. крб. У 1958 р. споживча кооперація продала в містах 50,7 тис. тонн м'яса, 109,7 тис. тонн борошна, 82,8 тис. тонн картоплі та інших овочів, 69,8 тис. тонн фруктів і баштанних культур [1, с. 303].Особливо активізувалась робота Укоопспілки по продажу продовольства в міських агломераціях на початку 1960-их рр., коли через стратегічні прорахунки керівництва в країні склалась доволі напружена економічна ситуація, наслідком якої був дефіцит окремих продовольчих товарів у містах: хліба, м'яса, молока. Тому керівництвом СРСР в рамках окремої постанови від 25 лютого 1961 р. «Про покращення організації збуту лишків сільськогосподарської продукції колгоспників і колгоспів» перед споживчою кооперацією країни було поставлено завдання посилити закупки лишків сільськогосподарської продукції із подальшим її продажем у містах і робітничих селищах по цінах, що склались на місцевих ринках [3].

Система споживчої кооперації в перші роки застою почала відкривати великі фірмові магазини по торгівлі сільськогосподарською продукцією в містах. Протягом 8 п'ятирічки (1966-1970 рр.) було введено в дію 420 великих фірмових магазинів, нові складські приміщення на 7500 тонн. Допомогу споживчій кооперації надавали виконкоми міських рад, що передавали Укоопспілці приміщення під склади та магазини. Великі добре обладнані, фірмові магазини були відкриті в цей час у Донецьку – «Дари природи», Сімферополі – «Кооператор», Львові – «Урожай», Тернополі – «Надзбруччя», «Дари лісів», «Колосок» тощо [2, с. 11].

Однак незважаючи на покращення раціону харчування пересічного українця в останні роки існування тоталітарної держави особливо порівняно із першими повоєнними роками, все ж проблема продовольчого дефіциту залишалась однією із головних ознак повсякдення тієї доби. Тому фактично

останньою спробою влади вирішити це питання була юридична реорганізація системи торгівлі на колгоспних ринках. Спеціальною постановою Ради Міністрів УРСР у 1987 році прийняли рішення про передачу колгоспних ринків із системи Міністерства торгівлі УРСР організаціям споживчої кооперації, котра маючи розгалужену мережу на селі повинна була відтепер так організувати збут закупленої продовольчої продукції в містах, щоб зняти гостроту продовольчого дефіциту [4].

Таким чином, в умовах командно-адміністративної політичної системи та планової економіки система споживчої кооперації використовувалась із метою подолання продовольчого дефіциту.

Список використаних джерел

1. Історія споживчої кооперації України: підручник [для студентів кооперативних вузів] / [Аліман М.В., Бабенко С.Г., Гелей С.Д. та ін.]. – Львів: Укоопспілка, інститут українознавства НАНУ, 1996. – 383 с.
2. Колесник Ф.Д. Діла і плани кооператорів України / Феодосій Дмитрович Колесник. – М.: Экономика, 1971. – 179 с.
3. Об улучшении организации сбыта сельскохозяйственных продуктов колхозников и колхозов. Постановления ЦК КПСС и СоветаМинистровСССР № 176 від 25.02.61 // режим доступу http://www.libussr.ru/doc_ussr/usr_5659.htm
4. Про заходи по поліпшенню роботи колгоспних ринків. Постанова ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР № 124 від 14.04.87 // режим доступу http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0124699-87.

Смагулова Аида
студентка
Байгенжина Ризагуль
преподаватель
Индустриально-экономический колледж
имени Академика Г.С.Сейткасимова
г.Астана
Республика Казахстан

EXPO – 2017. ЭНЕРГИЯ БУДУЩЕГО.

В 2017 году в городе Астане Республики Казахстан столицы нашей Родины планируется проведение EXPO – 2017.Уже более 150 лет наиболее развитые страны мира периодически собираются, чтобы похвастаться собственными достижениями и оценить успехи других. Эта традиция получила название всемирных выставок, или «Экспо».

Всемирная выставка или Экспо (Expo) – международная выставка, которая является символом индустриализации и открытой площадкой для демонстрации технических и технологических достижений.

История Всемирных выставок начинается с «Великой выставки промышленных работ всех народов», состоявшейся в Лондоне в 1851 г., и продолжается по сегодняшний день. В 1928г. в Париже для регулирования выставочной деятельности было образовано Международное бюро выставок (МВБ). На сегодняшний день это одна из самых давних и представительных международных структур (в ее состав входит 168 стран). Международное бюро выставок следит за соблюдением принципов и задач Всемирных выставок; в рамках международного сотрудничества проводятся мероприятия в образовательной сфере, в сфере инноваций, встречи по обмену мнениями и развитию глобального диалога по общечеловеческим проблемам.

Места проведения Всемирных выставок и их темы определяются с учетом политического, экономического, географического и культурного контекста. В XIX веке, во времена Промышленной революции, движений романтизма и позитивизма – складываются благоприятные условия для развития выставочного движения. С самого начала своего существования Выставки являются проявлением стремления к солидарности между народами; именно поэтому они становятся одновременно и «витриной», и форумами обсуждения вопросов, связанных с прогрессом человечества. Порой одновременно со Всемирными выставками празднуются торжественные даты; Выставки становятся связующим звеном между прошлым, настоящим и будущим. Так в 1889 г. в Париже отмечается столетие Французской Революции, в1876 г. в Филадельфии – столетний юбилей провозглашения независимости США; в 1893 г. в Чикаго и в 1992 г. в Севилье – пятисотлетие открытия Америки, а в 1915 г. в Сан-Франциско – открытие Панамского канала.

В 1851 г. в Лондоне впервые опробована идея проведения Всемирной выставки в ОДНОМ ЗДАНИИ, в центральной части города, в котором разместились бы все экспонаты. Для этого сооружается Хрустальный дворец - новаторская для того времени постройка, в которой опорная структура оранжереи сочетается с революционными по своей новизне инженерными конструкциями, повторяющими рисунок прожилок на листьях гигантской кувшинки «Виктория Регия». Хрустальный дворец воздвигается как храм новой религии, исповедуемой новым обществом, преклоняющимся перед техникой.

Всемирные выставки или ЭКСПО проводят уже более полутора веков. За это время их популярность невероятно выросла - выставки даже сравнивают чемпионатами мира и Олимпийскими играми. Эксперты подсчитали: с момента проведения первой выставки в Лондоне в 1851 году ЭКСПО посетили более миллиарда человек по всему миру. Людей привлекает возможность первыми увидеть технические новинки. Ведь именно на ЭКСПО получили путевку в жизнь многие изобретения, прочно вошедшие в наш обиход: телефон, рентгеновский аппарат, застежка-молния,вафельный стаканчик для мороженого, телевещание, сенсорный экран и другие. Интересно, а какими техническими новшествами удивит нас ЭКСПО-2017? Изобретатели уже

готовятся представить свои разработки в Астане. Пока же давайте вспомним10наиболее известных открытий, показанных на Всемирных выставках.

22ноября2012годавПариженазаседании152йсессииГенеральнойассамблеи Международного бюро выставок (МБВ) путем тайногоголосования 148 государств определили город для проведениямеждународной выставки EXPO-2017. Претендентами на победу были Астана и бельгийский город Льеж.

Как говорил президент Казахстана, Нурсултан Абишевич Назарбаев: «Я хочу с большой гордостью сообщить, только что стало известно об очередной очень большой победе нашей страны. В голосовании учавствовали 148 государств, Казахстан завоевал 103 голоса».

Победа Астаны в острой конкурентной борьбе далеко не случайна. Во-первых-это признание Астаны, как центра, достойного принять событие всемирного ранга. Во - вторых -это говорит о успехе Казахстана и подчеркивает перспективы его развития. В-третьих темы «Энергия будущего и зеленая экономика».

Выбор Казахстана данной темы обусловлен, тем что обладая значительными запасами традиционных энергоресурсов, наша страна последняя принимает меры по использованию альтернативных источников энергии, и взяла курс на построение «зеленой экономики».

Выставка Экспо в нашем городе должна стать, по мнению президента РК. Маленьким островком «зеленой экономики». И центром этого островка будут проекты в сфере экологически чистой энергии. Ведь, любая выставка привлекает интерес к стране, на территории которой она проводится. Для этого необходимо активно развивать внутренние проекты, которые достойны поддержки. Также выставка активизирует молодых ученых, и они станут стремиться к участию в таком важном событии. Выставка EXPO-2017 станет серьезным шагом в развитии казахстанской экономики и науки.

Именно этим продиктовано желание Казахстана собрать международное сообщество для коллективного размышления в рамках международной выставки.

Логотипом международной специализированной выставки EXPO-2017 стала «Энергия ветра». По словам разработчиков, логотип победитель объединяет в себе символы возобновляемой энергии - энергии солнца, морских волн, магнитного поля Земли и энергию ветряных потоков. В соответствии с тематикой выставки «Энергией будущего» были использованы яркие и чистые цвета.

Замысел проекта «Энергия будущего» заключается в том, чтобы привлечь внимание общественности к решениям и способам, обеспечивающим управление устойчивыми источниками энергии.

Эти способы направлены на:

- борьбу с изменением климата и снижение выбросов углекислого газа;
- стимулирование использования альтернативных источников энергии;
- обеспечение надежности энергоснабжения
- контроль над производством, сохранением и использованием энергии.

ЭКСПО-комплекс расположится в черте города на участке в 175 гектаров, выделенном в рамках генерального планаАстаны. ЭКСПО-городок будет находиться в непосредственной близости от «Назарбаев Университета» и медицинского кластера. Прилегающую территорию в 150 гектаров используют для размещения вспомогательных объектов выставки и транспортной инфраструктуры, в том числе, общественного транспорта и парковок. Более 42% территории выставочного комплекса будет отведено под павильоны. Наоставшейся территории разместят открытые и полузакрытые площадки, ориентированные на посетителей, а также места для концертов и проведения фестивалей.

В ЭКСПО-городке будут расположены Национальный павильон Казахстана в виде сферы, 4 тематических павильона, павильоны стран-участниц выставки, корпоративных участников и неправительственных организаций, а также зона практик.

В целом на территории будет создано 38 объектов.Строительство выставочного комплекса планируется завершить в декабре 2016 года.

EXPO 2017 – это большое событие и большая ответственность, народ Казахстана должен показать своё известное гостеприимство и радушие. Работа предстоит немалая, но общими усилиями не трудно будет дойти до необходимого результата. «Это будет ещё одна «народная стройка» Казахстана. Успех Астаны в борьбе за право проведения EXPO 2017 – это успех всего народа Казахстана»-считает Назарбаев.

Список литературы

1. Официальный сайт EXPO [Электронный ресурс] - Режим доступа.- URL:httpExpo2017astana.com
2. Предметисследованиязащитыинформации// Казахстанскаяправда2013г
3. Электронный ресурс - Режим доступа.- URL http:Expo2017astana.com/ru/media/albums/88/

Смагулова Шолпан
д.э.н., профессор
Спанкулова Лаззат
д.э.н., профессор
Ахметова Малика
магистрант
Университет Нархоз
г. Алматы
Республика Казахстан

РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В КАЗАХСТАНЕ

В настоящее время главная сфера деятельности институтов общества является социальная направленность. Социальная политика включена в единую систему, а в постиндустриальном периоде начинает расширять свои возможности и распространяться на разные уровни объединений и групп.

Любые изменения, происходящие в обществе и в социальной сфере в частности, рассматриваются как непрерывный процесс или поток событий. Поэтому социальная сфера наравне с другими нуждается в целенаправленном управлении.

Социальное управление подразумевает организацию таких связей, осуществление которых может направить управленческое воздействие среди общностей, отдельных индивидов, социумов и др. общественными институтами. При этом регулирование социальной сферы характеризуется рядом специфических особенностей, таких как наличие обратной связи, самоуправляемость и целенаправленность.

В настоящее время особое значение приобретает в реализации социальной политики «принцип социального партнерства», что означает равноправие трех сторон: работодателя, работника и государства.

В документах Международной организации труда (МОТ), который является специализированным органом ООН (создан в 1919 г.), прописаны основные принципы социального партнерства. К ним относятся: равноправие сторон при переговорах и принятии решений, равная обязательность для всех членов исполнения договоренностей, обязательная и равная ответственность сторон за выполнение принятых обязательств, т.е. принятие участия всех трех сторон в переговорах.

Социальное партнерство является обязательным институтом современного устойчивого общества и демократического государства, он эффективно действует в продуктивно функционирующей экономике. Однако, в кризисном социуме внедрение механизмов и использование инструментов, которые предусмотрены этим принципом, также способно уменьшить социальную напряженность, стать инструментом, который будет способен установить баланс между противоречивыми интересами разнообразных социальных слоев и государства,

определить технологию того, как разрешить кризисы и обеспечить поддержку социального развития.

В новых постиндустриальных условиях социальная ориентация становится превалирующей и способствует сегодня определению новых субъектов социально-политической деятельности в Республике Казахстан (РК).При всем этом, главным субъектом социальной политики остается государство. Государство выступает как совокупность разноуровневых элементов или органов (общегосударственных, региональных, местных).

Многие развитые страны мира на своем примере доказали, что инвестирование в человеческий капитал является залогом обеспечения социальной стабильности и экономического роста, что особенно актуально в современных условиях хозяйствования.

Правовые основы социальной политики в Казахстане представлены в Конституции, нормативно-правовых актах - Трудовой Кодекс РК, Кодекс РК «О здоровье народа и системе здравоохранения» и др.

Согласно Конституции РК (п.1 ст.1) Казахстан определяет себя как социальное государство, что связано закреплением в главном определяющем законе соответствующих правовых принципов [1].

Главные ориентиры развития социальной сферы до 2050 года заключены в конкретных индикативных цифрах [2]: увеличение в 4,5 раза показателя объёма ВВП на душу населения - с 13 тысяч долларов до 60 тысяч долларов; преобладание доли среднего класса; урбанизация уровня доли городских жителей вырастет с нынешних 55 до порядка 70% всего населения.

Социальная политика в Казахстане содержит опережающий характер, она нацелена не только на оказание помощи тем или иным слоям населения, но и на предотвращение или смягчение различных социальных проблем: безработицы, наркомании, детской смертности, преступности и т.д.

В настоящее время перед Правительством поставлена задача по сохранению поставленных социальных обязательств перед населением, несмотря на сложную обстановку в мировой экономике, а также снижением цен на углеводородное сырье. Стоит отметить, что значительный спад цен на нефть в 2015г. и начале 2016г. серьезно снизил поступления доходов в государственный бюджет.

В таких непростых условиях в Казахстане была создана национальная модель социальной политики, которая содержит в себе:

- изменение системы и структуры трудовых взаимоотношений и уровня занятости населения;
- постепенный переход к использованию накопительной пенсионной системе;
- включение новых форм социальных пособий и выплат от государства;
- обмен натуральных льгот на получение специального государственного пособия каждый месяц;
- введение оказания социальной помощи и поддержки населению по адресной системе.

В качестве основного интегрального показателя социального развития РК рассматривается индекс развития человеческого потенциала (ИРЧП). Данный показатель рассчитывается ежегодно для межстранового сравнения и измерения уровня жизни, грамотности, образованности и долголетия жизни как основных характеристик человеческого потенциала исследуемой территории.

При расчете ИРЧП учитываются 3 вида показателей:

1) ожидаемая продолжительность жизни - оценивает долголетие;

2) уровень грамотности населения страны (среднее количество лет, потраченных на обучение) и ожидаемая продолжительность обучения;

3) уровень жизни, рассмотренный через ВВП на душу населения по паритету покупательной способности.

Вместе с тем, при определении рейтинга стран в докладе ПРООН во внимание берут множество факторов, к которым относится положение в сфере прав индивида и гражданских свобод, его доступность к принятию участия в общественной жизни, общественная защищенность, уровень территориальной, а также социальной мобильности граждан, характеристики степени культурного развития людей, уровня безработицы, здоровья, обстановка по преступности, охраны состояния окружающей среды и другие.

В общем списке все страны ранжируются исходя из ИЧР и делятся на 4 типа: страны с очень высоким уровнем ИЧР; страны с высокой степенью ИЧР; государства со средним уровнем ИЧР; страны с низкой долей ИЧР.

Место Республики Казахстан в общем рейтинге ИЧР экспертами ПРООН оценивают в качестве одного из самых высоких рейтингов роста ИЧР в разрезе региона - за последние 18 лет на 0,92 процента в среднем, что показывает эффективность осуществления социальной политики. В частности, значение ИРЧП возросло в 2014 году на 0,107 пунктов или 16,5% по отношению к аналогичному показателю 1997 года[3].

На основе проведенных наблюдений, нами установлено, что индекс развития человеческого потенциала в Казахстане зависит от расходов бюджета на социальную сферу, уровня занятости и величины средней номинальной заработной платы. Существует высокая значимость финансовых ресурсов, выделяемых Правительством для социального развития страны, а также выявить существующие проблемы и противоречия.

Доказано, что рост бюджетных расходов напрямую связан с интенсивным развитием социальной сферы и ее инфраструктуры. Ввиду этого в настоящее время в социальной сфере РК наблюдается увеличение активности со стороны государства.

Поэтому одной из главных задач государственного регулирования экономики Казахстана является дальнейшее продолжение создания эффективных инструментов и механизмов, обеспечивающие социальные права и осуществление современной социальной политики.

Списокиспользованныхисточников

1. Конституция Республики Казахстан. - Алматы, 1995
2. Назарбаев Н.А. Нұрлыжол – путь в будущее // Послание Президента РК народу Казахстана. - Астана: Акорда, 2014. - 8 с.
3. Комитет по статистике Министерства национальной экономики РК: http://stat.gov.kz.

Столбова Мария
студентка
УО «Полесский государственный университет»
г.Пинск
Республика Беларусь

МЕЖДУНАРОДНАЯ ТРУДОВАЯ МИГРАЦИЯ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

Трудовые миграционные процессы играют важную роль в демографическом и социально-экономическом развитии любой страны. С помощью международных временных трудовых мигрантов у государства есть возможность улучшить ресурсный потенциал экономического роста страны, инвестиционный климат, сбалансировать внутренний рынок труда. Иначе говоря, это экономическое явление, с помощью которого государство может на различных этапах социально-экономического развития решать проблемы обеспеченности рынка труда трудовыми ресурсами, снижать безработицу, увеличивать инвестиции страны, т. е. направлять потоки трудовых мигрантов в интересах экономического и демографического развития.

В экономическом развитии Республики Беларусь, также большое значение имеет данный вид миграции населения. В условиях естественной убыли населения, сокращения прироста молодежи трудоспособного возраста, трудовых ресурсов и, следовательно, занятости населения привлечение трудовых мигрантов в страну имеет огромное значение для Беларуси. А выезд трудовых мигрантов может стать важным источником увеличения инвестиций в экономику страны, сокращения уровня безработицы.

Особое значение въезд в Беларусь и выезд из страны рабочей силы приобретает в рамках созданного Евразийского экономического союза (ЕАЭС), предоставляющего льготы в части пребывания и осуществления трудовой деятельности. В соответствии с Договором о Евразийском экономическом союзе, подписанным Россией, Беларусью и Казахстаном 29 мая 2014 г., трудящимся государств-членов не требуется получения разрешения на осуществление трудовой деятельности в государстве трудоустройства [1].Трудовая миграция в рамках ЕАЭСрастёт огромными темпами. Значительно увеличился и импорт рабочей силы, достигнув максимального значения – 32288 человек в 2014 г.,и вырос по сравнению с 2013 г. на 14108 человек (77,6 %) [2].

Следует отметить, что в республике происходят разнонаправленные потоки по въезду (импорту) и выезду (экспорту) трудовых мигрантов. Анализ потока трудовых мигрантов показал, что его численность стала быстро расти, достигнув 6328 человек в 2015 г. [3], и увеличился по сравнению 2013 и 2014 на 10,7 % и 16,3 % соответственно [4].

Основной обмен рабочей силойпроисходит с Россией, оставаясь стабильным в течение многих лет. При этом в последние годы наблюдается интерес к российскому направлению трудоустройства (до 60 % от общего объема выезда) [5, с. 21]. Это объясняется определенными сложностями выхода белорусской рабочей силы на западные рынки труда из-за ограничительных мер ряда западных государств и большой конкуренции со стороны мигрантов других стран, а также постоянным спросом на рабочую силу в российских регионах, географической близостью стран, свободным режимом пересечения границ и, что немаловажно, отсутствием языкового барьера.

Немаловажно то, что объемы въезжающих трудовых мигрантов в Беларусь долгое время были незначительны, что объясняется достаточно жестким национальным трудовым законодательством. Только начиная с 2010 г. потоки иммигрантов стали быстро расти. Это связано с либерализацией принятого Закона Республики Беларусь «О внешней трудовой миграции», который вступил в силу 12 июля 2011 г. Законом впервые определен порядок трудоустройства иностранцев, постоянно проживающих в Республике Беларусь, а также упразднено лицензирование деятельности, связанной с привлечением в республику иностранной рабочей силы[6].

Сложившаяся миграционная ситуация требует активизации мер миграционной политики. Важным шагом в этом направлении является разработка Концепции Национальной программы демографической безопасности Республики Беларусь на 2016–2020 годы.Вопреки принятым мерамв области регулирования миграционных потоков видно, что действующая миграционная политика и законодательство в данной сфере остаются недостаточно эффективными. Это проявляется в больших потоках, выезжающих из страны трудовых мигрантов и незначительных обратных потоках трудовой иммиграции, слабом привлечении иностранной рабочей силы, преимущественном использовании низких профессионально-квалификационных и образовательных характеристик иностранных работников, несовершенстве действующих механизмов отбора мигрантов, недостаточно учитывающих необходимость в рабочей силе региональных рынков труда, неразвитости официальной миграционной инфраструктуры.

Основные проблемы в данной сфере связаны, в первую очередь, с решением вопросов определения перспективной потребности в количестве и качестве привлекаемых из других стран трудовых мигрантов. Несомненно, что при оценках реальной необходимости в трудовых мигрантах недостаточно

отталкиваться только от демографического планирования численности трудоспособного населения. Необходимо точно определить внутренние резервы увеличения трудового потенциала и возможности дополнительных источников рабочей силы путём решения проблем структурной безработицы, сокращения незанятости нуждающихся в работе, в неформальной и «теневой» занятости граждан, повышения внутренней трудовой мобильности населения.

Среди проблем миграционной политики в Республике Беларусь большое внимание привлекает круг вопросов управления процессами трудовой миграции в рамках создаваемого ЕАЭС. Являясь неотъемлемой и органической частью экономики, внешние миграционные процессы требуют регулирования со стороны государственных органов управления в форме конкретных мер, прежде всего, в области нормативного правового регулирования.

Таким образом, в условиях перехода экономики на инновационный путь развития особенно актуальной становится разработка процедур, которые поощряют въезд в Республику Беларусь необходимых для государствамигрантов и ограничивают доступ на внутренний рынок труда тех, в ком нет нужды. При решении задач привлечения в страну мигрантов для восполнения населения, рабочей силы и развития инновационного потенциала в первую очередь важны мероприятия, способствующие разнообразию миграционных потоков и приданию им различного статуса. Среди них особое значение имеют разработка и внедрение различных механизмов отбора, пребывания, привлечения и использования иностранной рабочей силы в зависимости от профессии, квалификации, развитие программ организованного набора трудовых мигрантов, в том числе формирование информационных и медицинских центров в странах, с которыми установлен безвизовый режим въезда-выезда. Следует упрощать процедуры привлечения квалифицированных работников по профессиям, востребованным на рынке труда, и устанавливать более жесткие административные и экономические барьеры на пути найма на работу временных трудовых мигрантов для выполнения малоквалифицированных и неквалифицированных работ. Особое внимание следует уделить стимулированию бизнес-иммиграции в республику, регулированию привлечения иностранных инвесторов и предпринимателей.

Список использованных источников

1. Договор о Евразийском экономическом союзе: [подписан в г. Астане 29 мая 2014 г.] [Электронный ресурс] // КонсультантПлюс. - Режим доступа: <http://www.consultant.ru/document/cons_doc_LAW_170264/>. - Дата доступа: 28.02.2016.

2. Учет трудящихся-мигрантов и трудящихся-эмигрантов за 2013 год [Электронный ресурс] // Министерство внутренних дел Республики Беларусь. - Режим доступа: http://mvd.gov.by/ru/main.aspx?guid=263853. - Дата доступа: 28.02.2016.

3. Учет трудящихся-мигрантов и трудящихся-эмигрантов за 2014 год [Электронный ресурс] // Министерство внутренних дел Республики Беларусь. - Режим доступа: http://mvd.gov.by/ru/main.aspx?guid=16721. - Дата доступа: 28.02.2016.

4. Учет трудящихся-мигрантов и трудящихся-эмигрантов за 2015 год [Электронный ресурс] // Министерство внутренних дел Республики Беларусь. - Режим доступа: http://mvd.gov.by/ru/main.aspx?guid=224293. - Дата доступа: 28.02.2016.

5. Миграция и миграционная политика Беларуси и России в контексте решения задач евразийской интеграции: отчет о НИР / Белорус. гос. ун-т; рук. Л. Е. Тихонова. - Минск, 2015. - 107 с. - № ГР 20131640.

6. О внешней трудовой миграции: Закон Респ. Беларусь от 30 дек. 2010 г. № 225-З [Электронный ресурс] // КонсультантПлюс. Беларусь / ООО «ЮрСпектр», Нац. центр правовой информ. Респ. Беларусь. - Минск, 2015.

Стрижич Оксана
студентка
Совик Людмила
д.э.н., профессор
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ РЕМЕСЛЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИВ РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

В Республике Беларусь в настоящее время все большую популярность набирает ремесленная деятельность. В связи с этим актуальны правовые аспекты ее регулирования, установленные законодательством Республики Беларусь.

Основным законодательным актом, регулирующим ремесленную деятельность в Республике Беларусь, является Указ Президента Республики Беларусь от 16 мая 2005 г. №225 «О некоторых вопросах осуществления физическими лицами ремесленной деятельности» (далее – Указ №225).

Так, согласно данному Указу, ремесленной признается деятельность, не являющаяся предпринимательской, по изготовлению и реализации товаров, выполнению работ и оказанию услуг с применением ручного труда и инструмента, в том числе и электрического, осуществляемая самостоятельно и направленная на удовлетворение бытовых потребностей граждан. Следовательно, осуществлением ремесленной деятельности в Республике Беларусь может заниматься физической лицо, осуществляющее данную деятельность самостоятельно, без привлечения иных лиц по трудовым либо

гражданско-правовым договорам. Однако ремесленником может являться физическое лицо, уже трудоустроенное, имеющее постоянное место работы, если это не государственная служба либо сфера банковских услуг.

Перечень видов деятельности, относящихся к ремесленной деятельности, представлен в п.1.2 Указа №225. К ним относятся:

- изготовление предметов и их частей для личных (бытовых) нужд граждан;
- изготовление, установка и ремонт деревянных навесов, теплиц, беседок, ульев, клеток, домиков и иных помещений для содержания животных и птиц;
- кузнечное дело (за исключением изготовления каминных решеток, лестниц, заборов);
- изготовление изделий ручной вышивки;
- художественная обработка дерева (резьба);
- изготовление игрушек из ткани, кожи, соломы, глины.

Стоит отметить, что, несмотря на включение в перечень видов ремесленной деятельности изготовления букетов из декоративных материалов, изготовление букетов из конфет причисляется к предпринимательской деятельности по причине использования пищевой продукции, и для изготовления и реализации таких букетов необходима регистрация в качестве индивидуального предпринимателя.

В Республике Беларусь ремесленники не обязаны иметь кассовое оборудование, книгу замечаний и предложений, освобождены от уплаты подоходного налога и не обязаны декларировать свои доходы, если они не превышают стократный размер сбора, уплаченного при регистрации ремесленника. Сбор взимается в размере одной базовой величины в календарный год, определяемой на момент его уплаты, который зачисляется в соответствующие области или город Минск. Ремесленный сбор при первичной регистрации должен быть уплачен до начала осуществления ремесленной деятельности и действителен до окончания текущего года, при этом для продолжения осуществления такой деятельности в следующем году необходимо оплатить сбор до 28 числа последнего месяца текущего года.

В случае превышения доходов от ремесленной деятельности более чем в сто раз сбора за осуществление такой деятельности, ремесленник обязан до марта следующего года предоставить в налоговый орган декларацию о доходах и имуществе, а также в месячный срок после получения соответствующего сообщения уплатить дополнительный сбор в размере 10% от суммы превышения.

Однако Указом №225 не установлены особенности реализации ремесленных изделий через торговые объекты, на торговых местах на рынках. В соответствии с Гражданским Кодексом физические лица вправе осуществлять реализацию произведенных товаров не более пяти дней в каждом календарном месяце на торговых местах на рынках. При этом в соответствии с

налоговым законодательством такие граждане обязаны уплатить единый налог с индивидуальных предпринимателей и иных физических лиц по месту постановки на учет в налоговом органе либо по месту реализации товаров до начала реализации. Размер единого налога устанавливается налоговым органом исходя из места реализации товаров и количества дней торговли. При торговле товарами более установленного срока лицо обязано зарегистрироваться как индивидуальный предприниматель и уплатить налог до начала реализации товаров.

Ремесленникам запрещается организовывать на своем сайте интернет-магазин, где размещается информация о товаре, его цене и возможности осуществить заказ либо приобрести товар. Для владения интернет-магазином необходима регистрация в качестве ИП и внесение такого магазина в Торговый реестр Республики Беларусь в установленном порядке. Вместе с тем, согласно разъяснению Министерства торговли Республики Беларусь, изложенному в письме от 18 апреля 2013 г. №07-68-7/147, допускается продажа изготовленных ремесленниками товаров с использованием сети Интернет. При этом следует учитывать, что ремесленник имеет право иметь Интернет-витрину, однако понятие «интернет-витрины» действующим законодательством не определено.

Стоит отметить, что численность физических лиц, осуществляющих ремесленную деятельность на территории Республики Беларусь, стремительно растет. В 2005 году, когда был издан Указ №225, численность ремесленников в стране составляла 234 человека. По состоянию на 1 января 2016 года зарегистрировано 17660 ремесленников, что превышает соответствующий показатель 2005 года в 75,5 раз.

Рис. 1.Численность ремесленников в Республике Беларусь в 2011-2015 гг.

(Источник – собственная разработка авторов)

Таким образом, для осуществления ремесленной деятельности в Республике Беларусь необходима регистрация в налоговой инспекции по месту жительства до начала осуществления такой деятельности. Для регистрации необходимо предоставить в налоговый орган квитанцию об уплате сбора, заявление и паспорт, а также приобретенную в установленных местах («Белбланкавыд») Книгу учета проверок, которую необходимо прошить, пронумеровать и заполнить в соответствии с требованиями. При регистрации

ремесленнику присваивается УНП, который фиксируется в Книге учета проверок и является его уникальным номером. В течении всей деятельности ремесленника он обязан иметь при себе паспорт, квитанции об уплате ремесленного сбора на текущий год и книгу учета проверок, записи в которую вносятся налоговым органом в результате проводимых проверок.

Список использованных источников

1. Указ Президента Республики Беларусь от 16 мая 2005 г. N 225 «О некоторых вопросах осуществления физическими лицами ремесленной деятельности»

2. Указ Президента Республики Беларусь от 2 декабря 2014 года № 560 «О внесении дополнений и изменений в Указ Президента Республики Беларусь от 16 мая 2005 г. № 225»

3. Министерство по налогам и сборам Республики Беларусь – Новости инспекции – Вниманию физических лиц, осуществляющих ремесленную деятельность! – [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.nalog.gov.by/ru/news_ministerstva_brest_ru/view/vnimaniju-fizicheskix-osuschestvljajuschix-remeslennuju-dejatelnost-14433. Дата доступа: 04.03.2016г.

4. Министерство экономики Республики Беларусь – Новости – 25.01.2016г. – О количестве физических лиц, осуществляющих ремесленную деятельность в Республике Беларусь - [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://w1.economy.gov.by/ip/remeslo.Дата доступа: 12.03.2016г.

Тогжанова Ляйла
к.п.н, и.о. доцента
Университет Нархоз
г. Алматы
Республика Казахстан

ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ТЕКСТООРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА ПРИ ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В ЭКОНОМИЧЕСКОМ ВУЗЕ

На современном этапе развития общества гуманизация и гуманитаризация образования нашла свое отражение в новой образовательной парадигме, приоритетным направлением которой стал антропоцентризм и текстоцентризм. Современные подходы к изучению текста выявляют коммуникативную сущность речевого целого и позволяют рассматривать его в качестве компонента акта речевого взаимодействия.

Особенность вузовского этапа изучения русского языка заключается в триединстве средств, предмета и результата обучения. Этим общим центром является текст.

Текстоориентированный подход в преподавании русского языкастал одним из основных, наряду с деятельностным и культурологическим подходом. Это обусловлено, в первую очередь, целями современного образования.

Организация работы порусскому языку должна быть сориентирована не только на обучение практической грамотности, но и на формирование языковой и духовной культуры студентов, умения думать, грамотно ихорошо говорить в разных условиях общения.

То есть на первый план в качестве важнейших целей обученияявыдвигается формирование умений и навыков речевого общения, иликоммуникации. Одной из основных характеристик коммуникативно-ориентированного обучения языку является использование текста в качестве дидактического материала, так как текст всегда связан сактом коммуникации.

Тексты, которые академик Л.В. Щерба называл текстами «безукоризненного образца», представляют собой незаменимый материалдля речевой практики и реализации обучающих и воспитывающихцелей урока. Такие тексты способны не только увеличить заинтересованность в работе, но и повысить культурный уровень личности, воспитать интерес к национальной культуре, родной речи, потребность вприобщении к искусству.

Текстовая компетенция напрямую связана с компетентностной образовательной парадигмой и актуализацией понятия «компетенция». Вслед за И.А. Зимней и А.В. Хуторским под компетенциями мы понимаем внутренние, потенциальные новообразования (знания, представления, программы, алгоритмы и др.), проявляющиеся в готовности человека актуализировать имеющийся опыт для решения разного рода задач [1, 2].

Для того, чтобы использование текста на уроке было максимально эффективным, он должен соответствовать определенным требованиям: быть интересным, соответствовать возрастным особенностям студента и выбранной специальности (экономисты, маркетологи, финансисты). Данные критерии отбора текстов обусловлены для менякак для преподавателя приоритетом задач нравственного воспитания личности [3]. Развивая речевые навыки, студенты не только получают возможность повысить свою лингвистическую, языковую и коммуникативную компетенцию, но и сформировать свой взгляд на целый ряд проблем.

В сегодняшних условиях существуют множество методов и приёмов работы с текстом. Например, метод дискуссий, дебатов можно вводить в практику работы уже с обучающимися 1 курса. На 2 курсе, при изучении дисциплины «Профессиональный русский язык» наиболее интересными являются методы, которые способствует формированию умений вступать в контакт с любым типом собеседника и поддерживать контакт в общении, соблюдая нормы и правила, слушать собеседника, стимулировать собеседника к продолжению общения, изменять при необходимости речевое поведение.

Такой метод позволяет студентам свободно излагать свои мысли, свое мнение, точку зрения, а также проводить связь с жизнью. На уроках также можно использовать метод проектов, защита презентаций, создание и демонстрация

компьютерных презентаций, которые помогают преодолеть трудности, связанные с личностными переживаниями, чувством неловкости, неуверенности.

Индивидуальная форма работы на уроках с применением приемов «Фишбоун» (рыбья кость), «Инсерт», «Двухчастный дневник», «Трехчастный дневник», «Оценочное окно», «Синквейн», «За и против» помогает студентам интерпретировать, систематизировать, критически оценивать, анализировать информацию с позиции решаемой задачи, делать аргументированные выводы.

Акцентируя внимание на приоритете задач нравственного воспитания личности на уроках русского языка и литературы, в своейработе мы систематически обращаемся к пословицам и афоризмам какмалой форме оценочно-информационного текста. Обладая при минимальном объеме законченностью формы и содержания, они в предельно концентрированном виде несут в себе нравственный, бытовой,философский опыт народа. Недаром их называют «жемчужинамичеловеческой мысли, отлитыми в краткую языковую форму». Алгоритм такой работы заключается в следующем: в начале урока в качестве «разминки», эмоционального настроя читаю пословицу, студенты анализируют ее смысл и моделируют ситуацию, в которой былобы уместно употребление данного высказывания. Затем записываютпословицу на доске и в тетрадях и выполняют определенный наборзаданий: орфографический и пунктуационный комментарий, выполнение различных видов разбора и т.п.

Работа с текстом на уроках русского языка, проводимая преподавателем систематически, не может не дать положительных результатов. Во-первых, она стимулирует речевую деятельность студентов,развивает их творческий потенциал, пробуждает к поиску своих собственных языковых форм, приемов выражения мыслей и чувств, тоесть является, в конечном итоге, одним из эффективных средств формирования лингвистической и коммуникативной компетенции личности студента.

Таким образом, система методов и приемов (упражнений и заданий), направленная на формирование и развитие текстовой компетенции обучающихся в рамках профессионально ориентированного обучения русскому языку в вузе, закрепляет всю работу по усвоению языковых и речевых тем курса русского языка, придает ей комплексную направленность и создает у обучающихся личностно значимую учебную мотивацию в ходе освоения русского языка как неродного.

Литература

1 Зимняя И.А. Ключевые компетенции – новая парадигма результата образования // Высшее образование сегодня. – 2003. – № 5. – С. 34 – 42.

2 Хуторский А.В. Ключевые компетентности как компонент личностно ориентированной парадигмы образования // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58 – 64.

3. Ипполитова Н.А. Текст в системе изучения русского языка вшколе. – М., 1998.

Толочко Світлана
к.пед.н., доцент
заступник директора з навчально-виховної роботи
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НАБУТТЯ ЧИННОСТІ ЗАКОНУ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»: ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ

Сучасний розвиток вищої освіти України підпорядковується законам ринкової економіки, що вимагає проведення реформування вищої освіти в контексті тенденцій розвитку світових освітніх систем.

У 2014 році набув чинності новий Закон України «Про вищу освіту», яким унормовано визначення низки актуальних для вищої освіти понять.

У Міністерстві освіти і науки України складено і реалізується план з упровадження цього Закону. Розпочато розроблення законопроекту про освіту з використанням нового термінологічно-поняттєвого апарату, підготовку стратегії реформування вищої освіти. Національною академією педагогічних наук України запропоновано проект концепції Національної стандартної класифікації освіти як Національного класифікатора України, сумісного з МСКО.

У 2014 році підписано Угоду про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом, схвалено Програму діяльності Уряду, яка має євроінтеграційну спрямованість, підготовлено «Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020».

Значних змін набуває державна політика у сфері вищої освіти, яка, згідно зі Статтею 3 «ґрунтується на принципах:

1) незалежності здобуття вищої освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій;

2) інтеграції системи вищої освіти України у Європейській простір вищої освіти,за умови збереження і розвитку досягнень та прогресивних традицій національної вищої школи;

3) сприяння здійсненню державно-приватного партнерства у сфері вищої освіти;

4) державної підтримки діяльності університетів, академій, інститутів, коледжів, зокрема шляхом надання пільг із сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів вищим навчальним закладам».

Важливо підкреслити принцип «загальної міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України в європейський простір вищої освіти». Законом передбачено розширення академічної і частково організаційної автономії вищих навчальних закладів; ВНЗ отримують більше гарантованих майнових прав. Зокрема, майно передається в повне господарське відання, що в умовах правової системи

України практично рівносильне праву власності; ВНЗ отримують право власності на результати наукової роботи, які виконані за бюджетні кошти.

Ці кроки спрямовані на поліпшення якості вищої освіти шляхом надання академічної, організаційної та фінансової автономії вищим навчальним закладам і забезпечення на цій основі справедливої конкуренції.

До можливих ризиків слід віднести неготовність персоналу ВНЗ брати на себе відповідальність. Звичність до функціонування в командно-адміністративній парадигмі. Закон передбачає приведення структури вищої освіти у відповідність до вимог Болонського процесу та критеріїв Міжнародної стандартної класифікації освіти. Цей крок спрямований на вирішення проблеми міжнародної відповідності та зрозумілості освітніх програм і кваліфікацій; долучення до міжнародних статистичних освітніх баз даних та оптимізація мережі ВНЗ.

Підготовка фахівців з вищою освітою здійснюється на оновлених рівнях вищої освіти, серед яких упроваджується початковий рівень (короткий цикл), якому присуджується відповідний ступень вищої освіти - молодший бакалавр.

Закон поетапно скасовує такі освітньо-кваліфікаційні рівні – молодший спеціаліст, спеціаліст і кандидат наук, а натомість запроваджує такі сходинки в освітній ієрархії: молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії (PhD), доктор наук.

Таким чином, протягом визначеного перехідного періоду новим законом із системи вищої освіти буде вилучено рівень молодшого спеціаліста та запроваджено ступінь молодшого бакалавра як скорочений цикл підготовки бакалаврів. Той, хто вже має диплом спеціаліста, прирівнюється тепер до магістра, а молодшого спеціаліста – до молодшого бакалавра. Крім того, з 2016 року припиниться набір «спеціалістів», а ті, хто отримав цей ОКР раніше будуть прирівняні до магістрів. «Кандидати наук» отримають звання «доктор філософії» (PhD). Ця умова є необхідною для інтеграції вищої освіти.

Важливим нововведенням є отримання права ВНЗ самостійно розробляти та втілювати наукові та освітні програми. Згідно зі Статтею 10 «Стандарти вищої освіти» визначають такі вимоги до освітньої програми:

1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
2) перелік компетентностей випускника;
3) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
4) форми атестації здобувачів вищої освіти.

Серед найбільш важливих положень Закону «Про вищу освіту», що матимуть визначальний вплив на розвиток освітньої галузі, можна виділити ініціювання створення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти як незалежного колегіального органу; підвищення теоретичної та практичної значущості результатів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, зокрема, й через надання вищим навчальним закладам права остаточного

присудження наукових ступенів та вчених звань, посилення прозорості процедур захисту дисертаційних робіт, антиплагіатних норм та відповідальності за їх дотримання, оприлюднення в електронних ресурсах наукових праць; удосконалення виборних процедур формування керівного складу вищого навчального закладу та його структурних підрозділів через запровадження прямої участі всіх науково-педагогічних працівників та представницької участі у цьому процесі студентів; відкриття та використання вищими навчальними закладами рахунків у державних банках для забезпечення освітньої, наукової та навчально-виробничої діяльності; суттєве зменшення граничних показників навчального навантаження викладачів з 900 до 600 годин, також навчального навантаження студента через зменшення обсягу кредиту з 36 до 30 годин; запровадження повнофункціональної електронної системи вступу до вищого навчального закладу.

Кінцевою метою реформи системи фінансування вищої освіти є раціоналізація державних витрат на вищу освіту без суттєвого збільшення їх частки в консолідованому бюджеті держави з метою забезпечення потреб суспільства та ринку праці у фахівцях з вищою освітою і гарантованого надання особам, здатним здобувати вищу освіту, якісної освіти світового рівня.

Список використаних джерел

1. Закон України від 01.07.2014 N1556-VII–[Електронний ресурс]. –Режим доступу:http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-182.

2. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (Проект). – Київ, 2014. – 75с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1415795124/

3. Купрій Т.Г. Ризики приватної вищої освіти в контексті прийняття нового ЗУ «Про вищу освіту» // Купрій Т.Г. / Сучасні проблеми гуманітаристики: світоглядні пошуки, комунікативні та педагогічні стратегії: зб. наук. праць за мат. IV Всеукр. наук. конф., 11грудня 2014. – Рівне, 2014. –С. 286-289.

Трушко Вероника
студентка
Паршутич Ольга
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМА ЗАНЯТОСТИ И БЕЗРАБОТИЦЫ В МИРЕ

Проблема занятости и безработицы – одна из главных в развитии экономики во всем мире. От уровня безработицы зависит многое, и, прежде всего такие факторы как уровень преступности, уровень жизни населения, наличие квалифицированной рабочей силы, уровень эмиграции [2].

В каждой стране без исключения существует определенный, «естественный» уровень безработицы, но если он является слишком высоким, это может привести к разрушительным последствиям. Поэтому задачей каждого государства является минимизация уровня безработицы. Для этого предпринимаются различные меры: создание новых рабочих мест, изменение системы образования, соответствующей современным условиям рынка труда, создание благоприятных условий для развития малого и среднего бизнеса и другое.

По данным доклада Международной организации труда от 21 января 2015 года «Глобальные тенденции занятости в 2015 году», темпы роста занятости остаются низкими, безработица продолжает расти, особенно среди молодых людей, а большое число разочаровавшихся потенциальных работников остаются вне рынка труда. В 2013 году число безработных в мире выросло на 5 миллионов человек и достигло более 202 миллионов. Таким образом, уровень безработицы составил 6 процентов. К 2018 году число людей, ищущих работу, может вырасти на 13 миллионов человек [1].

Рассмотрим 10 стран с самым высоким уровнем безработицы:

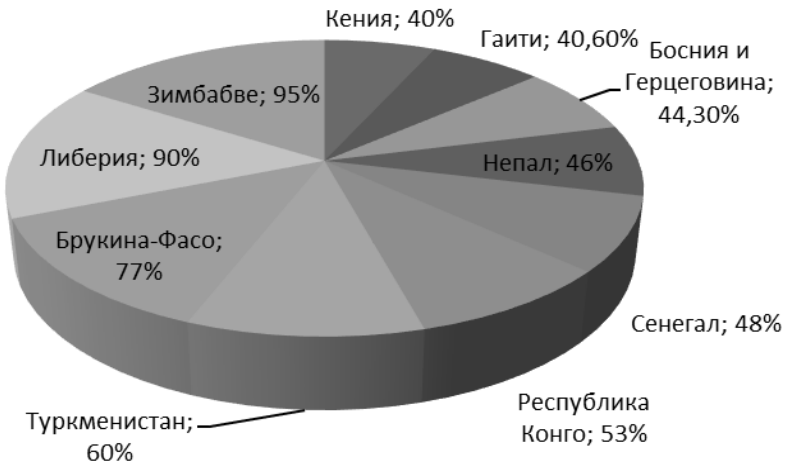

Рис. 1. Страны с самым высоким уровнем безработицы

Источник: [собственная разработка]

Что касается Евросоюза, то там безработица выросла за прошлый год почти на полмиллиона человек, а общее количество людей, которые остаются без работы, составляет 19 миллионов 200 тысяч человек. Об этом говорится в официальном отчете, обнародованном Европейской комиссией.

Согласно статистическим данным, в 28 странах Евросоюза количество безработных выросло на 278 тыс. чел. Таким образом, безработными в целом ЕС является 26,5 миллиона человек, а в странах еврозоны - 19,2 миллиона работоспособного населения. Сохраняются традиционные отличия между отдельными странами еврозоны. Самая плохая ситуация с занятостью в Греции, где без работы остаются 27,4 % работоспособного населения, далее идет Испания с показателем 26,7 % безработных. В то же время в Австрии официальный показатель безработицы составляет 4,8 %, а в Германии - 5,2 %.

На февраль 2016 года в США безработица составляла 4,9%, в 2014 она составляла 6,7%.

На протяжении последних трех лет, средний уровень безработицы в Беларуси, был одним из самых низких среди государств СНГ – не превышал 1%. Однако в 2015 году он начал составлять 1%, что означает 46,6 тысяч человек [3].

В Российской Федерации сокращение предложения трудовых ресурсов позволило сохранить безработицу на исторически минимальном уровне. Общая безработица в 2015 году по сравнению с 2012-2013 годом значительно снизилась. В Украине ситуация обратная, к 2015 году по сравнению с 2013 годом безработица повысилась на 1,9% и составляет 9,6%.

Проблема безработицы коснулись стран всего мира. И в связи с тем, что прогнозы о состоянии рынка труда в мире неутешительны, многие страны вынуждены принимать специальные программы, направленные на улучшение ситуации в этом секторе. Так, например, при согласовании Европарламентом, Европейским советом и Еврокомиссией согласовали бюджет Евросоюза на 2014г. в объеме 135,5 млрд евро, приоритетными сферами финансирования, наряду с развитием, инновациями и гуманитарной помощью, явилась и безработица [2].

Главную роль в создании необходимого рынка труда, несомненно, должно играть государство. И, в первую очередь, необходимо создать благоприятный климат и условия для инвестиций в новые технологии, что позволяет создать высокооплачиваемые места. Кроме того, необходимо больше внедрять программы переобучения работников, в том числе и за рубежом, оказывать поддержку малому и среднему бизнесу, создавать программы переселения семей на новое, перспективное с точки зрения занятости, место жительство.Все эти меры необходимо реализовывать в ближайшее время.

План реализации государственной программы предусматривает мероприятия, направленные на:

- совершенствование законодательной и нормативной правовой базы, регулирующей вопросы содействия занятости населения, привлечения и использования иностранной рабочей силы, разработки профессиональных стандартов, модернизации системы оплаты труда и улучшения условий труда на рабочих местах;
- разработку и использование прогнозных показателей состояния рынка труда (прогноз баланса трудовых ресурсов), совершенствование системы информирования населения, в том числе иностранных граждан, о возможностях трудоустройства;
- осуществление государственного контроля и надзора за соблюдением трудового законодательства, усиление ответственности работодателей за нарушение законодательства об охране труда, а также ответственности иностранных работников за осуществление незаконной трудовой деятельности.

Список использованных источников

1. Борьба с безработицей стала приоритетом в бюджете ЕС на 2015г. // Новости всемирной сети: сетевой журн. 2014. 12 ноября. URL: http://news-w.com/63139–15441/n/63138–57673/ . – Дата доступа: 15.03.2016
2. Бреев Б.Д. Безработица в современной России. М.: Наука,2005. 136с.
3. Национальный статистический комитет Республики Беларусь [Электронный ресурс]/ Уровень жизни. – Режим доступа: http://belstat.gov.by/bgd/public_compilation/index_694/ . – Дата доступа: 15.03.2016.

Усович Сергей
студент
Романович Владислав
студент
Германович Наталья
ассистент
Полесский государственный университет
Г. Пинск
Республика Беларусь

ПЕНСИОННЫЕ ФОНДЫ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

Проблема пенсионного обеспечения является одной из самых болезненных в системе социальной защиты. Пенсионное обеспечение является одним из основных направлений социальной политики любой страны, в том числе и Беларуси, где право граждан на социальное обеспечение в старости, в случае болезни, инвалидности, утраты трудоспособности, потери кормильца и других случаях закреплено в Конституции Республики Беларусь.

В настоящее время уровень государственных пенсий не успевает за темпами инфляции, а изменения демографической ситуации (снижение рождаемости детей и увеличение числа пенсионеров) еще более усугубляет положение дел.

Важнейшей составляющей системы социальной защиты является пенсионное обеспечение. В настоящее время в органах по труду, занятости и социальной защите различные виды пенсий получают более 2,5 млн. человек.

Демографическая ситуация в Республике Беларусь продолжает улучшаться. Численность населения Республики Беларусь на 1 января 2015 года по данным Белорусского статистического комитета составила 9 481 тыс. человек и по сравнению с началом 2014 года увеличилась на 12,8 тыс. человек. Численность пенсионеров, которые состоят на учете в органах по труду, занятости и социальной защиты постоянно растет. В 2014 году пенсионеров насчитывалось около 2 643,5 тыс. человек. По сравнению с прошлым годом произошло увеличение на 436,7 тыс. пенсионеров.

Наблюдается также положительная растущая динамика средних назначенных им пенсий.

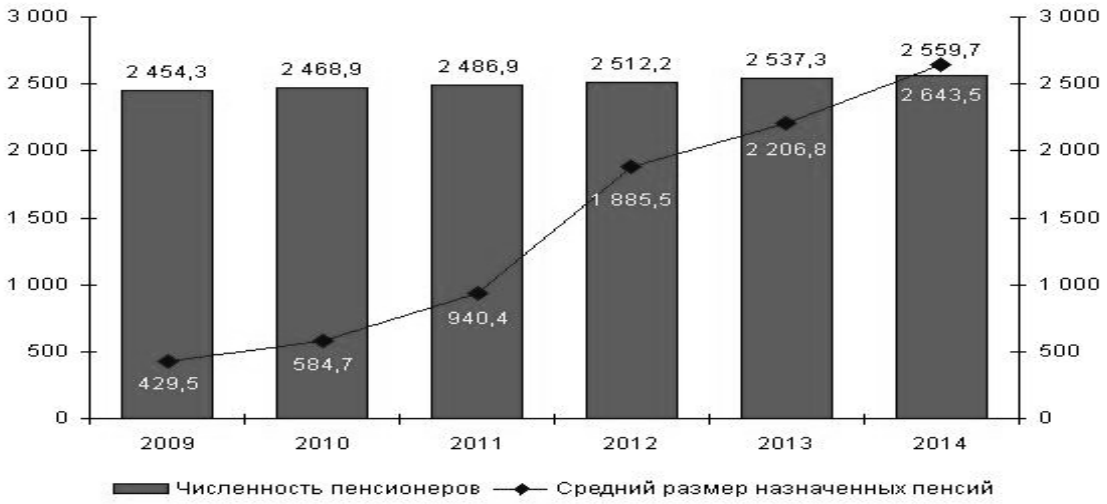

Рис.1. Численность пенсионеров (тыс. человек) и средний размер назначенных им пенсий (тыс. рублей)

С 1 февраля 2015 г. в связи с изменением бюджета прожиточного минимума в среднем на душу населения произведены перерасчеты минимальных трудовых пенсий, надбавок и повышений к ним, доплат пенсионерам в возрасте старше 75 лет, социальных пенсий.

При исчислении пенсии учитывается продолжительность стажа (до 45 лет для мужчин и 40 лет для женщин) и заработок до назначения пенсии (ограничивается четырехкратной средней заработной платой в республике (ИКЗ=4), а с 2016 года – пятикратной средней заработной платой в республике (ИКЗ=5) для лиц со стажем 36 лет и более у мужчин и 31 год и более у женщин.

В связи с последними изменениями в законодательстве, с 01.01.2017 г. в силу вступает закон о повышении пенсионного возраста до 63 и 58 лет для мужчин и женщин соответственно. Ежегодно пенсионный возраст будет повышаться на полгода, пока не достигнет 63 и 58 лет.

Была рассмотрена пенсионная система США, как одной из самых развитых стран с одними из самых крупных пенсионных фондов в мире. Основные характеристики пенсионной системы США:

Пенсионный возраст в США − 66 лет (постепенно повышается до 67), ранняя пенсия − в 62 года.

Структура пенсионного обеспечения:

- Государственное: небольшая социальная пенсия;
- Корпоративное: корпоративные пенсионные планы;
- Частное: личные пенсионные счета и планы.

Государственный пенсионный фонд формируется за счет налогов на социальное обеспечение в размере 6,2% от заработка сотрудника, столько же платит работодатель.

Как и в любой пенсионной системе выделяют как положительные, так и отрицательные стороны.

К положительным можно отнести следующее: возможность активно участвовать в формировании своего благосостояния в старости.

К отрицательным − децентрализованность и, как следствие, сильная зависимость пенсий от финансового состояния рынка, в частности уязвимость пенсионной системы перед дефолтами. Накопленные средства теряют часть своей ценности и могут очень пострадать, если бюджетно-долговой кризис в США выйдет из-под контроля. Поэтому в последнее время американскую пенсионную систему критикуют за нестабильность и угрозу банкротства.

В нашей стране действует распределительная или солидарная модель пенсионной системы. Суть ее состоит в том, что страховые взносы собирают с представителей одного, а полученные средства распределяют среди другого, более старшего поколения.

Пенсионный возраст у мужчин начинается с 60 лет (стаж работы не менее 25 лет), а у женщин с 55 лет (стаж работы не менее 20 лет).

Пенсионная система включает:

- Трудовые пенсии. Они являются страховыми, которые финансируются из Фонда социальной защиты населения.
- Социальные пенсии выплачиваются лицам, не имеющим права на трудовые пенсии. Белорусская модель пенсионного обеспечения имеет и положительные, и отрицательные стороны.

Положительные − относительная простота организации системы.

Отрицательные − отсутствие альтернативных пенсионных программ и возможностей.

В Беларуси существуют такие же проблемы как в США, например, увеличение доли пенсионеров по отношению к трудоспособным гражданам. Одним из способов решения данной проблемы могут быть меры по увеличению пенсионного возраста граждан.

Несмотря на то, что сегодня ни одна из существующих пенсионных систем не может считаться идеальной, опыт зарубежных стран ценен. Он позволит повысить эффективность системы профессионального пенсионного страхования и в нашей стране. Особое внимание заслуживают следующие меры: развитие негосударственного дополнительного профессионально пенсионного страхования; разработка механизма, который позволит инвестировать пенсионные накопления, а также предоставление дополнительных компенсационных выплат на профессиональное пенсионное страхование работникам, которые заняты в особых условиях труда и достигли общеустановленного пенсионного возраста. Реализация указанных

предложений позволит повысить эффективность профессионального пенсионного страхования.

Список использованной литературы

1. Пенсионный Консультант [Электронный ресурс]. − 2015. – Режим доступа: http://www.pension-npf.ru/?src=226. − Дата доступа: 16.03.2016

2. Белстат [Электронный ресурс]. − 2015. – Режим доступа: http://www.belstat.gov.by/. − Дата доступа: 16.03.2016.

3. Министерство труда и социальной защиты Республики Беларусь [Электронный ресурс]. − 2015. – Режим доступа: http://mintrud.gov.by/ru/infa1. − Дата доступа: 16.03.2016.

Федоренко Аліна,
студентка
Хомич Вікторія,
к.філол.н., доцент
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м.Ніжин
Україна

НОВІТНІ АСПЕКТИ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ОБЛІКОВЦЯ

Професійні бухгалтери в усьому світі виконують у суспільстві важливу роль. Держава, інвестори, кредитори, роботодавці та населення в цілому є користувачамиекономічноїінформації, що формуєтьсяпрофесійними бухгалтерами. Обов'язкипрофесійного бухгалтера не зводяться виключно до задоволення потреб окремого клієнта чи роботодавця. Професія бухгалтера суспільно значима. Отож, діючи в інтересах суспільства, професійний бухгалтер повинен дотримуватися етики професійних бухгалтерів і аудиторів.

Дотримання правил і вимог етикету є обов'язковим для всіх, адже це створює сприятливий клімат у колективі. Доведено, що позитивний настрій впливає не тільки на здоров'я людини, а й на продуктивність її праці. Тож, на якому рівні перебуває культура обліковця, залежать результати його професійної діяльності, взаємини з колегами, партнерами по бізнесу та клієнтами, врешті-решт психічне здоров'я. Не випадково великі фірми та корпорації створюють власні Кодекси честі чи Правила поведінки, в яких передбачено етичні норми взаємин та правила службового етикету. Кодекс може служити зразком для національних етичних рекомендацій, він визначає ряд принципів, яких повинні дотримуватися професійні бухгалтери для досягнення спільних цілей, незалежно від культурних традицій і нормативних вимог різних країн. Зокрема, де визначені фундаментальні принципи і вимоги: чесність, об'єктивність, професійна компетентність, конфіденційність,

достовірність, професіоналізм, високу якість послуг, впевненість та ін. У професійному етикеті досить важливим є відповідність манер, зовнішнього вигляду, мови, жестів, одягу характерові тієї соціальної ролі, у якій виступає та чи інша людина. Уміння поводити себе з людьми належним чином є одним з важливих факторів, який допомагає досягти успіху у службовій діяльності[3].

Але навіть найдосконаліше знання етикетних правил не гарантує правильності поведінки бухгалтера, якщо він не здатен до емоційної підтримки співрозмовника. Реальні обставини настільки різноманітні, що ніякі правила та норми не в змозі охопити їх повністю. Визначити певну міру у висловлюваннях і діях, а також у прояві щирого інтересу до іншої людини дозволяє розвинений такт. Саме такт допомагає знайти правильний шлях у вирішенні питань, не принижуючи гідність інших людей, не втрачаючи власної гідності.

Робота бухгалтера дуже відповідальна та монотонна, на ній він проводить більшу частину свого життя, а відтак йомуприємніше працювати там, де панує взаємоповага й усі дотримуються етичних норм та правил етикету.

Важливо пам’ятати, що в спілкуванні неприпустимі:

високомірний тон, грубість, пихатість, неввічливе формулювання зауважень;

погрози, вислови та репліки, які принижують людську гідність;

необ’єктивні докори та зауваження;

погрозливі жести і знаки, а також інші дії, які ображають особистість, принижують її гідність[2].

Бухгалтеру мають бути притаманні такі якості етичних принципів:

професійна чесність, адже організація бухгалтерського обліку передбачає створення й існування системи багаторівневого контролю правильності здійснення облікових записів і будь-який прояв нечесності викривається, що тягне за собою негайну професійну дискредитацію фахівця, а також застосування заходів матеріальної, адміністративної та кримінальної відповідальності;

обліковець має бути об’єктивним у взаєминах з працівниками організації, адже для всіх працівників повинні створюватися рівні умови незалежно від їх посадового становища, особистих взаємин і інших чинників, які в звичайній ситуації можуть стати причиною упередженого ставлення;

принциповість необхідна при роботі з керівництвом організації та контролюючими органами; уміння зберігати комерційну таємницю;

професійне і сумлінне виконання функціональних обов’язків[1].

Крім перерахований етичних норм і правил, професійний бухгалтер у повсякденній діяльності і спілкуванні з людьми повинен дотримуватися загальних етичних принципів, а саме: повага до цінностей і гідності особистості, терпимість, відкритість, відданість справі і т.п.Знання етикету дозволяє уникнути промахів і не потрапляти в незручні ситуації.

У службових стосунках доречною формою спілкування є звертання до всіх на «Ви». Вихований співробітник завжди пропустить жінку попереду себе, притримає перед нею двері. Якщо вони в однакових умовах, то чоловік не буде сідати, якщо жінка стоїть. У гардеробі чоловік допоможе жінці одягтися, хоч у службових умовах він цього може й не робити. Жінка-бухгалтер на роботі також має дотримуватися певних правил (зокрема, на її столі мають бути лише речі, потрібні для роботи),чепуритисякраще в спеціально встановленому місці, а не в кабінеті, де знаходяться колеги, а тим більше клієнти. Інтелігентний обліковець, помітивши помилку, якоїприпустивсяіншийпрацівник, вкаже на неїтактовно та доброзичливо, до того ж наодинці. Під час першої зустрічі звичайно ж звертають увагу на зовнішній вигляд одне одного, тому одяг бухгалтера має бути охайним, відповідати конкретній ситуації. Вітаючись, треба трохи нахилити голову, почекати, що і як співрозмовник відповість на вітання, а потім, посміхнувшись, підійти до нього, не забуваючи про необхідність дотримуватись відповідної дистанції. Завершуючи розмову, бажано встати, спокійно попрощатися. Доречно відзначити позитивні результати, що були досягнутіпід час бесіди, виказатинадію на продовженнязустрічей. Щоб підкреслити особливу пошану до людини, варто зустріти її біля дверей, а післязавершеннярозмови провести до дверей[1].

Пристосуватися до оточення, в якому доводиться працювати, не завжди легко. Тоді людина відчуває себе не досить комфортно, продуктивність її праці на багато знижується. Якщо це розуміють керівники підприємства, де вона працює, то вони допоможуть їй швидше пристосуватися до нового оточення. Деякі західні компанії, добре розуміючи необхідність адаптації нової людини, створюють спеціальні програми профорієнтації та інформації, де йдеться про те, як службовці мають спілкуватися між собою та з клієнтами, щоб підтримувати високий імідж корпорації. У деяких зарубіжних фірмах навіть створено спеціальну службу людських стосунків.

Виокремлюють компоненти, що створюють високий рівень культури спілкування обліковців: комунікативні установки, що базуються на механізмах спілкування; знання етичних норм спілкування, прийнятих у конкретному суспільстві, психології спілкування (категорій, закономірностей, механізмів і психології сприймання й розуміння одне одного); уміння застосовувати ці знання з урахуванням ситуації, відповідно до норм моралі конкретного суспільства та загальнолюдських цінностей.

Для досягненняуспіхів та поставлених цілей у своїй роботі бухгалтер має дотримуватися наступних основних вимог:

Достовірність. У суспільстві існує потреба в достовірній інформації і надійних інформаційних системах.

Професіоналізм. Є потреба в людях, які можуть бути без сумніву ідентифіковані клієнтами, роботодавцями та іншими зацікавленими сторонами як фахівці у сфері бухгалтерського обліку.

Якістьпослуг. Потрібна впевненість у тому, що всі послуги, надані професійним бухгалтером, відповідають найвищим стандартам якості.

Довіра. Споживачі послуг професійних бухгалтерів повинні бути впевнені в існуванні основ професійної етики, що регулюють надання таких послуг[2].

Отже, якщо обліковець зможе поєднати всі ці механізми, установки, свої знання та професіоналізм – успіх йому гарантовано.

Список використаних джерел

1. Малахів В.А. Етика: Курс лекцій :навч.посіб / В.А.Малахів. – К. – 2010. – С.48.
2. Чмут Т.К. Етика ділового спілкування: навч.посіб./Т.К.Чмут,Г.Л. Чайка.– 3-те вид., стер., – К.: Вікар. – 2010. – С.70.
3. Етика і етикет у діловому спілкуванні [Електронний ресурс]. – Режим доступу:ua-referat.com/Етика_і_етикет_у_діловому_спілкуванні.
4. Хомич В.І. Кредитно-модульний курс української мови (за професійним спрямуванням): навчально-методичний посібник для студентів стаціонарної та заочної форм навчання економічних та технічних спеціальностей / В.І.Хомич. – 3-ге вид., перероб. і допов. – Ч. ІІ. – Ніжин: Міланік, 2015. – 190 с.

Фисун Роман
студент
Рылко Екатерина
ст.преподаватель
УО «Белорусская государственная сельскохозяйственная академия»
г. Горки
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НЕКОММЕРЧЕСКИМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ

В современных условиях все большую важность приобретает четкость правового регулирования вопросов предпринимательства как одной из наиболее развивающихся сфер экономики государства. Особое внимание необходимо уделить таким субъектам, которые не имеют основной своей целью осуществление предпринимательской деятельности, так как зачастую возникают вопросы о статусе имущества, получаемом этими субъектами в результате ведения хозяйственной (экономической) деятельности на вспомогательном уровне.

В соответствии со ст. 46 Гражданского кодекса Республики Беларусь (далее – ГК Республики Беларусь) юридическими лицами могут быть организации, преследующие извлечение прибыли в качестве основной цели своей деятельности и (или) распределяющие полученную прибыль между участниками (коммерческие организации) либо не имеющие извлечение прибыли в качестве такой цели и не распределяющие полученную прибыль между участниками (некоммерческие организации).

Устанавливая недопустимость для некоммерческой организации определения в качестве основной цели деятельности извлечения прибыли, законодатель не сформулировал основные цели деятельности некоммерческих организаций, которые не связаны с извлечением прибыли. В вышеуказанной ст. 46 определены лишь возможные цели создания таких организаций: для достижения социальных, природоохранных, благотворительных, культурных, образовательных, научных и управленческих целей, охраны здоровья граждан, развития физической культуры и спорта, удовлетворения духовных и иных нематериальных потребностей граждан, защиты прав, законных интересов граждан и юридических лиц, разрешения споров и конфликтов, оказания юридической помощи в соответствии с законодательством, а также в иных целях, направленных на достижение общественных благ. Также некоммерческие организации могут создаваться для удовлетворения материальных (имущественных) потребностей граждан либо граждан и юридических лиц в случаях, предусмотренных ГК Республики Беларусь и другими законодательными актами.

В европейском законодательстве вопрос участия некоммерческих организаций в предпринимательской деятельности решается по-разному. В одних государствах таким организациям предоставлена возможность осуществления предпринимательской деятельности в неограниченном объеме (например, Франция), в других странах некоммерческие организации наделяются правом ведения предпринимательской деятельности в ограниченном объеме (например, Германия), а в третьих – не существует понятия организаций, преследующих общественно полезные цели в качестве основной цели деятельности (в частности, Великобритания)[1, с.16-17].

Согласно законодательству Республики Беларусь для некоммерческих организаций осуществление предпринимательской деятельности является дополнительной сферой деятельности, по существу направленной на обеспечение основных, некоммерческих целей. Условием участия некоммерческих организаций в гражданском обороте является изначальный приоритет социальных, благотворительных, культурных и иных общественно значимых функций над экономическими, коммерческими.

Практические вопросы реализации некоммерческими организациями права на осуществление предпринимательской деятельности послужили основой

формирования точки зрения о «расщеплении» специально-юридического понятия «предпринимательская деятельность», поскольку для коммерческих юридических лиц данное понятие применяется со всей совокупностью закрепленных ГК Республики Беларусь признаков предпринимательской деятельности, а для некоммерческих – предполагается осуществление такой деятельности для иных целей, кроме как извлечение прибыли[2].

В Концепции развития гражданского законодательства Российской Федерации, одобренной решением Совета при Президенте Российской Федерации по кодификации и совершенствованию гражданского законодательства от 7 октября 2009 г. указывается, что применительно к некоммерческим организациям следует говорить не о предпринимательской, а о вспомогательной хозяйственной деятельности или о «деятельности, приносящей дополнительные доходы» (п.1.4 раздела III) [3].

Представляется, что данный подход требует дополнительного обоснования и обсуждения ввиду необходимости сохранения правовой определенности используемых в гражданском законодательстве терминов.

Предлагается необходимым проведение определенных законодательных новаций с учетом социальной сущности и экономического значения некоммерческих организаций, их функций и принципов деятельности. Представляется целесообразным установление четких ограничений на осуществление некоммерческими организациями предпринимательской деятельности с учетом необходимости ее соответствия целям и предмету деятельности данного юридического лица и нормативное закрепление для всех некоммерческих организаций правила о допустимости использования прибыли только для реализации основных целей деятельности организации.

Юридические лица, являющиеся некоммерческими организациями, могут создаваться в форме потребительских кооперативов, общественных или религиозных организаций (объединений), финансируемых собственником учреждений, благотворительных и иных фондов, а также в других формах, предусмотренных законодательными актами (п. 3 ст. 46 ГК Республики Беларусь). Данная формулировка свидетельствует о том, что перечень некоммерческих организаций, установленный ГК Республики Беларусь, не является исчерпывающим. Иные формы некоммерческих организаций могут предусматриваться не только ГК Республики Беларусь, но и иными законодательными актами.

В частности, в соответствии с законодательством к некоммерческим организациям относятся садоводческие товарищества (Указ Президента Республики Беларусь от 28 января 2008 г. № 50 «О мерах по упорядочению деятельности садоводческих товариществ»), торгово-промышленные палаты (Закон Республики Беларусь от 16 июня 2003 г. № 208-З «О торгово-промышленной палате») и другие.

Представляется, что для образования системы некоммерческих юридических лиц, основанной на принципах единства и дифференциации, необходимо четко сформулировать организационно-правовые формы некоммерческих юридических лиц в ГК Республики Беларусь, отразив в соответствующих нормах все их необходимые признаки. Поэтому обоснованным представляется подход, согласно которому предлагается установить в ГК Республики Беларусь исчерпывающий перечень форм некоммерческих организаций.

Сложившаяся в Республике Беларусь система правового регулирования деятельности некоммерческих организаций включает в себя два уровня: ГК Республики Беларусь и специальное законодательство, определяющее особенности деятельности отдельных видов некоммерческих юридических лиц.

В этом плане принятие единого для всех некоммерческих организаций законодательного акта могло бы решить основные вопросы определения правового положения некоммерческих юридических лиц, включая вопросы деятельности, формирования и использования имущества. Однако принятие единого закона не будетэффективным ввиду отсутствия целостной системы регулирования отношений, основанной на единых принципах. В таком случае обоснованным представляется отказ белорусского законодателя от разработки и принятия Закона «О некоммерческих организациях». Основное внимание должно быть сосредоточено на совершенствовании действующего законодательства о некоммерческих организациях, включая корректировку соответствующихнорм ГК Республики Беларусь, в целях наиболее полного отражения различных аспектов деятельности некоммерческих юридических лиц.

Список использованных источников

1. 1.Ивкова, О.В. Участие некоммерческих организаций в предпринимательской деятельности: автореф. … дис. канд. юрид. наук: 12.00.03 / О.В. Ивкова ; СПб., 2004. – 22 с.

2. Комиссарова, Е.Г. Право на предпринимательскую деятельность в составе правосубъектности некоммерческого юридического лица / Е.Г. Комиссарова // КонсультантПлюс: Версия Проф. Технология Проф [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр». – М., 2016.

3. 3.Концепция развития гражданского законодательства Российской Федерации : решение Совета при Президенте Рос. Федерации по кодификации и совершенствованию гражданского законодательства, 7 окт. 2009 г. // КонсультантПлюс: Версия Проф. Технология Проф [Электронный ресурс] / ООО «ЮрСпектр». – М., 2016.

Хоменюк Анастасія
студентка
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ
Хомич Вікторія
к.філол.н., доцент
ВП НУБІП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м.Ніжин
Україна

СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО МЕНЕДЖЕРІВ

У ході економічних реформ усе активніше виокреслюється функціональна потреба висококваліфікованого менеджера в сучасній Україні.

За визначенням спеціалістів, менеджер –це робітник, що професійно організовує діяльність підприємств, фірм, установ.

Сучасна наука подає такі типи класифікаційкерівників.

Так, до першої групи (близько трьох відсотків) належать представники, що характеризуються нещирістю у взаємовідношеннях. Вони надмірно прагнуть відповідати вимогам колективу, з конформністю установок і прихованістю характеру.

Друга група становить 17 відсотків. Це «гармонійні» особистості, що дотримуються урівноваженого типу поведінки та адекватності в усьому.Проте інколи все ж таки схильні до ризику, суперництва. Також їм притаманні мужність, інтуїція, високий самоконтроль.

До третьої групи– це 57 відсотків.Належать керівники, що поєднують імперативність з альтруїзмом, незалежні від бюрократичного тиску, здатніорганізовувати колектив на спільні проекти; доволі самостійніщодо прийняття рішень з умінням прислухатися до думки навколишніх, якщо цього вимагає ситуація. На нашу думку, це демократичний тип керівника. Він усе частіше зустрічається у сучасному світі. Саме представники цієї групи є соціально адаптовані, але з інтенсивно вираженим прагненням до лідерства, наполегливістю, активністю, раціональним підходом до життєвих проблем. Характеризуються схильністю до систематизації, послідовності і цілеспрямованості в плануванні діяльності.

Керівники четвертої групи, що становить 22 відсотки,є досить імпульсивні.Інколи надмірно схильні до ризику. Проте мають надзвичайно високий рівень мотивації щодо досягнення мети, настирливості. Маючи високий інтелект і здатність до продуктивної діяльності, такі особистості можуть виявити себе неоціненними працівниками. Недоліками можемо назвати підвищена уразливість, конфліктність, інколи спостерігається недостатній самоконтроль, утруднена соціально-психологічна адаптація на тлі підвищеної емоційної напруженості. Це, як стверджують науковці, в основному імперативний, авторитарний, таконфліктний тип.

До п’ятоїгрупи (один відсоток) належать керівники, що значно виходять за нормативні межі, тобто чітко вираженою нервово-психічною дезадаптацією.

Тож, проаналізувавши психологічні характеристики п’яти типів керівників, виокремлюємо основніякості, що мають мати менеджери, аби досягти успіху в діяльності з управління організаціями, фірмами:

- здатність до керування організаціями, фірмами;
- постійне прагнення до лідерства;
- схильність і готовність до ризику;
- вповні розвинуті вольові якості особистості;
- здатні до саморегуляції, тобто самоуправління;
- прагнення до успіху, честолюбство, домінування і самодостатністьособистості;
- неординарний, комбінаторно-прогностичний тип мислення.

Виокремлюється ряд психологічних вимог до керівника, що, зрозуміло, залежатьвідйого характеру, діяльності, в якій можна виділити ключові моменти.

1. Авторитарність, що засвідчується під час розподілу відповідальності між Підлеглими працівниками та при оцінці їхньої праці.
2. Чітке визначення напрямів роботи (як на виконання виробничих завдань, так і на роботу з людьми).
3. Наявний високий професійний та організаційний рівень управлінської роботи, що засвідчується в точному, зрозумілому для всіх підлеглих визначенні та формулюванні завдань, чіткому їх розподілі.
4. Упевненість у власних силах, що засвідчується в чітких діях під час розв’язанняскладнихситуаційнихзавдань.
5. Уміння адекватно визначати співвідношення між перспективними й оперативними завданнями в діяльності керівника.
6. Віднайдення найбільш вдалих методів та шляхів розв'язання поставлених завдань.
7. Постійна турбота про підвищення власного професіоналізму та професійного рівня підлеглих.
8. Відповідальне ставлення до питань керівництва колективом, робота з кадрами.

Список використаних джерел

1. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка: в схемах і таблицях : навч. посібник / О. В. Безпалько. – К. : Центр навч. літератури, 2003. – 137 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія : навч. посібник / О. І. Власова. – К. : Либідь, 2005. – 400 с.
3. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2005. – 464 с.
4. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підручник / В. В. Москаленко. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 624 с.

5. Русинка І. І. Психологія : навч. посібник / І. І. Русинка. – К. : Знання, 2007. – 367 с.

6. Семенова А. В. Основи психології і педагогіки : навч. посібник / А. В. Семенова, Р. С. Гурін, Т. Ю. Осипова. – К. : Знання, 2006. – 319 с.

7. Томан І. Як удосконалювати самого себе / І. Томан; пер. з чес. Столяренко Л. Д. – К. : Політвидав україни, 1984. – 240 с.

8. Цимбалюк І. М. Психологія : навч. посібник / І. М. Цимбалюк. – К. : Професіонал, 2004. – 216 с.

9. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування : навч. посібник / І. М. Цимбалюк.. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 304 с.

10. Цимбалюк І. М. Психологія управління : навч. посібник / І. М. Цимбалюк. – К. : Професіонал, 2008. – 624 с.

11. Шапар В. Б. Психологічний тлумачний словник / В. Б. Шапар. – Харків : Прапор, 2004. – 640 с.

Черба Віта
к.н.держ.упр., доцент
Тристан Вікторія
студентка
Лаптєв Ілля
студент
Університет митної справи та фінансів
м. Дніпропетровськ
Україна

ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Суттєвою проблемою економіки України є міграція робочої сили за кордон. Міграція трудових ресурсів як економічне явище є одним з факторів формування суспільства, що безпосередньо впливає на його становлення та функціонування. Сьогодні міграція робочої сили стала одним з головних чинників соціально-економічних трансформацій і розвитку всіх регіонів України. Тому така тенденція і спонукає досліджувати особливості та проблематику трудової міграції в Україні.

Міграція робочої сили – це переміщення працездатного населення, що викликається причинами економічного характеру. Міграція робочої сили відбиває процес перерозподілу трудових ресурсів між національними економіками. На сьогоднішній день проблеми міграції набувають все гострішого характеру в усьому світі. За деякими оцінками, на планеті налічується до 200 млн мігрантів, і ще досить значна кількість людей може покинути свою країну, переїхавши в іншу. В основному переважають економічні мігранти, тобто люди, які шукають більших заробітків, стабільніших умов життя за кордоном. Україна також є частиною світової спільноти, тому всі тенденції, що пов`язані з міграцією робочої сили, які відбуваються у світі, безпосередньо впливають на міграційні процеси в межах України [1].

Також варто зазначити, що міграція трудових ресурсів спостерігається не лише між країнами, відмінними за своїм рівнем розвитку, але й між країнами з однаковими економічними можливостями та економічним потенціалом. Дана міграція зумовлюється, як правило, неекономічними причинами, такими як порушення прав людини, екологічні, а також до даної класифікації долучаються причини особистого характеру.

На сучасному етапі економічного розвитку України глобальною проблемою, яка безпосередньо впливає на тенденцію міграції трудових ресурсів в Україні, є демографічна ситуація (негативна динаміка народжуваності, смертності, від'ємне сальдо міграції). За даними Держкомстату загальна чисельність населення по Україні станом на 1 липня 2014 року становила 45 469,8 тис. осіб. Тоді як станом на 1 липня 2013 року загальна чисельність населення по Україні складала 45 561,9 тис. осіб, станом на 1 липня 2012 року – 45 674,9 тис. осіб, та станом на 1 липня 2011 року – 45 859,8 тис. осіб [2]. Тобто, дана динаміка показує, що населення України з кожним роком скорочується. А трудова міграція у свою чергу відіграє провідну роль у даній проблемі.

Міграційних рух в Україні є досить нерівномірним. Міграційні коливання не мають сталих факторів та тенденцій. Наукового підґрунтя вищесказаному немає, але для нормального функціювання країни процес імміграції має бути контрольованим та зменшеним у подальшій перспективі. Нагляд за цим мають здійснювати вищі державні органи у кожній області. На даний момент міграція є неконтрольованою. Особливістю сучасної міграції робочої сили в України є динаміка зміни відсоткового відношення емігрантів з великих міст та сільської місцевості. У зв'язку з процесами глобалізації жителі сільської місцевості стали такими ж інформованими, як і жителі великих міст. За даними загальнонаціонального соціологічного моніторингу, на сьогодні в потоках тимчасової трудової міграції за кордон найбільш широко представлено населення малих міст (33%) та сільської місцевості (28%) [3].

Також прослідковується саме тенденція, що Україну покидають не лише мешканці Західної України, але також масово емігрують жителі східних регіонів, що зумовлює причину не лише недостатньої кількості робочих місць, але й суттєву різницю в оплаті праці в Україні та за кордоном. Також причиною еміграції українців є дискомфорт від загальної нестабільності в Україні, широко поширена корупція, відсутність можливостей для розвитку і самореалізації.

Важливою проблемою міграції є нелегальний найм українців за кордоном, та нелегальний найм іммігрантів в Україні. Багато мігрантів навіть не знають про легальний механізм працевлаштування за кордоном і самі шукають нелегальні шляхи найму, які є більш ризикованими та не завжди нелегальне працевлаштування приносить найманому робітникові фінансову стабільність, а навіть навпаки наражає не особисту небезпеку. Наступною проблемою сучасної міграції в Україні є частка жінок, які виїздять за кордон. Сьогодні серед «заробітчан» доля жінок становить близько 63%. На превеликий жаль, в Україні частка прибулих у більшість регіонів є

дуже низькою. Навпаки, кількість виїжджаючих невпинно зростає і є досить нерівномірною. Не кращою є проблема міграції юних спеціалістів. За даними опитування серед молодих українців, 65% виявляють бажання поїхати за кордон саме для працевлаштування, а 14% – не відкидають можливість емігрувати назавжди. Статистика говорить, що кожного року за кордоном працевлаштовуються 70-80 тисяч українців, з них 40% припадає саме на молодь [4].

Державне регулювання питань зайнятості молоді стає вкрай необхідним. У нинішніх умовах, коли ринок праці визначається широким спектром проблем, держава не може зняти з себе повноважень щодо захисту молоді та забезпечення робочим місцем молодих спеціалістів, перекидаючи відповідальність на роботодавця або навчальний заклад. Для допомоги молодому поколінню у питаннях зайнятості розвивається та підтримується мережа молодіжних центрів праці, діяльність яких зосереджена на вирішенні питань працевлаштування молоді, профорієнтаційній роботі, сприяння розвитку молодіжних ініціатив у трудовій сфері, перепідготовці та підвищення кваліфікації молоді.

В Україні діє багато міжнародних програм для працевлаштування саме молодих спеціалістів. Найпопулярнішою з них є Work and travel– всесвітньо відома програма для студентів, яка дає можливість поліпшити володіння англійською, отримати досвід роботи за кордоном і чудові враження від подорожей. Учасниками програми є студенти українських вузів денного відділення у віці від 18 до 23 років. Перед тим, як прийняти рішення про участь у програмі і розпочати оформлення пакету необхідних документів, знадобиться стартовий капітал для подальшого отримання прибутку. Також необхідно зазначити, що за кількістю мігрантів Україна входить до ТОП-20 країн світу, які сукупно формують більше 50% всіх трудових міграційних потоків.

Кожен повнолітній громадянин має право на працевлаштування, що включає можливість заробляти собі на життя чесною працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується. Працевлаштування є передумовою зайнятості будь-якого громадянина. Це процес пошуку необхідної роботи, підготовки до неї та влаштування на цю роботу. Громадяни мають право на працевлаштування не тільки в Україні, але і за кордоном шляхом звернення до підприємства, установи, організації, індивідуального селянського (фермерського) господарства. Тобто законодавством України передбачені гарантії захисту прав осіб на працю за кордном, як основні так і додаткові.

Системна криза українського суспільства призвела до того, що значна кількість українських громадян намагаються виїхати за кордон з метою у такій спосіб вирішити свої життєві проблеми. Кризовий стан суспільства викликає суттєве зниження рівня життя населення та породжує підвищення рівня безробіття. Поштовхом до міграції є значно нижчий, ніж у сусідніх країнах рівень добробуту населення, наявність складних політичних суперечностей в Україні. Аналізуючи істотні причини масштабної міграції громадян України за кордон з метою працевлаштування, треба зауважити наявність комплексу об`єктивних та

суб`єктивних факторів, що мають системний та ієрархічний характер. Тому про проблеми міграції трудових ресурсів необхідно замислюватися вже сьогодні.

Список використаних джерел

1. Мазука Л. І. Трудова міграція українців до країн ЄС: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення //Стратегічні пріоритети. – 2010. – №. 3. – С. 10-16.

2. Онищук В. Етнічність як чинник ідентичності в діаспорі / В. Онищук // Там само. – С.525-5289. [Електронний ресерс] // Режим доступу: http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/ukrainians-abroad (8)

3. Прохоренко Н.Є. Інтелектуальна міграція: причини та чинники / Н.Є.Прохоренко // Sociопростір: міждисциплінарний збірник наукових праць з соціології та соціальної роботи. – №1’10. – С. 73-76 [Електронний ресерс] / Режим доступу: http://www.sociology.kharkov.ua/socioprostir/files/magazine/1 _2010/2_6_1.pdf (9)

4. Проблеми працевлаштування та міграційні орієнтації молоді / О.М. Балакірєва , О.В. Валькована // Економіка і прогнозування. - 2006. - № 4. - С. 76-91.

Шевченко Наталія
к.і.н., ст. викладач
ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин
Україна

МІЖНАРОДНІ СТУДЕНТСЬКІ ПРОГРАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ, НАВЧАННЯ ТА СТАЖУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ

У сучасному суспільстві освіта і знання стають транскордонним та транснаціональним явищем. Формування єдиного світового освітнього простору відбувається через зближення підходів різних країн до організації освіти, а також через визнання документів про освіту інших країн. Загальноєвропейський простір вищої освіти (EHEA) й загальноєвропейський дослідницький простір (ERA) утворюють сучасне європейське суспільство знань. Спільний європейський освітній простір, з одного боку, сприяє зростанню мобільності студентів та професорсько-викладацького складу, а з іншого – академічна мобільність є необхідною умовою формування самого спільного освітнього простору.

Академічна мобільність в цілому – це інтеграційний процес у сфері освіти, що надає можливість студентам, аспірантам, викладачам приймати участь в різноманітних навчальних або навчально-дослідницьких програмах. Основними цілями таких програм є підвищення якості освіти, розвиток міжкультурного обміну, підготовка майбутніх кваліфікованих спеціалістів. Участь в програмах академічної мобільності дає студенту можливість отримати якісну європейську освіту по обраному напряму підготовки, розширити свої знання у всіх областях європейської культури, відчути себе повноцінним громадянином Європи.

Академічна мобільність студента – це можливість упродовж періоду навчання в університеті провчитись один або більше семестрів в закордонному навчальному чи науковому закладі, де готують фахівців за цією ж спеціальністю, із зарахуванням дисциплін (кредитів) та періодів навчання. Академічна мобільність є одним з передових напрямів міжнародної діяльності багатьох вищих навчальних закладів, що відкриває своїм студентам виняткові можливості для отримання елітної освіти, проведення досліджень або проходження стажування за кордоном в рамках міжнародної співпраці.

Стосовно країни розрізняють зовнішню академічну мобільність і внутрішню. За способом організації розрізняють організовану (здійснюється в рамках економічного, політичного або міжуніверситетського академічного партнерства) та індивідуальну (з власної ініціативи студента). В залежності від мети розрізняють горизонтальну (на певний строк під час навчання) та вертикальну мобільність (з метою отримання наступного академічного чи наукового ступеня) [1].

Академічна мобільність збільшує шанси людини на професійну самореалізацію, а також підвищує якість трудових ресурсів національної економіки. Вона стає відповіддю національних систем освіти на виклики глобального освітнього простору, жорстку конкуренцію на ринку освітніх послуг. Європейська Комісія зазначає, що навчання за кордоном повинне стати стандартним елементом університетської освіти. За даними ЮНЕСКО, всього у 2010 році 3,6 млн студентів здобували вищу освіту за межами своєї держави. Для порівняння, у 2000 р. в світі налічувалося близько 2 млн студентів, що навчаються за кордоном, а їхня прогнозована кількість у 2020 році сягне 5,8 млн [5].

В абсолютних цифрах за кількістю студентів, які навчаються за кордоном, попереду азіатські країни – Китай, Індія та Південна Корея.

Освітню мобільність у Європейському Союзі забезпечує низка спеціальних програм з багатомільйонними бюджетами. За 20 років програмою *Erasmus* скористалися понад 1,7 млн громадян ЄС. Для академічних обмінів між державами Євросоюзу та іншими країнами в рамках цього проекту працює програма *Erasmus-Mundus* («Еразм-Світ»). Проте, незважаючи на фахову підтримку з боку ЄС, нею скористалися лише поодинокі ВНЗ України, які мають реальні партнерські зв'язки з ВНЗ країн Євросоюзу. В Україні також діють проекти: Emerge, Ewent, Темро, Active Та Euroeast.

У провідних країнах світу міжнародний компонент національної освітньої політики в останні 20 років став предметом уваги фахівців в галузі міграційної політики, працевлаштування, торгівлі, які включилися в процес регламентації, організації та фінансування академічної мобільності разом з регіональними неурядовими агенціями та міжнародними організаціями (ЮНЕСКО, ОЕСР, ЄБРР, Світовий Банк тощо).

У контексті стратегічних завдань державної освітньої політики України зовнішню студентську мобільність слід розглядати як істотну статтю поповнення бюджету, а професійну мобільність професорсько-викладацького та адміністративного складу ВНЗ варто розглядати як механізм підвищення рівня національної освітньої системи за рахунок вивчення іноземного досвіду, а також як спосіб подолання відставання вітчизняної університетської науки, яке виникає через брак фінансування й відсутність сучасного обладнання.

Інструменти й способи забезпечення сумісності та порівнюваності національних складових в рамках європейської системи вищої освіти розроблено в наступних базових документах Болонського процесу: Всеосяжна рамка кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The Overaching Framework for Qualifications in the European Higher Education Area – QF-EHEA); Європейська рамка кваліфікацій для навчання впродовж життя (European Qualifications Framework for Lifelong Learning – EQF-LLL); Кроки з розробки національних рамок кваліфікацій, ухвалені на Лондонській конференції міністрів (2007); Рекомендації країнам з проведення процесу верифікації – критерії і процедури для підтвердження сумісності рамок освіти. Завершення процесу самоідентифікації має бути зафіксовано у Dyploma Supplement через вказівки про зв'язок національної рамки кваліфікацій і QF-EHEA; Критерії і процедури узгодження національних рівнів кваліфікації з Європейською рамкою кваліфікації (Додаток до листа Європарламенту і Ради Європи від 06.04.2008 року № 14499); Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurancein the European Higher Education Area – ESG); Керівництво користувача ECTS (European credit transfer and accumulation System users guide) у новій редакції 2009 року; Європейський реєстр агенцій із забезпечення якості (European Quality Assurance Register for Higher Education); Зальцбурський принцип розробки докторських програм для європейського суспільства знань; Хартія європейських університетів для освіти впродовж життя. [5].

Міжнародним освітнім співтовариством визначені й зафіксовані численні аспекти, що впливають на зростання міжнародної студентської мобільності, при цьому розвиток механізмів гарантування якості освіти та захисту іноземних студентів знаходитися в компетенції приймаючих країн.

У той час, як у світі академічна мобільність має системний, організований на рівні державної політики характер, в Україні вона залишається спонтанним та індивідуальним явищем.

Нажаль, не існує офіційної статистики щодо чисельності українців, які здобувають освіту за кордоном та інформації, скільки з них повертається в Україну і скільки залишається за кордоном. За даними Голови комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, за міжурядовими та міжвідомчими угодами, щорічно їде вчитися за кордон близько 200 осіб. У

рамках прямих угод між українськими та закордонними ВНЗ, щорічно близько 4 тис. осіб відряджається за кордон. За бюджетною програмою навчання і стажування у закордонних ВНЗ минулого року рекомендовано на навчання або стажування за кордоном 353 особи [4]. Проте ця статистика не відображає реального стану зовнішньої мобільності студентів.

Найбільше українців навчається у США, Франції, Чехії, Італії, Угорщині, Австрії, Великобританії. В останні 3 роки спостерігається тенденція до підвищення рівня внутрішньої мобільності студентів за рахунок спрощення механізму переведення студентів з одного ВНЗ до іншого за рахунок трансферу та накопичення кредитів ECTS.

Розвиток академічної мобільності уможливить прискорення інтеграції країни до Європейського освітнього простору, вдосконалення освітніх технологій, вихід якості української освіти на світовий рівень, інноваційний розвиток університетської науки та інтеграцію її з виробництвом, надходження значних коштів до державного бюджету, які можна інвестувати в розвиток вітчизняної системи освіти, покращить якість трудових ресурсів країни та можливості працевлаштування українців тощо.

Однією з проблем є майже повна втрата ефективних структур і методики підготовки викладачів та кураторів для роботи з іноземцями, особливо на підготовчих факультетах. Існує гостра необхідність повернення таких напрямків підготовки фахівців, зокрема, в філологічні вузи. Інформаційне забезпечення і супровід академічної мобільності передбачає створення й щотижневе оновлення багаторівневої інформаційної мережі, яка повинна акумулювати та розповсюджувати актуальну інформацію щодо академічної мобільності для всіх учасників навчального процесу через інтернет-сторінку на сайті ВНЗ, проведення інформаційних семінарів за певними грантовими й обмінними програмами; створення дієвих механізмів рекламування переваг навчання в Україні для іноземних студентів тощо.

Фінансове забезпечення академічної мобільності передбачає збільшення державної фінансової підтримки участі талановитої та соціально незахищеної студентської молоді в закордонних освітніх програмах; розвиток програм державного та приватного кредитування і субсидування академічної мобільності; пошук грантів; вирішення фінансових аспектів академічних обмінів в рамках партнерства ВНЗ різних країн. Адаптаційні програми для учасників академічних обмінів передбачають створення відповідних інфраструктур (в першу чергу дієвого кураторства) для підтримки в адаптації іноземних студентів: правової обізнаності, медичного забезпечення, організації побуту й дозвілля, курсів з мовної та загальнокультурної адаптації тощо.

Таким чином, нині цілеспрямовані студенти вищих навчальних закладів можуть випробувати себе в іншій системі організації вищої освіти, одержати додаткові знання в суміжних галузях, користуватися сучасним технічним оснащенням у зарубіжних навчальних лабораторіях і наукових центрах для

вирішення поставлених завдань, удосконалювати рівень володіння іноземною мовою, набути професійного досвіду роботи у період проходження практики на іноземному підприємстві або під час стажування в науковій лабораторії (центрі), що, як правило, передбачається навчальним планом, ознайомитися із зарубіжною культурою, історією, вивчити звичаї країни і навчитися розуміти стратегію ведення переговорів, одержати два дипломи: українського та іноземного університету.

Список використаних джерел:

1. Академічна мобільність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kpi.ua/mobility#sthash.DYcbRwgo.dpuf.
2. Болонський процес і вища освіта України: [навч.-метод. посібн.] / Н. М. Мирончук, М. В. Левківський. – Житомир, 2010. – 152 с.
3. Вища освіта України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/58/.
4. Гуляєва Н. М. Мобільність викладачів і студентів: проблеми та орієнтири / Н.М.Гуляєва // Матеріали VI щорічної міжнародної конференції «Розбудова менеджмент-освіти в Україні» (17–19 лютого 2005 року м. Дніпропетровськ). – К.: Навч.-метод. центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – С. 76-81.
5. Здіорук С.І. Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір. Аналітична записка [Електронний ресурс] / С.І. Здіорук, І.В. Богачевська. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/articles/1421/.

Шушпанов Дмитро
к.е.н., доцент
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль
Україна

НЕРІВНІСТЬ У ЗДОРОВ'Ї НАСЕЛЕННЯ ЯК ДЕМОГРАФІЧНА ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА В УКРАЇНІ

Порівняльний аналіз показників здоров'я населення (середньої очікуваної тривалості життя, у т.ч. здорового; загальні та спеціальні коефіцієнти смертності, коефіцієнти захворюваності та поширеності низки хвороб, рівень інвалідизації та інші) з аналогічними показниками країн Європи демонструє значний розрив між ними. З однієї сторони, цей факт підтверджує суспільну думку про те, що стан здоров'я населення в нашій країні є незадовільним та має негативні демографічні (депопуляція) та соціально-економічні (витрати держави на лікування та соціальні трансфери) наслідки. З іншої сторони, існують потужні резерви щодо зміни цієї ситуації.

Значною мірою проблеми із здоров'ям пов'язані із нерівністю, насамперед соціально-економічною. Більша частина населення України не має рівноцінного доступу до медичних товарів та послуг, здорового та енергетично цінного харчування, комфортного житла, безпечних умов праці, соціальних мереж тощо. Разом з тим, суттєво менша частина має такий доступ.

Основою такої нерівності є неоднаковий розподіл населення за освітою, доходом та зайнятістю, які значною мірою визначають їх соціально-економічний статус (СЕС). На жаль, частка населення з високим СЕС в Україні щороку зменшується. За даними авторського соціологічного опитування, проведеного у серпні 2015 року, 58,2% опитаних зарахувала себе до осіб, які мають невисоке становище у суспільстві.

Основними причинами, які обумовили таку ситуацію стали:

– розвиток у ранньому періоді життя респондента (до 16 років включно): чим кращим був добробут у родині, в якій зростала людина, тим вищий показник її теперішнього СЕС ($r=0,318$; $p<0,000$);

– рівень освіти. Як правило, респонденти із вищою освітою вибирали вищий СЕС ($r=0,239$; $p<0,000$). Насправді освіта, зокрема в Україні, не завжди забезпечує високий рівень отримання доходів, але частіше забезпечує соціальний статус;

– рівень доходів. Більшість респондентів асоціює особистий соціальний статус із своїми доходами ($r=0,217$; $p<0,000$).

Факт впливу нерівності на стан здоров'я населення висвітлено у багатьох наукових та практичних публікаціях [1; 2; 3], однак механізми, через які вона діє на здоров'я до кінця незрозумілі. Виявлення цих механізмів розширить можливості для політики у сфері охорони здоров'я. З урахуванням ліквідації негативних наслідків СЕС, жодна політика, або навіть одна галузь політики, не може усунути нерівність в області охорони здоров'я.

Таблиця 1

Залежність здоров'я від рівня доходу та освіти

		Відсутність хронічних хвороб	Рівень доходу	Рівень освіти
Відсутність хронічних хвороб	r	1	0,102**	0,105**
	p		0,000	0,000
	N	1200	1199	1200
Рівень доходу	r	0,102**	1	0,281**
	p	0,000		0,000
	N	1199	1199	1199
Рівень освіти	r	0,105**	0,281**	1
	p	0,000	0,000	
	N	1200	1199	1200
**. Кореляція значима на рівні 0,01 (2-сторон.).				

Попри це факт залишається фактом, що населення із кращим СЕС статусом має краще здоров'я. Наприклад за нашими розрахунками, існує

залежність між рівнем доходу, освітою та відсутністю жодних хронічних захворювань у респондентів (табл. 1). Підтверджують ці дані наявність зв'язку між динамікою стандартизованого коефіцієнта смертності та коефіцієнту Джині в Україні за останні 25 років (r=0,739; p<0,000 – для населення загалом; r=0,665; p<0,000 – для населення віком від 0 до 64 років).

Варто зауважити, що перелік соціально-економічних детермінант, які впливають на нерівність у здоров'ї є широким та крім доходу, зайнятості та освіти входять соціальний капітал, доступність та якість медичних товарів та послуг, соціальні патерни індивідуальної поведінки стосовно здоров'я та ін.

Зниження СЕС в Україні за останній період вимагає політичних ініціатив з розв'язання таких його компонент як дохід, зайнятість, освіта та інших, а також пізнання механізму їх впливу на здоров'я населення.

Список використаних джерел

1. Justice, Inequality, and Health [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://leibniz.stanford.edu/friends/preview/justice-inequality-health/

2. Whitehead M. Concepts and principles for tackling social inequities in health: Levelling up Part 1 Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/74737/E89383.pdf.

3. 1 Нерівність в Україні: масштаби та можливості впливу / за ред. Е.М.Лібанової. − К.: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України, 2012. − 404 с.

Якович Эльвира
студентка
Бухтик Марина
к.э.н., доцент
Полесский государственный университет
г. Пинск
Республика Беларусь

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И ПУТИ ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ

Совершенствование пенсионной системы - вопрос особой социальной значимости в каждом государстве. Любые изменения в этой сфере приобретают мощный общественный резонанс и в нашей стране. Это закономерно, ведь каждый четвертый житель Беларуси пенсионер, и в ближайшие годы ожидается массовый «приток» граждан в пенсионную систему. Реформировать пенсионную систему - такова одна из рекомендаций Всемирного банка властям Беларуси в целях комплексной реформы бюджета для сокращения госрасходов.

Для анализа пенсионной системы Республики Беларусь не обходимо рассмотреть демографическую ситуацию, так как она является одной

изглавный проблем страны. Численность населения Беларуси в 2015 году составила 9 481 тыс. человек. За последние двадцать лет она сократилось на 730 тыс. (7,5%), что сопоставимо с потерей таких городов, как Гомель и Бобруйск. Максимальный показатель в истории Беларуси был зафиксирован по итогам 1993 года (10 млн. 243 тыс. человек), после чего численность неуклонно снижалась до начала 2013 года. Тогда впервые произошел перелом негативной тенденции и наблюдался небольшой прирост численности (за счет мигрантов).

Одним из ключевых факторов, который будет оказывать влияние на пенсионную систему Беларуси уже в обозримом будущем, является старение нации. Доля граждан, достигших 65-летнего возраста, по итогам 2015 года составила 14,2% от общей численности, что является одним из самых высоких показателей на постсоветском пространстве (в Украине - 15%, в Росси - 13%).

На фоне старения населения Беларусь имеет один из самых низких среди стран СНГ показатель рождаемости - по итогам 2015 года он составил 12,5 человек на 1 тыс. населения. Хотя за последние годы ситуация улучшилась, тем не менее, смертность пока по-прежнему остается выше.

Отметим, что в Беларусииспользуется распределительный тип пенсионной системы.

Таблица 1

Средний размер назначенной пенсии за 2012 – 2014 гг.

Пенсия (руб)	**2012**	**2013**	**2014**	Соотношение в % 2013 г. к 2012 г.	Соотношение в % 2014 г. к 2013 г.
Трудовая:	1 885 508	2 206 843	2 652 124	117,1	120,2
- по возрасту	1 962 454	2 290 414	2 745 441	116,7	119,9
- по инвалидности	1 722 360	2 023 417	2 427 921	117,5	119,9
-по случаю потери кормильца	1 213 016	1 438 202	1 747 747	118,6	121,5
- за выслугу лет	2 513 805	2 971 763	3 555 297	118,2	119,6
- за особые заслуги перед республикой	2 819 392	3 247 648	3 973 963	115,2	122,4
Социальная	816 031	965 700	1 268 952	118,3	131,4

Примечание- Источник: Собственная разработка на основе данных[2].

Из таблицы 1 видно, что по состоянию на 01.01.2014 года самая большая пенсия является за особые заслуги перед республикой – 3 973 963 руб., затем за выслугу лет – 3 555 297 руб., по возрасту, по инвалидности, по случаю кормильца, социальная. В 2013 году трудовые и социальная пенсии увеличились на 15 – 18 % по сравнению к 2012 году. А в 2014 гг. увеличились на 19 – 31 % по сравнению к 2013 году.

В стране наблюдается весьма низкий уровень пенсий и нехватка денег в пенсионном фонде, но и завтрашний день пока не прогнозирует чего-то оптимистического. Пенсионный процесс будет увеличиваться на тех, кто платит налоги, а реального рычага увеличения выплат пожилым людям пока нет. Для этого министерство и разработало новую Концепцию пенсионного обеспечения, в основу которой заложен принцип солидарности поколений, и которая, по словам министра, уже похожа на революцию в сфере соцзащиты[5].

Данная концепция предусматривает необходимость формирования трехуровневой пенсионной системы, включающей: социальные пенсии, трудовые (страховые), которые станут основой пенсионной системы, дополнительные негосударственные пенсии.

Основными целями реформы системы пенсионного обеспечения определены:

- адаптация системы пенсионного обеспечения к изменяющимся экономическим условиям и обеспечение ее финансовой стабильности и устойчивости на основе развития государственного и негосударственного пенсионного страхования и бюджетного финансирования;
- последовательное укрепление и развитие в пенсионной системе принципов, посредством которых исключаются какие-либо преимущества для отдельных слоев или групп за счет других;
- рационализация и оптимизация условий и норм пенсионного обеспечения на основе перераспределения и улучшения использования имеющихся средств;
- введение механизмов, стимулирующих «зарабатывание» пенсии и обеспечивающих гарантии ее получения;

Новая система пенсионного обеспечения будет включать в себя не только изменение условий и норм пенсионного обеспечения, но и страховой механизм его осуществления. Основой этого механизма должен стать индивидуальный (персонифицированный) учет страховых взносов и приобретенных страховых прав, предназначенный для справедливого измерения вклада каждого конкретного человека в пенсионную систему в зависимости от уплаты страховых взносов.

Список использованных источников

1. Квашин Ю. Пенсионное обеспечение / Ю. Квашин // Международная экономика. – 2014. - №8. – С. 45-53.

2. Официальный сайт Национального статистического комитета Республики Беларусь [Электронный ресурс] - Режим доступа: http:http://belstat.gov.by - Дата доступа: 15.03.2016.

3. Официальный сайт Министерства труда и социальной защиты Республики Беларусь [Электронный ресурс] - Режим доступа: http://mintrud.gov.by - Дата доступа: 15.03.2016.

4. Королева В.В. – Пенсионное обеспечение в Республике Беларусь: состояние и перспективы [Элек- тронный ресурс] – СНГ: Исполнительный комитет – Режим доступа: http:// www.cis.minsk.bypage.phpid=6402/ - Дата доступа: 15.03.2016.

5. Андрей Кожемякин – Бизнес предлагает властям вариант мягкой пенсионной реформы [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.naviny.by

ЗМІСТ

Brisc Monica Ramona Claudia, Serfezeu Florica Narcisa
PROBLEMS OF POPULATION AND DEMOGRAPHY IN THE WESTERN PART OF ROMANIA…….. 4
Horská Elena
QUALITY AND VALUE RELATED ASPECTS OF THE HIGHER EDUCATION: A CASE OF THE SLOVAK UNIVERSITY OF AGRICULTURE IN NITRA …… 6
Mukhambetkaliyeva Makesh
FORMATION OF COGNITIVE COMPETENCE IN TEACHING THE KAZAKH LANGUAGE…….. 8
Neaga Florica Maria
APPLICATION IN ACCOUNTING FIRMS IN THE TECHNOLOGY HIGH SCHOOL NR. 1 SALONTA, BIHOR COUNTY, ROMANIA…… 11
Арпентьева Мариям
МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛИЗМ КАК ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА 13
Бахур Елизавета, Паршутич Ольга
ПРОБЛЕМА БЕЗРАБОТИЦЫ В СТРАНАХ С РАЗНЫМ УРОВНЕМ ЭКОНОМИКИ……..… 16
Белко Юлия, Лягуская Наталия
АНАЛИЗ СРЕДНЕМЕСЯЧНОЙ ЗАРАБОТНОЙ ПЛАТЫ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ ЗА 2011-2015 ГГ……. 19
Белковская Татьяна, Пушко Наталья
ПРОБЛЕМА ЗАКРЕПЛЕНИЯ ПРАВ И ОБЯЗАННОСТЕЙ СУБЪЕКТОВ ПРЕДПРИ-НИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В ЗА-КОНОДАТЕЛЬСТВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ…… 22
Бережняк Анна
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІН……... 24
Болтаева Айгерим
МЕХАНИЗМ РЕАЛИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ БИЗНЕСА…….. 27
Брень Янина, Паршутич Ольга
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА СТРАН-УЧАСТНИЦ ЕДИНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПРОСТРАНСТВА В ОБЛАСТИ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ……..….. 30
Валієва Каріна, Сидорович Олександр
СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА…….. 33
Вовкодав Аліна, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ……... 36

Гвоздова Екатерина
КРИЗИСНАЯ СИТУАЦИЯ ВОКРУГ ЭКОНОМИЧЕСКОГО СУДА СНГ И ПУТИ ЕЕ РАЗРЕШЕНИЯ……..….. 39
Герасимчук Наталія
ПЕРЕДУМОВИ ВИНИКНЕННЯ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА…… 42
Гмир Наталья, Паршутич Ольга
УРОВЕНЬ ДОХОДОВ НАСЕЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ…… 45
Гомон Татьяна, Паршутич Ольга
МЕЖДУНАРОДНАЯ МИГРАЦИЯ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…….. 48
Гончар Владислава, Паршутич Ольга
УЧАСТИЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ В МЕЖДУНАРОДНОМ РАЗДЕЛЕНИИ ТРУДА……. 51
Гордейчук Юрий, Северцова Татьяна
О ГАРАНТИЯХ НАНИМАТЕЛЯМ, ПРИМЕНЯЮЩИМ ТРУД ИНВАЛИДОВ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…… 54
Гордієнко Алла, Яковенко Владислав
РОЗРОБКА ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ…… 57
Грудницкая Екатерина, Филитович Анастасия
ДЕМОГРАФИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ…… 60
Гусак Тетяна
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ……. 63
Дворник Інна
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДОХОДІВ СІЛЬСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ…… 66
Дудка Альон, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ТОВАРІВ ЧЕРЕЗ МЕРЕЖУ ІНТЕРНЕТ…… 69
Жусупова Алма
ГЛОБАЛИЗАЦИОННЫЕ ПРОЦЕССЫ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ…….. 72
Зиянгирова Альбина
ДАУНШИФТИНГ КАК АЛЬТЕРНАТИВНАЯ СТРАТЕГИЯ ТРУДОВОГО ПОВЕДЕНИЯ……. 75
Зуёнок Кристина
ПРОБЛЕМА В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ: ЗАРАБОТНАЯ ПЛАТА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…… 78

Изтелеуова Сандугаш, Карашева Гульзира
АКТИВИЗАЦИЯ ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКОЙ ЛЕКСИКИ В НЕЯЗЫКОВОМ ВУЗЕ…….. 80
Іванченко Ірина
МУЛЬТИМЕДІЙНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК АКТИВНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ…… 84
Івасюк Ірина, Сидорович Олександр
СОЦІАЛЬНІ НОРМИ ТА ВІДХИЛЕННЯ…… 87
Карпенко Ірина, Шевченко Наталія
ПОДАТКОВІ НОВАЦІЇ – 2016……. 90
Киричок Оксана, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЙОГО ІНСТРУМЕНТАРІЙ……... 94
Конырбай Адилет
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ СТРАН ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ: ОБЩЕЕ И РАЗЛИЧИЯ…….…….. 97
Корнілова Ольга, Шаманська Олександра
СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ…… 99
Корягіна Тетяна
ОЦІНКА НЕОБХІДНОСТІ ТА НАПРЯМІВ ЗМІНИ ПЕНСІЙНОГО ВІКУ В УКРАЇНІ ……...….. 102
Котко Аліна, Хомич Вікторія
ДОТРИМАННЯ КУЛЬТУРИ ОФОРМЛЕННЯ ДІЛОВИХ ДОКУМЕНТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОБЛІКОВЦЯ……... 104
Кошова Ніна, Грабовецький Олександр
ВПЛИВ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ГОСПОДАРСЬКЕ ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ……. 107
Кубрак Алла, Лузановська Катерина, Хомич Вікторія
ВИКОРИСТАННЯ СЛУЖБОВИХ ЛИСТІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ ТА ОБЛІКОВЦІВ……..... 111
Кубрак Мария, Паршутич Ольга
ПРОБЛЕМА МИГРАЦИИ В ЕС И ЕЁ ПОСЛЕДСТВИЕ ДЛЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СТРАН-ЧЛЕНОВ НА ПРИМЕРЕ ГЕРМАНИИ……..… 114
Куль Татьяна Юрьевна
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПЕНСИОННОГО СТРАХОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…… 116
Кулько Екатерина
ИННОВАЦИОННАЯ ПАРАДИГМА ОБРАЗОВАНИЯ…… 119

Кучерчук Юлія
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ…… 121
Лабута Валерія, Толочко Світлана
ОСОБЛИВОСТІ НАУКОВОГО ТЕКСТУ ТА ПРОФЕСІЙНОГО НАУКОВОГО ВИКЛАДУ ДУМКИ ДЛЯ ФАХІВЦІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ……... 124
Ланченко Євгеній
ОПЛАТА ПРАЦІ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ …….. 127
Лисак Володимир
СКЛАД ТА СТРУКТУРА ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ…… 131
Литвиненко Валерія, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ….. 133
Литовченко Віктор
БЕЗПЕРЕРВНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ…… 136
Македон Галина
ВПЛИВ ОБ'ЄКТИВНИХ І СУБ'ЄКТИВНИХ ЧИННИКІВ НА СПОЖИВАННЯ ТА ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ СІЛЬСЬКОЇ МІСЦЕВОСТІ…….. 139
Мельничук Дарья, Паршутич Ольга
ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ФОРМИРОВАНИЯ И ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА В ЭКОНОМИКЕ…. 142
Муханбетова Сабира
СТАТИСТИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СМЕРТНОСТИ НАСЕЛЕНИЯ КАЗАХСТАНА……... 144
Наумович Мария, Паршутич Ольга
СТРУКТУРА ПОТРЕБЛЕНИЯ И СБЕРЕЖЕНИЯ В МИРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ…… 147
Наумчик Анастасия, Дорощук Мария, Германович Наталья
СОЦИАЛЬНАЯ ПОЛИТИКА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ: СОСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМЫ…….. 150
Ногайбаева Жибек, Тогжанова Лейла, Шыныбекова Айжан
DIFFICULTIES STUDYING KAZAKH LANGUAGE BY FOREIGNER'S PERSPECTIVE……. 153
Оганезова Анна
СЛУЖБА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЗА МІСЦЕМ РОБОТИ ЯК ФОРМА КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ…….. 155
Олещенко Яна, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ…… 158
Олійник Наталія, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ЦІННИХ ПАПЕРІВ……... 161
Онищенко Наталія, Кім Людмила
СУЧАСНІ МЕХАНІЗМИ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ УПРАВЛІННЯ У ВНЗ 163

Оніщенко Анна, Прощаликіна Аліна
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯК ОСНОВНОЇ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ…… 166
Павленя Елена, Ивашевич Ирина
ПЕНСИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…… 169
Пазич Наталія, Грабовецький Олександр
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ …… 172
Петровец Анна, Лягуская Наталия
ВЛИЯНИЕ СОСТОЯНИЯ ПЛАТЕЖНОГО БАЛАНСА НА ДЕНЕЖНЫЕ ДОХОДЫ НАСЕЛЕНИЯ……... 175
Поляченко Анна, Рылко Екатерина
ПРАВОСПОСОБНОСТЬ ЮРИДИЧЕСКИХ ЛИЦ В ГРАЖДАНСКОМ ПРАВЕ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ…… 178
Пушко Наталья
ТРАНСПОРТНАЯ ДОСТУПНОСТЬ СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ КАК СОЦИАЛЬНЫЙ СТИМУЛ ДЛЯ МЕХАНИЗАТОРОВ В МОГИЛЕВСКОМ РЕГИОНЕ…… 180
Радько Наталья
РОЛЬ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ВУЗОМ ПРИ РЕФОРМИРОВАНИИ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ…….. 183
Рак Юлія, Сидорович Олександр
ПРОБЛЕМА АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКА ВНЗ (ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ)……... 186
Савенко Юлія, Грабовецький Олександр
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ……. 189
Сагитова Гульсим, Мухамеджанова Гульнар
ВИРТУАЛЬНАЯ ЛАБОРАТОРИЯ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ СТУДЕНТОВ……. 192
Садыков Азамат
ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ КАК ОСНОВОПОЛАГАЮЩИЙ ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА КАЗАХСТАНА…… 195
Северцова Татьяна
О ЗАЩИТЕ ПРАВ ЖЕНЩИН В СЛУЧАЕ РАСТОРЖЕНИЯ ТРУДОВЫХ ДОГОВОРОВ ПО ИНИЦИАТИВЕ НАНИМАТЕЛЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И В УКРАИНЕ…… 198
Сидорович Олександр
СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ УРСР В КОНТЕКСТІ ПОДОЛАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО ДЕФІЦИТУ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД……. 201
Смагулова Аида, Байгенжина Ризагуль
EXPO – 2017. ЭНЕРГИЯ БУДУЩЕГО…… 203

Смагулова Шолпан, Спанкулова Лаззат, Ахметова Малика
РАЗВИТИЕ СОЦИАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ В КАЗАХСТАНЕ…….. 207
Столбова Мария, Паршутич Ольга
МЕЖДУНАРОДНАЯ ТРУДОВАЯ МИГРАЦИЯ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ …….. 210
Стрижич Оксана, Совик Людмила
ПРАВОВЫЕ АСПЕКТЫ РЕГУЛИРОВАНИЯ РЕМЕСЛЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…….. 213
Тогжанова Ляйла
ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ТЕКСТООРИЕНТИРОВАННОГО ПОДХОДА ПРИ ОБУЧЕНИИ РУССКОМУ ЯЗЫКУ В ЭКОНОМИЧЕСКОМ ВУЗЕ 216
Толочко Світлана
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ВИЩИМИ НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ НАБУТТЯ ЧИННОСТІ ЗАКОНУ «ПРО ВИЩУ ОСВІТУ»: ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ .. 219
Трушко Вероника, Паршутич Ольга
ПРОБЛЕМА ЗАНЯТОСТИ И БЕЗРАБОТИЦЫ В МИРЕ…….. 221
***Усович Сергей, Романович Владислав,* Германович Наталья**
ПЕНСИОННЫЕ ФОНДЫ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ РАЗВИТИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ ЕГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ….. 224
Федоренко Аліна, Хомич Вікторія
НОВІТНІ АСПЕКТИ У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ОБЛІКОВЦЯ…… 227
Фисун Роман, Рылко Екатерина
ПРОБЛЕМЫ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ НЕКОММЕРЧЕСКИМИ ОРГАНИЗАЦИЯМИ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ…… 230
Хоменюк Анастасія, Хомич Вікторія
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО МЕНЕДЖЕРІВ …….. 234
Черба Віта, Тристан Вікторія, Лаптєв Ілля
ПРОБЛЕМИ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ…… 236
Шевченко Наталія
МІЖНАРОДНІ СТУДЕНТСЬКІ ПРОГРАМИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ, НАВЧАННЯ ТА СТАЖУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ … 239
Шушпанов Дмитро
НЕРІВНІСТЬ У ЗДОРОВ'Ї НАСЕЛЕННЯ ЯК ДЕМОГРАФІЧНА ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПРОБЛЕМА В УКРАЇНІ……..……. 243
Якович Эльвира, Бухтик Марина
ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ПЕНСИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ И ПУТИ ЕГО СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ.. 245

Для нотаток

Наукове видання

Стратегія економічного розвитку України: теоретичні засади та механізми реалізації

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 3

Підписано до друку 25.04.2016 р. Формат 60х84/16
Папір офс. Гарнітура Times. Ум. др. арк. 14,88 Обл.-вид. арк. 15,03
Тираж 100 прим. Зам. № 1221.

Видавець і виготовлювач ПП Лисенко М.М.
м. Ніжин, вул. Шевченка, 20. Тел.: 8 (067) 4412124
E-mail: vidavec.lisenko@gmail.com

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 2776 від 26.02.2007 р.